Çalılık

CHRISTIAN JUNGERSEN



İngilizceden Çeviren: Gizem Kastamonulu

AYRINTI

CHRISTIAN JUNGERSEN

Danimarkalı yazar Christian Jungersen 10 Temmuz 1962'de Kopenhag'da doğdu. İletişim eğitimini ve sosyoloji yüksek lisansını Roskilde Üniversitesi'nde bitirdikten sonra –hiçbiri sahnelenmeyen– senaryolar yazdı; metin yazarlığı, TV senaryo danışmanlığı yaptı ve sinema dersleri verdi.

İlk romanı *Çalılık* (1999) eleştirmenler tarafından beğenilmekle kalmadı, Danimarka En İyi İlk Roman ödülüne de değer görüldü ve ulusal çok satanlar listesine girdi. Başarısı Jungersen'e Danimarka Sanat Vakfı'nın verdiği üç yıllık yazarlık bursunu da kazandırmıştı. Böylece ona büyük bir başarı getiren ikinci romanı *İstisna*'ya başladı. *İstisna* 2004 Ekim ayında yayınlanmasından sonra, Danimarka çok satanlar listesinde tam 18 ay ilk sırada kalarak başka hiçbir romanın erişemediği bir başarıyı yakaladı. Yirmiden fazla dile çevrildi, çok sayıda ödülün sahibi oldu. Son romanı *You Disappear* (2012) ile başarısını sürdüren Jungersen halen Akdeniz'de, Malta adasında yaşıyor.

Ayrıntı: *1218*
Edebiyat Dizisi: *238*

Çalılık
Christian Jungersen

Kitabın Özgün Adı
Krat

İngilizceden Çeviren
Gizem Kastamonulu

Son Okuma
Ahmet Batmaz

© 1999 by Christian Jungersen
Published by agreement with Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhagen

Türkçe yayım hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Fotoğrafı
Vinod Srinivasan / EyeEm / Getty Images Turkey

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Dizgi
Hediye Gümen

Baskı ve Cilt
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Merkez Efendi Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8/2 Topkapı/İstanbul
Tel.: (0212) 612 31 85 - 576 00 66
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım: *Ağustos 2018*

Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-605-314-315-4
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

t itter.com/ayri facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Christian Jungersen

Çalılık



EDEBİYAT DİZİSİ SON ÇIKAN KİTAPLAR

BİR SON DUYGUSU / *Julian Barnes*
HAYAT DÜZEYLERİ / *Julian Barnes*
MUTSUZLUK ZAMANLARINDA MUTLULUK / *Wilhelm Genazino*
KIRIK KÖŞELİ İLKBAHAR / *Mario Benedetti*
GECELERİ DAİRELER ÇİZEREK YÜRÜRÜZ / *Daniel Alarcon*
BİR BUĞDAY TANESİ / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
İSTİSNA / *Christian Jungersen*
ORBITOR / *Mircea Cărtărescu*
KAYBOLUYORSUN / *Christian Jungersen*
İÇERDEKİLER / *Victor Serge*
TİBET ŞEFTALİ TURTASI / *Tom Robbins*
BAHAR / *Sabine Adatepe*
CHE'NİN BİRLİĞİ / *Carlos Gamerro*
EFENDİNİN GÜZELİ / *Albert Cohen*
FRANSIZ SAVAŞ SANATI / *Alexis Jenni*
ARADAKİ NEHİR / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
BEDENİN GÜNCESİ / *Daniel Pennac*
ZAMANIN GÜRÜLTÜSÜ / *Julian Barnes*
ORBİTOR Göz Kamaştırıcı / *Mircea Cărtărescu*
KIRAÇ GÖKYÜZÜ / *E. E. Sule*
DENİZ DENİZ / *Iris Murdoch*
BAŞLAMA YERİ / *Ursula K. Le Guin*
SİLAHI SEÇMEK / *Judith Kuckart*
KARANLIK GÜZERGÂHLAR / *John Ralston Saul*
AĞABEYİNE ÇİÇEK TAŞIYAN KIZ / *Natsuki Ikezawa*
NOSTALJİ / *Mircea Cărtărescu*
KELEBEKLER ZAMANI / *Julia Alvarez*
EVA / *Ersi Sotiropoulos*
AHU HANIM'IN KOCASI / *Ali Muhammed-i Efgânî*
GÜCÜMÜZÜN DOĞUŞU / *Victor Serge*
ADINLA BAŞLAR HAYAT / *Zakes Mda*

Christian Jungersen

Çalılık

Birinci Bölüm

Bir

Tam da Paul'ün hayal ettiği gibi, Eduard geldiğinde yolculuk başlar.

Paul, kapıdan daha yeni girmiştir. Dışarıda güneş parlamakta, her şeyiyle mükemmel bir gün vardır. Kazağını ve spor ceketini değiştirmek için yukarı çıkar. Sokaktan iki korna sesi duyulur. Hizmetçisi mutfak kapısında görünürken, Paul merdivenlerden aşağı koşar.

Dadı, Bayan Didriksen, ikinci kattan telaşla aşağı iner. Yanında, piknik kıyafetleriyle hazır bir şekilde Louise'in olması gerekmektedir ancak Louise ortalıkta yoktur.

"Nasıl olur?"

"Çok üzgünüm efendim, her şeyi vaktinden önce hazır etmiştim. Bu yüzden de Bay Schmidt gelene kadar oynaması için ona izin verdim."

"Saklanıyor mu?"

"Sanmıyorum Bay Paulsen. Bu pikniği iple çekiyordu." Bayan Didriksen nefessiz konuşmakta, gözkapaklarını hızlı hızlı açıp kapamaktadır. Neredeyse Paul'den korkmuş gibi bir hali vardır. Oysa korkmasını gerektirecek bir şey yoktur.

"Şüphesiz bir oyun arkadaşı buldu ve bana söylemeden onun evine gitti" diye ekler.

"Hmm bu fena. Sanırım etrafa bakınmamız gerekecek."

Bu sırada Eduard salona girmiştir. Ona durumu anlatırlar. Şaşırtıcı şekilde bu gecikme onu hiç rahatsız etmez. Üçü birden bahçeleri aramaya, etrafa telefon etmeye başlar.

Paul ikinci kata bir kez daha bakar. Louise'in yatağında bebeği Piv yatmaktadır. Beyaz yatak örtüsü üzerinde üvey annesinin yaptığı işlemeler vardır. Yatağın önünde yürüyüş ayakkabıları, bebeğin olduğu taraftaysa piknikte giyeceği kıyafetler durmaktadır. Oda hareketsiz, şeffaf perdeler güneşin keskin ışıklarını dışarıda bırakır. Burada sadece bir iki saniyedir durmasına rağmen, bu odanın onda hep uyandırdığı duyguyu hisseder: Dadının yaz günlerinde hep örtülü tuttuğu perdeler, sadece güneşi değil, dışarıdaki keskin ve sert ne varsa odanın dışında tutar. Tıpkı bir sığınak gibi.

Yatağın altına bakmak için eğilir, hiçbir şey yoktur. Odanın içinde, yatak örtüsünün üzerinde bakışlarını hızlıca bir kez daha gezdirip topukları üzerinde sanki bir erkek sesi gibi, kalın ve güçlü bir gıcırtı çıkararak döner ve alt kata iner.

Arka bahçeye çıkar. Salondan açılan geniş terasta durup, alçak korkulukların ötesine göz gezdirir; çiçeklenmiş elma ağacına, ayvalara, daha patlamamış gül goncalarına bakar. Hava güzel; etraftaki komşu bahçelerden, pazar öğlen yemeklerini bahçelerinde yiyen ailelerin çatal kaşık sesleri ve neşeli konuşmaları duyulmaktadır. Burada da yoktur. Bayan Didriksen etrafta dolaşıp, adını seslenmektedir. Tekrar topukları üzerinde geri döner.

Emma olsa ne yapardı? Emma burada olsa Louise yine de ortadan kaybolur muydu?

Masasına oturup, gözünü telefona diker. Neden komşu sokaklardaki ev hanımlarını ve hizmetçileri arayıp soracak enerjisi yoktur ki?

Endişelenmek için hiçbir neden yok. Telefona bakmaya devam eder.

Tünediği yerden oturma odası karanlık görünür. Dışarıdaki güneş ışığına inat. Maun rengi dolaplar, tablolar, sofalar... Renklerini güçlükle seçebilmektedir.

Bir anda, telefonun çalacağı fikriyle irkilir ve hemen ahizeyi kaldırır. Aletten önce davranmayı becermiştir. Elinde ahize, komşulara gerekli aramaları ve görüşmeleri yapar, onları otomatik olarak hizmetçileri izler.

Louise salona girer. Bayan Didriksen onu bahçıvanın kulübesinde bulmuştur.

"Neden saklandın? Pikniğe gitmek istemiyor muydun?"

Louise ağlar. Muhtemelen Bayan Didriksen onunla karşılaştığında olmayı istediğinden daha sinirli davranmıştır, tam da onun şu anda yaptığını düşündüğü gibi. Daha arkadaşça duyulmak ister, fakat kelimeler ağzından pek öyle çıkmaz. Louise, ona ve diğerlerine hepiniz haksızsınız diyen bakışlar atar.

"Ama orada oynadığımı biliyorsunuz."

"Nereden bileyim bunu ben?"

"Çünkü ben hep orada oynarım."

O anda Louise'in haklı olduğunu fark eder.

Tabii ki Louise kulübede oynar. Geçtiğimiz birkaç haftadır, her gün oynamak için kulübeye gidiyordu. Neden gidip onu orada aramadılar ki? O, nasılsa onu kulübede arayıp bulurlar, diye düşünmüştü. Niye herkes bu kadar telaş yapmıştı ki?

Piknik, Paul hem baba olmadan önce ve hem de olduktan sonra Eduard'la yaptıkları pek çok diğer piknik gibi bir piknik tir. Louise'le birlikte güneye şehrin dışına doğru sürüp daha önceki gezilerden iyi bildikleri Vallø Şatosu parkına gitmeye karar verirler.

Paul koltuğunda yana dönüp, dirseğini koltuğa yaslayarak arka koltukta oturan Louise'e bakar.

"Ne yapıyorsun?"

"Arabalarla oynuyorum. Yoruldular. Şimdi uyku zamanı."

Yanlarından hızla geçen ağaçlar; yüzünde ve beyaz saçlarında gölgelerini bırakırken, küçük arabaları piknik için getirdikleri yün battaniyenin altına dizmiş, üzerlerini yumuşakça kapatmıştır.

"Onları battaniyenin altına sıkıştırıyorum."

Patikalardan ve hâlâ yeşilliğini koruyan tarlaların arasındaki dar çakıllı yollardan aşağı yürürler. Louise, Paul'ün omzunda; Eduard ise onlara yanlarından geçtikleri çiçeklerin ve bitkilerin adlarını öğretmektedir. Parkta biraz Louise'le oynarlar. Sonra iki arkadaş; iki kadeh ve bir şişe şarapla, geniş bir manzaraya karşı çimenlik bir tepede otururlar.

Gençken tesadüfen tanıştıkları Hellerup'taki tanıdıklardan konuşurlar. Onların şu anda ne yaptığından, evlendikleri diğer tanıdıklardan, kimin çocuklarının vaftiz babası olduğundan ve Hellerup'ta yaşadıkları sokaklardan bahsederler.

Louise etrafta koşuşturup, dalları, çimenleri, küçük böcekleri, karşılaştığı ne varsa incelerken, onlar da oradan buradan laflamaktadır.

Louise'i izlerken, Eduard, "Bu gibi günler, dostlarını çocuk sahibi olmak istetir. Bekle de gör!" der.

Bekle de gör! lafını kendinden emin resmî bir dokunuşla söylemiştir. Bu iki kelimeyi söylerken sesindeki değişim o kadar azdır ki, Paul bunu ancak kendisinin anlayabileceğini düşünür. Eduard'ın bütün yazı parti parti gezerek, geleceğin masum annesini saklandığı yerden çıkarmaya çalışırken düşünür ve gülümser.

Çıkabilecek olası karışıklıklar hızla kafasından geçer; hafif yaz akşamlarında verilen tüm o partiler, pastel renkli aperatifler eşliğinde yapılan konuşmalar, peş peşe gelen kızlar, sonradan pişmanlık duyacağınız baştan çıkarma numaraları, karşıdakinin potansiyel eş özelliklerini ortaya çıkarmaya yönelik garip sorgulama denemeleri. Bir süre sonra fantezi geçmiş, uyanışında neşeli bir his bırakmıştır geriye.

En yakın arkadaşına doğru dönme gereği duymadan; Paul, Eduard'ın da eğlendiğinin farkındadır. Aynı anlık ve fakat karışık romantik komedi sahnelerinin arkadaşının

kafasında da dönmekte olduğundan şüphesi yoktur. Onlara göre, bu iki kelimenin tonlaması neredeyse bir şaka kadar güzeldir.

Eduard gülümser. "Denemek istediğim bir şişe şarabım daha var. Ne dersin?"

"Akşam yemeğinden önce bu kadar içersek çok mayışmaz mıyız?"

Paul lafının hiç de ikna edici olmadığının farkındadır.

"Olsa ne olur!" diye güler Eduard ve şarabı açmaya koyulur. "Umarım beğenirsin. Şirket için çoktan iki fıçı, aşağı yukarı 600 şişe getirttim."

Bu sırada parkın ziyaretçileri seyrekleşmeye başlamıştır.

"Bu pikniklere Emma geldikten sonra da devam etmeliyiz."

"Bence de."

Akşam yemeğinden sonra, üçü birden, çöken alacakaranlıkta etrafta koşturur, küçük kauçuk toplarıyla futbol oynar, güler, topun peşinde kendilerini eğlendirirler.

Paul bir kestane ağacının altında kendini yere bırakır. Vücudu ısınmış, biraz ağır, yorgun, oyun yüzünden de biraz terli hissetmektedir. Tişörtü vücuduna soğuk soğuk değer. Gökyüzü, bazılarının sadece Danimarka'da ya da kuzeydeki denize yakın ülkelerde görüldüğünü söylediği cinsten bir soluk mavi renginde. İki huş ağacının siluetlerinin arkasında, bulutlar ufuk boyunca uzun ve düz çizgiler halinde uzanmaktadır.

Boynunda kestane ağacının yumrulu köklerini hisseder. İstese, kollarını arkaya doğru uzatıp, kalın, oluklu kabuğuna değebilecektir.

Eduard bir tur daha atmak ister. Louise de ona katılır. Paul; *Sıyrık, çizik ya da ıslak çoraplar yok, unutma,* demeyi düşünür ama söylemez.

Orada yatarken düşünceleri yabancılaşmaya başlar. Uykuya dalışı küçük veya büyük sekmeler halinde değil, daha çok düşüncelerinin ve tasavvurlarının, hep alışkın olduğu gibi başlayıp sonra arka arkaya rüyanın otuzuncu, yirmi beşinci, yirminci bölümleri şeklinde dizilmesiyle gelişir.

Düşünceleri, başıboş bir gezintinin parçaları gibi birbiri ardına geçerken, insanların dikenli çalılıklarının ve hislerinin mantığını yabancı veya doğru değil, diye etiketleyecek kadar iyi anlayamamaktadır. Düşünceleri rüyanın dokuzuncu, sekizinci, yedinci parçası halinde daha da rüyalaşır.

Şimdi uyumamalıyım der kendi kendine, tam da Eduard ve Louise parkı biraz daha keşfetmeye çıkmışken ve sanki uyuma fikri kendi fikri değilmiş gibi. Sanki biraz önce birisi yanı başında durmuş ve onunla konuşmuş gibi. O anda uyku onu tamamen ele geçirmiştir. Kafasını biraz daha berrak hissettiğinden, bunun gerçekten birisi tarafından söylenmiş bir şey olup olmadığını, söylendiyse eğer kimin tarafından söylendiğini kavrayamaz. Ortaya çıkmayı bekleyen argümanlar silsilesi içinde kafası karmakarışık olmuştur: *Gerçekten, akşam yemeğinden sonra çimenlerin üzerinde uzanmaktan daha güzel bir şey var mı? Gitmeden önce azıcık dinlenebilirim. Sonuçta bu yatağa gitmek gibi bir şey değil. Hiç de değil. Kabul etmelisin ki bu tamamen farklı.*

Zamanla, gözleri kapalı, konuştuğu kişinin Eduard olduğunu hayal etmeye başlar. Paul için arkadaşı o kadar tanıdıktır ki, Eduard'ın Fransız ceketinin içinde, sakin, bir kolunu ağacın gövdesine dayamış orada durup onu izlediğini bilir. Bu neredeyse gözleri açık, arkadaşının arkasında durduğunu ve uzanıp ağacın kabuğundan bir parça kopardığını izlemek gibidir. Eduard konuşurken kabuğu koklayacak, şarabından bir yudum alacak ve tüm bu süre boyunca çiyle kaplanıp buğulanan parka büyülenmiş gözlerle bakacaktır.

Şu anda, Paul'e göre bu sahnenin mantığında hiçbir kopukluk yoktur: Eduard geri dönüp onun ne yaptığına bakmak istemiş olabilir. Bu tamamen muhtemel.

Sonra ağzından kelimelerin uzun şefkatli zincirler halinde yeni kelimeler doğurarak çıktığını hayal eder: *Dışarıda uzandığında, seni tamamen uykuya dalmaktan alıkoyan bir şeyler vardır. Yüzünde, belki tişörtünde dolanan esintiyi hissedersin ve orada rahatsız bir şekilde yatarsın. Tam dalacakken, çalıların arasında bir hayvanın çıkarttığı sesi duyarsın.*

Bunlar seni hep uykuya dalmaktan alıkoyar. Gayet konforlu bir hiçliğe rağmen, iç rahatlığına ulaşamazsın. Muhteşem ve konforlu bir mahrumiyet bu keyfine düşkün dünyada sana kolayca tutunur. Sanki tanıdık bir yatakta yorganın altındaymışsın gibi, uykunun aniden saldırıya uğramasını engeller. Böylesi bir parkta, uyku otların arasında karanlıkta görünmeden sinsi sinsi dolaşır. Bir panter gibi, senin rahatlamış bedeninin kokusunu yakalayacak zamana ihtiyacı vardır. Ancak ondan sonra yaklaşır.

Artık cevap veren kimse yok.

Düşünceleri, artık karşılıklı konuşacak birinin olmadığını bile bile, sanki daha önce birisi varmış gibi, kayıtsız ve kararlı bir şekilde yalpalayarak ilerlemeye devam eder. Yeni argümanlar türer. En darmadağın halleriyle. *Yine de senin de çok iyi bildiğin gibi, panter oldukça büyük bir kedidir ve aslında oldukça oyuncu bir hayvandır. Neredeyse yere basmayan adımlarla sana yaklaşır ve hep tetiktedir. Yanına geldiği anda oynamaya başlar. Sanki bir ot parçası rüzgârla uçup boğazına konmuş gibi seni gıdıklar, koca burnuyla dürter. Ön patisiyle omzuna vurur, hareket etmeni umarak, hatta belki kaçmaya başlarsın da ona heyecanlı bir kovalamaca imkânı verirsin diye. Ağır ağır nefes alan vücudunun etrafında bir iki kere döner, koklar, yalar, vurur, dürter. Bunun gibi bir panter, ağırdan alır, etrafa bakınır, şans eseri oradan geçen böceklerle oynar. Ancak sonra seni kaldırıp, vücudun çenesinin iki yanından sarkmış, çalılıklara doğru dolaşmaya çıkar.*

İki

Hellerup, Øregaard Lisesi 11. sınıf, yaz tatilinden sonraki ilk gün, 1921.

Herkes sıralarında oturmuş, sınıf arkadaşlarına bakarken, Bay Lemberg sınıfın dikkatini önlerindeki yılın tarih dersi müfredatına çekmeye çalışıyordu. Bazı öğrenciler yepyeni kıyafetleriyle gelmişler; çoğu diğer arkadaşlarının yaz tatilinde neler yaptıklarını, öğretmenin anlayamayacağı jest ve mimiklerle sorup anlatmaya çalışıyordu. Birkaçı arkasına yaslanmış, ciddi bir hava takınmaya çalışıyor, böylece sanki yaz tatili boyunca çok daha olgunlaşmışlar gibi sakin ve birikimli görünmeye çalışıyordu.

Tam bu anda, tarih dersinin ortalarında, beşinci bölümde, kapının vurulduğu duyuldu. Herkes bir anda ayağa kalktı. Çünkü ancak müdür veya başka bir öğretmen bir dersi bölebilirdi. Bunun yerine uzun boylu bir çocuk odaya girince, öğrencilerin bazıları başka bir öğrenci için ayağa kalk-

malarına gülmeye başladı ve Bay Lemberg oturmalarını söyleyen ufak bir işaret yaptı.

"İyi günler, benim bu sınıfta olmam gerekiyor. Adım Eduard." Çocuk adındaki U'yu fark edilir bir Danca ile telaffuz etmiş, bunu yaparken de sanki şaşırmışçasına pencereden dışarı bakmıştı. "Eduard Schmidt"

Eduard, profilden bakınca havada epey bir alan kaplayan burnuyla uzun ve zayıftı. Üzerine büyük gelen takımı, modası geçeli birkaç yıl olmuş, Paul'ün bir lise öğrencisinde daha önce hiç görmediği modelde bir takımdı.

Bay Lemberg'in de sınıfa yeni bir öğrencinin katılacağından haberi yoktu. Daha önce sınıfa yeni gelenler olmuştu, ancak her seferinde, müdür Krarup yeni öğrenciyi sınıfa tanıtmak için beraberinde getirir; böylece ilk karşılaşmanın daha yumuşak geçmesini sağlardı. Eduard'ın eşliksiz gelişi kadar garip olan bir diğer şeyse diğer herkesten dört buçuk saat sonra gelmesiydi. Fakat o âna kadar bu sınıfın bir öğrencisi olmadığı için ne öğretmen ne de diğer öğrenciler yokluğunu, sabah nerede olduğunu merak etmişti.

Kızların bakışlarını üzerine çeken bir görünüşü vardı. Bir anlığına Paul, âşık bir kızın annesiyle, kimsenin duyamayacağından emin oldukları bir odada Eduard'ın görünüşünü tartıştığını hayal etti. Anne onun kültürsüz göründüğünü düşünüyordu. Gençliğinin soylu kahramanlarından çok, filmlerdeki Wallace Reid gibi. Ardından, kız yatağına gidip ağlıyordu. Paul, Eduard gibi görünüyor olsa ve kızı mutsuz eden o olsa odasına giderdi. Kız hâlâ yatağında yatarken, onu sevdiğini söyler, kız da ona ne kadar âşık olduğunu söylerdi, sonra hâlâ ıslak yanaklarıyla gülümser ve birbirlerine sarılırlardı.

Kızları o kadar da iyi tanımıyordu ama evde yalnızken neler yaptıklarını tahmin edebiliyordu.

Eduard durumdan şaşkına dönmüş öğretmenin sorduğu tüm soruları cevapladı. Bu zamana kadar, Kopenhag'da özel bir liseye gitmişti ama matematikte yaşadığı problemler sebebiyle lisenin 11. sınıfı tekrar okumasında ısrar ettiğini

söyledi. Babası buna kesinlikle karşı çıkmış ve o sinirle Edward'ı o liseden alıp Øregaard'ın 11. sınıfına yazdırmıştı.

"Umuyorum ki, genç adam, bu sene matematikte daha çok çaba göstereceksin. Şüphesiz eksikliğini çektiğin şeylerden biri yetenek. Burada, şanslıyız ki sana kesinlikle yardımcı olabilecek çok yetenekli genç bir öğretmenimiz var. Ve evet, Øregaard'a hoş geldin."

Eduard, Bay Lemberg'in verdiği dostça tavsiyelere, sebepsiz bir kibirle, daha önce sınıfta kimsenin bir öğretmenle konuşulduğunu duymadığı bir şekilde cevap verdi. Sözcük seçimleri yanlış olmamakla birlikte, sözcükler hiç de saklamaya çalışmadığı bir ironi ile ağzından çıkıyordu. "Haklısınız Bayım. Problem tamamen geçen sene ev ödevlerimi yapmamamdan kaynaklandı. Bu sene yapacağım. Sadece ödevleri yapmakla kalmayacağım, çok büyük ihtimamla çabalayacağım, böylelikle hiçbir engelle karşılaşmayacağım."

Öğretmen, bu kibirli tavrıyla aşırı saygılı laflar eden garip öğrenciyle nasıl baş etmesi gerektiğini çözmeye çalışırken sınıf tedirginlikle onları izliyordu. Bu sırada Eduard gereksiz yere, mutlu bir şekilde, ekşi ekşi konuşmaya devam ediyordu.

"Tavsiyeleriniz için çok teşekkür ederim Bay Lemberg. Haklısınız Bayım. Çok gayret sarf edeceğim."

Eduard'ın uzun sallanan vücudunda ve üzerinde lakayt duran modası geçmiş ceketinde bir şey vardı. Paul çocuğun görünüşünün özenle oluşturulduğuna emindi ancak tam olarak neyi temsil ettiğini çıkaramıyordu.

Bay Lemberg ton değiştirip Eduard'ı, normalde sınıfa yeni gelen başka bir öğrenci olsa, daha çekingen ve utangaç biri örneğin, ağır gelebilecek bir şekilde incelemeye aldı. Eduard'a henüz oturması için bir sıra gösterilmemişti ve öğretmene görünürde herhangi bir konuda karşı çıkmış olmamasına rağmen, normalde iyi bir öğretmen olan Bay Lemberg giderek sertleşti.

"Tüm sınıf arkadaşların bir sonraki sınıfa geçerken kendinin geçemediğini görmek ve bunda kendinden başka suçlayacak kimsenin olmaması can sıkıcı olmalı. Anlat bakalım, Büyük Kuzey Savaşı hakkında ne biliyorsun?"

Eduard tüm soruları kibarca fakat abartılı bir resmilikle cevapladı, Bay Lemberg onun haricinde sınıfı gecen diğer arkadaşlarından bahsederken bile. Fakat her seferinde, Bay Lemberg sınıfa doğru bakıyor ya da sadece direkt Eduard'ı gözlemlemeyi reddediyor, Eduard da gülümsemesini onlara çeviriyordu. Öğretmen onu en düşmanca sorularla soru yağmuruna tutuyor, Eduard sıralarının arkasından onu izleyen çocuklara sırıtıyordu. Sanki hep onlarla aynı sınıftaymış da Bay Lemberg'le ilgili korkunç, küçük düşürücü bir sırrı paylaşıyorlarmış gibi gülümsüyordu.

Sınıf şaşkına dönmüştü. Eduard artık onlara neşesini koruyacak gücünün kalmadığını gösteriyordu. Bu, Bay Lemberg'in düşmanca tavırlarına veya müdür, okul hatta dünya tarafından verilebilecek herhangi bir cezaya karşı kayıtsız duruşundan anlaşılıyordu.

Sonra tarih öğretmeni Eduard'a, Eduard da ona döndü.

Eduard'la tanışmadan önce, Paul'ün en yakın arkadaşları Hambro Allé'deki evlerinin civarında görkemli evlerde yaşayan küçük bir üst sınıf erkek çocukları grubundan oluşuyordu. Hiçbiri sınıf arkadaşı değildi ve hepsi de kendi yaşıtları kadar zevksiz, eski kafalı ailelerinden çok sıkılmıştı.

Grup diğer gençlerin orijinallikten yoksun olduğunu düşünüyordu. Kendilerinin dünyanın nereye doğru gittiğini bildiklerine ikna olmuş, inatçı aylaklıklarını, yeni giyim tarzlarını, kötü davranışlarını ve ithal caz plaklarını kuşanmış gelecek için savaşıyorlardı.

Fakat aynı zamanda, Paul ders çalışmayı seven, sınıfta parmak kaldıran bir öğrenciydi. Öğretmenlerinin görebildiği kadarıyla, onu dönemindeki model öğrencilerden ayıran, okula gelirken giydiği acayip kıyafetlerinden başka çok az şey vardı. Ailesinin parasıyla caka satmak için fırçalanmış yünden örgü golf ceketleriyle etrafta dolaşmamaya öğretmenlerini ikna etmekte zorlanmıştı ki aslında kendini kaderinden uzak tutmaya çalıştığı için hiçbir şey gerçekten bu kadar uzak olamazdı. Kıyafetler sadece kişiliğini öne çıkarma ve farklı olduğunu gösterme meselesiydi.

Okul yılının ilk birkaç haftası Eduard'a daha özenli davransa ve isyanını okulun dışında tutsa hayatının ne kadar kolay olacağına yönelik tavsiyelerde bulunmaya karar verdi.

Okulun arka merdivenlerinin başında oturuyorlardı. Çatı katının önü, kimsenin rahatsız etmeyeceği, kullanılmayan bir alandı. Onunla konuştukça, daha önce Paul'e doğruluğu yadsınamaz görünen argümanları yeni bir ışıkla aydınlanmaya başladı.

"Paul, öğretmenlerimizin babamın frengili amcasından daha fazla bir spiritüel hayatı yok. Bu önemsiz yaratıklarla kendimi aynı hizada tutacak değilim. Yol gösterdikleri hayata bak! Hiçbirimiz böylesi bir hayata katlanamayız. Onlara hiçbir türlü saygı duyamam. Üzerine azıcık kafa yorarsan eğer, sen de duyamazsın."

"Ama onlara saygı duyman gerekmiyor ki."

"Zeki olduklarını sanıyorsun. Değiller. Eğer bir şeyler öğrenmek istiyorsan, kendi başına okumalısın, kütüphane kitaplarından. Mesela, o yaşlı Stembeck, kafasız mastürbasyoncu, piramitlerin düpedüz saçmalık olduğunu söyler."

"Doğru olabilir. Ben daha o kitabı okuma..."

"İşte gördün mü? Çünkü onun yerine sınıf okumalarını yapıyordun."

"Ama Eduard, konumuz o değil ki. Eğer şimdi iyi çalışmazsan daha sonra hiç beceremezsin."

"Toplumun güvenilir bir üyesi olma saçmalığına bu kadar önem verdiğini bilmiyordum. En azından daha önce böyle söylemiyordun. Hatta, bundan yüksek sesle şikâyet ediyordun."

Eduard'ın çok fazla şey bildiği doğruydu. Sınıfta bazen elini kaldırır ve eğer öğretmen onun lafını o anda kesmeyi beceremezse, hayrete düşürücü olgularla dolu, başka hiçbir öğrencinin hatta bazen öğretmenin bile hiç duymadığı kitaplara referanslar vererek bir ders vermeye başlardı. Paul kısa sürede bu yeni sınıf arkadaşını daha önce tanıştığı herkesten çok daha zeki biri olarak görmeye başladı. Buna rağmen, derslerin sınavları yapıldığında, Eduard nadiren başarılı olurdu ve bu durum herkesi meraklandırırdı.

Aşağı inerlerken, "Kitaplar her gün tutkuyla okunmalıdır. Ben her gün saatlerce okurum. Ama öğretmenlerin beni okumaya zorlayarak bunu mahvetmesine izin vermeyeceğim. Bu yüzden beni ödev yapmaya zorlayamazlar. Aslında bu sene henüz hiçbir ders kitabının kapağını kaldırmadım."

Eduard böyle açıklamalar yaptığında, Paul onu anlayamıyordu. Ama onun, Paul'de olmayan bir yetişkinin bilgisine sahip olduğunu hissedebiliyordu.

Zil çaldı. Bir sonraki derse yetişmek için aceleyle yürürken Paul, Eduard'ın frengili amcasının hikâyesinin ne olduğunu öğrenmeye çalıştı.

"Aslında çok da bir hikâyesi yok. Yarı İsveçliydi ve bir sürü sevgilisi oldu. Büyük teyzeme sürekli onlarla ilgili takılırdı. Bir gün teyzem o kadar öfkelendi ki, kafasına lazımlığı fırlattı. O kadar. Şimdi Danca var değil mi? Hikâye bu kadar. Babam bu olaydan sonra, frengisinin ve bunamasının daha da kötüleştiğini söyledi."

Her teneffüste, sırtlarını kilitli çatı katına dayayarak oradaki açıklıkta oturmaya başladılar.

Eduard orada bazen babasını konuşmaya dahil ederdi. Aurehøj Sokağı'nda bir dairede babasıyla yalnız yaşıyordu. Bazen konuşurken babasına siniri artar; bazense ondan merhametle bahsederdi, sanki hasta bir çocuktan bahseder gibi. Eduard'ın babasına yukarıdan bakması, Paul'e göre olağanüstü bir karakter özelliğiydi. O kadar ki, bunu daha sonra kurabileceği her türlü arkadaşlık için eleştirel bir önkoşul olarak görmeye başladı.

Werner Schmidt, oldukça bilinen kendi adında bir şarap işletmesine sahipti. Eduard'ın şansına, babası genellikle hafta boyu Fransa'ya iş seyahatlerine giderdi. Bu zamanlarda tüm ev Eduard'a kalırdı. Doğrusu, evi gün boyu hizmetçileri yaşlı Bayan Madsen'le paylaşıyordu ancak Bayan Madsen hayatına karışmaz, ona hiçbir sıkıntı çıkarmazdı.

Paul kendi ailesinin onu *Çünkü bu böyle yapılır çünkü bu böyledir,* laflarıyla küçük bir mağaraya kilitlediğini hissetti. Farklı olan her şeyin özlemini çekiyordu, karşısına çıkan ve ailesi kadar sıkıcı olmayan her şeyin.

1870'lerden başlayarak büyükbabası bugüne kadar dört yüzden fazla tezgâhtar, satış sorunlusu ve işçiye iş veren bir toptan tekstil işletmesi ve bir tedarikçi fabrika kurmuştu. Tekstil ihracatı ve üretimi hem Paul'ün büyükbabasına (işletmenin yöneticisi ve yönetim kurulu başkanı) hem de amcasına (satış müdürü) birçok kış evleri, yazlıklar aldırdı. Daireler Kopenhag'ın dolambaçlı yerlerinde, yazlıklarsa Strand yolunda, bir tarafı Geyik Parkı'na sınır ve güney cepheliydi.

Paul'ün babası (finans direktörü) büyükbabasıyla kırk yıl boyunca beraber iş yapmış İngiliz bir tekstil üreticisinin kızıyla evlenmişti. Onlar da çok büyük bir evde yaşıyordu. Ancak babasının pozisyonu resmî eğlenceleri kapsamadığı için ve aileler ve arkadaşlar için verilen partiler büyükbabasının büyük köşkünde yapıldığından, kendi evleri sene boyu kullanılıyordu ve diğerlerinin ki kadar büyük değildi. Hellerup'taki konumu da şehre yakındı.

Bildiği kadarıyla, Paul'ün ailesinde kimsenin kafasında tekstilden başka bir şey yoktu. Ve her şey onu da aynı kadere hazırlamak için düzenlenmişti. Onun için beklentiler, ne tarafa dönse değiştirilemez bir kaderin ağırlığını taşıyordu. Hayatında ne gibi seçimler yapabileceğini ve ne zaman yapabileceğini düşünmeye çalıştığı zaman, seçeneklerini sürekli Martin Adolph Tekstil ve Kumaş Şirketi'nde bir yönetici pozisyonuna uydurma ihtiyacıyla kısıtlanması gerekiyordu.

Nereye gitse, insanlar onu bekleyen parlak geleceğe aşinaydı. Okulda nadiren de olsa bir azar işitse, öğretmen onun ileride ne kadar varlıklı bir tüccar olacağını, bu yüzden kendini tamamen farklı bir davranışa nasıl uydurması gerektiğini hatırlatmaya çalışırdı. Paul öğretmenlerinin, komşuların ve esnafın ona diğer çocuklardan nasıl farklı bir muamele gösterdiğini fark etmemeye çalışırdı. Buna klostrofobi ve kasıtlı ilgisizliğin bir kombinasyonuyla katlandı.

Nadiren büyükbabasının köşkü, Paul'ün genellikle çevrili olduğu toptan satıcılardan ve onların eşlerinden az da olsa farklı davranan birtakım ziyaretçileri ağırlardı. Bu durum

evin genç delikanlısının dikkatini kolayca çekti. Örneğin yemekteki diğer kişilerden biraz daha yüksek sesle konuşan misafirler olurdu, başkalarının sözlerini kesen, herkes dursa bile bir süre daha dans etmeye devam eden. Bu insanları keşfettiği anda, Paul hasretle ve kendini tamamen vererek misafirler evlerine dönene kadar ya da daha küçükken (bütün çocukluğunun bu şekilde olduğunu düşündüğünden) dadıları onu ve küçük kız kardeşini yataklarına götürene kadar onlarla takılırdı.

Ekimde, sınıf arkadaşı Jørgen Schaumburf Bendtsen gerçek bir parti organize etmeye karar verdi. Sınıftakiler dışında tenis kulübünden bir grup arkadaşını ve bir grup kızı da davet etti; Aurehoj Kız Lisesi'nden 11. sınıfları ve Svend'in kız kardeşini ve onun binicilik okulundan arkadaşlarını.

"Hepiniz öylece oturup sıkılmayacaksınız. Biraz çaba gösterebilirseniz gerçekten bir parti yapabiliriz."

"Ben hiçbir partide öyle oturup sıkılmam!" dedi Paul. Gerçekten "yaşadığını" hissettiği tek anlar partilerdi.

Bu partiyi iple çekiyordu. Sınıfındaki sersemlerin sonuçta gayet objektif bir şekilde ondan daha sıkıcı olduğunu kabul etmek gerekirdi. Tıpkı onun içine girip aydınlattığı çemberler gibi hayatın cazibesine kapılırlardı. Ve eğer ona öykünmeye başlarlarsa bu gayet doğaldı ve can sıkıcı değildi.

Saat 6'da Schaumburg Bendtsen'lerin giriş salonuna varmasının ardından, Paul bazı engellerle karşılaşacağını anlamıştı. Jørgen bunun önce aileyle birlikte akşam yemeği yenilen, daha sonra ailenin gittiği böylece gençlerin kendi başlarına eğlendikleri partilerden biri olacağını söylemişti. Ailesi yolun aşağısına doğru yürüyüp geceyi annesinin kardeşi ve kocasıyla geçirmeyi planlamıştı. Ancak Jørgen'in halasının ve amcasının da orada olacağı ve akşam yemeğinde onlara katılacağı tutmuştu. Dört yetişkin, iki yetişkinden çok daha kötüydü. Diğer öğrenci ailelerinin sınıf arkadaşları üzerinden engelleyici bir etkisi vardı: Çekindiği ve kendisini dışarıda tutmayı başaramadığı bir etki.

Jørgen'in babası selamlamak için gür bir sesle ona doğru yürüdü. "Hoş geldiniz Bay Paulsen!" Onu, herkese gülünecek

derecede az alkollü birer kadeh meyve kokteyli ikram edilen salona geçirdi. O zamana kadar Jørgen'in ailesiyle hiç tanışmamıştı ama yine de babası Paul'ün gelmiş olmasına oldukça heyecanlanmıştı. Okuldan sonraki o öğleden sonra, Paul ve büyükbabasının şoförü, Schaumburg Bendtsen'lerdeki partiye biraz hayat getirmek için bir dolu yeni plak ve Edison Official Labaratory marka gramofonla birlikte gelmişti.

Meyve kokteyli servisinin başında, Paul kimin çoktan vardığını, Eduard'ın nerede olabileceğini, kimin kiminle konuştuğunu kolaçan ederken Jørgen'in babası kendi gramofonunu da Edison modeliyle değiştirmeyi planladığını anlatmaya başladı. "Ama sana bir bankacı olarak söyleyebilirim ki, Amerikan doları şu anda değerinin çok üstünde."

Paul odalar arasında yürüyüp, el sıkışıp insanlara selam verdi. Saat 6'yı biraz geçiyordu ve henüz herkes gelmemişti. Birazdan Eduard gelirdi ve hâlâ muhtemeldi ki Vibeke de davetliydi. Paul onun hakkında ismi ve görünüşü, bir de Svend'in kız kardeşiyle beraber binicilik kursuna gittiği haricinde bir şey bilmiyordu.

Bay Schaumburg Bendtsen, Paul'ü kokteyl masasına geri götürdü. Bankacı, Jørgen'in annesiyle beraber yeni gelenlere kepçeyle kokteyl dolduruyordu. Paul'le daha önceki gibi biraz daha muhabbet etmek istiyordu. Paul'ün gözlerini yakaladı ve konuşmasına kaldığı yerden devam etti: "Bizler gibi şanslı olmak... Bizler hem senin ailen hem benimki şanslı olduğumuz için. Etrafına şöyle bir bakınca, bizler kesinlikle çok şanslıyız..."

Şehirdeki pek çok insan Bay Schaumburg Bendtsen'i, Strand Caddesi'ndeki yerel bankanın yöneticisi olmasından tanıyordu. Görünüşü konformistti, ona göre şekillendirilmişti. Karısının, Jørgen'in annesinin gece için özel olarak hazırlandığı, giydiği genç kıyafetten belliydi. Kocasının yanında sessizce duruyor, olanları kaçırmamak için gözlerini etrafta gezdiriyordu. Kokteyl bardaklarıyla Jørgen'in tenis başarılarının asılı olduğu duvarın önünde bir grup yapmış Aurehøj kızlarına göz kulak oluyordu.

Kızlar, etek uçları beyaz dantellerle işlenmiş birbirinden biraz farklı elbiseler giyiyorlardı. Birbirlerinin kurdelelerinden çoraplarından, el sıkışmalarından ve oğlanlarla yaptıkları konuşmalardan bahsediyorlardı. Bu halleri Paul'e, karşı takımı mağlup etmeyi planlayan kadın spor takımlarını çağrıştırdı.

Jørgen'in annesi yan gözle onları izliyordu. Birazdan, eğer bu parti de diğer partiler gibi devam edecek olursa, onların yanına gidip Hellerup'taki kuaförlerle ilgili fikirlerini paylaşacaktı.

Misafirler iki odada durmuş, mutfaktan ve yemek odasından gelen hizmetçi kızların çatal kaşık şakırtılarını dinlerken, kapı çalındı. Jørgen'in babası, Eduard'ı içeri davet edip bir kadeh kokteyl ikram etti. Paul babanın yokluğundan istifade kafasını yemek odasına uzatıp etrafa bakındı. Ancak artık Eduard geldiğinden, kokteyl masasına ve buranın kaçınılmaz gevezeliklerine geri döndü. Bay Schaumburg Bendtsen hemen Eduard'tan Paul'e döndü.

"Bay Paulsen, hâlâ okulunuza devam eden böyle öne çıkan çalışkan genç adamların olduğunu görmek gerçekten hayranlık uyandırıcı. Bu çok şey demek oluyor. Jørgen'in babası olarak söyleyebilirim ki bunu gördüğüme çok memnunum, Øregaard'ın buna ihtiyacı var. Sizin gibi zamanın henüz yaşlandırmadığı genç adamlara."

Babası, Paul'ün not alması gerektiğini, önemli olduğunu düşündüğü her bir laf edişinde ya da çok komik bir şey anlattığında parmaklarını maun rengi büro masasının üzerinde mükemmel bir şekilde tıklatıyordu. Bu tıklatma çok hızlı ve kuruydu, neredeyse bir ağaçkakanınki gibi. Herkesin dikkatini çekip, tıpkı bir kahkahanın diğer insanlara yaptığını yapmıştı. Jørgen'in babasının bir konudan hoşlandığını gürültülü bir şekilde diğerlerinin dikkatine sunmuştu.

"Neden sen ve Jørgen bu günlerden birinde bir tenis maçı yapmıyorsunuz? Sizin için eğlenceli olurdu. Yapmalısınız." Parmakları masanın üzerinde kıvrak bir ritim tuttu. "Neden yapmıyorsunuz? Gerçekten yapmalısınız!"

Dayanılmaz bir şeydi. Biraz sonra, Jørgen'in annesi Aurehøj kızlarının yanına gitti. Paul onların Strand Caddesi'nde yeni açılan Fransız ayakkabılar getiren mağazadan konuştuklarını duyabiliyordu. Eduard, Bay Schaumburg Bendtsen'in anlattığı ve bir türlü sonu gelmeyen büyük arazi sahibi genç bir aristokrata borç vermeyi nasıl reddettiğinin hikâyesini dinliyordu. Eduard ince kokteyl bardağından bir yudum aldı ve Jørgen'in babasını, sanki onu gerçekten ilginç bulup bulmadığını anlamak ister gibi süzdü.

Anlayamıyordu. Paul sınıf arkadaşına baktı. Eduard ne yapmaya çalışıyordu? Arkasından hafifçe dürttü. Böylece Paul'ü de oyuna katabileceğini düşündü ama Eduard tepki vermedi. Hatta *zeki bir bankacı için bu zamanlar iyi zamanlar demek doğru mudur?* gibi sorular sormaya devam etti.

Saat altıyı çeyrek geçiyordu, birazdan hepsi akşam yemeğine geçeceklerdi. Bu saatten sonra Vibeke gelmezdi. Paul ne kadar bira veya şarap sunulursa hepsini içmeye karar verdi.

Yemekten sonra büyükler ayrılmadılar. Tipik, diye düşündü Paul. Onların kafa kafaya verip şimdi mi yoksa biraz sonra mı ayrılmalarının daha iyi olacağını tartıştıklarını görebiliyordu. Sadece bir on dakika daha kalacaklardı. Sonra da sadece misafirler dans edene kadar, derlerdi. Fakat onlar gitmeden kimse dans etmeye başlamazdı.

Odalarda, sınıf arkadaşları puro içip, kahve fincanlarını birer yetişkin edasıyla tutuyorlardı. Yapmacık görünüyorlardı. Erkek öğrencilerin altmışında, hayatından memnun burjuva adamları canlandırdığı bir okul komedisi izlemek gibiydi. Yine de rollerini büyük bir inançla oynuyorlardı. Sanki yeleklerinde ve altın saat ceplerinde çıkıntılar oluşturacak aşırı yağlanmış ataerkil göbeklere ulaşmaya sabırsızlanıyor gibiydiler.

Paul babasının gramofonunu çalıştırdı ve dört yetişkin sırtlarını duvara yaslayıp, kim dans etmeye başlayacak merakıyla gençleri izlemeye başladı. Ancak kimsenin dans pistine gideceği yoktu.

Misafirler evin içine dağılmaya başladılar. Paul oda oda geziyor, oradaki kızlara birkaç kelime bir şeyler söylüyor, oradan sıkılıp başka bir yerde başka bir grupla konuşuyor, sonra oradan da sıkılıyordu. Akşam yemeğinde fermente elma suyu içmişlerdi. Bir süre hâlâ yemek odasında oturan sınıfından oğlanların konuşmalarını dinledi. Yine her zamanki gibi Øregaard Fakültesi'ni tartışıyorlardı. Bir kız Mogens'in yanına oturdu ve bir kelime etmeden onu dinledi.

Çenesinin altında tıraş sıyrıklarıyla, oldukça sıska bir oğlan giriş holünde duruyor diğer dört beş çocuğa şakalar anlatıyordu. Küçük yuvarlak gözlükleri ve acınası bir duruşu vardı ki sonradan Jørgen'in kuzeni olduğu ortaya çıktı. Yeni açılan üç odada oğlanlar beceriksizce kızlara asılıyordu. Svend ise, o ve kız kardeşinden başka kimsenin tanımadığı kızıl saçlı bir kızla ortadan kaybolmuştu. Kızların çoğu geniş odada grup halinde oturmuş sanki bir şey olmasını bekliyorlarmış gibi binicilik okulundan veya bu gibi şeylerden konuşuyorlardı.

Oturma odasında Eduard Jørgen'in ailesi ve teyzesiyleydi. Baba iki oğlana akşam yemeğindeki *Danimarka gençliğinin olgunluğu* konuşmasını tekrarlıyordu. Bu sırada Eduard teyzeyle, *Alman mantalitesi* üzerine hararetli olduğu açıkça belli bir tartışmaya girişmişti. Gerçekten bu geceyi bu şekilde ziyan mı edecekler? Bir noktada, birisinin aileye oradaki varlıklarının gençler için partinin enerjisini emdiğini söylemesi gerekiyordu. Ne kadar erken o kadar iyi.

Paul kendini annenin yanında konumlandırdı ve konuşmada bir ara olmasını bekledi. Onlara düzgün bir şekilde olayların nasıl göründüğünü anlatmaya koyuldu.

"Ama tabii siz kendi partinizi yapıp eğlenmelisiniz. Biz de tam çıkıyorduk."

Teyze ekledi: "Evet tabii. Zaten nasıl oldu da burada kalakaldık ki? Konuşmaya dalmış olmalıyız."

Paul mümkün olduğunca arkadaşça konuşmaya çalıştı: "Kişisel anlamayın. Kesinlikle değil. Sadece..."

Sonra Eduard konuşmaya katıldı. "Paul dürüst olmak gerekirse ev sahiplerimizi kendi evlerinden kovmaya hiç hakkın yok."

"Hayır hayır elbette yapmaya çalıştığım bu değil. Kesinlikle öyle anlaşılmasın." Eduard haklıydı, her zamanki gibi. Paul kendi sözlerine kulak verince, hayal ettiğinden farklı duyuluyordu. Tereddütle, "Ben sadece misafirlerin nasıl anlayabileceğini açıklamak istedim" dedi.

Jørgen'in babası karısını koluna aldı. "İkinci kere düşünme bile. Bunu fark ettirdiğin için çok memnunuz" dedi. Diğer kolunun ağırlığını Paul'ün omzuna vermiş dinlendirirken arkadaş canlısıydı. "Sadece siz gençlerin eğlenmelerini izlemekten hoşlanıyoruz."

Grup uzun bir süredir evin kapısına doğru gitmeye çalışıyordu. Tek ihtiyaçları harekete geçmelerini sağlayacak hafif bir dürtmeydi.

Fakat Eduard işi burada bırakmazdı. "Paul söylemek zorundayım ki, Bayan Laursen'le çok ilginç bir tartışmanın tam ortasındayım." Birbirlerine bakıp garip bir şekilde gülümsediler. "Seni veya bir başkasını dans etmekten alıkoyan kimse yok. Ben dans etmem ama sen dans etmekte özgürsün. Sadece git ve dans et. Bizim durup seni izlememizi engellemek istiyor olamazsın."

Yine de aileler on dakika içinde gittiler. Misafirlerin pek çoğu oturma odasına dönmüş, Paul gramofona bir caz plağı koymuştu. Binicilik okulundan bir kızı dansa davet etti. Dans pistine ilk çıkan onlardı. Sonradan diğerleri de onlara katıldı. Sonunda şansını yakalamıştı. Şimdi işe biraz daha gaz vermesi gerekiyordu.

Fakat birkaç şarkıdan sonra bazıları artık Paul'ün plaklarını dinlemek istemediklerini söyledi. Hiç çekinmeden bu müzikle dans edemediklerini söylediler. Yerel dans okulunda öğrendikleri melodilerle dans etmek istiyorlardı. Dans pisti bekleme halindeyken ve herkes en sevdiği şarkıların ismini bağırırken, Paul'ün hayal kırıklığı giderek büyüdü ve sonunda müzik seçiminden çekildi. Odayı terk etmesiyle, diğerlerinin belirsiz bir şekilde bir kadril müziğinde* dans etmeye karar verdiğini duydu.

* 1700'lerde ortaya çıkan dört kişinin bir kare oluşturarak dans ettiği bir dans türü. (ç.n.)

Yalnız başına bahçede ve evin diğer odalarında dolaştıktan sonra ikinci kattaki küçük tuvalete kendini kilitledi. Üstündeki cam rafa bir zincirle asılmış iç karartıcı bir broşürü karıştırmaya başladı. Bir şaka koleksiyonuydu. Arka kapağında Jensen *Mağazası'ndan dostlarına ve iş arkadaşlarına bir Yeni Yıl hediyesi,* yazıyordu. Paul bütün broşürü bir gram zevk almadan okudu. Jensen Mağazası'nın dostlarına ve iş arkadaşlarına gönderecek daha komik bir şey bulamamış olmasını çok depresif bulmuştu.

Sonuçta akşam, ölümüne sıkıcı bir toplantının ağırlığı altında ezilip bir başka sıkıcı toplaşmaya dönüşmüştü. Şu anda yapılacak en mantıklı şey eve gitmekti. Orada sofanın üzerinde yatıp kendi hüzünlü Amerikan siyah müzikleriyle dolu plaklarını dinlerdi. Vibeke'yi düşündü, gelmeyişini. Belki de Svend'in kız kardeşini hiç tanımıyordu.

Ahşap oturak çıplak kalçalarına battığından, önce bir butunu sonra diğerini kaldırıp oynatarak bacaklarındaki titremeyi geçirmeye çalıştı. Sonra bir anda aklına dans ettikleri gramofonun babasının gramofonu olduğu geliverdi. Eve bile gidemezdi.

Alt katta, kadril dansı biteli çok olmuştu. Vals yapmış ve en az yirmi dakika aynı gösteri kaydını dinlemişlerdi. Aşağı indi. Artık kimsenin olmadığı girişte durdu ve ne yapacağını düşündü. Oturma odasına gitmeyi hiç istemiyordu. En alt kattan sesler geliyordu, o da oraya gitti.

Jørgen'in pek çok misafiri çamaşır odasının arkasındaki ütü odasında oturuyordu.

Ne olduğunu anlamak Paul'ün birkaç dakikasını aldı. Beş Aurehøj kızı yarı karanlıkta beton yerde oturuyordu. Kızların etrafında biraz daha geniş, aralarında sınıfından çocukların da olduğu bir erkek grubu toplanmıştı. Yere, iskemlelere veya masaların üzerine oturmuşlardı. Grubun tam ortasında, tüm kızların ve diğerlerinin gözlerinin üzerinde toplandığı Eduard oturuyordu. Paul durduğu yerde kaldı. Eduard'ın seyircilerini kendi düşüncelerinin içine çekmeye başlayalı epey olduğunu anlayabiliyordu. Bir kimsenin kaderinin ne ölçüde kendi elinde olduğuna dair düşüncelerinin.

Paul de çamaşır ayırma masasının üzerine, bir şekilde diğerlerinin arkasına oturdu ve dinledi. Henüz kendini bir şey söyleyecek, konuşmaya katılacak halde hissetmiyordu.

Eduard farklı dinlerin kader sorusuna sunduğu farklı perspektifleri nasıl gördüğünü anlatıyordu. Her dinin hayatın anlamına nasıl baktığına da değindi. Bodrum katındaki diğerleriyse sorular sorup cevapları tartışıyordu.

Paul'ü en çok şaşırtansa daha önceden olsa içini dışını bildiğini düşündüğü sınıfındaki bu anlaması kıt geleneksel kafalıların nasıl tartışmaya kendilerini kaptırdığıydı. Yanından yürüyüp geçtiği çocuklar şimdi okul gevezeliklerinden, spor konuşmalarından ve dedikodulardan tamamen ayrı iç dünyalarını ortaya çıkarmışlardı. Paul onlarla konuştuğunda bunu hiç yapmamışlardı. Onları dans bile ettirememişti.

Paul'ün de kendini diğerleri gibi sorular sorarken ve kadere sahip olmakla ve onu yenmekle ilgili düşüncelerini açıklarken bulması çok uzun sürmedi.

Onları bir araya getirip böylesine ilgilerini çekecek şeyin kader ve hayatın anlamı tartışması olacağını hiç düşünmezdi. Yine de merak etmeden duramıyordu. Neden Eduard gelmeden önce hiç kimse onlara böyle ilham vermeyi becerememişti. Kendisi kesinlikle bunu yapamamıştı.

Oda tek bir çıplak ampulle aydınlanıyordu. Kapının üzerindeki duvara takılıydı ve herkesi aydınlatmak için fazla loştu. Pütürlü sıvalı duvarlara sarımsı bir ışık gönderiyordu. Kızlar da orada çok özel bir ânı deneyimlediklerinin farkındaydı. Kimsenin tahmin edemediği ve hiçbir şekilde tekrarlanamayacak bir an. Kızların annelerine veya arkadaşlarına bu partinin ne kadar farklı ve harikulade geçtiğini anlatmaları imkânsızdı.

Daha sonra Jørgen'in ailesi eve döndü. Partiden küçük bir grup partiye devam edebilmek için, aileleri veya hizmetçileri uyandırmadan gürültü yapabilecekleri yeterli odanın olduğu ve cin olan bir yerde partiye devam edebilmek için Paul'lere gitti.

Saat iki buçuktu. Grup Eduard, Paul, Jørgen'in sıska kuzeni, bir başka oğlan ve dört kızdan oluşuyordu. Bütün gece

sadece fermente elma suyu ve meyve kokteyli içtikten sonra, biraz kokteyl yapmak istediler fakat evde meyve suyu yoktu. Paul onları kilere götürdü ve iki kavanoz bahçe armudu konservesi aldılar. Paul şekerli meyve suyunu cinle eşit bir şekilde karıştırıp onları da armutların üzerine dökmeyi planlıyordu.

İki kavanoz daha bu uydurma kokteylden içtikten sonra o kadar şapşallaşmışlardı ki gülmekten ayağa kalkamıyorlardı. Şimdi de yemek yapmaya koyuldular ve krep yaptılar. Hamuru biraz renklendirmek için de yeşil gıda boyası eklediler. Krepler koyu yeşil renkte ve iğrenç olmuştu. Yine de aç kurtlar gibi mideye indirip sonuncusunu Jørgen'e postalamak için bir zarfa koydular.

Etrafta maskaralık edip mutfak ve oturma odasında yerlerde yuvarlanırken bir yandan konuşmaya devam ettiler. Şimdi de farklı dinlerdeki mesih figüründen bahsediyorlardı. Her şey olağanüstü bir şekilde bir araya gelmişti, tıpkı krepler ve yeşil gıda boyası, armutlar ve cin gibi.

Gramofon Jørgen'lerdeydi ama zaten ona ihtiyaç yoktu. Dans etmek bile fazla öngörülebilirdi. Paul yeni yıl gecelerini düşündü. Sanki bir yeni yıl partisindeymiş gibi hissetti. Bir şeyler sona ermişti ve yeni şeyler yoldaydı, yeni bir dönem. Kutlamalıydılar. Sekizi, sabah gün doğana kadar ve kuşlar sanki baharmışçasına ötmeye başlayana kadar devam etti.

Körfezin üzerinde güneşin doğuşunu izlemek ve Jørgen'in dolgun zarfını postalayacak bir posta kutusu bulmak için limana yürüdüler. Daha posta kutusuna koyamadan, yeşilimsi krepin yağı zarfa geçmeye başlamıştı. Zarfta yarı saydam parlak yeşil noktalar görülüyordu. Paul ve diğer çocuk, ikisi de kızlarını öptüler.

Üç

İnsanın basit bir bedende ve bir yatakla ne kadar çok gayret sarf edebileceği gerçekten inanılmaz. Boynu tutulmasın, diye başının altında iki yastıkla yana döner. Fakat yastıklar çenesinin altından çıkıp onu öne doğru iter. Çene kemiğinde oluşmaya başlayan hassasiyeti hissedebilmektedir. Karanlıkta kendini dirseklerinin üzerinde kaldırır. Yumruk yaptığı eliyle üstteki yastığını ayarlar ve tekrar yatmayı dener. Çenesi şimdi daha rahattır.

İşe yarayacak mı görmek için birkaç dakika bu pozisyonda yatar. Ancak şimdi de boğazına bir baskı vardır. Yastığın çıkıntısı şimdi de aşağı kaymış boğazındaki büyük damarı sıkıştırmıştır. Başında garip bir yorgunluk ve rahatsızlık hisseder. Kendini tekrar dirsekleri üzerinde kaldırması gerekir. Koridor sessizdir. Birinin koridorun diğer ucundaki banyodan çıkıp bitişiğindeki odaya geçtiğini duyar.

Tekrar kendini bırakır. Yastıkların ayrıldığını hemen fark eder, çünkü başı omuzlarına kadar düşer. Bu pozisyonda uyuyabilir ancak sabah boynu tutuk uyanacağını bilir. Başıyla üstteki yastığı yana iter. Sonra yüzüstü döner. Yatağın ayakucundan yorganın altından bir ayağı dışarı çıkar ve yeni kalp pilinin üzerindeki dikişler gerginleşir. Bu şekilde uyuyabilir mi acaba?

Bir süre öyle yatar.

Hayır, kesinlikle, sorusu bile saçma. Ben nasıl uykuya dalacağım?

Yattığı yerden kalkıp oturur pozisyona gelip, yastıkları kare olandan başlayarak yeniden ayarlayacak. Koridora çıkmayı ve birisiyle konuşmayı düşünür. Eğer o gün çarşamba olsaydı, çıkıp yatağına dönmeden önce Brigitte'le konuşabilirdi.

Bir kez daha kendini yana döndürüp yatar. Tıpkı az önce üst üste iki yastıkla yattığı gibi. Bu kez ne çenesine ne boğazına bir baskı yaparlar. Onun yerinde sanki üstteki yastık tam kulağının altında biraz fazla yüksektir. Kendi nabzını dinler. Ses temiz ve kolayca ayırt edilebilir. Bir hırıltı ve gıcırtı, sanki bir dalga kendini çalılık bir kumsala atıyormuş gibi. Ve her çarpma arasında, sessizlik. Bu kumsalda, taşlar dalgaların altında tıkırdar, gece olmalıdır. Sudan başka hiçbir ses yok. Tamamen yalnız, ondan başka herkes eve gitmiş.

Bu tür ufak bir rahatsızlığa katlanıp uyumak mümkün olmalı. Herkesin nabzı var ama bu onları uyuyamama hastası yapmıyor. Kendi nabızlarının sesi yüzünden uyuyamasalar, hayat nasıl olurdu? Bir anda yeni kalp pillerinin kalbini çok daha kuvvetli attırıyor olabileceği aklına gelir. Ama öyle olsa alarmı çalardı. Kalbi atması gerektiği gibi atıyor, sadece yastık onun daha yüksek duyulmasına neden oluyor.

Yastık işitme kanalına çok yakın olmalı. Daha önce nabzının bu kadar yüksek attığını duyduğunu hiç görmemişti. Artık yatakta dönüp durmayı bırakma vakti.

Dalgaların kumsaldaki çakıllara ve kumlara ve yosunlara ve daha başka ne varsa işte, hiç acıması yok. Ve dağınık bulutlar akşam gökyüzünde kayar. Bu gece sahil rüzgârı sert.

Bir eli bir kalçasının altında kalmış. Kıvrıla kıvrıla elini vücudunun altından arkasına geçirir. Fakat bu azıcık da olsa öne doğru dönmesine sebep olur. Bu yüzden yastık bir kez daha çenesine baskı yapar. Şimdi kıvrılmış kolunun üstünde yatmayı dener ama bu da kan dolaşımını keser ve belki yine uyuyamayacaktır. Hayır. Kolunu tekrar önünden dışarı çıkarır.

Bu garip pozisyonlara gire çıka, kolunu rasgele bir altına bir üstüne koyar. Sanki gece sahilde kıyıya vurmuş bir beden gibi.

Elini başının arkasındaki duvarda kaydırır ve ışığı yakar. Gece masasının üzerindeki gözlüklerini bulur ve etrafındaki oda berraklaşır. Yatağın sol yanındaki kola bastırır, böylece yatağın başı yukarı kalkar ve sırtını yaslayarak oturabilir. Su bardağını alır, ağzını çalkalayıp yutar. Orada sessizce oturur. Hâlâ koridora yürümek için büyük bir istek duyar ama aynı zamanda çalışanlardan gelecek azarlarla baş edecek gücü yoktur.

Bugün gerçekten çarşamba olamaz mı? Çarşambayı iple çekiyordu, Brigitte'in burada olacağı günü. Fakat eğer bugün çarşambaysa, neden çoktan gelmedi?

Diğer hemşireler ne kadar iyi olursa olsun, onlarla yaptığı gece yarısı konuşmaları hep onların *Peki neden uyku hapı almak istemiyorsunuz? Gece koridorda bu şekilde dolaşmamanız gerekiyor, biliyorsunuz, l*aflarıyla bitiyordu. Belki de Brigitte'i farklı kılan onun hâlâ hemşirelik öğrencisi olmasıydı.

Bugünün Çarşamba olmasının imkânı yok. Çünkü akşam yemeğinden sonra odaya dosyasını almaya gelen Margrethe'ti. Ama yine de şüphelenmeden edemez, gerçekten bugün müydü diye. Dosyanın bir gün alınması diğer tüm günleri peşinden getirir.

Daha önce duyduğu sahil, kayın ağaçlarının olduğu, dalgaların ağaçların altındaki toprağı en yakın denize götürdüğü sahildi. Ağaçlar devrik, kökleri yerin üstüne çıkmış, gövdeleri taçlarını üzerinde dalgaların kırıldığı siyah suya doğru uzatmıştı.

Esen dondurucu rüzgârda, yıldızlar bir görünüp bir kayboluyordu. Ayın dış çeperi soğukta giderek daha da keskinleşti. Diğer her şeyi, yine bu özel şekilde, çeperi keskin bir şekilde çizilmiş ama objenin kendisini karanlıkta bırakacak şekilde aydınlattı. Ayın bıçak gibi keskin görünüşü ona yakın zaman önce gördüğü neşteri düşündürttü.

Sahilde yıkanmış, kolları iki yanında sallanan beden taşlara doğru savruldu. Gözleri ve derisi kısmen parçalanmış. Karanlıkta Paul'e kendi donuk bedeni gibi göründü ya da Louise'in. *Louise! Louise! Neredesin? Eduard burada, pikniğe gidiyoruz. Hemen gel ve üstünü değiştir.*

Fakat Louise artık orada değildi. Ayağa kalktı. Dışarı sıvışmak istedi, tamamen hareketsiz, bugünün gerçekten Çarşamba olup olmadığını anlamak. Brigitte'in bu gece burada olma ihtimaliyle diş protezlerini yıkadı ve taktı.

Odadaki diğer hastaların hiçbiri uyanık değildi ve hiçbirinin alarm ışığı yanmıyordu. Sessizce odanın kapısını açtı. Yalnızca hemşire odasının geniş camının monotonluğu kırdığı koridor bomboştu. O pencerenin arkasında insanlar, kahve fincanları, dolaplar, sandalyeler vardır; o pencerenin arkasında hayat vardır.

Güvenlik için, kendini bir eliyle korkuluklardan destekledi. İçeriden görünmemek için duvarın kıyısından yürüyerek odaya yaklaştı.

Hedefe ulaştığında, içeriye çabucak bir göz atmak için kafasını uzattı. İçeride oturan Brigitte değil, Margrethe'ti. Yüzü pencereye dönük, görmemesi imkânsız bir şekilde oturuyordu.

"İyi akşamlar Bay Paulsen. Dolaşmaya mı çıkıyoruz?"

Rahatça duyulmasına çalışarak, "Evet, ayaklarımı biraz açayım istedim. Biliyorum kimseyi rahatsız etmemeliyim."

Önündeki masada bir kadın dergisi, büyük beyaz bir karton, içindeki Viyana çöreklerinden almak için yırtılıp açılmış bir pastane kutusu vardı. Akşam vardiyasında ya bir doğum günü kutlamıştı ya da hastaneden ayrılan bir hasta onlara hamur işi almıştı. Kutuda üç parça daha kalmış gece vardiyasının devamı için orada bekliyordu.

"Bunun için kendini üzme. O sadece Cumartesi günü içindi, burası çok yoğun olduğundan. Bu gece sakin."

"Biliyorum."

Daha yakına geldi ve odanın içine bir iki adım attı. "Günleri karıştırmış olmalıyım. Düşünsene bugünü Çarşamba zannettim."

"Oh Bay Paulsen."

"Sona kadar yürüyüp geri döneceğim."

"Ama takvime bir bakın Bay Paulsen."

"Neden?"

"Buraya takvime bir bakın."

Fizik tedavi sırasında bir an, başka bir hemşire ona Margrethe'in sabah vardiyasına varır varmaz daha kimsenin düşünmeye fırsatı bile olmadan nasıl ilk iş bir gün öncenin sayfasını duvar takviminden yırttığını anlatmıştı. Sonra da vardiyadaki herkesin sayfanın altındaki günün şakasını duyduğundan emin olurdu.

Margrethe'in günlerin akışına takıntısı vardı. Nitekim şu anda neredeyse bağırıyordu. "Bay Paulsen! Bugün Çarşamba! Bugün Çarşamba!"

Kendi kendine kıkırdadı. Paul arkasını döndü ama koridora bakan camdaki yansımada hâlâ yüzünü görebiliyordu.

Ona resmen bağırıyordu. "Hahaha! Oh Bay Paulsen gerçekten."

Sesi yüksek ve netti. Tıpkı hemşirelerin yaşlı hastaları banyo yaptırdığı duş bölmelerinden gelen sesleri gibiydi. Duş bölmelerinin ekolu akustiğinde hemşirelerin neşeli fakat her daim cevapsız kalan cıvıltıları gibi.

Sanki özel bir şey değilmiş gibi duyulmaya çalışarak: "Peki, o halde anlayamıyorum. Brigitte genellikle... Brigitte bu gece burada mı?"

"Evet."

Brigitte'e olan düşkünlüğünü eğlenceli bulduğu açıktı. Paul ona bir açıklama yapmadan muzip bir gülümsemeyle baktı. Bunun üzerine Margrethe dergisini okur gibi yaptı, başka söyleyecek bir şey yoktu.

Hastane koğuşunun ritminde geçen günleri birbirinden ayırt ettirecek pek bir şey yoktu ama yine da daha dikkatli olmadığı için kendine kızdı. *Aile Dergisi, Ev, Onun Dünyası* pazartesi günleri çıkıyordu. Margrethe'in karıştırdığı dergi gün boyu birçok hastanın elinde gördüğü dergiydi: *Bahçe & Ev*. O halde bugün çarşambaydı. Gerçekten de günleri takip edebilmeliydi.

Sessizlikte, etrafına bakındı. Ta ki Margrethe artık onu yok sayamayana kadar. Önündeki dergiyi ileri itip:

"Bu gece aslında benimle konuşmak istemiyorsunuz öyle değil mi Bay Paulsen? Sadece Brigitte'le konuşmak istiyorsunuz."

Paul kaba olmak istemiyordu. Bir süre ne diyeceğini bulmaya çalıştı ama sessizliği bozan yine o oldu.

"Şu anda Susanne Jacobsen'in yanında. En fazla beş dakikasını alır. Biliyorsunuz, takvime bakmalısınız Bay Paulsen. O zaman sormanıza gerek kalmaz."

"Gözlerim pekiyi değil de."

Ona bakmaya devam etti sanki görüşünün ne kadar iyi olduğunu anlamaya çalışır gibi. Sonra da gözkapaklarını kıstı, sanki iyi göremeyen oymuş gibi.

"Sizi bir göz doktoruna sevk etmemi ister misiniz? Bundan daha önce kimseye bahsettiniz mi?" Konuyu gayet ciddiye almıştı. "Daha önce kimse önermiş miydi?"

Sonra yine aynı nefeste: "Geceleri koridorlarda dolaşmamalısınız."

Noel tatilinde, birbirini tanımayan iki kız, farklı günlerde Paul'e uğradı.

Her ikisi de onun Eduard'ın yaptığı veya söylediği şeylerle ilgili fikrini öğrenmeyi çok istiyordu. O gece Eduard şöyle şöyle dediğinde aslında ne demek istemiş olabilir? Peki, sonraki gece neredeyse tamamen aksini ileri sürmüş olması ne ifade ediyor?

Sonuç olarak, Noel'in ertesi günü Paul Katrine isimli kızla yürüyüşe gitti.

Kuzeye giden trene bindiler ve gün Mill Nehri boyunca devam eden ormanda uzun bir yürüyüşe dönüştü. Noel gecesi bir kar fırtınası olmuştu ve kar tepeleri ve etrafındaki ağaçları kaplamış, parlıyordu. Kış ışığında Katrine de olağanüstü bir şekilde güzel görünüyor, diye düşündü Paul.

Aynı soru etrafında dönüp durdu. *Sence bana karşı bir şey hissediyor mu? Kız arkadaşı var mı biliyor musun? Yakın davrandığı bir kız var mı sence? Benim hakkımda hiçbir şey söyledi mi?*

Ardından, *Nelerden hoşlanıyor? Gerçekten ne sever?*

Uzun bir süredir Eduard'ın bir adım atmasını bekliyordu ama hiçbir şey olmamıştı. Umutsuzluğunda, herkesin Eduard'ın en yakın arkadaşı olduğunu düşündüğü Paul'den başka gidebileceği kimse yoktu.

Ve Paul ona söylemeliydi. Fakat vaktini aldı, bu sevimli yarı yabancı sayılabilecek kızla yürümenin tadı çıkardı. Yüzüne baktı, uzaktaki karlı manzarayı göstermeci ve erkeksi bir şekilde izler gibi yaparken bir yandan uzun gök mavisi ceketinin altındaki vücuduna baktı. Ve aslında bildiğinden daha çok şey biliyormuş gibi davrandı.

Okulda kimse Eduard hakkında onun söyleyebileceğinden daha çok şey söyleyemeyecek de olsa, o ve Eduard gerçekten de arkadaş değildi. Eduard'la olmayan bir şey vardı. Sohbetleri bir türlü samimi ve rahat değildi. Paul bunu kimseye söylemedi. Yine de Eduard'layken, yakın arkadaşların yaşadığı fiziksel yakınlığı duyumsuyordu. Partilerde veya okul bahçesinde, tamamen doğal bir şekilde kendini Eduard'ın yakınında buluyordu. Ve ne zaman birisi ona Eduard'ı sorsa uzun uzun anlatıyordu.

Artık diğerlerinin, onların yakın arkadaş olduğuna inanmalarına dair umutları gerçekleşiyor gibiydi. Böylece Eduard'ı saran büyünün bir kısmının da Paul'den geldiğine inanacaklardı.

Birkaç sefer, Paul ve Katrine'e sanki ormanda tamamen yalnızlarmış gibi geldi. Tepelerin aşağılarında, kalın kar

örtüsü dallardan henüz dağılmamıştı ve yolun yanındaki kar, ormanda yaşayan canlıların oraya buraya konmuş izleri haricinde pürüzsüz ve her yere eşit dağılmıştı. Katrine daha önce kimseyle paylaşmadığı aşkının üzüntüsüyle içini dökerken, birbirlerine değecek kadar yakın yürüyorlardı. Her şey oldukça romantikti.

Katrine'in soğuktan çoktan kıpkırmızı olmuş yanaklarından yaşlar süzüldü. "Sürekli onu düşünüyorum!"

Paul gözlerine bakarken bir elini onun omzuna koyma şansı buldu. Bu geziyi tamamen mükemmel yapacak tek şey onun âşık olduğu kişinin Paul olması olurdu. Paul birlikte geçirdikleri bugünün asıl amacını unutmaya çalışıp, kendini genel atmosfere bırakmaya çalıştı.

İki gün sonra, tam olarak aynı yolu bu sefer Agnete isimli bir kızla yürüdü. Onunla o kadar yakın yürüdüler ki kollunu onun omzuna koyabilirdi. Şapkasının gölgeliğini gözlerine kadar indirmiş ve Eduard için ağlarken yüzünü diğer tarafa çevirmiş de olsa, bu da her şeye rağmen çok güzel bir yürüyüştü.

Ve oldu. Aynı ara tatilde, Eduard'ın babası ona özel matematik öğretmeni bulmayı önerdi. Eduard'ın notları 11. sınıfın bu ikinci turunda azıcık dahi iyileşmemişti. Eduard babasına öğretmenin matematikte sınıflarının en iyisi olan Paul'ün olmasını önerdi. Böylece Paul ilk defa Aurehøj Sokağı'ndaki evlerine gitti, aynı zamanda bu sınıftan birinin Eduard'lara ilk gidişiydi.

Matematik dersleri zayıf geçti ama Eduard gelişme gösterdi. Haftada iki kere Paul evlerine gidiyor, doksan dakika boyunca derslerin üzerinden geçip ödevleri düzeltip anlatıyordu.

Her dersten sonra, saatlerce Eduard'ın köpeğiyle birlikte oturup okul dışında her şeyden konuşuyorlardı. Bu öğleden sonraları ve akşamlar boyunca Paul'ün Eduard'tan türlü konularda bir şeyler öğrenme şansı oldu. Paul'ün matematik dersinde ona anlattıklarından çok çok daha fazla.

Fransa'ya bir haftalık satın alım gezileri yaptığı bir şarap işletmesi sahibi olmanın ve yönetmenin yanı sıra, Eduard'ın

babası düzenli olarak geç saatlerde toplantıların yapıldığı pek çok kulübe üyeydi. Bu yüzen genel olarak, Eduard evde yalnızdı. Annesi o on bir yaşındayken bir kazada ölmüştü.

Sonraki altı ay boyunca, bu özel ders sonrası saatler Paul'ün artık arkadaşlarmış gibi davranması gereğini ortadan kaldırdı. Artık gerçekten arkadaşlardı, en yakın arkadaş. Ve Paul, Eduard'ın babasına isyanının o zamana kadar gördüğü her şeyin çok ama çok ötesinde olduğunu keşfetti. Eduard hayatın, Hellerup'un dışındaki zengin mahallelerinde karşılaşabileceğinden nasıl radikal bir şekilde farklı ideallerle, tamamen farklı yaşanabileceğine dair uzun uzun düşünmüştü. İkisi nasıl kendilerini geliştirmeleri gerektiğini, insanların bir tür olarak hayatta kalabilmeleri için, ailelerini de yakalayan sinsi ölümden başarıyla kaçmak istiyorlarsa eğer, nasıl evrimleşmeleri gerektiğini tartıştılar. 11. sınıfın baharında, çoktan beraber psikoloji okumaya başlamışlardı. Çeşitli fırsatlarda Kopenhag'daki okumalara katılıp, sonrasında bisikletlerini eve kadar yanlarında yürütürken o akşamın konusunu tartıştılar.

Eduard'ın babasıyla ilgili anlattığı hikâyeleri dinleyince, Paul'de onun insanı öfkeden çıkaran, kendini beğenmiş bir zorba olduğu fikri uyandı. Ve babasının mantıksız istekleri Paul'ü Eduard'tan daha çok çileden çıkarıyora benziyordu.

Kızgınlığın ötesinde, her ikisi de Werner Schmidt'e bir tür hayranlık da besliyordu, sırf her şeye rağmen sahip olduğu bağımsız sanat zevkinden ötürü. Danimarka'da, Bay Schmidt'in, yaptığı seyahatlerle bir araya getirdiği izlenimleri sebebiyle çok özel bir sanat anlayışı vardı. Özellikle Paris'ten pek çok sergi kataloğu, posterler, sanat eserleri getirmişti. En düşkünü olduğuysa Art Nouveau'ydu.

Paul ve Eduard'ın oldukça sıkıldığı dar görüşlü, muhafazakâr ve tutucu Danimarka'da, pek az kişi gerçekten Art Nouveau tarzında resimler yapıyor ya da mobilyalar tasarlıyordu. Paul'ün diğer sınıf arkadaşlarından hiçbiri bu tarzı bilmezdi. Eduard ve Paul kendi çevrelerinde bu alana ilgi duyan tek genç adamlardı.

Diğer şeylerin arasında, Schmidt'lerin dairesinin ortasındaki odada, küçük yaldızlı çerçevede tamamen farklı yaş gruplarından birbirine çok benzeyen üç kadın çizimi vardı. Üçü de uçuk renkli çiçekli elbiseler içindeydi. Bu Bay Schmidt'in en sevdiği tabloydu. Eduard bu tabloyla ilgili saatlerce heyecan içinde konuşabilirdi ve sadece kelimelerinin gücüyle Paul'ün duygularını resmin detaylarına, muhtemel yorumlamalarına, ressamın tabloyu yaparken üzerine düşündüğü tercihlere açık hale getirebiliyordu. Eduard bir kere açıkladıktan sonra, resim Paul'e hayatı boyunca gördüğü en güzel ve büyüleyici resim gibi gelmişti.

Her seferinde, dersten sonra Eduard babasının yine Paris'ten getirdiği gümüş çay takımıyla çay servisi yapardı. İki genç, köpeği sevip küçük, mutsuz ve ilgisiz Kopenhag'ın Paris, Viyana gibi şehirlerle nasıl bir zıtlık içinde olduğunu tartışırlardı. Üç kadın resmine hayranlık duyar, Eduard'ın babasının çay seti çok gelişmiş, egzotik ve Danimarka'ya özgü olmayan bir şey gibi gelirdi. Eduard çayı dikkatlice koyar ve ilk yudumu sanki bir ritüeldeymiş gibi içerlerdi.

Son senelerinde, baharın başlarında, Eduard'ın babası yine bir Paris gezisinden dönmüştü. 10 gün önce gittiğinde varolan palabıyıkları döndüğünde yoktu. Değişmişti.

Paul bunu duyduğunda ertesi gün her teneffüste yaptıkları gibi Eduard'la çatı katının kapısının önünde oturuyordu.

Eduard'ın babası büyük sandığı açmış, kendine sert bir brendi doldurmuş ve yolculuğunda tanıştığı *délicieuse* kabare şarkıcısından bahsetmişti. Montmartre'taki gece kulübünde söylediği özellikle bir şarkı vardı. Bavullarını açarken, şarkının Fransızca sözlerini oğluna açıkladı. Şarkının saf düşüncesi içine o kadar işlemişti ki, kendini o anda bavuldan çıkardığı yeni aldığı parizyen bir tişört ve yakalığı oğluna verirken buldu.

Şarkıcıyı her gece kulübe görmeye gittiğini, adının Adèle olduğunu söyledi. Mest olmuş bir şekilde "Sanatçı kariyerini bir yana atıp benimle evlenmek istiyor! Buraya taşınacak. Çok mutlu olacağız!" diye haykırdı.

Daha fazla brendi istedi. Eduard da içmeliydi, hayatındaki bu büyük mutluluğu kutlamalıydılar.

"O benim kurtarıcım! Beni tüm bunlardan ancak o kurtarabilir!"

Werner Schmidt *tüm bunlar*ın ne olduğunu söylemedi. Planına göre Adèle üç hafta sonra trenle Paris'ten gelecekti. Eduard ve babasıyla Hellerup'taki evlerinde yaşayacaktı.

O akşam boyunca, baba yorulmak bilmeden evin odalarında dolaşıp Eduard'la konuşarak içmeye devam etti. Sanki yanında tekrar o olmadan, oturduğu yerde duramıyor gibiydi. Gecenin ilerleyen saatlerinde, Eduard pijamalarını giymiş, dişlerini fırçalarken, babası banyoya kafasını uzatıp: "Çok mutluyum. Sonunda, sonunda, sonunda mutluyum" demişti.

Matematik dersleri devam etti ve dersler boyunca Paul, Eduard'ın düşüncelerinin normal mantık tarafından değil asi sezgileri tarafından yönetildiğini anlamaya başladı. Kesinlikle matematiksel düşünmüyordu. Diğer alanlarda, entelektüel sezgisi ona orijinal kavrayışlar verebiliyordu. Ama matematikte hiç yardımı olmuyordu. Aksine, onun başını belaya sokuyor, problemlere tutarsız yanıtlar verdiriyordu. Bu yüzden Paul öğrencisine özellikle matematik ödevlerini yapmasının önemini vurguluyordu.

Aynı baharın ilerleyen günlerinde, Adèle Paris'ten bindiği bir trenle Hellerup'a vardı. İlk günler Paul onu görmedi. Gün içinde alışveriş yapıyor, akşamları da Eduard'ın babasıyla dans restoranlarına gidiyorlardı. Ama bir akşam matematik dersinden sonra, Paul akşam yemeği için Aurehøj Sokağı'nda kaldı ve şans eseri o akşam çiftin evde yiyecekleri ilk akşamdı.

Adèle, Paul'ün Fransız bir şantözde hayal ettiklerinin aksine oldukça patavatsız çıkmıştı. Diğer taraftan, daha önce hiç görmediği türden alışılmamış köşeli bir saç şekli vardı. Werner Schmidt'ten yaklaşık on beş yaş daha gençti ama yine de hâlâ daha da genç, neredeyse Paul ve Eduard yaşında görünebilmek için kıkır kıkır bir sesle konuşuyordu.

Fransız lisesine gittiğinden, Eduard ona Paris'teki tiyatroları, metro duraklarının dekorasyonunu, büyük şairlerini

ve politikacılarını, modasını, bulvarlarını sormak zorunda hissediyordu. Ama bunların hiçbiri onu ilgilendiriyora benzemiyordu.

Genç adamlar Eduard'ın babasıyla konuştuklarındaysa, ne söylediklerini duymuyor gibiydi. Hizmetçi Bayan Madsen'in dahi farkına varmadan, aşkından ve şaraptan eşit derecede terlemiş, üç yemek boyunca kimseye aldırış etmeden onunla flörtleşmişti. Hangi konuyu açarlarsa açsınlar, gözlerini Adèle'in frambuaz rengi elbisesinin transparan şifon eldivenlerinden alamıyordu. Ve banyo sabununun ortadan kayboluşu hakkındaki şikâyetlerinden başka bir konu dikkatini çekmiyordu.

O akşam, Eduard'ın babası tüm mantık ve gelişkin düşüncelerin izini sildi. Bunu öyle bir şiddet ve tutkuyla yaptı ki sanki düşüncenin kendisi vebalıydı ve Eduard'la olan hayatının en temel nedeni ve en rahatsız edici yanıydı.

Adèle evde yaşamaya devam etti ve her özel ders sonrası genç adamlarla çay içmeye başladı. Fakat gümüş servislere hiç takdir göstermedi. Eduard'ın babasının şarap firmasından eve dönmesini beklediği her gün uzun saatleri geçirebilmek için kendini meşgul edecek şeyler bulmakta pekiyi değildi. Oturma odasında oturur, bulvar romanları okurdu ya da Bayan Madsen'in peşinde oyalanır, ses ve mimiklerle hizmetçinin kendisini anlamasını sağlamaya çalışırdı.

Başlarda, Eduard hâlâ onun göründüğü gibi biri olmadığına inanıyordu. Belki de onların Fransızcası o kadar iyi değildi. Ama sonradan onun basitçe çok da parlak olmadığına karar verdi.

Aynı zamanlarda, Paul'ün Hambro Allé'deki görkemli rezidanslardan eski arkadaş grubuyla ilgili problemler baş göstermeye başladı.

Grup, paskalya tatilinde Ove'un ailesinin yazlık evine gitmeyi planlıyordu. Paul'ün diğerleriyle hâlâ davet edilecek kadar iletişimi vardı ama planlamak için bir araya geldiklerinde, Ove Eduard'ın gelmesini istemediğini, Grethe de hemen ardından eğer o davetliyse kendisinin gitmeyeceğini söyledi.

Paul bakış açılarının nasıl mantıksal bir bütünlükten uzak olduğunu açıklayan uzun argümanlar üretmekten zevk duydu. "O çok değişti, ben de öyle. Hayatlarımızı nasıl yaşamak istediğimizi kendimizi değiştirecek derecede tartıştık. Doğal olarak tartışmalar da aynı şekilde bizi değiştirdi. Yani şimdi neredeyse aynı olduk. Aslında o kadar benzeriz ki, sizin birimizi sevip diğerini sevmediğinizi söylemeniz anlamsız. Saçma, yani tutarsız. Yani onu sevemediğinizi söylerseniz, beni de sevemezsiniz. Ama geldiğimiz nokta bu değil. Ve tabii ki bu tamamen saçmalık. Benim gelmemi istiyorsunuz, değil mi? Öyle değil mi? Daha şimdi söylediniz."

Kalbinin derinliklerinde, söylediklerinin tamamıyla gerçek olmadığını bildiğini düşündü. Bu sadece bir dilekti, gerçek değil. Paul Eduard'ın geniş kitap bilgisini, deneyimini, cazibesini, otoriteye karşı olan cesaretini, kızlara davranış şeklini emiyordu. Eduard'ı yakalıyordu ama henüz bire bir aynı değillerdi.

Yine de planlama toplantısında argümanlarının su tuttuğuna kendini ikna etti. Asıl demek istediği, ay boyu süren tartışmaları sebebiyle, o ve Eduard'ın aynı yolda ilerlediğiydi. Aralarındaki tek fark Eduard'ın ikisinin de ideal olarak gördüğü yere doğru daha ileride olmasıydı.

Arkadaşlarının Eduard'a atfettikleri herhangi bir başarısızlık ya bu yolun onları götürdüğü yerle ilgili hemfikir olmamaları ya da Eduard'ın ne kadar ileri gittiğinden hoşlanmamaları yüzündendi. İki türlü de bu başarısızlık mantıken Paul'de de aynı derece olmalıydı.

Bu onun derinlerinde vardığı kanıydı. Kalbinden konuşuyordu.

Dört

Paul ve Brigitte koridorda aşağı yukarı konuşarak yürüdü. Yakında hemşirelik okuluna geri dönecekti, ona oradaki hayattan bahsetti. Eğitimini tamamlayıp hastaneye kayıtlı bir hemşire olarak dönmeyi dört gözle bekliyordu. Daha rahat konuşabilecekleri sosyal aktivite odasına gittiler.

Laf arasında Eduard'tan bahsetti. Brigitte sordukça da Paul onunla ilgili normalde anlatacağından daha fazla şey anlattı. Belki Brigitte fark etmedi ama onu anlatmaya davet eden sorularıyla ve dinleyişiyle, Paul'ü iç sınırlarının bile ötesine geçmeye teşvik ediyordu. Uzun zamandır konuşmadığı şeylerden bahsetti. Sınırlar kalktıkça, kendini daha rahat hissetti. Brigitte dinledi ve Paul tamamen düşüncesiz veya umursamaz hale gelene kadar konuştu.

"Aslında hâlâ hayatta olup olmadığını bulmak eğlenceli olabilirdi."

Bunu sanki öyle aklına bir anda gelmiş bir fikirmiş gibi söyledi. Yalnızca o ânın dürtüsüyle, eğlenceli dediği ânın.

"Gidip hemşire odasından telefon rehberini alıp bakabilirsin" diye ekledi. Eğlenceli kelimesinin ağzından ne kadar zorlama çıktığını fark ettiği anda, kendinin Brigitte'in neşeli ve basit dünyasından uzaklaştığını hissetti.

Brigitte bunu fark etmedi. Paul ona Eduard'la ilgili neredeyse hiçbir şey anlatmamış da olsa, Paul yaşındaki iki erkek arasındaki hiçbir şeyin hâlâ spontane veya eğlenceli olamayacağını hemen bilirdi. Mesela Brigitte, *Neden artık birbirinizi görmüyorsunuz?* diye sorduğunda ve o da *Zamanla birbirimizden koptuk,* diye yanıt verdiğinde yaşıtları anlardı.

Eduard ve onun gibi arkadaşlar için, zamanla birbirimizden koptuk gibi şeyler yoktu.

Brigitte, iş bazı konulara geldi mi kırk senenin hiçbir şeyi iyileştiremeyeceğini bilemeyecek kadar gençti.

Kırk yıl çok şeyi iyileştirebilir, değiştirebilir ama hayattaki en derin en kritik yükler uzaklaşınca daha açık seçik görebildiklerindir.

Brigitte telefon defterini bulmak için hızla hemşire odasına gitti. Biraz sonra telefon rehberi kucağında oturuyor, Schmidt, Eduard Strand Caddesi 419 yazılı tanıdık bir girişe bakıyordu.

Okuma gözlükleri olmadan küçük harfleri okuyamayacağını unutmuştu. Brigitte ona yüksek sesle okumak zorunda kaldı.

"Schmidt soyadı altında, Edit Schmidt, Edith, Edith, Egon Edon Egon var."

"U ile yazılıyor."

"Burada değil. Edvard bile yok."

"Ed-u-ard. Ayrıca böyle telaffuz ediyorsun."

"Burada değil."

Telefon rehberiyle ilk geldiğinde, hızlı ve şakacıydı. Şimdiyse biraz çekiniyordu.

"Ne demek oluyor bu?"

Sanki uzun bir süredir yaşlı komik bir adamın esprileriyle kendini eğlendiriyormuş gibiydi yüzü, aslında pek de

ciddiye almadan. Ama şimdi kendini şüphe ederken buldu: Bu hikâye de diğerleri gibi vurucu bir cümleyle mi bitecekti? Böyle korkunç ve trajik bir sonla?

Arkasına geçerek bakışlarından sakındı ve rehberi masaya koydu. Ardından, "Kopenhag'dan taşınmış mıydı?" diye sordu.

Sonra da kendi sorusunu cevaplamaya başladı.

"Bu mümkün Bay Paulsen. Ya da belki de numarası listelenmemiştir. Ya da şehir dışında bir yere taşınmıştır. Hem sizden telefon almaktan memnun olacaktır, sizce de öyle değil mi?"

Paul yüzünü ona çevirdi. "Ölü değil Brigitte merak etme. Danışmayı arayabiliriz."

"Tabii sabahın 3 buçuğunda değil."

Yıllar boyu, ne zaman ortak tanıdıklarına denk gelse, Paul Eduard'tan haberleri olup olmadığını sorardı. Uzaktan, eski arkadaşlarının eş değiştirişine, ne iş yaptıklarına, nerede yaşadıklarına dair raporları takip etti. Ve yeni telefon rehberleri her dağıtıldığında, Eduard'ın adresine baktı.

1950'lerin sonlarında, Eduard; Doğu Asya Şirketi'nin Fransız ofisinde çalışmasının ardından, Strand Caddesi 419 numarada evde geçirdiği zamanlar için bir daire almıştı. Paul adresin Hellerup'un beş mil kuzeyindeki Bellevue sahilinin karşısındaki Bellavista sitesinin bir parçası olduğunu keşfetti. Yeni listeye kadar, en azından Paul'ün kontrol ettiği son sefere kadar, Eduard adreslerini değiştirmemişti. Paul gerçekte Eduard'ı yeniden görmek istemiyordu ama ona rastlama ihtimalinin nereler olduğunu bilmek iyi hissettiriyordu.

Elbette, Eduard'ın ölmüş olması da mümkündü; Paul hayatında hiçbir değişiklik hissetmeden, kimse bir ölüm ilanını bile görmeden ölmüş olabilirdi. Bu mümkündü.

Paul telefon etmek için bozuk para almaya odasına gitti. Koridordaki telefondan danışmayı aradı.

Kalp pili ameliyatından beri uzuvlarını oldukça iyi kullanıyordu. Öncesinde burada tembel ve istikrarsız kalp ritimleri gözlem altında iki hafta yatırılmıştı. Muhtemelen yakında, göğsündeki elektrotlar alınabilecekti. Bedenini 75

yaşından beri, tam yedi yıldır hiç bu kadar iyi hissetmemişti.

Brigitte onu takip etti. Telefonu tuşlarken yanında durup, belki aramak için biraz daha bekleyebileceğini söyledi.

Kopenhag bölgesinin dışında yaşayan iki Eduard Schmidt vardı: bir Holbaek'te, bir listelenmemiş numara da Odense'de.

Brigitte ahizeye uzandı. "O zaman iyi. Demek ki ya Holbaek'e ya da Odense'ye taşınmış. Bildiğimiz iyi oldu."

"Bunun o olduğunu zannetmiyorum. Onun Holbaek'e veya Odense'ye taşınmış olabileceğini hayal edemiyorum."

Brigitte tüm bunlardan yorgun düşmeye başlamış görünüyordu. "Artık yatağa dönmeniz gerekmez mi?"

"Şimdi nerede bilmek isterdim."

"Sabah öğrenebilirsiniz."

"Numarayı arayıp, hemen kapatırım... tabii ki. Sesinden tanıyabilirim."

"Hayır, yapmayın. Hadi gidelim. Artık başka bir şey yapalım. Ses tonunu koğuştaki birkaç hemşirenin yaptığı gibi bir tonda kullanmıştı. Bu tonu daha önce de duymuştu, aslında söylemek istediğini söylemeyi imkânsız bulduğu zamanlarda. Tıpkı şu anda olduğu gibi. Ne söylerse söylesin, ağzından kaçırıyordu: *O öldü! Öldü. Anlamıyor musunuz?* Bir yandan da *Ne kadar aptallık ettim! Nasıl baştan düşünemedim. Tam bir aptalım,* diye düşünüyor olmalıydı.

Davranışının aralarına girdiğini fark etti. Bir saat içinde, onların arkadaş olmadığını unutmuştu, Paul'ün hayatındaki her şeyin onunkinden tamamen farklı olduğunu unutmuştu. Onun okul arkadaşlarından hiçbiri ölmemişti. Ölmüş olsa bile, kimse bunu mantıklı bulmazdı. *Kabul etmelisin hayat böyle bir şey,* diyen olmazdı. Telefon rehberinde onun hemşirelik okulundan bir arkadaşını bulsanız, *Ölmemiş mi? Ne kadar ilginç! Tek kelimeyle, beklenmedik derecede garip,* diye düşünmezdiniz.

Onunla her zamanki samimi arkadaş canlısı haliyle konuşmak yerine, sesi ruhsuzlaştı. Konuşurken jerontoloji dersi programını hatırlamaya çalıştığını duyabiliyordu. Gece bilinç bulanıklığı, yönelim kaybı, sıvı eksikliği ve bunama ve

muhtemelen bilinç bulanıklığı olan yaşlı bir hastanın çocuklarıyla iletişimle ilgili olan bölüm, bu vakada mümkün olmadığını bilse de.

Ona bir bardak su getirmeyi teklif etti. Onun için gidip alabilirdi. Ona iyi gelirdi.

"Hayır, teşekkür ederim. Çok naziksin ama şimdi değil."

Brigitte, profesyonel doktor sesiyle konuşmaya uğraşsa bile, sesinde meleksi bir şey vardı. Hayal kırıklığına uğramış, derin bir ciddiyet. Birden içinden bir suçluluk sancısı geçti. Şüphesiz Eduard'la neşeli bir buluşma hayal etmişti. Hep duyduğu çekici ve karizmatik Eduard. İki eski dost arasındaki bozulmamış arkadaşlığın yeniden uyanışı.

Paul gerçekten Bay Schmidt'i Holbaek'te arayabileceğini düşünmemişti. Bu yüzden de danışmadan numarasını almamıştı. Şimdi numaraları çevirmek için ahizeyi kaldırıp, tuşlarken, Brigitte onu vazgeçirmeye çalıştı. Ona sessiz olmasını böylece ne dendiğini duyabileceğini söyledi Paul.

"Paul, hadi kapat. Muhtemelen tamamen yabancı birisi. Koğuştan öylece arayıp uyandıramazsın."

Adamı bu gece arayacağından emin değildi ama Brigitte arayacağını düşünüyordu. Bu yüzden de telefon kartını kapıp, kapatma tuşuna bastı. Paul elini itmeye çalıştı ama Brigitte geri bastı ve ihtiyacı olan kartı da aldı.

Yaklaşan düşüşü hissedebiliyordu. Daha önce düşmemişti. Düşmek yaşlı kadınlara olan bir şeydi. Kemikleri ince dallar gibi çıtırdar ve bir daha yataktan kalkamazlardı. Paul değil. Tutunabileceği bir şey aradı: Duvardaki parmaklıklar. Belki kendini oraya doğru atabilir ve parmaklığa tutunabilirdi. Hayır. Telefon. Telefona doğru düşüyordu ama kaçırabilirdi. Hayır. Brigitte. Kendini ona doğru atmak istedi ama hareketi yapacak gücü kendinde bulamadı. Hayır. Her şey çok hızlı oluyordu. Çok geçti. Hayır. Yer. Yer düşüşünü kırardı.

Yere çakıldı. Gözleri ve kafası hızla yardım aradı. Brigitte, korkmuş, kendini Paul ve döşeme arasına yerleştirmeye çalıştı ama elleri göğsünden kaydı gitti. Hastane giysisinden yakaladı ama elinden kaçırdı ve Paul'ün sağ eli ve kalçası yere çarptı.

Ona doğru sıçradı, üzerine eğilip onu bir seferde kaldırmaya çalıştı. Sanki onu ayakları üstüne kaldırarak zamanı mağlup edip, düşüş hiç olmamış gibi olsun istiyordu.

Hiçbir şey, diye düşündü; kesinlikle hiçbir şey, bir hemşirelik öğrencisinin biri düşerken bu şekilde kaldırmaya çalışması kadar profesyonellikten uzak olamaz.

Genç kızlar! diye düşündü bir saniyeliğine. Brigitte onu göğsünün üstünde sıkıca tutarken, onun tanıması için fazla modern, asitli ve keskin parfümünün kokusunu aldı. *Çok az şey biliyorlar, genç kızlar.* Bunu, sanki bu özellikleri en çekici yönleriymişçesine, şefkatle düşündü. Brigitte onu yerden biraz daha kaldırdığında, ağrı geldi ve üzerine bir hayvan gibi bindi.

"Ayağa kalkamıyor musunuz?"

Onu kendi başına kaldıramıyordu. Yere yatmasına izin verdi. Paul her şeyi duyabiliyordu ama o anda acı tüm gücünü emmişti. Ne konuşabiliyor ne de hareket edebiliyordu. Güçlükle soluyordu.

"Ama Bay Paulsen, Bay Paulsen, Bay Paulsen. Kalkamıyor musunuz?" Şefkati Paul'ü duygulandırdı. Yüzüne baktı ve doktorun bir an önce gelmesini umdu.

Paul ve Eduard, mezuniyetten aylar önce Kopenhag'a caz dinlemeye gittiğinde, dans restoranlarındaki baş solistler banjo çalgıcıları ve trap davulcularıydı. Yüzyılın en soğuk haziranındaki bir okuma döneminden sonra, iki arkadaş sonunda mezun oldu, sıcak dalga ulaştı ve bir anda ilk saksofonlar ortaya çıkmaya başladı. Scala'da, Macar bir saksofoncu bir caz orkestrasıyla çaldı ve Norrebro'daki Dana'nın Bahçesi'nin dışında, insanlar ilk Danimarkalı saksofoncuyu duymak için sokağa kadar uzanan kuyrukta bekledi. Gazeteler bu yeni caz enstrümanı hakkında yazdı. Kısa süre sonra da bir saksofoncu Öğrenci Birliği Kulübü'nde çaldı. Ve artık her yerdeydi.

1923'ün yazı aynı zamanda Eduard'ın babasının Madeira'ın güney Atlantik'teki küçük bir adasına taşınmak için şarap firmasını sattığı yazdı. Werner Schmidt oğlunun finalleri bitene kadar Danimarka'da kalarak genç adam için ne kadar büyük fedakârlıklar yaptığını bilmesini sağladı. Kısa süre sonra finaller bitti, o ve Adèle taşındı. Dairenin sorumluluğunu her ay Bayan Madsen ve diğer ev harcamaları için gerekli parayı banka transferi ile alacak olan Eduard'a verdi.

Paul neredeyse bomboş bu evde kısa süre içinde sık sık parti yapmaya, akşam yemeğine kalmaya, geceleri geçirmeye başladı ve en sonunda tamamen taşındı. O andan sonrayse, her gün bir tür delilikti. İkisinin beraber geçirdiği günler bir tür bozulmayan sürekli bir konuşma gibiydi. Başkalarının partilerine gittiklerinde de genellikle kısa süre sonra birbirlerinin yanında bitiyorlar ve evde yaptıkları tartışmaya devam ediyorlardı. Uzun günler boyunca hemen hemen her şeyden konuştular. Her seferinde daha önceden tam fikir birliğine varana kadar en küçük detayına kadar tartıştıkları konularla bağlantılar kuruyorlardı.

Başkalarının yanındayken, diğerleri onları dinlerken ve zamanla tartışmada yer almaya başladığında, Eduard kaçınılmaz olarak bazı konuları yeniden açıklamak zorunda kalır ve onun ve Paul'ün en küçük detayına kadar bildiği bazı temel bilgileri yeniden anlatırdı. Her seferinde, bildikleri hakkında aynı şevkle konuşurdu. Paul içinse bu tekrarlar, diğer insanların konuşmalarından çok daha eğlenceliydi. Dinleyicilerin Eduard'ın ne kadar ilginç bulduğuna bakmaksızın, kural olarak kolay anlaşılır olma çabasında değildiler. Bu yüzden Paul sorulması pek muhtemel olmayan iyi seçilmiş soruları kullanarak bir tür spor yapardı ve böylece Eduard'ın açıklamalarını bir başarıdan diğerine taşıyacak naif bağlar kurardı.

Finallerden sonra, Paul hayatında ilk defa ailesinin beklentilerine karşı koymak için yeterli cesaret ve gücü kendinde buldu. Bu kararı, ailede hayal kırıklığına uğramış yüzler demek oldu ama onlara rağmen herkesin onun kendini bir işadamı olarak yetiştireceğini düşündüğü aile şirketine gir-

memeyi tercih etti. Bunun yerine, inançlarını ve bilimsel ilgi alanlarını izledi ve mühendislik okuluna yazıldı. Bu sırada Eduard ise babasının yöneltimiyle, isteksiz bir şekilde hukuk fakültesine yazıldı.

Eylülde dersleri başlayana kadar hiçbir sorumlulukları yoktu ve yaz Eduard'ın boş odalarında arkası gelmeyen muhteşem partilere dönüştü.

Paul'ün hiç olduğunu tahmin etmediği türden partiler. Eduard'ın babasının raflarda bıraktığı şaraplar ve kısa saçlı, kolsuz, kısacık ve tül gibi incecik kumaşlardan elbiseleriyle kızlarla dolu. Gece boyu süren ve sonunda misafirlerin sabahın erken saatlerinde plaja gittiği, Hellerup Limanı'nın güneşin henüz bastırmadığı, sisle kaplı parlak soluk mavi denizinin ve parlak soluk mavi gökyüzünün birbirine karışıp tek parlak soluk mavi bir şeye dönüştüğü ve özellikle sarhoşsanız sudan çıktığınızda sizi sevgiyle karşılayan ve sersemlemiş çıplak bedeninizi sarıp sarmalayan ve onu her şeyden koruyan durgun ve sığ sularında çığlıklar atıp yüzdükleri partiler.

Parti vermediklerinde bile, Eduard'ın yatağının yanında yer yatağında yatıp, o anda akıllarına gelen büyük veya küçük her türlü soru hakkında konuşmanın verdiği bir samimiyet ve sıcaklık vardı. Karanlıktaki sesleri ve fikir alışverişleri sevgi dolu ve mutluydu.

Paul Eduard'ın yatağından: "Sanırım geçen yıl boyunca birbirimize çok gülümsediğimizi itiraf etmeliyim" dediğini duydu.

Saat 2'ydi. Eski Fransızca öğretmenlerinin ve onun genç karısının da katıldığı bir doğum günü partisinden eve geç dönmüşlerdi. Hep yaptıkları gibi yattılar; Eduard yatakta, Paul yanında yerde. Bir az önce ayrıldıkları arkadaşlarından konuştular. Karanlıkta, Eduard öğretmenin karısının birkaç kere deneyimli bir gülümseme ile gözlerinin içine baktığını söyledi.

"Mikkelsen'in onu tatmin edemediği açık. Bu yüzden etrafına bakınıyor."

"Ben olsam o kadar da *açıkça* belli demezdim."

"Ama görmelisin! Tatmin edilmemiş."

Karanlıkta yatarken, sık sık kızlarla olan karşılaşmalarından bahsederlerdi ve Paul için bu tartışmalarda hep bir sıcaklık vardı, böylesi gizli bir ses tonuyla kızların isimlerini söylemenin bile bir tür bastırılmış heyecanı.

Kendisinin bu tartışmalara katkısı genellikle sessizlik ve küçük şaşırma nidaları oluyordu. Bu konuya geldiklerinde, talihsiz bir çelişki doğuyordu: Bir tarafta etrafındakilere yansıtmaya çalıştığı her şeyi bırakıp sadece zevk peşinde koşan bir hava, diğer taraftaysa çıplak gerçekler.

Mümkün olduğunca az dikkat çekerek sessiz kalmaya çalıştı. Sanki Eduard'ın bir sürü kızla yaşadığı problemler sadece onun çok iyi bildiği bir şeymiş gibi bir havaya bürünmeye çalıştı. Şansına, Eduard'ın Paul'ü konuştuğu deneyimlerle ilgili direkt olarak sorgulamayacak bir kibarlığı vardı. Ama yine de bu konudaki tartışmaları diğer konulardaki tartışmalarından belki de çok farklı değildi.

"Bizim eski öğretmenimizden çok daha karışık bir kişiliğe sahip o, Paul."

Karanlıkta, Paul arkadaşının ince yazlık örtünün altında uzun vücudunu esnettiğini duyabiliyordu.

"Mikkelsen, kadınların çok daha tutkulu birtakım erotik saplantılardan yorulup, nişanlanabilecek türden bir adam olarak gördüğü türden adamlardan. Bunu gerçekten göremiyor musun?"

"Evet, evet..."

Eduard'ın sesi rüyalı bir hal aldı. "Bir noktada, tamamen farklı bir adamla çok büyük bir ayrılık yaşamış. Şimdiyse, bu evlilikte, tabiri caizse kendi yaptığı yatakta yatması gerekiyor. Sabrı tükeniyor, bu yüzden bana o bakışları atıyor.

"Ve üstüne üstlük çok güzel. O açık ten, kısa saçlar, büyük kahverengi gözler, bizim yaşımızdaki kızlarınkinden daha olgun bakan gözler..."

O yaz, sanki Eyfel Kulesi'ni birlikte tırmanmışlar, el ele tutuşup dünyaya hayatta olduklarını haykırıyorlardı: "Allah'ın belaları! İstediğimizi söyleriz, hayatı bildiğimiz gibi yaşarız, geri kalanınız ne düşünürse düşünsün. Sen Allah'ın belası, ne düşünürsen düşün!"

Beş

Paul tavana baktı, ışık vardı, sabah olmuş olmalıydı. Yatağında yatıyor, sırtüstü, yastıklarla desteklenmiş. Tıpkı birinin yaşlı birini yatağa yerleştireceği gibi ama asla kendi kendini ayarlamış gibi değil. Ağzı kuru ve yapış yapıştı, nefesinin kötü koktuğunu hissedebiliyordu. Su dolu bardağa uzandı. Masada onun için konmuş bir tane vardı. Sol eliyle ağzına götürdü. İçerken bardağı iki eliyle desteklemek istedi ama sağ elini bardağı tutmak için götürdüğü zaman, öyle acıdı ki bardağı düşürdü, daha çok korkudan. Hemşireyi çağırmak zorunda kaldı.

Gelen tanımadığı bir hemşireydi. Gelip ıslak yorganı ve hastane elbisesini değiştirdi. Az sonra, tekrar gelip yıkanıp tuvalete gitmesine yardım etmesi gerekecekti.

Hareketsiz yatarken ağrısı yoktu. Ama hemen sağ bacağını ve elini oynatma korkusuna kapıldı.

Paul sol eliyle tıraş olduktan ve hemşire ona duş aldırdıktan sonra, Dr. Alsing odaya girdi. Direkt yatağın sonundaki panodaki vaka notlarına doğru gitti.

"Dün biraz kafamız karışmış herhalde."

"Kafamız mı karışmış? Hayır, ben öyle demezdim."

Dr. Alsing'in ağır kare bir yüzü, çok dalgalanmadan kafası boyunca aşağı inen kısa saçları vardı.

"Orada öyle mi yazıyor?" dedi Paul, doktorun gözden geçirdiği panoyu işaret ederek.

Paul'ün doktorları ne kadar değişken olursa olsun, hepsi benzer bir huyu paylaşıyordu: *Sadece şöyle bir gözden geçireceğim çünkü her şeyi detaylı bir şekilde okuyacak vaktim yok*, dercesine notlara bakma huyu.

Dr. Alsing bakışlarını tekrar hastaya doğru kaldırdı. Paul doktorun yüzünde kederli bir bakış gördüğünü düşündü. Bu ifadeyle, belki sadece dikkati dağıldığı için öyle bakmıştı, doktor cevap verdi: "Hayır."

"İyi. Öyle olsa bile ona çok itimat etmezdim."

"Birkaç gün içinde, aklınızı tekrar daha açık hissedeceksiniz." Dr. Alsing temkinliydi. "Gergin olmaya gerek yok. Sizin yaşınızda, operasyon sonrası sersem hissetmek tamamen normal. Diğer taraftan, sabah toplantımızda X-ray sonuçlarınıza baktık..."

Odaya başka bir doktor girdi, ikisi yan yana durup birbirlerine bir şeyler mırıldandılar. Diğer doktorun çok acelesi vardı. Hızla kapıdan çıktı. Dr. Alsing tekrar Paul'e döndü.

"Bay Paulsen. Şimdi tekrar konsantre olmanız gerekecek. Toplantıda X-ray sonuçlarınıza baktık. Kısacası kalçanız kırık, eliniz kırık değil."

Paul kırık bir kalçanın ve zorunlu yatak istirahatinin 82 yaşındaysanız size neler yapabileceğini biliyordu. Evinde bir daha kendi başına yürüyemeyebilirdi. Gerçekten şanslıysa, belki bir koltuk değneğiyle, uzun bir zaman ve çile sonrası.

Dr. Alsing arkadaşça bir tavırla, "Göreceksiniz, tekrar ayaklarınızın üzerine dönmeniz o kadar da uzun sürmeyecek. Başta koltuk değneğiyle, elbette ama yine de."

Paul yorganın altında kalça kaslarını sıktı, sanki kalçasını yana oynatacakmış gibi. Gerçekten oynatacak kadar sıkmadı ama yine de acıdı. Doktor irkildiğini görmüş olmalı, onu rahatlatmaya çalıştı.

"İçiniz rahat olsun, yakında ameliyat olacaksınız. Ortopedi cerrahları kalça ameliyatı yapmak için sabırsızlanır. Hep öylelerdir."

Sonra ekledi, "Kalp pilinizle ilgili bir problem yaşamıyorsunuz, bildiğim kadarıyla, öyle değil mi?"

Bir saniye durdu, beklenti içinde Paul'e baktı. Eğer öyleyse, birazdan bir hemşire gelir ve elektrotları göğsünüzden çıkarır. Sizi birkaç gün etrafımızda tutmak istiyoruz ama yine de çok yakın gözleme gerek yok. Kalbinize bakılacak olursa ortopedi koğuşu iyi bir çözüm olacaktır.

Paul bu son cümleyi nasıl yorumlaması gerektiğini düşünmeye başladı ama doktor odayı terk etmeden sormayı beceremedi.

Birkaç saat içinde, hizmetçisi Ruth, günlük ziyareti için hastaneye gelecekti. Evle hastane arasında getirip götürdüğü teneke kutuyu ev yapımı taze kurabiyelerle dolduracaktı. Odasına girecek ve orada onun yatağında başka bir adamın yattığını veya yatağın boş olduğunu görecekti.

Belki çantasını düşürecek, kurabiyeler kırılacaktı. Dışarıda bir hemşireye koşacak ve "Bay Paulsen nerede?" diye soracaktı.

Söyleyeceği tek şey bu olacaktı. Çantasını önünde tutmuş, eğer dışarıda yağmur yağıyorsa ıslak bir şemsiye elinde; yarım dakika kadar; orada durup cevabı bekleyecekti.

"Bay Paulsen dün gece kalçasını kırdı. Şimdi, muhtemelen ortopedi koğuşunun uyanma odasındadır."

"Her şey bu kadar iyi giderken. Her şey şaşırtıcı şekilde bu kadar iyi giderken?"

Sonra, on dört yıllık hizmetçisi, artık yakın arkadaşı, ne der bilemedi.

Hemşire çağırma kablosunu çekiştirip hemşireyi çağırdı. Ruth'u ve kocasını aramasını ve ne olduğunu anlatmasını istedi. Hemen gelip onu görmesi gerektiği için değil sadece

hastaneye geldiğinde korkmaması için. Ruth mesajı evinde almıştı. Yine de onu görmeden, tekrar ve tekrar, odaya girdiğinde korkup panik olmasını engelleyememişti.

Ve sonra, bodrum katının koridorlarında tekerlekli sandalye üstünde bir hastane hademesi tarafından ameliyathaneye götürülüyordu. Ameliyat, diyet, anestezi, serum, yorgun bir kalp, mide bulantısı, ağrı, susuzluk, korku.

Bunları hak etmemişti.

Eduard'ı düşündü. Aklının bir ucunda, sanırım hep öyle düşünmüş ama hiç dile getirmemişti, Eduard'ın ondan önce öleceğini düşünürdü. Eduard'ın yaşadığı hayatla, onun gibi birisi için. Eğer Paul ondan daha uzun yaşamazsa, bu işte bir yanlışlık, bir gariplik, bir adaletsizlik olmalıydı.

"Her kuşak kendinden bir önceki kuşağın değerlerinden faydalanabilmiştir. Fakat dünya o kadar bozuldu ki, bizimki *her şeyi* yeni baştan düşünmesi gereken ilk kuşak."

Bunu söyleyen Paul'dü. Liseden sonraki ilk sonbaharlarında, geçmişle yaşadığı bu kırılma tarafından emilmişti. "Kendi iç özünü değiştiremeyecek kadar yaşlı olduğuna inanmak, burjuvazinin esas belirtisidir" de demişti.

Hayatlarının en ufak yanları üzerine bile çalışmaları gerekti. Eğer bir şeyi yeterince uzun tartışabilirlerse, bir bakış açısı kendini diğerlerinden, az bir farkla da olsa daha doğru olarak ortaya koyabilirdi. Bu basit mantıktı.

Ve en doğru olan kendini gösterene kadar, tartışmaya devam ederlerdi ki sonrasında davranışlarını ona göre değiştirebilsinler.

Hiçbir soru önemsiz değildi. Paul'ün yorgunluğuyla savaşarak hem ödevlerini yapıp hem de Eduard ve arkadaşlarıyla Amerikan Çay Evi'nde caz dinlemeye gitmek yerine, kendini uykunun kölesi yapması yanlış mıydı?

Eduard'ın aksine, ipek ve yünden uzun çoraplar giydiğinde, diğerlerinin isyanına ilham olabilmek için kendi isyanını mı gösteriyordu yoksa Hellerup'un materyalist değerlerine mi uyuyordu?

Biri için, birinin desenli uzun çoraplarla dışarı çıkması ve diğerinin çıkmaması kabul edilebilir bir çözüm değildi. Tıpkı birinin dışarı çıkıp diğerinin evde kalmasının kabul edilebilir olmaması gibi. Doğru yolu bulmak istiyorlardı.

Genellikle, başkalarıyla birlikte dışarıdayken, Eduard kendini her konuda yaptığı geniş kapsamlı konuşmalara kaptırırdı. Ama bazı zamanlar, o ve Paul seyircilerinin gündemlerindeki son tartışmalarını dinlemelerine izin verirlerdi. Evden ayrılırken, yarıda kesmek zorunda kaldıkları tartışmalarını. Diğerlerinin bu tartışmaları takip etmeleri veya takip edebilseler bile onları ciddiye almaları giderek daha da zorlaşıyordu. Yine de Paul'e göre her bir tartışmanın nasıl sonuçlanacağı kadar heyecanlı ve kayda değer bir şey yoktu. Hangi soru hayatını nasıl yaşayacağın sorusundan daha baskın olabilirdi ki?

Eduard her gece uyumadan önce 45 dakika boyunca yatağında dönüp dururdu. Paul ise yatar yatmaz uykuya dalardı. Onun derdi neydi?

Eduard, "Bu 45 dakika boyunca o gününü düşünebilirsin. Yatar yatmaz uyuyan insan sonunda daha az olgun bir insan olur" diye düşünüyordu.

Paul artık sürekli Eduard'larda yaşıyordu. Yaşadığı kısmın kirasını Eduard'a ödüyordu. Tabii bunu Eduard'ın babasına söylememişlerdi. Eduard'la birlikte, 24 saat boyunca içindeki *tüccar Paulsen*'i çıkarıp kovmaya çalışabilir ve tamamen yeni bir Paul yaratabilirlerdi.

Buna ek olarak, artık Eduard'ın komik ve hayret verici yanlarını deneyimlemek için herkesten daha çok fırsatı vardı. "Halam çok asabi. Kahvelerimizin yarısında bana şüpheli bir bakış attı ve benim feminen olduğumu söyledi. Ben de ona 'Merak etme Hala, ben Andreas Amca'dan daha erkeğim' dedim. Sonra o ve Andreas Amca bunun üzerine biraz konuştular. Ben de ardından 've senden daha kadınım' dedim. Doğru, ikisinde de çok bir cinsiyet yok. Bu zirve ânında düşünmeye başladılar."

Paul asla böyle bir cevap veremezdi. Hatta bunu yüksek sesle söylemeye cesaret bile edemezdi.

Politeknik Enstitüsü'ndeki derslerinden sonra bisikletle eve dönerken, hep Eduard'ın o gün yaşadığı garip deneyimleri duymayı sabırsızlıkla beklerdi. Kaçınılmaz olarak, Eduard'ın sahip olduğu farklı bakış açısı, diğerlerinin fark etmediği komik şeyleri keşfederdi.

Bir gece, Paulsen aile evindeki sayısız aile toplantılarının birinden eve dönmüş, oturma odasında kalmış birkaç parça mobilyanın arasında oturuyorlardı. Saat sabah 3'tü. Evdeki açılmamış şaraplar sadece pahalı olanlardı ve ikisi de çok içmek istiyordu.

"Aarhus Sokağı'ndan aşağı yürürken, bir kadın dördüncü kattaki pencereden kafasını çıkarıp, tüm dünyaya bağırdı: 'Gece mi gündüz mü?' Ona ne demem gerektiğini biraz düşündüm. Kaçık olduğu belliydi. Belki haftalardır içeride kalmıştı. Ben de ona bağırdım: 'Eğer beni görebiliyorsan, gündüzdür.' Epey mantıklı, öyle değil mi?"

Eduard bu tarz karşılaşmalar yaratmak için özel çaba sarf eder gibiydi.

"Görüyorsun bu sadece kendimi ve bazı şeyleri onun gözüyle görmeye çalışma meselesiydi. Tabii ki Adèle bunu anlamadı. Ona açıklamam gerekti. Tuhaf bir kadın."

"Adèle? Adèle bunu nereden biliyordu?"

"Şey, çünkü o sırada dışarıda beraber yürüyorduk."

"Fakat bu olay bugün olmamış mıydı?"

"Tabii ki bugün olmadı. Öyle olsa Adèle benimle olamazdı, öyle değil mi?"

"Ama bugün konuştuk."

"Evet, biraz önce. Ama artık değil. Bu açık, sence de öyle değil mi?"

İlk defa Paul, Eduard'ın anlatımlarının güvenilirliğine olan sonsuz güvenini kaybetti. Adèle'in günün olaylarının ortasında birden ortaya çıkıverişi onun garibine gitmişti. Ve eğer bu gerçekten eski bir olaysa, neden daha önce anlatmamıştı?

Paul arkadaşça bir tavırla ne olduğuyla ilgili daha fazla şey öğrenmeye çalıştı. Belki de Eduard'ın hikâyesi önceden anlaşılamayacak bir şekilde kendi içinde tutarlıydı. Ve eğer

yalansa, Eduard bunu anlatarak kendini daha büyük bir zahmetin içine sokmuyor muydu? Hem neden yalan söylesindi?

Eduard devam etti, keyfi kaçmamıştı. "Daha hikâyenin en komik yerini anlatmadım bile. Eve geldiğimizde Adèle, Bayan Madsen'i azarlamaya başlar. Bayan Madsen evden her çıktığında, kapıyı çarpar. Arkasından Adèle kapıyı tekrar açıp arkasından geri kapatır ki yeniden başka bir odaya giden Bayan Madsen'i azarlayıp durabilsin. Azarlamalar ve kapı çarpmalar korkunç. Sonra bir anda, kapı çalınır ve kapıdaki Adèle ve benim merdivenlerden çıkarken tanıştığım adamdır. Annemi dövmekten yakamı kurtarabileceğimi düşünmememi söyler."

Eduard kahkahayla güldü.

"Seslerin bundan kaynaklandığını düşünmüş. Her şey o kadar garipti ki."

Eduard bu olaylara gülerken, aylar önce olmuş olaylar, aynı zamanda kendisininkinin aksine, annesi muhtemelen hâlâ hayatta olan bir insanın bile böyle çılgın bir şey yapabileceğinden rahatsız olmuş görünüyordu.

"Sanki biri kendi annesini dövebilirmiş gibi! Sınır burada değil midir? Yani, Adèle'e adamın ne söylediğini söyledim, sırf kızdırmak için ve o da birinin benim annem olabilecek kadar yaşlı olduğunu düşünmesi ile ilgili mızıldanmaya başladı. Sonra da tüm Dan halkını aşağılamaya girişti, soğuk ve tiksinç bir yer olduğunu söyleyerek."

"Fakat neden bana bunlar olduğu zaman anlatmadın?"

Eduard pahalı kırmızı şarapla dolu kadehini aşağı indirdi.

"Sana komik bir hikâye anlatıyorum, seninse tek düşünebildiğin, bunu neden sana daha önce anlatmadığım. Çünkü başka bir sürü şey oldu! Bazen gerçekten inanılmazsın."

Ve sonra o gün sabah olan olayla ilgili Eduard'ın Paul'ü inandırmak için iyi sebep gösterip göstermediğini tartıştılar. Eduard'ın hikâyedeki kelime seçimlerini, bu anlattığından önceki hangi hikâyelerin aynı gün olduğunu, aralarında bir bağ kurup kurmadığını ve hangi kelimelerin bu bağları kurarken yanlış anlamaya sebep olabileceğini tartıştılar. Ve

Paul'ün soruş şeklinin agresif ve şüpheci olup olmadığını konuştular. Ve Paul'ün kelime seçimini ve biraz önce söylediklerinin nasıl şimdi söylediği şeye uyduğunu. Ve tartışma şekilleri hakkında tartıştılar. Ve tartışma şekilleri hakkında tartışma şekillerini tartıştılar.

Tartışmaları daha önce yaptıkları binlerce tartışma arasından iplikler çekiyordu. Son birkaç yılda, fikir birliğine ulaşma yollarını inanılmayacak derecede çok tartışmışlardı. Hemen her soru diğer sorularla bağlantılıydı ve sonunda her şey hakkındaki büyük toplamdaki tamamen farklı sorularla bağlantılıydı.

Sonuç olarak, bir kelime veya ses tonu hakkındaki en ufak anlaşmazlık iç içe dokunmuş tüm anlaşma ağını tehlikeli bir şekilde sallantıya sokabilirdi.

Sonra, argümanlar birbirini takip ederdi. Saatlerce, birinin ses tonundaki en ufak değişikliğin yanlışlığı hakkındaki sorulardan, kişiliklerine, çalışmalarına, sanat zevklerine, arkadaş seçimlerine ve her şeylerine dair sorulara geçerlerdi.

Tüm bunlar bir akşam 10'dan sonra kaynayıp taştı. Paul daha fazla Eduard'la yaşayamazdı. İki ceketini ve en önemli kitaplarını bisikletine koyup eve gitti. Evi çok acele terk etmesi gerekmişti, bu yüzden kalan eşyalarını bir başka zaman alması gerekecekti.

Strand Caddesi'nden A.N. Hansen Allé'e döndü ve Richelieu'den dönmek için yolun sonuna kadar sokağı takip etti. Bu dolambaçlı yoldu. Evlerin olduğu sokaklarda, büyük evlerin arasından, kendini bu gece Eduard'ın evinde olduğundan daha çok evinde hissettiği yerlerde bisikletini sürmek istedi.

Strand Caddesi ve körfez arasındaki tüm caddelerde bir aşağı bir yukarı bisiklet sürdü. Eve vardığında ailesine ve kız kardeşine ne söyleyeceğinin üzerinden geçip durdu. Ve daha dolambaçlı yollardan gitti: Anna Caddesi'nden aşağı, Bengta yolundan aşağı.

Eğer tanıdığı biriyle karşılaşsaydı, durup konuşabilirdi. Sakin ve kendini toplamış. Üzüntü ve öfke hissediyordu ama aynı zamanda bir derece de olsa her şeyin aksine bu ılık

sonbahar akşamında keyifliydi. *Sanki benim hayatım hep böyleymiş gibi, gerçek hisler, sebepleri ortadan kalktıktan çok sonrasında bile kendini göstermez,* diye düşündü.

Sağlıklı, pozitif nitelikli olmanın, soğukkanlılıktan geçtiğini düşündü, elindeki her şey zorla koparılıp alındığında bile. Hayatındaki en önemli şey çöktüğünde, kendini koruma içgüdüsü o kadar güçlüydü ki Vingaard Bulvarı'ndan aşağı sürerken kendine gülmek zorunda kaldı.

Bisikletini sürdü, yolundan çıktı, köşelerden döndü ve tek fark ettiği şey, düşüncelerine sınır koymadığında, felaket fantezileriyle doluyorlardı. Ve her felaketi hayal ettiğinde, *umurumda değil* diye düşündü. Aklından olabilecek her türlü kaza geçti ve sevince yakın bir halde, *hiç mi hiç umurumda değil,* diye düşündü.

Phister Sokağı, Hartman Sokağı, Dalgas, Alexander, Queen Louise ve Edith. Tüm Hellerup boyunca, bahçeler ve savaştan önce, sonra ve savaş sırasında yapılmış evlerin arasında döne döne.

Birkaç gün sonra, her şey hakkındaki eski argümanlarını bu sefer tam olarak ne başlattı, hatırlamaya çalıştı. Ama unutmuştu.

Altı

Paul'ün odasına bir doktor girdi. Azalmaya başlamış saçlarıyla, uzun boylu biriydi ve Paul onu daha önce nerede gördüğünü hatırlayamadı. Doktor uzun zayıf parmaklarıyla ağzını kapatıp omzunun üstünden bakıp kıkırdadı. Sanki suikast ortağı koridorda duruyordu da ona gülüyordu.

Paul henüz şüpheci hissetmiyordu ama yeterince zaman geçmemiş miydi? Kuşkulanmaya başladı. Son zamanlarda çok uyumuştu ve çok fazla anestezi verilmişti. Son ameliyattan sonra kafasının karışık olduğunu söylemişlerdi. Artık neyin gerçek olduğundan çok da emin değildi.

"Aslında tanıdığım hemşirelerden birinin gelmesini umuyordum."

Paul doktorun ona cevap vermesi diledi. Ya da gidip bir hemşire çağırmasını.

Hiç tepki yoktu. Bu yüzden Paul devam etti. "Konuşmak istediğim mesele daha çok hemşireyi ilgilendiriyor. Aslında başhemşireyi."

"Üzgünüm Bay Knudsen. Hemşirelerin hiçbiri müsait değil."

Neden ona ismini biliyormuş gibi davranan ama ona tamamıyla yanlış bir isimle seslenen birisini göndermişlerdi?

"Peki, o zaman..." Paul doktorun kulağına fısıldayabilmek için, yaklaşmasını isteyen bir hareket yaptı. "Bunlar gibi yaşlı adamların yanında yatmak zorunda olmadığım bir başka odaya taşınabilirsem çok memnun olacağım."

Paul yanındaki yataklarda uyuyan adamları kastederek, sanki birer çöplermiş gibi, eliyle süpürme hareketi yaptı. Köşedeki yatakta yatan adam öksürdü. Adamın oturacak gücü olmadığından, soluk borusundaki balgam yukarı aşağı, dışarı çıkma umudu olmadan inip çıktı. Sesi her yükselişinde odayı ritmik bir şekilde testere gibi kesmeye, bir diğer hastanın solunum yetmezliği ve diğerlerinin aynı derecede sorunlu nefes alışveriş sesleriyle beraber devam etti.

"Bay Knudsen, onların da sonuçta burada veya bir başka yerde yatmaları gerekiyor."

Paul'ün o anda ismini tartışacak gücü yoktu. Doktor ona dilediği şekilde seslenebilirdi. Paul o an daha öncelikli mesele neyse onunla ilgiliydi.

"Ben burada iyileşmek için yatıyorum, öyle değil mi?"

"Evet, doğru."

"Peki, o halde şunları bir dinleyin. Bunların hırıltıları, öksürük sesleri arasında nasıl uyuyabilirim? Öğünlerimi nasıl yiyebilirim, onların şeylerinden gelen kokuların içinde?"

"Biz, bu hastaları sizinle aynı odaya yerleştirmeyi uygun gördük. En pratiği böylesiydi."

Paul iki kol boyu ötesinde yatan zavallı yaşlıya tekrar baktı. Adamın teni koyu renk ve kırış kırıştı.

"Ben eve gitmek istiyorum. Yemek yiyemediğim sürece iyileşemeyeceğim. Onların kırışık yüzleriyle çevriliyken iştahım asla yerine gelmeyecek."

"Bu sadece kırışık deri. Bunda iştah kaçıracak bir şey yok ki."

"Ama ben iyileşmek istiyorum. Onlara bir bakın! Bir bakın! Bakın!"

Yaşlı adam uyurken ağzı açık kalmıştı. Geniş, dişsiz, artık bir ağza pek de benzemeyen bir boşluktu. Hiçbir şeye benzemiyordu, sadece büyük bir delik. Biraz önce adam kısa bir süre için gözlerini açmış, gözbebekleri sabit, sadece tavana bakmıştı. Gözkapakları ve gözlerinin altındaki deri o kadar geriye düşmüştü ki gözleri yüzünde sanki iki bilardo topu gibi görünüyordu.

"Bu kadar telaş yapmayalım Bay Knudsen. Kırışıklıklar gayet normal. Hiçbir genç adam kalbinde bir yerlerde kırışıklıklar ve buruşukluklar için bir merak olmadığı sürece, doktor olmaya çalışmaz." Fizikçi iyice neşelenmişti. Gözünde bir kuşku belirtisiyle ekledi: "Her türden kırışıklık ve buruşukluk, Bay Knudsen!"

Ne biçim laftı o öyle? Paul bir yerlerde bir şeylerin yanlış gittiğini biliyordu. Neden doktor böyle konuşuyordu? Neyin yanlış olduğunu çözemedi.

Deneyimlediği şeyin rüya olup olmadığını anlamak için, kolunu çimdikleyebileceğini hatırladı.

Öyle de yaptı. Acımadı.

Peki, rüyasında acımıştı da gerçekte mi acımamıştı? Ya da tam tersi mi? İkisi de doğru görünmedi.

Doktora şüpheyle baktı ama doktor da doğrudan ona bakıyordu; rahat, kendine güvenli, sanki Paul doktor kadar gerçek değilmiş gibi. Paul öfkelenmeye başladı.

"Neden bu üç yarı ölü bedenleri komple başka bir odaya koymuyorsunuz? Onlar kadar yaşlı bir dördüncüyle beraber?"

Göğüs cebindeki geniş tükenmezkalem stoğundan aldığı bir kalemi elinde tuttu, dudaklarının köşesinde oynayan tarifi zor bir ifade vardı. "Fakat Bay Knudsen, sonuçta bu hastalar sizden daha yaşlı değil."

"Elbette öyleler, bu herkes için aşikâr olmalı."

Paul bir anda hatırladı: Eğer acıtmazsa rüya demekti! Bu doktor rüya mı demek oluyordu? Yoksa Paul hâlâ anestezinin etkisinde miydi? Tüm bunlar, onlar kalça operasyonunu gerçekleştirirken kurduğu halüsinasyonlar mıydı?

Ne olduğunu keşfettiğinden, bir anda doktora takılmak için içinde bir istek uyandı. Doktor yalnızca ameliyatın bir hayaliydi.

Yüzde yüz emin olmak için, kolunu tekrar çimdikledi. Bu sefer bir anda acıttı. Bu ne demek oluyordu? İlk çimdik acıtmazken, ikinci sefer bayağı canını yakmıştı. Hem neden rüyada acıyı hissedemeyesindi ki?

Doktor düşüncelerini böldü.

"Bu odada kalan dördünüz de aşağı yukarı aynı yaşlardasınız."

"Bunu gerçekten mi söylüyorsunuz?"

"Bir fizikçi olarak yemin ederim."

Diğer üç oda arkadaşı, gerçekten çok yaşlı görünüyordu. Doktorun söylediğinin doğru olduğuna inanmak güçtü. Paul önünde duran uzun şahsa baktı. Doktor Paul'ün tekrar sormak üzere olduğu soruya başını sallayarak evet, dedi.

Paul titriyordu. "Bu korkunç. Nasıl oldu da ben bu hastalığı daha önce hiç duymadım? Gerçekten de yaşlı adamlar olduklarını zannetmiştim!"

Kurbanlarını böyle iğrenç bir şekilde çirkinleştiren bir hastalığa hiç denk gelmemişti. Söylenmese, bu üç adamın yaşlı olmadığını söylemek imkânsız olurdu. Bir anda onlar için içinde bir acıma hissetti.

"Fakat bu hastalığın adı ne?"

"Onlar hasta değil, yaşlı. Hepsi bu. Yaşlı. Sizin gibi."

"Ben yaşlı değilim!"

Paul doktorun bastırmaya çalıştığı gülmesinin ne kadar çok tükürük salgılattığını duyabiliyordu, salyalarını akıtarak gülmek üzereydi. Doktorun kelimeleri, dilini aşağı yukarı her oynatışında ağzından gelen salya sesleriyle beraber çıkıyordu.

"Bay Knudsen! Bay Knudsen!" Yarı güler halde, şaşkınlıkla bir şeyler söylemeye çalıştı.

İlk defa, Paul'e doktorun ismini sırf kendini eğlendirmek için yanlış söylüyor gibi geldi.

"Bay Knudsen!"

"Ben yaşlı değilim."

"Evet, Bay Knudsen. Yanınızdaki hasta 82 yaşında. Gerçeği söylemek gerekirse siz de öylesiniz."

"Daha hastalarının yaşını bile bilmeyen doktor, yetersiz bir doktordur."

Doktor ağırlığını hızlıca bir ayağından diğer ayağına verdi. Hediyesinin açılmasını bekleyen küçük bir çocuk gibi ayak parmaklarının üzerinde yükselip alçaldı.

"Ellerinize bakın Bay Knudsen. Bir kereliğine onlara bakın. Cildinizdeki kahverengi lekeleri görüyor musunuz? Karaciğer lekeleri olmalılar. Öyleyse o kadar da genç olamazsınız öyle değil mi?"

Paul ellerine baktı. Gerçekten de daha önce fark etmediği bazı lekelerin olduğu doğruydu.

"Bunlar karaciğer lekesi değil. Kahve dökmüş olmalıyım." Ellerine bakmayı sürdürdü, korkunç görünüyorlardı. "Evet, bir parça kahve lekesinden başka bir şey değil."

"Peki, öyleyse silmeyi deneyin Bay Knudsen. Silin bakalım."

Paul bir taraftan elini çarşafına yavaş ve sakin hareketlerle silerken, bir yandan da tanımadığı bu doktora vahşi bakışlar atıyordu. Doktorun zafer kazanmasına katlanamazdı.

Fakat lekeler, kahve izlerinin normalde olduğundan daha inatçı çıkmıştı. Daha kuvvetli sildi.

"Aslında... sadece biraz suya ihtiyacım var. Bu iğrenç... başka bir zaman yapmam gerekecek."

"Peki, şimdi biraz suyla deneyin."

"Bu sizi ilgilendirmez! Burnunuzu bu işe sokmaya hiç hakkınız yok!"

"Ben doktorum, Bay Knudsen."

Paul elinin üstüne tükürdü. Bir kere daha, kuvvetlice çarşafına sildi, sonunda işe yaramaya başladı.

Ama derisi kızarıp acımaya başladı. Paul bir dakikalığına durdu. Kızarıklık geçtiği anda, lekeler geri geldi.

Doktorun söylediğinde doğru bir şeyler olabilir miydi?

Paul ümitsizce tüm bunların rüya olmasını istedi ama gerçeğe benziyordu. Korkunç derecede gerçek. Sanki doktorun söylediği hiç de rüya değilmiş gibiydi.

Hayretler içindeydi. Düşüncelerini takip etmemeye kalkıştı. Nereye götüreceklerine dair belli belirsiz bir şüphesi vardı.

Hissedeceği acının ne demek olduğunu bilmeden, aklı başından gitmiş bir şekilde tekrar tekrar [illegible] dikledi.

"Doktor, su lekeleri temizlemiyor. Belki de hastayım! Siz daha iyi bilirsiniz doktor!" Artık bağırıyordu. "Ne yapmalıyım?"

"Hasta değilsiniz." Doktor derin ve sakin bir nefes aldı. "Yaşlısınız. Nokta. Oyun bitti. Son. 82 yaşındasınız."

"Ama 82 yaşında değilim. Değilim!"

"Ellerinize bakın."

Paul'e yaklaştı ve Paul'ün sağ elini yukarı kaldırdı. Elini elinde kibarca tutarak parmaklarını açtı. Sonra da uzun bedenini, samimi bir doktor ilgisiyle yatağa doğru eğdi.

Arkadaşça, "Uzayan tırnaklarınıza bakın. Ne kadar kalın ve sarı olduklarına bakın. Bakın deri burada ne kadar ince ve kuru, parşömen gibi. Parmağımla bastırdığımda, nasıl bozuluyor bakın. Ne kadar uzun sürüyor, sert derinin tekrar eski şeklini alması... Kıllar ellerinizden nasıl çıkıyor, bakın... uzun beyaz kıllar."

Başparmağı ve işaretparmağıyla bir beyaz kılı kopardı.

"Ve bu yıkamakla gitmeyen lekelere bakın. Kahverengiler ve kolunuza kadar devam ediyorlar."

Diğer eliyle Paul'ün hasta elbisesinin kolunu omzuna doğru sıyırmaya çalıştı. Ama kumaş bir noktada toplanıp sıkıştı ve üst kolunu çok sıktı. Bu sırada doktorun sesi her kelimede daha da yükselip canlandı. Paul'ün eli hâlâ elindeydi.

"Bakın burada bileğinizde, deri ne kadar gevşek bir şekilde sarkıyor! Bakın deri sırf yağ! Artık Paul'ün suratına bağırıyordu. "Aman Tanrım, sadece kendinize bir bakın!"

Doktor durdu, sanki kelimelerinin odada yankılanmasını bekler gibi. Diğer hastaların hiçbiri uyanmamıştı.

"Şu dişlere bir bakın" dedi.

"Benim dişlerim mi? Benim doğal kendi dişlerim mi?"

"Onlar takma. Bana izin verin."

"Hayır, imkânı yok."

Garip doktor elini Paul'ün ağzına soktu ve dişlerini çekip çıkardı.

"Şu saçlara bir bakın" dedi.

"Hayır! Onlar benim kendi doğal saçım!"

Paul ellerini başına götürdü ve saçlarını tutmak istedi. Fakat hasta kollarının doktorunkilerle alakası yoktu.

"Bakın ne kadar kolay. İşte! Bir peruk!"

Doktor düzeldi ve uyuyan adamlara baktı. Bir elinde Paul'ün saçı, diğerinde dişi vardı.

Onu durduran hiçbir şey yoktu. "Bay Knudsen?" Yine duraklamasını uzattı, bu sefer daha da kendini beğenmiş bir şekilde. "Bu şekilde, 82 yaşında olduğunuzu kanıtlamış bulunuyorum."

"Bir karışıklık olmalı. Yanlış adamı aldınız. Bir karışıklık... kanıtlayabilirim doktor..."

Paul nefes aldı.

"Bütün hepsi bir hata. Kanıtlayabilirim. Beni bir başkasıyla karıştırdınız." Paul yenilmemiş olduğunun duyulmasını istiyordu. "Sırf bilin diye söylüyorum, adım Knudsen değil!"

Fakat doktor cevap vermedi. Paul gözyaşlarının kurumuş ve kırışık olduğu şüphe götürmez yanaklarından aşağı doğru nasıl aktığını hissedebiliyordu. Yaşlı adamlar onun uyumasını engellemişti ve bir şey yememişti. Şimdi de gözyaşları ağzının köşelerinde birtakım kırışıkların arasında birikiyordu. Kalça ameliyatı için anestezi altındayken nasıl böyle bir rüya görebiliyor anlayamıyordu. İçinde bir yerde, doktorun söylediğinin doğru olduğunu biliyordu.

Ve kendini çok aptal hissetti. Bir sarsıntıyla, hayatı kaybolmuştu. Ve yakında ölecekti. Ona ne olmuştu?

"Ağlıyorsunuz, değil mi?" Her hecenin altını çizerek: "duygu-sal-la-şı-yor-su-nuz."

Durdu.

"Duygusallık. Bir adamın yaşlandığının en kesin işareti değil midir? Bence öyledir. Bakın nasıl ağlıyorsunuz. Gözyaşları, Bay Knudsen. *Duygusal boşalma,* biz doktorlar kendi aramızda böyle deriz. *Hislenme* kullandığımız başka bir isimdir. Haksız mıyım? Duygusal olmak, en kesin işaret değil midir? Haklı olduğuma katılmaz mısınız?"

Paul gözyaşlarına izin verdi. Duygusal olduğunu biliyordu, elbette. Bu bir rüya olsun veya olmasın, doktor haklıydı. Yaşlanmıştı işte, odadaki diğer herkesi görmezden gelebilirdi artık.

Yedi

Paul'ün Eduard'tan ayrılışını, ailesinin evindeki çalışma masasında ve enstitüdeki derslerde geçen günler izledi.

Birkaç sefer, o ve Eduard buluşmaya çalıştıysa da her seferinde daha da uzlaşamamış bir noktada ayrıldılar. Neyin yanlış olduğunu tam olarak biliyor ve bunun hakkında konuşabiliyorlardı: Aralarında çok fazla öfke oluşmuştu, daha da kötüsü çok fazla anlayış.

Birinin dudaklarındaki en ufak bir hareket, kelimelerin arasında verilen saniyelik her duraklama, her konu değişimi, bir tanıdıktan söz edilmesi söze dökülmemiş ama inkâr edilemeyecek bir anlamla ağırlaşıyor gibiydi. Ve aylar süren kopukluktan sonra, karşılıklı anlayışları giderek bozuldu. Artık doğrularından ayıramadıkları yanlış sinyallerle doluydu ama tabii yine de pek çoktu. Eski haline getirmesi aylar alırdı, tabii getirebilirlerse. Buluştuklarında bu karşılıklı anlayış kontrolü eline aldı ve ânında beraberlikleri fazlasıy-

la ateşlendi. Sanki diğer her şey kuruyup, bedenlerinden ayrılıp hayali bir varlığa dönüşmüştü. Aynı zamandaysa inkâr ve tartışmalara yol açan gizli niyetlerle, konuşulmamış yargılarla ilgili yorucu suçlamaları kışkırttı. Ve sonunda da görüşmelerinin son bulmasına yol açtı.

Paul'ün makina mühendisliğindeki ilk iki senesi temel derslerden oluşuyordu ve bu dersleri diğer mühendislik öğrencileriyle beraber alıyordu. Politeknik Enstitüsü Silver Sokağı'nda, öğle yemekleri için gittikleri Botanik bahçesinin hemen yanındaydı. Kışın ya da yağmurlu günlerde, çatı katındaki pinpon odasına çekiliyor ya da Silver Meydanı'nda bodrum katındaki bara gidiyorlardı. Eduard'la yaşarken bile Paul çok çalışmıştı. Hambro Allé'deki evine döndüğündeyse, dikkatini dağıtacak artık hiçbir şey kalmamıştı.

Temel dersleri bitirdikten sonra, bağlantılar yoluyla dizel motorlar üreten Burmeister & Wain'de bir staj ayarlamayı başardı. Doğu Asya Şirketi için dünyanın ilk okyanus geçen dizel gemilerini üreten Burmeister & Wain'di ve hâlâ da alanda dünyanın önde gelen firmalarından biriydi. Şirkette küçük, kendi kendine yönetebildiği görevler verildi ve kalan zamanında da bir gemi sahibi olan amcasının komşusuna, motorun durumunu anlama, dizel gemilerin alış ve satış değerlerini saptama gibi konularda yardım etmeye başladı. Pek çok gemi sahibi yelkenlilerini veya buharlı gemilerini ya tamamen değiştiriyor ya da dizel motora çeviriyordu. Dolayısıyla motorlar hakkındaki son gelişmeleri bilen genç bir danışmana sormak işlerine geliyordu. Kendi ekmeğini kazanmaya başlamıştı.

Büyük bir gayretle çalıştı, iyi notlar aldı, ilerlerdi. Arkadaşları vardı, ailesi vardı Burmeister & Wain'de stajı vardı. Bir şeyler oluyordu. Yine de yeni hayatının durağanlığı ve sıkıcılığı muazzamdı. Eduard'ın dairesinden taşınalı iki buçuk yıl olduğuna inanmak imkânsızdı. Bu iki buçuk yıl beraber yaşadıkları tek bir ay kadar ancak yer tutuyordu. Ve geri dönüp durduğu korkutucu bir hesap vardı: Şu anda 20 yaşındaydı ve Eduard'la ayrıldıklarından beri geçen kısa süre 3 sefer daha geçtiğinde 28 olacaktı. Yaşlanacaktı ve o nokta-

da hayatı neyden oluşacaktı? Esasında 17 yaşındayken yaşadığı 5 aydan.

O yaz, liseden mezun olduktan üç yıl sonra, Paul Jørgen'lerde bir başka partiye davet edildi. Tüm eski sınıf arkadaşları, Eduard hariç, oradaydı. Birkaçı Paul'ün üzerine geldi: "Neden Eduard burada değil?", "Neler yapıyor?", "Nasıl?"

"Artık arkadaş değiliz." Şaşkınlıklarına tepki vermemeye çalıştı. "Görüşmüyoruz. Onunla ilgili bir şey bilmiyorum."

"Ben biliyorum" diye yüksek sesle lafa girdi Eigil. "Ben ne yaptığını biliyorum."

Sınıf, dikkatini Eigil'e çevirdi.

"Yazışıyoruz."

"Siz mi? Birbirinize yazıyorsunuz, öyle mi?", "Peki ama neden?"

Paul kadar diğerleri de şaşırmıştı. Lisede Eigil kimsenin dikkatini çekmeyen, sessiz bir çocuktu. Paul de onu o zamandan beri görmemişti. Ama şimdi görünen o ki Eduard'la arkadaştılar.

Eigil, Paul'ü daha önce onda gördüğünü hatırlamadığı bir dinginlikle cevap verdi: "Haberleşiyoruz çünkü evden onunla iletişimde kalacak birinin olması hoşuna gidiyor."

Jørgen oltaya düştü: "Evden mi? Nereye gitti ki?"

"Uzun zaman oldu, biliyorsunuz, Eduard hukuk fakültesini bıraktı sonra da yapamadı..."

"Sonra bir gün..."

"Beraber konuşuyorduk..."

"Şeye gitmiştik..."

Paul, Eigil'in Eduard'ı Danimarka'da da epey bir zaman gördüğünü anladı. En azından Eduard'ın dinleyicilerinin ilgisini çekmek için kullandığı bazı teknikleri öğrenmişti. Ancak Eigil'in ağzında bu teknikler itici duruyordu. Onları Eduard'ın müzikalitesi ve yerindeliği olmadan uyguluyordu.

Jørgen, Eigil'in etrafında dönüp, sonunda lafını öfkeyle kesti. "Evet, evet, evet Eigil. Tüm bunları biliyoruz. Hadi söyle artık!"

Eigil karakterini kaybetti ve tüm masalı kısa versiyonuyla dinlediler. Bir buçuk yıl önce Eduard Paris'e gitmişti, ora-

dan da Fransız Ekvator Afrikası'na. Şimdi de koloni genel valisi için çalışıyordu. İyiydi. En heyecan verici mektupları yazıyordu.

"Peki, eve ne zaman dönüyor?"

Eigil dramatik anlatıcı rolünü tamamlamıştı. "Bu kendisinin bile bilmediği bir şey. Belki bir daha hiç geri dönmez. Belki Afrika'da kalır ya da Paris'te ya da dünyanın bir başka yerinde bir başka şehirde."

Schaumburg Bendtsen evindeki mobilyalar 11. sınıfta yaptıkları partidekiyle aynı olacak şekilde düzenlenmişti. Jørgen'in tenis kupaları bile aynı rafta hiç dokunulmamış bir şekilde duruyordu. Yine de birkaç değişiklik vardı. Jørgen'in ailesi bu sefer onlarla yemek yememişti, kızlar farklıydı (daha canlılardı), müzik daha moderndi ve Jørgen'in hukuk fakültesinden yeni arkadaşları da gelmişti. Diğer herkes gibi Jørgen'in hukuk fakültesinden arkadaşları da Hellerup'tandı ve Paul bronz tenlerini limandan, kumsaldan ve şehrin geri kalanından tanıyordu.

Akşam yemeğinden sonra, bir önceki sefer gezindiği odaları başıboş gezindi. Oyalanmadı. Ne bekledikleri bir şey söyledi ne de yaptı. Onun yerine, sessizce diğerlerini gözlemledi, rollerini ve eski oyunlarını.

Bu durağanlıkla çevrili bir şekilde, kendisinin ne kadar çok değiştiğini daha net gördü. Şimdi motorlar yapan ve alanında kendine iyi bir yer edinmiş bir mühendislik öğrencisiydi. Bir önceki seferden beri kendisi için, hakiki bilginin sahibi olarak bilimsel gelişmelerle hayatını kazanabildiği bağımsız bir hayat yaratmayı başarmıştı. Ailesini ve Hellerup'u, tekstili ve ticareti körfezde tutmasına olanak veren bir hayat.

Bütün misafirlere baktı ve onlarla olan kavgasının sona erdiğini görmenin rahatlamasını hissetti. Tam olarak mutlu olmayabilirdi ama kazanmıştı. Ve biliyordu ki Eduard yolu göstermese kaybederdi.

Yine de diğer taraftan aradan geçen yıllar, Eduard'la koptuktan sonraki dönem, şüpheciliğini artırmıştı. Ne yalandı ne gerçekti? Hiçbir alt kat komşunun Eduard'ı annesini döv-

mekle suçlamış olması mümkün değildi. Yalan olmalıydı, öyle değil mi? Peki ya her gün anlattığı diğer inanılması güç hikâyeler? Fransızca öğretmenlerinin karısının gerçekten Eduard'ta gözü olabilir miydi? Kafasına lazımlıktan bir taç takan frengili bir amcası gerçekten var mıydı? Ve Eduard'ın babasıyla ilgili tüm o korkunç hikâyeler, arkadaşlıklarının başlangıcında onları birbirine bağlayan hikâyeler, onlar doğru muydu? Babası Paris'ten geldiğinde, ona Adèle'den Eduard'ın anlattığı şekilde mi bahsetmişti?

Eduard, Paul'ü böylesi bir geçişe getirmeyi nasıl becermişti? Bunu bilerek mi ayarlamıştı? Werner Schmidt'in çay setinin, Paul'ün babasının, amcasının ve büyükbabasının geniş konaklarındaki ortak mobilyalardan daha önemli bir hazine olduğunu düşünüyken ciddi miydi?

Ve bunun gibi daha başka binlerce şey. Eduard'ın yaptığı konuşmaların gerçekten inandığı şeyler olup olmadığını anlamanın hiçbir yolu yoktu.

Şimdilik, Paul Eduard'ın gerçeği ayırt edebildiğini ve aynı zamanda da kendi yalanlarına sonuna kadar inandığını düşünmeye meyilliydi. Ve gerçeklikler arasında istediği gibi özgürce gidip gelebildiğini.

Paul bir gün Eduard'la bu düşüncelerle yüzleşebilmeyi umuyordu, gerçek olup olmadıklarını anlamak için. Ya da ayrıldıkları gece bunların bir kısmını konuşmaya başlamışlar mıydı?

Bu düşüncelerle çevrili halde, etrafta yürüdü. Bir kız onu gerçekliğe geri döndürdüğünde, derin düşünceler içindeydi. Bu, Paul'ün bir seferinde karda beraber yürüyüşe çıktığı Katrine'di.

Dans ettiler ve sonra arka bahçede bir banka oturdular. Ona, beraber yaptıkları yürüyüşün onun Eduard'a olan hayranlığını önce artırıp, sonra da uzaklaştırdığını anlattı.

Yürüyüşlerinde ve genel olarak, Paul'ün Eduard'ın üstünde nasıl bir parazit olduğunu üstü kapalı bir şekilde de olsa söyledi. Fakat Paul'ün olaya bu şekilde bakılmasından ne kadar nefret ettiğini biliyor olsa gerek, taktik değiştirdi. "Eduard senden inanılmayacak kadar çok bahsetti. Sürekli seni

övüyordu, sanki seni kıskanıyor gibiydi. Belki sahip olduğun özgüveni kıskanıyordu. Senin bir annenin olmasından kaynaklandığını düşünüyordu. Senin bir ailenin olmasından çok bahsediyordu."

Bir yarasa, bank ve artık gökyüzünden daha karanlık olan çamlar arasında zikzak çizerek uçtu. İkisinin de bardakları boştu.

"Biliyorum" dedi Paul. "Başkalarına da aynı şeyi anlatırdı. Kafalarında benim Eduard vasıtasıyla edindikleri bir resmime sahip başkalarıyla da tanıştım, son derece enteresan bir ben resmi. Hikâyelerini dinlediler ve benim çok özgür, eğlenceli ve özgüvenli olduğumu düşündüler. Ama o bana bunu hiç söylemedi. Ben kendimi hep onun evlat edindiği savunmasız küçük bir çocuk olarak görmeliydim. Sanki onun beni görmek istediğini düşünmemeliymişim gibi. Onun yanından taşındıktan sonra, onunla iletişime geçen hep ben oldum. O beni hiç aramadı."

Evde, biraz daha şarap içtiler ve diğerleriyle kadril dansında terlemeye koyuldular. İkisi de birbirine flört denemelerinde bulundu ama sonunda bir şeyler doğru gelmedi.

Katrine eve dönmek istediğini söylediğinde, vakit şaşırtıcı derecede erkendi. Paul ona girişe kadar eşlik etti. Katrine orada: "İki insanın karşılıklı bir diğeri olmayı istemesi ve diğerinin hayatını yaşaması çok acı" dedi.

Paul'ün midesi, kalça ameliyatından beri hâlâ çalışması gerektiği gibi çalışmıyordu ve hiçbir şekilde katı yemek yememesi sadece sıvı yiyecekler yemesi gerekiyordu. Düşüş sağ elini çok hassaslaştırmıştı. Bu yüzden sadece sol elini kullanıyordu. Bu yüzden damlayı sağına koymuşlardı.

Ameliyat sonrası ateşi düşmüş, her şey iyiye gitmişti. Herkes, çalışanlar, ziyaretçiler böyle söylüyordu. Ama hâlâ yorgundu. Ameliyat yapılan bölge ağrıyordu ve kendini inanılmaz derecede bitkin hissediyordu.

"Birisiyle iletişime geçmek istediğinde ne yapman gerekir? Televizyondaki gibi dedektiflerle falan değil. Bulmak istediğin birisi vardır ve ismi rehberde yoktur."

"Danışmayı arayabilirsin."

"Onu yaptım ve sonra aynı isimli iki kişiyi aradım. İkisi de o değildi. Sonra Ulusal Vatandaş Kayıt Merkezi'ni aradım ama Eduard'ın korumalı bir adresi olduğu için bana söylemediler."

"Gerçekten bilmiyorum..." dedi Thomas, Paul'ün büyük yeğeni, çekinerek. Mimarlık stüdyosundan dönerken uğramıştı. Çok yoğun olmasına rağmen, hemen her gün ziyaretine geliyordu, Paul de onun ziyaretlerini kabul ediyordu.

Thomas tüm ailenin büyük amca için endişeli olduğunu söylemişti ve pek çoğu Paul ziyaretçi kabul etse ziyaret edecekti, fakat şimdilik ziyaret sadece en yakınlarına açıktı.

En yakınları Thomas ve karısı Nina'ydı. Başka pek çok insanda olduğunu gördüğü gibi, zaman geçtikte, Paul de ailesine daha çok yaklaşmıştı. Kızını kaybettikten sonra kız kardeşi, Thomas'ın büyükannesi Rigmor'un tüm aile toplantılarının düzenli misafiri olmuştu.

Ve Thomas'ın annesi ve kardeşleri Paul Amca'yla, çocukluk evlerinde hep etraflarında olan bu yalnız figürle birlikte büyümüştü. *Feribotun arkasındaki aç bir martı gibi,* diye düşünürdü Paul, morali bozukken. Muhtemelen ailenin geri kalanı onu öyle görmese de.

Daha sonraları, bir sonraki kuşak da, Thomas, kız kardeşi Therese ve kuzenleri, yazları, Noel zamanı ve diğer tüm büyük tatillerde ve kutlamalarda misafir olan bu yaşlı amcayla beraber büyüdüler. Artık Rigmor ve kocası ölmüştü. Ve ailenin geri kalanından en yakın olduğu, Thomas ve Therese'ydi.

Onu en çok seviyor gibi görünen de bu ikisiydi, belki babaları diplomat olduğu ve anneleriyle yurtdışında yaşadığı için. İhtiyaç duyduklarında, ailevi bir güvenlik ve dayanıklılık hissi için Paul'e gidebilirlerdi. Paul ve Thomas bir parça meslektaş da sayılırdı, Paul mühendis, Thomas'sa işine bağlı bir mimardı.

Hastane odasında, Thomas beş dakikada bir sandalyesinden kalkar, etrafta yürür ve bir yandan konuşurken bir yandan odadaki her şeyi tekrar tekrar incelerdi. Şimdi de Paul'ün yatağına sırtı dönük ayakta duruyordu.

"Hiç bu şekilde birinin izini bulmaya çalışmadım. Arayabileceğin bir ailesi ya da arkadaşlar yok mu?"

Paul Eduard'ın adresini bilebilecek bir iki kişi düşünebiliyordu ama onlarla iletişime geçmek istemiyordu.

Paul'ün büyük yeğeninin sırtına bakarak söyleyebileceği, Thomas'ın Paulsenesk bir huzursuzlukla musluğun yanındaki havlu askısını amaçsızca çekiştirdiğiydi.

"Eduard seninle aynı yaşta mı?"

"Daha yaşlı."

Thomas'ın ses tonu değişti, sanki Paul'ün seçeneklerini gözden geçirmeyi tamamlamış ve artık konuşmayı özetlemek, belki de bitirmek istermiş gibi. "Ben olsam, eski çalıştığı kurumu arardım. Onlarda emekli çalışanlarının iletişim bilgileri olabilir, diye tahmin ediyorum."

Thomas lavabodan pencereye doğru yürüdü. Nina'nın gönderdiği çiçeklere dokundu ve hastane binalarına doğru bakındı.

Son altı aydır stresli görünmeye başlamıştı. Rengi solmuş, giymeye başladığı iki farklı ton yeşil renkli gözlükleri yüzünün solukluğunu vurguluyordu. Thomas onları aldıktan iki hafta sonra, Paul ona dürüstçe, gözlüklerin onu budala gösterdiğini, insanların arasından sıyrılıp, bir tür karikatür mimar gibi göründüğünü söyleme özgürlüğünü kullandı. Thomas bunu anlayışla karşıladı, sabırlı bir şekilde yaşlı amcasına gözlüklerin ne kadar gençlik dolu ve farklı olduğunu açıkladı.

Thomas doğal olarak kimden bahsettiklerini bilmek istedi. "Eski bir sınıf arkadaşı" dedi Paul. "Senin tanıdığın biri değil. Bazı kargo firmalarını da aradım, en son çalıştığını bildiğim Doğu Asya Şirketi'ni de. İkisinden de bir şey çıkmadı."

"O zaman, sana ne söyleyeyim bilemiyorum."

Thomas, Paul'ün yanındaki boş yatağın ayakucuna ulaştı. Kımıldamayacak birkaç menteşeyi çekiştirdi. Ziyaretleri sırasında, sanki her seferinde odada yeni bir şeyler bulmayı

umar gibiydi. Yatalak olmadan, Paul'ün hastane odalarını bir dakikadan kısa bir süre içinde inceleyebilirdi.

Thomas sonunda Paul'e döndü. "Kendini burada meşgul edecek epey şey buluyormuş gibi görünüyorsun, öyle değil mi?"

Ruth odaya girdi. Yine beraberinde çeşit çeşit şeyler getirmişti: Ev yapımı meyveli kek, yeni çiçekler, dolu bir şişe Martini Rosso, üç çeşit kırmızı şarap ve belediyenin yaşlı vatandaşlarına tekliflerini anlatan bir mektup. Paul yattığı yerden, onun bez alışveriş çantasından getirdiklerini çıkarışını izledi.

Thomas tamamen duygusuz bir şekilde Ruth'a sordu: "Bayan Jensen, iletişime geçmek istediğiniz biri olsa fakat adresini rehberde bulamasanız ne yapardınız? Hiçbir ortak tanıdığınız da yok ve..."

"Oh hayır" dedi Ruth Paul'e dönerek. "Tekrar Eduard meselesi değil."

Büsbütün sinirliydi ve meyveli keki kesmeyi bıraktı.

"Bunu yüzlerce defa konuştuk. Sana hiçbir iyiliği dokunmadı, Paul ve bulursan da dokunmayacak."

Doğruydu. Seneler boyunca Paul, Ruth'a Eduard'ı yeniden görmek istediğini pek çok kez söylemişti. Birlikte onun ve diğerlerinin numaralarına bakmışlardı, tıpkı çok yakında Brigitte'le yaptıkları gibi. Fakat yine de hiçbirini aramamışlardı.

"Ama Ruth, onu tanıyan benim, sen değil. Unuttuysan eğer diye söylüyorum."

"Evet. Kendi çukurumu kazmayayım." Keki kesmeyi bitirdi. "Bana sadece susmamı söyle."

Paul, tekrar Nina'nın çiçeklerinin yanında dışarıyı izleyen büyük yeğenine baktı. Aşağıdaki çatılara bakıyor, açık açık meşgul görünmeye çalışıyordu. Paul'ün, ailesinin o ve kendinden yirmi yaş küçük hizmetçisi hakkında ne düşündüklerine dair hiçbir fikri yoktu. Muhtemelen her şeyden biraz. Gerçekte olansa, bir insan on dört yıl boyunca her günü aynı evde beraber geçirdikten sonra medeni görüntüsünü zor devam ettirebilirdi.

Sekiz

Kendini kaymaya bırakır ve neredeyse yastıkların ve yorganın içine düşer, yanağını keten kılıfa sürtüp gözünde biriken bir parça nem ya da ağzının kenarından yastık kılıfında ufak bir leke bırakır. Yastığı tersine çevirir. Böylece ıslak kısım arkada kalır, arka taraf taze tepeler ve tümseklerle kabarırken, üstteki gerilmiş tümsekler birer vadiye dönüşür.

Karanlıkta gülümser. *Bir anlığına sabırlı ol,* der şefkatlice içinden yastığa *ve bu tarafa dön.* Havanın serin serin boğazını ve gözkapaklarını taradığını hissedebilmektedir. *Evet, çok daha iyi. Görebiliyor musun?* Yalnız. *Ve şimdi kendimi tekrar aşağı kaydıracağım.*

Uyku. Eğer bir kişi birkaç günü arka arkaya uykusuz geçirirse, ne kadar bıktırıcı bir düşünce olduğunu anlar. Bunun hayvani bir dürtü olduğunu bilir. Herhangi bir açlıktan veya başka bir istekten çok daha güçlü bir çekimi var.

Ve kişi uykuyu kutlamayı öğrenir. Tıpkı sefil gençlik yıllarından ya da zorunlu bekârlık yıllarından sonra, bir anda erotik grup seks partilerine katılma şansı yakalayanlar gibi, doymak bilmez şehvetleriyle hiçbir şey yeniden ve yeniden denenmeyecek kadar ahlaksız veya aşırı değildir. Dölleme içgüdüsü tozların arasında kalmış. Grup seks artık tek mühim şeydir.

Ya da ataları açlık çekmiş ama şimdi parayı bulmuş, Paris'te üç yıldızlı restoranlarda yemek yiyen, kendilerini bir başka yedi çeşit yemekle dolduranlar gibi. Hayatta kalmak için gerekli kalorileri almak için değil de obezite ve kalp krizi ve gut kendilerini öldürmeden önce, bir başka ünlü gurmenin mutfağını daha yutmak için.

Bazısı için, en güçlü arzularının tatmini aynı zamanda aşırılık da içerir. Paul iyi günlerinde, emekli olduktan sonra, hiç ihtiyacı olmamasına rağmen ertesi gün alarmı kurardı. Uyanmak için değil de sadece bedeni ve alarm arasındaki çekişmeyi hissedebilmek için. Yatakta yatmaya devam ederdi; yetişkinlik döneminde ilk defa, bedeninin kazanmak için ihtiyacı olan zamana sahip olduğu bilgisinin tadını çıkarmak istiyordu. Ve her seferinde kazanmasına izin vermek, canı istediği müddetçe.

Alarmı yarım saat sonraya kurup, tekrar uykuya dönerdi. Ve yeniden uyandırdığında, bir yarım saat, sonra tekrar ve tekrar ertelerdi sabah boyunca. Tıpkı o, çılgınca cinsel ilişkiye girenler ya da aşırı yiyenler gibi, uykuya ihtiyacı olduğu için değil, sadece kendi sularında savurganca su sıçratmak içindi.

Her seferinde, yavaşça uykudan çekilirken, huzurun ve hayal dünyasında olmanın keyfini sürerdi. Ve tam alarmı erteledikten sonra, yavaşça tekrar uykuya dalmanın daha da büyük keyfi vardı ki neredeyse bilincini de kendisiyle birlikte rüyalarına çekebilecek gibiydi.

Gelip giderken uyku yüzünü spreyleyebilsin diye yüzünü yukarı çevirdiği korkunç derecede güzel ve yalnızlıktan sıkılmış bir grup seks. Ve rüyaya öyle aşama aşama ve sessizce geri döner ki, belli belirsiz eğlence görüntüleri, çöl

manzaraları, yığılmış tarihî kalıntılar ve uzun süredir görülmeyen arkadaşlarla acı çekişler, kayıp tüm parlaklıkları, baştan çıkarışları, acı tatlı, muhteşem, tehditkâr, okşayıcı şaşkınlığıyla üzerinden yavaşça kayıp geçerdi. *Hayır, Louise. Hayır, olmaz. Küvette daha fazla kalamazsın. Eduard gelip bizi alacak. Sonra da ormana gideceğiz. Hem su soğumaya başlamadı mı? Ohh, buz gibi olmuş! Hadi çık artık da seni kurulayayım. Hadi kalk. Ormana gidiyoruz. Çok eğleneceğiz. Hayır, başkaları da olacak mı bilmiyorum?*

Biri konuşuyor, Emma mı? Emma? Emma olamaz, öyle değil mi? Therese mi? Therese?

Koyu renk saçlı ve her iki gözbebeğinin etrafındaki irisin büyük bir bölümü neredeyse beyaz bir soluk mavi renginde ve bu soluk çemberin etrafında kobalt rengi bir yüzük olan sevimli bir yüze doğru baktı. Onunla konuşuyordu. Kendisinin de bir şeyler söylemekte olduğunu düşündü. Ona mı söylemişti? Ona öyle gelmişti ki, büyük ihtimale onunla konuşmuştu. Ne hakkında konuşuyorlardı? Hiçbir fikri yoktu ve konuşmanın tam ortasındaydı. Daha yeni uyanmış olacağını düşündü ama dişleri çoktan ağzındaydı. Öğleden sonraydı.

Nina ona gülümsüyordu: " yeterince kolaydı... şüphesiz mutlusun. Thomas benden..."

Ortopedi ameliyatı bölümündeydi. Bizpebjerg Hastanesi'nde. Nina'yla. Onun ne kadardır orada olduğunu merak etti.

Konuşmaya katılmaya çalıştı. "Şey, kulağa güzel geliyor."

Birkaç başıboş siyah saç, geri kalanının toplandığı ensesinden kaçıp çıktı. Karnı onu son gördüğünden beri büyümüş olamazdı öyle değil mi? Bunun ne zaman olmuş olabileceğine dair hafızasında hiçbir şey yoktu ama genellikle ziyaretleri arasında birkaç günden fazla olmazdı. Göğüsleri hatırladığından çok daha büyük göründü gözüne. Hamilelik onları karnından daha hızlı büyütüyor olabilir miydi? Ona baktı ve kendini uyandırdı. Ağzında ekşi bir tat vardı. Belki nefesi de kötüydü. Masada duran bardaktan bir yudum su içti, çaktırmadan ağzını çalkalayıp yuttu.

Hiçbir şey ifade etmeyen birkaç cümle daha ettiler.

Gerçekten de uykusunda konuşmamış olmayı umdu. Ona ne söylediğini merak etti. Korkunç derece utanç verici bir şey olabilirdi. Rüyasında gördüğü o muydu? Erotik bir şey olmamasını umdu.

İşemesi gerekti. Uyandığı zaman hep işemesi gerekirdi. Ve tutamadı.

"Bir dakikalığına dışarı çıkmanı rica edeceğim. Doğa çağırıyor."

Ancak ondan sonra Ruth'un da odada olduğunu fark etti. Koltukta oturmuş, beraberinde getirdiği su ısıtıcısıyla yaptığı çayı içiyor, çapraz bulmaca çözüyordu. Saat üç buçuğu gösteriyordu.

İki kadın da dışarı çıktı ve geri çağırıldıklarında, Nina Eduard'ın listelenmeyen adresine ulaşmayı başardığını tekrarladı.

"Sosyal hizmet görevlisi yakın bir arkadaşımı aradım ve bakması için ikna ettim. Kamu çalışanlarının tüm Danimarka vatandaşlarının kayıtlarına ulaşımı var, hatta listelenmeyen adreslere bile. İşte burada. Eduard Schmidt. Bourguiba Caddesi, Bizerte, Tunus."

Orada durdu, hamileliğin verdiği dolgunluktan gelen parlaklıkla. Belki Thomas ona adresin büyük amcası için ne kadar değerli olduğunu söylemişti, haberi verirken yaşadığı heyecanından anlaşılan buydu.

Ödemeli telefona tekerlekli sandalyesiyle götürdüler ve uluslararası kayıt danışmayı aradı. Tunus operatörlerinin yardımıyla bile, Tunus'ta yaşayan hiçbir Eduard Schmidt kaydına rastlamadılar. Oradaki bazı birkaç kurumu daha aradılar ama onlardan da bir şey çıkmadı.

Akrabası bile olmayan bir adam için bunca zahmete katlanmış ve şu anda da beklediği gece gündüz çalışan kocası için bile Nina'yı hayal kırıklığına uğratmak çok kötüydü. Hayal kırıklığı hissedilebiliyordu. Sordu: "Peki ya şimdi?"

"Bilmiyorum. Danimarka'da yaşıyor ama resmî adresini vergi meseleleri yüzünden orada gösteriyor olabilir. Dünya'nın herhangi bir yerinde yaşıyor ama vergiden kaçınmak için

Danimarka yetkililerinde adresini orada gösteriyor olabilir. Sanırım Danimarka'nın Tunus'la bir vergi anlaşması var."

Ruth, yarıda bıraktığı çapraz bulmacasına dönmüştü, kafasını onlara doğru kaldırdı ve: "Ölmüş olabilir" dedi.

Yine de daha önce yaptığı bir başka aramada, Paul Ulusal Vatandaş Kayıt sistemine verdikleri bilginin ne kadar güvenilir olduğunu sormuş, onlar da karşılığında eğer biri ölmüşse kesin suretle bileceklerinin garantisini vermişlerdi. Diğer yandan, Eduard da yasalara uymayıp, onları adresinden haberdar etmeden hareket etmiş olabilirdi. Kayıt ofisindeki insanlar, bir kişinin neden böyle bir şey yapacağını hiç anlayamamıştı.

Paul ve Nina ne yapmak gerektiğini tartıştılar.

Ruth araya girdi. "Bellavista'dan taşındığından nasıl bu kadar eminsin anlamıyorum. Sonuçta telefonunu iptal ettirmiş ya da kayıt dışı bir numara almış olabilir."

Bunu daha önce düşünmemiş olmaları garipti. Orası açıktı. Paul aklının yavaş yavaş tekrar berraklaştığını hissedebiliyordu. "Merak ettiğim bir şey var Ruth. Ben bakmadan önce artık telefon rehberinde olmadığını biliyor muydun?"

"Neden soruyorsun?"

"Ben öğrenmeden önce zaten bilip bilmediğini öğrenmek istiyorum."

"Hayır, hiç de değil."

Yüzünde görebildi. "Bana söylemeden telefon rehberine baktın."

"Hayır."

"Biliyordun, Ruth!" Paul neşeliydi. "Ve senin daha önceden yaptığın şeyi yaptığım için benim üstüme gelme cüretini gösterdin."

Paul yatağının üst kısmını kaldırmaya çalıştı ancak kolu bulamadı. Bu sırada gülmeye devam etti.

"Sana söylüyorum, hizmetçiler bu günlerde özgürlüklerine oldukça düşkünler! Aman Tanrım, artık eski günlerdeki gibi değil!"

"Bu kesinlikle senin yapmanla aynı şey değil! Ben onun ismine, sonunda cesaretimi toplayıp onu arayabilmek için

bakmıyordum. Baktım çünkü *senin* sürekli bakıp durmana çok alışıktım."

"Her neyse, sonuçta *baktın*."

"Çünkü sen sürekli bakıyorsun! Merak etmiştim."

"Ve listeden kaybolduğunu gördün ve bana söylemedin mi?"

"Görünen o ki hayır."

"Evet, görünen o ki söylemedin."

"Sırf senin iyiliğin içindi."

"Evet, sanırım bu da açık."

Ruth ve Nina, Nina'nın arabasıyla Klampenborg'a gittiler, Eduard'ın hâlâ Bellavista'da yaşayıp yaşamadığını anlamak için.

Geri geldiklerinde, Paul bastonuyla koridordaydı.

"Artık orada yaşamıyor."

İki kadın, evinin etrafındaki bütün kapıları çalmıştı, kimsenin Eduard'ın yeni adresinden haberi var mı sormak için. Ama konuştukları çoğu insan, o sitede yaşarken onunla tanışmamışlardı bile.

Nina, komşularla olan görüşmelerinden Ruth'a göre daha yüksek bir heyecanla bahsetti.

"Dairesi varken, her sene sadece birkaç hafta orada kalırmış. Öyleyse de kimse pek bilmezmiş. Onun girişindeki insanlar birbirlerinden oldukça zengin olduğunu duymuş. Daire dayalı döşeliymiş ama hiç kiraya vermemiş. Başka kimse kullanmamış."

Ruth ve Nina, seneler içinde Eduard'la merdivenlerde karşılaşıp birkaç kere konuşan iki komşuyla tanışmıştı. Onu oldukça yanık tenli ve Dancayı alışılmadık eski moda, onlarca yıldır yurtdışında yaşadığını açıkça belli eden bir telaffuzla konuşan biri olarak tarif etmişlerdi. Aynı zamanda bakımlı yaşlı bir beyefendiydi. Bir kadın, burnunun profilden Easter Adası'ndakiler gibi taştan yontulmuş gibi göründüğünü söylemişti.

Her iki komşu da dünyanın çeşitli yerlerinde birkaç evi olduğunu düşünüyordu. Ama ikisi de başka herhangi bir adresini bilmiyordu.

N'Golo, Oubangi-Chari
Fransız Ekvator Afrikası
11 Temmuz 1927

Sevgili Paul,

N'Golo'daki kontrol istasyonundaki kulübelerden birinde oturuyorum. Tüm istasyon üç kulübeden oluşuyor, tabii eğer onlara kulübe bile diyebilirsen çünkü daha çok ince çırpı, asma dalları ve çamurdan yapılmış fazla büyümüş yabanarısı yuvalarına benziyor.

Burada Oubangi-Chari'deki Fransız yönetimi bu şekilde 18 kontrol noktasından oluşuyor, kimisi geniş ve anlaşılmaz alanı gözleyebilmek için biraz daha geniş ama ancak yarısına insan yerleştirebilme kapasitemiz var.

Saat sabahın üçü olduğundan burada kalan diğerleri uyuyor. Rüzgâr dışarıdaki cangılda hışırdıyor, sanırım yakında yağmur yağacak ve masamda bir şişe değişik türde bir "liquide curieux" duruyor. Adını bilmiyorum, içinde ne var bilmiyorum ama tarifin ötesinde bir tadı var. Onunla ilgili söyleyebileceğim tek şey alkol içerdiği.

Bu akşam evi çok özledim. Danimarka'yı düşündüğümde, seni de düşünüyorum. Buradaki diğer Beyazlar sürekli Fransa'daki veya başka yerlerdeki ailelerine, karılarına ve kardeşlerine, amca ve halalarına yazıyorlar. Ve bana da tüm diğer iyi Katolikler gibi ailem hakkında sorular soruyorlar. Bazen bir erkek kardeşim olduğunu söyleyesim geliyor. Bu senin çok sık düşüneceğin bir şey olmasa gerek, ailenin sana en yakın ve düzenli şey olduğunu düşününce. Benim için öyle değil. Bir yetişkin olarak hiç kimseye sana olduğum kadar yakın olmamıştım ve üç buçuk yıl önceye kadar, hayatımdaki en istikrarlı şey sendin.

Danimarka'yı ilk terk ettiğimde, Madeira'da babamı ziyaret ettim. Hala Adèle'le yaşıyor. Orada iki haftadan az kaldım; buraya, seni oldukça şaşırtacak bu yöne terfi ettirildiğim yere gelmeden önce.

Sana buradaki günlük yaşamımı nasıl tarif edeyim bilmiyorum.

Sıcaklık burada inanılmaz derecede yüksek ama aynı zamanda o kadar nemli ki kıyafetlerim asla kurumuyor, üzerimdelerken bile. Sıcak ve nem bitkileri bir saat içinde göklere fırlatıyor. Tüm böcekler, kertenkeleler ve diğer hayvanlar normalden daha büyük. Her sabah, ayakkabılarım ve deriden yapılmış diğer her şey bir küf tabakasıyla kaplanmış oluyor. Buna bir tür doğurganlık da diyebilirsin sanırım.

Doğurganlık, yaraların nemden iyileşememesi demek olmalı. Hepimizin çeşit çeşit açık böcek yaraları var ama alkol veya iyot bu iklimde bir işe yaramıyor. Benim ayrıca ayak bileğimde bir gece "tuvaleti" kullanmak için dışarı çıktığımda büyük bir tür kertenkelenin ısırdığı yerde oluşan büyük ve değişik bir siyah nokta var.

Tanrı'ya şükür, burada koloninin kaptığı diğer daha ciddi hastalıkların hiçbirine yakalanmadım.

Son yirmi senedir, salgın hastalıklar ve zorunlu işçilik yerli nüfusun çeyreğini öldürdü. Yerliler tüm hayatlarını parasız yaşamışlardı, bu yüzden vergilerini ödemek için çalışmak zorundalar. Maalesef, çoğu işyerleri nehir boyunda, bulaşıcı riskinin özellikle en yüksek olduğu yerde.

İşte şimdi gece. Yağmur başladı ve artık cangıldan motor gibi yağan yağmur sesinden başka ve arada bir metre boyunda yağmur suyunun ağırlığı altında başını eğmiş yaprakların çamurun içine gönderdiği birkaç yüz litre suyun çıkardığı sesten başka ses gelmiyor.

Buraya tercümanım, korumalarım ve taşıyıcılarımla bir soruşturma turu için gönderildim. Soruşturulacak ne varsa? Kaç günlük seyahatin hiçbir gününde herhangi bir yönde tek bir okuma yazma bilen ya da iki bozukluktan fazla parası olan kimseyle karşılaşmadım. Bölgeyi yabancı milletlerin istilasından korumak için buradayım, kimsenin buradan kaçarak vergi toplayıcılarından kaçıp kaçmadığını görmek, zencileri bu bölgede kauçuk çıkarılmasında tekel olan ayrıcalıklı şirketlerin sömürüsünden korumak için.

Fakat şikâyet edecek değilim. Eğer hâlâ eskiden tanıdığım gibiysen, buradaki hayatı sevmezdin ama öyle ya da böyle bana iyi geliyor.

Normalde Bangui'de çalışıyorum ve genel Vali Auguste Lamblin'e yakınım. Muhtemelen orada gazetelerde hakkında arada bir çıkan haberleri okumuşsundur.

Bazı reformlar getirmeye çalışan bir idealist. Şans eseri Paris'te babamla karşılaşmışlar, babamın sarhoş olduğu bir kabarede. Lamblin babamı son derece muhalif bulmuş.

Paris gazeteleri hep onların yarı suçlu olduğunu yazıyor, buraya gelip polisin, askerin, mahkemelerin, hükümetin, burjuva sınıfının rolünü kendi tek eline alanların. André Gide birkaç yıl önce buraya gelip turu hakkında bir yazı yazdığından beri bütün tartışma oldukça hararetlenmişti. Burada onunla tanışan hiç kimse tariflerinde ne kendilerini ne de diğer kolonyal yöneticileri tanıyamamıştı. Her zaman olduğu gibi her iki taraf için de söylenecek çok şey var. Problemlerin büyük bölümü Fransa'nın bir koloniyi yürütmenin bedelini ödemeye hazırlıklı olmamasından kaynaklanıyor. Maaşlar, çalışma koşulları göz önüne alındığında inanılmaz yetersiz. Lise diplomamın olması ve hukuk fakültesinde yarı dönem okumuş olmam bu yüzden beni koloninin en eğitimli adamlarından biri yapıyor.

Eigil bana bir mektubunda senin çalışmalarının yolunda gittiğini, gemi bankerlerine danışmanlık yaparak para kazanmaya başladığını söyledi. Tebrikler. Önceden de herkes senin oldukça başarılı olabileceğini görebiliyordu.

Seninkinden bu kadar farklı bir koloni ve dünyayı tarif etmeye çalışmak ne kadar garip. Sana buradaki hayatım hakkında en ufak bir ipucu bile vermek imkânsız göründüğünden, anlatmak nafile. Yine de sana gerçeği söyleyeceğim, ikimiz de Danimarka'da yaşarken sana kendimi anlatmanın zorluğundan çok da farklı değil.

1923 senin için iyi bir yıl mıydı? Benim için korkunçtu ya da korkunçtan da öte.

Sana birkaç sefer anlatmıştım ama sanki hiç gerçekten anlamamıştın ya da söylediğime inanmamıştın. Fakat seni suçlayabilir miyim?

Senden başka kimse içimdeki değeri görmemişti. Kimse böylesi bir empati ile bakmamıştı.

Çok muhtemeldir ki, sana gerçek benden söz ederken, istemsizce gerçekten söylediğimi kastetmiyormuşum gibi duyulmaya çalışıyordum.

Evet, gerçekten de doğamın patetik taraflarından bahsediyor gibi duyuluyordum, sırf senin tabirinle "farklı" bir insan olabilmek için. Sen, benim en yakın arkadaşım olarak, bunun ötesini görebilmeli miydin?

Tüm bu Adèle ve babamın terk edişi hikâyesinin beni nasıl etkilediğini sana hiç anlatmadım. Somut detaylar, asıl açıklamalar, kimseye hiçbirini anlatmadım.

Muhtemelen gururun, başkaları tarafından gerçekten anlaşılma haliyle bir arada olabilmesi imkânsız.

Kendime yönelttiğim suçlamalara karşı geldiğinde, sana yapma, zayıf argümanlarla karşılık vermek, böylece sendeki ben imajını devam ettirmeye çalışırken gerçek olanlara tutunmak beni rahatlatıyordu. Bu hoşuma giden bir imajdı, beni sevilesi bir insan gibi gördün ve ben de bundan bir şeyler öğrenmeye çalıştım.

Paul, seninle beraber yaşayışımız son derecek kötü gitti. Seni etrafa sürükleme şeklim yüzünden beni affetmen için senden binlerce kez özür dilerim. Şimdi görebiliyorum, senin daha mutlu ve özgür yaşama şeklinin beni nasıl provoke ettiğini ve sana nasıl kendi öğrendiğim "düzgün" yaşamayı öğretmeye çalıştığımı.

Şüphesiz ikimiz birbirimizden, ikimizin de düşündüğünden daha da farklıyız. Sen neşeli ve mutlu olansın benimse her ne kadar hayatımı yeniden kurmaya çalışsam da sallayıp kurtulamadığım depresif bir huyum var.

Yapabileceğimin en iyisi dünyayı ve diğer insanları yeniden yapmak. Belki de burada olmak bu yüzden bana iyi geliyor.

Babamla iletişimimi kestim.

Sen benim evimde yaşadın, Paul ve ben senin aileni ve kız kardeşini diğer tüm ailelerden daha iyi biliyorum. Bir şekilde birbirimizin hayatlarını yaşadık ve birbirimize bir tür kardeş olduk. Ama yine de ben buradayım.

Günler geçiyor. Birkaç işi hallediyorum ve düşünüyorum: Eğer sadece aramızda yıkılan parçalardan bir kısmını düzeltilebilseydik.

Sevgiler,
Arkadaşın,
Eduard

Not: Lütfen annene en sıcak selamlarımı ilet.

Dokuz

Not defterli genç adam için bir çeşit kaçış olmalıydı. Paul'ün de yattığı Bispebjerg Hastanesi'ndeki kalp bölümünden bir kalp ameliyatı için Ulusal Hastane'ye sevk edilmesinden önceki birkaç gün boyunca ıvır zıvır her şeyi sorgulamaktaydı. Korkuyordu ve bunu günlüğüne yazmıştı.

Özellikle Paul'le epey konuştu. "Bir özümüz var mı, bir özvarlığımız? Sahip olduğumuz ve kim olduğumuzu özellikle tanımlayan merkezî bir özellik? Preben olduğunu söylüyor. Sen ne düşünüyorsun?"

"Preben de kim?"

"Bizim odadaki büyüğümüz."

Paul daha yeni kalp pili ameliyatı olmuştu ve başka bir odaya nakledilmişti.

"Diğer insanlar tarafından mı yoksa daha yüksek bir güç tarafından mı sevilmeyi arzuluyoruz? Bu üreme dürtüsü mü? Seks mi? Açlık mı?"

Genç adam koğuşta geçen konuşmayı da tekrarlamıştı, bir başka hastanın her şeyin anlamını bulma arzusundan bahsettiği. Çok teşekkürler. Gerçekten de kalp bölümündeydiler.

Ve gündüz odasında, büyükleri, hayatta kalabilme içgüdüsünün herkesin ortak içgüdüsü olduğunu ilan etmişti. "O içimizde yanan hayat kıvılcımı" dedi, asker olduğunun ve hayatın özüne sivillere göre daha yakın olduğunun altını çizerek.

Ama aslında genç adam kişisel karakter özelliklerinin peşindeydi. Onları burada kaldığı süre boyunca tuttuğu günlüğünde kullanacaktı. Buradaki hastaları düzgün bir şekilde yakalamak istedi, onları hayata doğru sunmak, özellikle her biri her an bir kalp krizi sonucu yıkılabileceğinden. Ameliyat olup ölmeden önceki son günlerinde genç adam tamamıyla bu soruya takıntılı hale gelmişti. "Bizi diğerlerinden farklı yapan, biricik karakterimizi oluşturan şey. Hepimizi aynı yapan değil."

Genç adam Paul'ün odasını ziyaret ediyordu ve Paul'ün karakterini tanımlayan böylesi bir öze sahip olduğu konusunda ısrarcıydı. "İnsanlar sadece onlarda olan özelliklerini göremiyor, sen de öyle. Ama herkeste var. Bunun doğası böyle. Herkes sadece diğerlerinin karakterlerini görebiliyor, Preben de böyle söylüyor, kendilerininse bir karaktere sahip olmak için çok karışık olduklarına inanıyorlar."

"Neden bu yaşlıyla bu kadar çok konuşmaya başladın? Peki, senin karakterin ne?"

Genç adam kaçamak bir cevap verdi. Kendinin gerçekten bir karakter geliştirebilmek için çok genç olduğu anlamında bir şeyler geveledi.

Paul yüksek sesle güldü. Şaka yapıyor zannetmişti. Ta ki genç adamın gözlerini görünceye kadar. Hemen sustu. Gözlerinin şakası yoktu, sanki genç adam doğruyu söylüyordu, gerçekten de çok gençti.

Paul kibarca soruyu geri döndürdü. "Peki, öyleyse ben de çok yaşlıyım!"

"Aslında karakter yaşla gelişir."

O gün birbirleriyle uzun süre konuştular. "O zaman şöyle düşün" dedi Paul. "Bir zamanlar ben çok dışadönüktüm. Bu kesinlikle bir karakter özelliği diyeceğin bir şey, öyle değil mi?"

Genç adam başını salladı ve Paul kendini yatağın başına doğru itip, tamamen oturur pozisyona geldi.

"Bir insanı tarif etmeye yardımcı olacak bir şey, değil mi?"

"Evet."

Bir gün birilerinin patronu olacak, diye düşündü Paul, yönetici rolü oynayacak. Gencin inatçılığında garip ve çekici bir şey vardı. Başarıyı bulacak dürüst bir adam. Fakat ameliyattan sonra işler ters gitti.

"Eskiden ben de bir özüm olduğunu düşünürdüm. Arkadaşlarımla uzun uzun tartıştığım bir konuydu. Ama o zamandan beri, neredeyse aynı süredir içine kapanık birisiyim. Bir zamanlar sürekli çalışırdım, artık hiç çalışmıyorum. Savaştan sonra Avrupa'yı gezdim ama son otuz senedir Danimarka'yı terk etmedim. Bazen zekiydim, bazen kalın kafalı, bazen bilinçli bazen sorumsuz. Doğam gereği neşeli birisiydim ama şimdi nasılım pek biliyorum. Vesaire vesaire. O kadar çok ama çok defa değiştim ki artık hangisiyim yazı tura yapamıyorum. Ve bu kontrol edebildiğim için değildi çünkü o değişikliklere kendim karar verdim. Hayır, kendiliğinden oldu ve şimdiyse sabit bir karaktere sahip olabilmek için sen ne kadar gençsen, ben de o kadar yaşlıyım. Üzgünüm sanırım defterine veya günlüğüne her neyse yazabileceğin bir şeyim yok..."

Margrethe kafasını odaya soktu ve eğer Paul bu hafta ayak tırnaklarının kesilmesini istiyorsa hastanenin ayak hastalıkları uzmanının programında beklenmedik bir boşluk olduğunu söyledi. Paul ona kesinlikle istediğini söyledi ve böylece genç adam odasına gitti ve o günden sonra birbirlerini nadiren görür oldular.

Fakat daha sonra, Paul o gün genç hasta arkadaşına söylediklerinin doğru olmadığını düşündü. Paul'ün eğlendiği genç adamın bir özün olması teorisi haklıydı sonuçta. Tüm hayatı boyunca sahip olduğu bir özellik vardı, onu tanımla-

tan tek bir özellik; birinin, onun özü, diye tarif edebileceği bir şey:

Küçük bir çocukken geçirdiği bir Noel akşamını hatırlar. O zamana ait hiçbir hatırası yoktur. Bazı insanlar gibi çocukluğuna çok da bağlı değildir ama bu Noel akşamını hatırlar. 10 yaşlarındaydım, diye tahmin eder.

Büyük paketler vardı, annesi oradaydı, babası ve bütün aile, tüm Noelleri her zaman babasının ailesinin kış evinde kutlarlardı. Paul'ün kuzeni Helge Martin de oradaydı ve diğer bazı kız kuzenler de. Ama onlar çoktan büyümüşlerdi. Paul, kız kardeşi Rigmor'la oynardı. Ama o Noel'de Rigmor hastaydı, bu yüzden de tek çocuk oydu.

Aile hediyelerini açtı ama aldıkları hediyeler yetişkinlerin hiçbirini mutlu etmişe benzemiyordu. Hediye vermek de onları çok mutlu etmişe benzemiyordu. Bir sürü doldurulmuş çikolata yediler, puro ve likör içtiler, büyük süslü Noel ağacına baktılar. Hizmetçileri çağırdılar, sesleri büyük odada yankılandı. Ama hiçbir şey onları mutlu ediyora benzemiyordu. Hayır, Noel kesinlikle çocuklar içindi!

Büyükler kendilerini sofada oturarak memnun ettiler. Tüm yıl çok çalışmışlardı ve şimdi bu emeklerine bir anlam verecek heyecanı sağlamak Paul'e düşmüştü.

Açtığı her hediyede, büyüklerin gözleri aç bir şekilde onun üstündeydi. Onun yüz ifadesi nasıl neşeyle aydınlanacak görmek için beklediler. Heyecanlı gözlerini görmek için beklediler. *Ohhh!* demeliydi ve *Hayıır!* ve *Tam da istediğim şey!* Her şeyle bir kere oynamalı ve arada bir neşeyle gülmeliydi.

Ve yaptı: Ohhh! ve Hayıır, tam da istediğim şey! O zaman küçük bir çocukken bile, gizlice yerine getirilmesi gereken zorunlulukların altında bir boşluk hissiyle sıkıştığını belli edecek en ufak duyguyu dahi göstermeyi reddederdi. Onun *küçük bir güneş gibi parlayışını* izlediler ve Paul aile hayatını onlar için sahneledi. Ve hediyelerden sonra, aile geleneği, ağaçtaki mumlar sönerken ve liman yavaş yavaş karanlığa bürünürken çocukların etrafta koşup saklambaç oynaması gerektiğini söylüyordu. Ve onu da yaptı, herkese Noel neşesini getirmeye uğraşırken.

Ne kadar üzücü, kendini bunların hiçbirinden koruyamamak ve yatakta sonrasında kendine yalan söylemek, odasındaki tüm o oyuncakların arasında. O zaman o Noel gecesiyle ilgili ne düşündüğünü artık hatırlamıyor ama yatakta uyanık yattığını ve yalnız olmasına rağmen, her şeyin, belki de düşüncelerinin, neredeyse görünmeden önce, sanki aç bir insanın bakışı tarafından emildiğini hissetmişti.

Eğer o Noel'i bugün hatırlayabiliyorsa, tam yetmiş yıl sonra, bu o Noel tüm o yılın bir özeti olduğu için değil midir? Ailesinin lüks hayatının onlara gerçek mutluluğu getirdiğini hiç düşünmemişti. Paralarını harcadılar çünkü saygıdeğer olmak bunu gerektiriyordu ve *her şey çocuklar için*di. Paul'ün hatırasında aç ve yorgun Noel hissi her zaman evlerinin üzerinde örtülüydü.

Eğer çocukların gözleri görülebilir bir mutluluk pırıltısı göstermiyorsa başka kimse gösteremez. Eğer öyleyse, en azından onun anladığı böyleydi, ne ailenin sık sık çektiği tüm bu zahmet ve sıkıntıların bir anlamı vardır, ne de Adolph Paulsen Tekstil ve Kumaş Şirketi'nin istihdam ettiği dört yüz tezgâhtar, satışçı ve fabrika işçisinin aralıksız ve fevkalade ağır işinin.

Daha sonra, lisede birkaç fırsatta, her seferinde de büyük bir ciddiyetle, hiçbir zaman çocuk sahibi olmayacağına karar verdi ya da asla onların böyle bir hayat eksikliğiyle büyümelerine izin vermeyeceğine. Evlenemeyen ve bir aile sahibi olmanın maliyetini karşılayacak parayı kazanana kadar çocuk sahibi olmayan insanları duymuştu. Bunun Paul için bir mesele olmadığı kesindi. Onun evlilikten beklentisinin parayla ya da başka bir şeyle bir ilgisi yoktu. Diğer yandan, çocuk sahibi olmadan önce bir tür içsel canlılığa ihtiyacı vardı, öteki türlü çocuk sahibi olmaya hakkı yoktu. Ve tıpkı kuşaklardır borçlarının içinde sürünerek zorluk çeken ailelerde doğan diğer insanlar gibi, o da yüzyıldır süren benzer bir tür canlılık borcunun içine doğmuştu. Önceleri boşluğa karşı yorulmaksızın dövüşerek ödemeye karar verdiği, bir otuz yılın daha faiziyle yükselmiş, kendi çocuklarından hayat kıvılcımını emen bir borcun.

Can sıkıntısı, özellikle de gelecek bir sıkıntının korkusu, hayatında çok önceden beri hissettiğini hatırladığı ve diğer her şeyden önce gelen bir duygudur. Eğer kaçıp kurtulamadığı tek bir karakter özelliği, bir özü varsa, o da zaptedilemeyen düşmanı, can sıkıntısı olabilir diye düşünür.

Daha önce fark etmemesi enteresan ama hayatı boyunca, sıkılma korkusu çok farklı kılıklara girebiliyor, tamamen aksi yönde davranış şekilleriyle kendini saklayan ama aslında aynı olan bir öz gibi devam ediyor.

Lise yıllarında tanımlaması kolaydı. O zamanlar onu diğer herkesten daha çok eğlendirebilen kişi, onun en derin açlığını doyurabilirdi. Ve özü onu kurduğu bu hayata yönlendirdi, onu Eduard'a doğru götürerek.

Fakat kalp koğuşuna ve genç adamın aralıksız sorgulamalarına kadar, Paul sonraki çalışma heyecanını, varlığının gençliğindeki hazcılığından tamamen farklı bir yönü olarak görmüştü.

Sonunda, aksine uzun çalışma günleri sadece günlük angaryalarındaki can sıkıntısını yok etmek için sarf ettiği çabadan ibaretti. Önemsiz insanlarla önemsiz konularda önemsiz konuşmalar yaparak kendini tatmin edebiliyordu.

Kapıdan Emma ve arkadaşlarının evdeki bir buluşmalarının tam ortasına nefes nefese ve yorgun girerdi. Ama yine de yardımcı ve ilgili görünür ve oldukça sevilirdi. Arkadaşça ve banal sorular sormaya hazır olurdu, soruları yeterince samimi bir şekilde sorardı. Tükenene kadar çalışmadığı zamanlarsa tamamen başka bir meseleydi. O zaman hem Emma'yla ve arkadaşlarıyla konuşur, kendisini ilgilendiren tartışma konuları başlatır, tartışma onu tatmin etmemeye başladığındaysa, kendini elindeki konuda ya da ilgili başka bir konuda daha da provoke ederek ifade ederdi. Buna dramatik ve sıkıcı olmayan bir şey olana kadar devam ederdi. Herkes için rahatsız edici hale gelirdi ama bunu korkudan yapardı. Ve bu sırada, tıpkı büyük yeğeni Thomas'ın ziyare-

te geldiğinde hastane odasında yaptığı gibi, bütün odayı durmaksızın adımlardı.

Herkes için hafta içi geç saatler daha uygundu, konuklar akşam yemeği sırasında çalışması gerektiğine üzülür ve eve çok geç geldiği için özür dilerdi. Böyle akşamlarda, onların konuşmalarına katılabilir ve kendini çok alıngan ya da dışarıda hissetmezdi.

Ve sonra, babalık yılları. Sıkılmadı. O yıllar tamamıyla başkaydı. Kendisi başka bir insandı, her zaman mutlu değil ama hiç sıkılgan değil. O yılların ayırt edici özelliği, bir istisna oldukları gerçeği ve hayatının geri kalanında hangi özün yattığını açığa çıkarmaları değil miydi?

Ve sonraki yıllar, Louise'siz? Çekilmiş ve hiçbir şeyle baş edemez haldeydi. Ama sıkılıyor muydu?

Evet, hem de korkunç derecede. Ama yine de can sıkıntısı kendini tanınmayacak bir halde sundu. Garip otel odalarında kaldı, yorgansız yapma yataklarda. Etrafında türlü şeyler dönüyordu ama hiçbirini alacak gücü yoktu. Günler günleri kovaladı, yalnız yattığı odalar odaları, sessizliğe aç.

Sıkıcıydı ama bu yılların duygusunun kendini tanımladığını hiç düşünmemişti, çünkü can sıkıntısı tamamıyla farklı bir özellikti. Artık alışık olduğu gibi öfkeden köpürme noktasına gelecek şekilde sıkılmıyordu. Huzursuz ve vahşi değildi. Can sıkıntısı merkezinde tamamen aksine dönüşmüştü: Bir uzaylıya, hissiz bir ölüm isteğine.

Peki ya şimdi? Artık kendini ve o zamanlar neler olduğunu düşünür ve sıkılmaz.

Pencereden baktığında olduğu gibi, aynı pencereye çok uzun süre gözlerini kıpırdatmadan baktığında. Şekiller, çizgiler, dikdörtgenler, düzlemler görünür kalır ama derinlik ve perspektif kaybolurken renklerin yoğunluğu ve atmosferi değişir. Duygu, perspektiflerin bir anlam ya da düzen bulmanın mümkün olmadığı alacalı taslaklara dönüşür.

Pencereye uzun süre bakmak gerekir ama sonra artık onun bir *pencere* olduğunu emin bir şekilde söyleyemezsin. Onun pencere olduğunu *hatırlayabilirsin.* Bunu bakmaya başladığın andan beri biliyorsundur ama o zamandan beri bakışın ton ve anlam arasındaki bağlantıda kaybolmuştur.

Aynı hayata on yıllar, hatta yakında bir yüzyıl boyunca bakmak da öyle. Sonunda her şey çeşitli şekillerde anlaşılabilir; belki gerçeklikteki belkiler tamamen farklı bir şekilde görülebilir. Ve özellikle dağılmaya başlayan, bağlantılar ve anlamlardır. O zamanlar olaylara bakma şekline inanmaz. O zamanlar orada olan bazı kişilere sorma isteği oluşur: Eduard'ı ve onu lisedeyken nasıl görürlerdi? Louise'in babasıyken geçirdiği değişimleri nasıl deneyimlediler? Her şeyi nasıl gördüler?

Ama artık herkes ya kaybolmuş ya ölmüştü. Pencere kaybolmaya devam ediyor ve buluşacak eski arkadaşlar, hatıralarını dengelemesine ve sabit bir hale getirmesine yardım edecek kimse yok. Artık içine kapanır ve kendini, ondan aksini olmasını isteyenlere karşı huysuz ve kibirli olmaya bırakır. Tanıdığı herkese karşı ne kadar değişmiş göründüğüne aldırmadan, aynı sıkılma korkusu kendine dışarıdan başka bir ifade bulmaktadır.

Ama geçmişe gözünü kırpmadan bakmak sıkıcı değil. Yatağında yatıp tavana bakmak artık onu sıkmıyor.

Hastanede ya da aile veya arkadaş buluşmalarında, sıradan konuşmalar dayanılmaz olabiliyor. Etrafı üstüne geliyor ve düşüncelerinde onu rahatsız ediyor. Nazik boş laflara maruz bir şekilde, eski düşmanı can sıkıntısı tarafında ele geçiriliyor. Böyle zamanlarda eskiden olduğu gibi olur. Sadece kimse onu düşüncelerinde ve hayallerinde rahatsız etmediğinde unutma şansı vardır.

Buluşmalarda sıkça: "Yorgunum. Gerçekten ama gerçekten çok eğlenceliydi ama artık gitmeliyim" der.

İnsanlar karşı çıkar. "Aaa! Ama saat daha dokuz."

Ve sonra gülümser, 82 yaşında istediği vakitte ayrılabilmenin rahatlığıyla: "Benim kadar yaşlandığınızda, akşam yemeğinden hemen sonra eve gitmeye izniniz vardır. Çok eğlenceli bir akşam oldu. Davet ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Beni de çağırmanız gerçekten çok nazik."

İstisna, can sıkıntısız seneler:

Ufak beyaz saçlı kız, bahçenin kiremit döşeli yürüyüş yolunda yalınayak yürür. Ayağının tamamı kaldırım taşına tam denk gelecek şekilde ileri bir adım atar ama yine de tedbirlidir, yolda ufak çakıllar olabilir ve ayağına batabilir. Garip tereddüt sesleri çıkarır: "Off, puff, uff, uff, ah." Kaldırım taşında bir adım daha atar ve tamamen durur, sanki devam etmek isteyip istemediğinden emin değildir. "Oo, hoo bah, doh." Üzerinde çiçekli bir elbise, onun üzerindeyse kırmızı örgü bir kazak ve her şeyin altında bebek bezi. Çıkardığı sesleri birisine yönlendirmez. Sadece havaya söyler, sanki mutsuz olup olmadığından tam da emin değilmiş gibi.

Sonra mutsuz olmadığına karar verir. İleri koşar, bir avuç çakıl taşı toplar ve kaldırım taşlarından geri koşup onları kuş havuzuna bırakır. Havuza doğru eğilir, suya bakar, taşların nereye indiğini görmek ister. Ufak sesler çıkarmışlardır, o da ufak sesler çıkarır. Sonra da suya atacak başka taşlar toplamak için geri koşar.

Paul bir elma ağacının gölgesinde oturmuş bir gemi planının sayfalarını çeviriyor. İşten izinlidir. Gözlerini Louise'den ayıramaz, Louise ise onun gölgede olduğunu henüz fark etmedi.

O benim kızım olsaydı, şimdi mutlu olurdum, diye düşünür.

O gerçekten de onun kızıdır; neden öyle düşündüğünü anlayamaz. Tepetakla. Kızının arkasında beyaz gövdeleriyle iki ince uzun huş ağacı durmaktadır. Kaldırım taşlarının üzerinden ileri geri koşar, neşeli, batan taşlardan hoşnutsuz seslerle dolu. Her hareketinin kendine özgü hızlı bir ritmi vardır.

Kelimeleri içinden tekrar eder, sırf ne kadar yanlış olduklarının tadını çıkarmak için. *O benim kızım olsaydı, şimdi mutlu olurdum.* Daha az şanslı bir hayatta, nasıl bunların hepsini kaçırabileceğini düşünür. Ve memnun olur. Çalışmayı tamamen bırakmıştır.

Ağaçlar ve dallarının sallanışı. Çakıllara tecrübeli bakışı. Çıkardığı sesler ve kendi kendine oyalanışı.

Hayatta, ânında empati kurabildiğiniz birisiyle tanışmak nadir görünür; atıp tutmadan, lafı dolandırmadan, iletişimin derin ve ortak olduğu. Bir anda sosyal bir ortamda böyle birisine rastlamak sizi biraz sersemletebilir. Baba ve kız arasındaysa bazen daha büyük bir ruhlar buluşması gerçekleşir.

Birinin yüzündeki bir ifade tıpkı diğerininki gibi görünebilir, o zaman insanlar gülüp tam babasının kızı diyecektir. Mesela, bir sabah kapıdan aceleyle çıkarken, komşunun köpeğinin işemesine ağzının köşesinden gülümsemesi, yaş ve cinsiyet uçurumunu aşarak paylaştıkları keyiften de öte bir şeye dönüşür. Gülümsemelerinin benzer çizgileri, baba ve kızı vücutlarındaki her hücrenin çekirdeğinde birleştiren birlikteliğe tanıklık eder.

Kafasını yavaş ve büyük bir hareketle sallaması çünkü bir yaz solmuş bir yaprak yanağına düşmüştür ve bu hareket sadece yaprağı çimene düşürmek demek değildir aynı zamanda bir duruş ve babanın ve kızın paylaştıkları vücudu alkışlamak, kanlarının anlaşmasını göstermektir. Paul ve Louise'in ince ve uzun elleri birbirinin aynıdır, işaretparmakları içedönüktür. Sadece bu da değil, parmaklarının hareketleri ve yüzlerindeki seğirme aynı derecede uyumlu içsel hareketlerini gösterir. Eğer biri sinirliyse, diğeri tek kelime duymadan neden olduğunu anlayabilir ve diğer herkesten çok daha açık bir şekilde ne demek olduğunu da. Diğerinin öfkesiyle çok fazla empati kurup galeyana gelir ki bazen bu iyi olmayabilir. Aynı deneyimlere düşkündürler ve aynı dostlar ve düşmanlar aynı çekicilikte veya iticilikte gelir.

Tüm bunlar, duygular ve istekler halinde, kelimelere ihtiyaç bile duymadan bir bedenden diğerine kayıp geçer. Mümkün değildir ki kimse daha büyük bir uyum yakalayabilsin çünkü baba ve kız içsel âlemlerinde her şeyden önce genetik bir uyuma sahiptir.

Ve her ikisi de simultane bir şekilde bu ikili çekicilikle yaşar: Farklı cinsiyetlerden olmanın çekiciliği. Farklı kutuplarda iki mıknatıs gibi her yerde birbirlerini çekerler ama sadece bir noktaya kadar, birbirlerini itene ve sınır geçilme-

yene kadar. Sonuç olarak baba ve kız, birbirleri için bir türlü çözülemeyen bir bilmece olur.

Paul'ün bunu keşfetmesi epey vakit aldı ya da kendini buna bırakması. İlk yıllar, Emma ve yanlarında çalışan bakıcı Bayan Didriksen'in Louise'le ilgilenmesine izin verdi.

Akşamları Paul evdeyken, çocuk salona getirilirdi. Sonra da Louise kucağında odanın içinde dolaşır ve ofisten, gazetelerden, o gün olan olaylardan aklına ne gelirse bahsederdi. Emma mavi kanepede oturur ve onları izlerdi, Bayan Didriksen bir süre sonra gelip çocuğu alıp yatırmaya götürene kadar. Louise büyüdüğünde, babasına oturma odasında kendiliğinden katılmaya başladı ve yatağa götürülmeden önce beraber biraz sohbet ederlerdi. Ama hepsi bu. Sonra, Paul, kural olarak biraz daha çalışırdı, çoğu zaman pazar günleri bile.

Bu ritim Louise üç buçuk yaşına gelene kadar, aile doktorları Emma'nın bir tüberküloz sanatoryumuna yatmasını tavsiye edene kadar değişmedi. Hastalığın diğer insanların anlattığı kadar tehlikeli olmadığının altını çizdi. Hemen herkes herhangi bir kalıcı hasar olmadan atlatıyordu, ancak zamanında teşhis konulur, doğru ve çoğunlukla masraflı müdahale yapılırsa.

Emma'nın korkusundan, küçümsemesinden ve Almanya'daki durumdan nefret etmesinden dolayı, oradaki büyük sanatoryumlardan birine gitmesi söz konusu bile değildi. Hatta onun yerine daha yakın bir yere giderdi, mesela Skodsborg'a, şehrin kuzeyine, ev işlerine hâlâ göz kulak olabileceği bir yere. Ama doktor daha uzak bir yere gitmesinde ısrarcıydı. Sonuçta Vejlefjord'a, batı Danimarka'daki ünlü sanatoryuma gitmesine karar verdiler.

Hastalığın bulaşma riski sebebiyle, Kopenhag Merkez Garı'ndan birbirlerine sadece birer parmak öpücüğü verebildiler. Anne ve kız gözleri çıkana kadar ağladı.

Sekiz gün sonra ve sayısız mektup ve telefon danışmalarından sonra, Emma Paul'e, telefonda Bayan Didriksen'den duyduğuna göre, Louise'i onun yaşındaki bir kız için hiç de sağlıklı olmayacak derecede şımarttığını söyledi. Genel ola-

rak mektup kendi sağlığıyla ilgili endişelerden çok Paul'e ve hizmetçilere yöneltilmiş endişe ve tavsiyeler içeriyordu.

Sevgili Emma,

Her bir yeni güne senin birbirinden eğlenceli mektuplarınla uyanmak ne güzel. Ben de sana senin kadar sık yazmaya çalışacağım. Mektuplarımın bazılarını ofiste Bayan Andersen'e dikte ettirmemi yanlış anlamayacağına inanıyorum. Bana çok zaman kazandırıyor.

[...]

Öncelikle, senden bir isteğim olacak. Kendini bizimle ilgili bu kadar meşgul etmemen için sana yalvarmam gerekecek. Umarım, bu kısa birkaç hafta veya ay boyunca, kızımızın iyiliğinin günlük sorumluluğunu alması gereken kişini ben olduğumu anlayabilirsin. Louise'in annesini özlemesi tamamen doğal ve benzer başka şeyler istemesi de öyle, onun yaşındaki bir kız için çok beklendik şeyler olmasa bile. Hasta ve evden uzakta bir anneye sahip olmak her zaman çok kolay değil... Ona ve hepimize karşı hissettiğin sorumluluk hissini düşününce, bu satırları okumanın senin için işkence gibi olduğunun farkındayım. Ama şu anda senin sağlığını kazanman her şeyden önce geliyor. Bu şekilde düşünmeye kendini alıştırmalısın. Kısa bir dönem olacağına inandığımız bu süre içinde sensiz yapmaya çabalayacağız ve senin mektupların ve aramalarınla birlikte becerebileceğimizden kuşkum yok. Bu sırada senin de kızımız için ne zaman biraz eğlencenin uygun olacağı kararını benim verebileceğime inanman gerek.

Kendisinin çocuk büyütme yaklaşımına dair Emma'nın yorumlarına karşı Paul azimli bir şekilde kendi yeni günlük rutinleri için yeni bir ritim geliştirmeye çalıştı. Her sabah Bayan Didriksen, Louise'i saatinde uyandırdı ve büyük oval maun rengi masaya Paul işe gitmeden önce onunla birlikte kahvaltı etmesi için oturttu. Louise hiç konuşmazdı, Paul kahvaltı ederken, bir yandan o günün gazetelerini okurdu ve rahatsız edilmek istemezdi. O da babasının okumadığı

gazetelerdeki resimlere bakardı. Saçları hâlâ neredeyse tamamen beyazdı, Emma'nın kıvırcıklarına benzeyen büyük doğal lüleleri vardı. Burnu yaşıtı kız çocuklarına göre biraz daha uzundu, daha yetişkin burun yapısında ama hâlâ küçük ve bir çocuğunki gibi küçük olan ağızıyla çok uyum içinde değildi. Paul, burnunun ve gözlerinin bir zaman sonra dönüşeceği yetişkin kadının izlerini taşıdığını ama zaman içinde saçlarının ve ağzının oldukça değişeceğini hayal etti.

Gazetelerden sonra, beraber banyoya yürürlerdi. Paul tıraş olurken onun da klozetin üzerinde oturup ona eşlik etmesi hoşlarına giderdi. Tıraş köpüğü hâlâ yüzündeyken günün ilk sigarasını içer ve akıllarına ne gelirse konuşurlardı.

Ve her sabah, yüzüne tıraş köpüğünü yaydıktan ama daha tıraşa başlamadan önce, Louise bir öpücük almak isterdi, böylece köpüğün birazı onun da yanaklarına geçerdi. Bazı günler köpüğü onun eline de sürer ve jiletle temizlerdi, tıpkı onun sevdiği gibi.

Bayan Didriksen'e, Louise'in Paul ofisteyken gün boyunca ona telefon etmeye izinli olduğu söylenmişti. Ve Louise'in oyuncak bebeği Piv'in oturmayı tercih ettiği büyük deri kollu koltuk yemek masasının yanına çekilmiş ve Piv her gece Paul ve Louise'le beraber akşam yemeği yemeye başlamıştı.

Paul muhtemelen kızıyla birlikte olarak bir şeyler öğrenebileceğini hayal etmişti, onun kendi çocukluk dünyasından bazı bölümleri yeniden keşfetmesine ve yeniden deneyimlemesine yardım edebileceğini. Bu yönde bir şeyler oldu ama onun tahmin ettiği şekilde değil.

Belki Louise büyüdüğü için, belki onunla yalnız olduğu için, belki o dünyayı öyle gördüğü için. Ya da belki yaşlanan oydu ya da Emma'nın etkisi ve onun hastalığının öngörülemezliği ya da başka bir sürü faktör. Ama nedeni ne olursa olsun Paul bu birkaç ay boyunca, daha önceki senelere kıyasla çok daha fazla değişti.

Ne zaman yeni insanlarla tanışsa, Paul, Eduard'ın onlarla ilgili ne düşüneceğini hayal etmeye çalışırdı. Paul onunla

yaptıkları konuşmaları o kadar içselleştirmişti ki, hayalinde Eduard'la içsel tartışmalarını sürdürmeye devam etti. Bu şekilde, kendiyle mücadele etmekte kendi kendine yeterli olmaya çabaladı ki böylece durumlar ne kadar can sıkıcı olursa olsun, en azından hayalindeki Eduard'la yaptığı konuşulmamış verimli ve öğretici konuşmalarla kendini eğlendirebilirdi.

Ancak sonunda kendi dünya görüşünü Eduard'ınkinden ayırmak güçleşti. İçsel tartışmaları, bir yandan Eduard'ın böylesi sıkıcı ortamlarda neyi fark edebileceğine dair bulanık fikirlerle, kendinin Eduard'tan bu kadar etkilenmiş olmasa ne söyleyebileceği üzerine daha da bulanık fikirlerin bir birleşimi haline geldi.

Yeni olan şey Paul'ün istese de istemese de Louise'le benzer bir şey yapmaya başlamasıydı. Kendi içsel dünyasında, gördüğü şeyler hakkında Louise'le konuşmaya başladı. O kızıydı ve şimdi, tıpkı daha önce Eduard'ın olduğu gibi onun spiritüel siyam ikizi olmuştu.

Paul'ün içsel tartışmalarında Eduard'ın argümanları artık daha az yer tutuyordu, sırf Louise'in işle veya o anki durumla alakasız mırıldanmaları tüm gün sürmeye başladığı için. *Bu kanepe bu ofiste mesela neymiş? Evdeki kanepemiz gibi iyi bir gemi olabilir mi? Sadece mavi kanepelerle mi gemicilik oynayabiliriz? Ama gemiler okyanusla aynı renk değil, mantıken bu hiç mantıklı değil. O zaman ne? Mesela buradaki gibi kırmızı bir kanepeyle ne oynardın?*

Düşüncelerinde, naif bir perspektif edinmeye başladı. *Belki Louise bu fabrika sahibinin gülümsemesini severdi. Ya da arkadaş canlılığının ötesini görür müydü? Peki, ne görürdü?* Ve iyi ve kötü sorusu giderek daha büyük bir rol oynamaya başladı. *Avukat daha derli toplu bir hesap öneriyor. Peki, ama küçük bir kız ona güvenebilir miydi? Ona zarar verecek derecede dikkatsiz mi?*

Bu aylar boyunca, etrafındaki başka türlü olsa sıkıcı olacak önemsiz insanlar ne yapacağı belli olmayan, çocukça ve korunmasız görünmeye başladı. Etik ikilemlere ve felaketlere sürüklendiler. Ve etrafında gördüğü her şeyin tamamen

yanlış olup olamayacağına, eski objektif bakış açısından uzaklaşıp uzaklaşmadığına dair endişelenmeye başladı.

Ve değişik ruh hâlleri edinmeye başladı. Bazen huysuz ve alınganken bazen keyfinden coşuyordu. Daha önceden de böyle olduğu oluyordu elbette ama fark edilecek kadar değil. Kendini her zaman keyifli biri olarak görürdü. Bu artık mümkün değildi. Ruh hâlleri, canlı, hüzünlü, öfkeli nasıl olursa olsun, onları göz ardı edemeyeceği kadar ısrarcıydı.

Dünyasında kaybetmekten çok korktuğu şeyler vardı. Uyanık yatakta yatıp, sanatoryumda Emma'ya ne olabileceğini, hayatlarının ileride nasıl olacağını düşünürdü. Ya da Louise'in o gün yaşadığı önemsiz ufak dertlerini. Hiçbir şeyin onu böylesine etkilemesine izin vermeye alışkın değildi.

Ve tüm bu endişelerin ortasında, belki öncekilerden çok da büyük olmayan ama şaşırtıcı bir şekilde daha özel hissettiren mutluluk anları vardı.

Paul, Emma'yla ilk defa Sollerod'da küçük bir gemi sahibi için inşaat bitiş seremonisinde tanıştı. Emma bir yöneticinin hukuk diplomalı kızıydı ve İçişleri Bakanlığında çalışıyordu. Aynı zamanda Sosyal Liberal Parti'nin ve başka birtakım yardım kuruluşlarının aktif üyesiydi.

Görünüşte, daha önce onu etkileyen kızlardan oldukça ayrılıyordu. Onu etkileyen kızlar genellikle zayıf, küçük ve çoğunlukla ondan genç olurdu. Sayısız defa ufak tefek, soluk ve güzel kadınlara karasevdaya tutulmuştu. Varlıklı ailesi, iyi eğitimi, mizah anlayışı ve makul yakışıklılığı kısmetlerini hep mükemmel kılmıştı.

Belki başka bir adam olsa, sıkılmaktan korkmayan, onlardan biriyle evlenirdi. Ama Paul istemese de içgüdüleri onu gizli gizli kıkırdamayı, dâhiyane lakırdıları ve tatlı kokulu parfümleri bir erkeğin kalbine ve evlilik teklifine giden yol olarak gören kızlara itmişti. Paul, istediğinin bu olmadığını söylediğinde ona hiç inanmadılar.

Ve sonra Emma geldi. Tamamen farklıydı, sadece fiziksel olarak değil, topluma, geleceğe, geçmişe dair etkileyici düşüncelerle patlamasıyla da. Politikası o kadar ateşliydi ki

bazen en sessiz romantik anlarda bile fikirlerini ağzından kaçırırdı. Kendini bile unutması ve flört edemeyişinin yazısız kuralları Paul'ü etkiledi, kendine özgü bir biçimde kadınsı ve cazibeli. Beraber ilk akşamlarında, onun politik konular üzerine söylediklerini, hiç sıkıcı değil aksine mükemmel bulmuştu.

Şimdi sanatoryumda onu görmek için birkaç gün işten izin almıştı.

Ona bakınca kimse hasta olduğunu söyleyemezdi; arada sırada öksürüyordu ve doktorlar söz vermeseler de sonbahardan önce evinde gidebileceğini söylüyordu. Herkes rahatlamıştı.

Vejlefjord bir dolu iyi yetiştirilmiş insanların varlığından, büyük ana binasından, balkonları ve kulelerinden ve spa misafirlerinin aylaklığına, eğlencesine ve özgürlüğüne bir zarar gelmesin diye kurulan sıkı gözetleme sisteminden kaynaklanan özel bir havaya sahipti. Eve gönderdiği mektuplarda, Emma konserlerden, atış kurumundan ve amatör fotoğrafçılık kulübünden bahsetmişti. Şimdi Paul'ün bizzat kendisi buradaydı, güzel kır manzaraları arasında dolaşırken, mekânın romantikliğiyle çarpılmıştı. Kimsenin böylesi bir ortamda ufak bir flörte hayır diyebileceğini hayal edemedi, tüm bu kart oyunları ve roman okumaları sırasında. Fakat Emma'nın kendini ikinci buluşmayı riske atamayacak bir adamla eğlenebilecek kadar duyarlı olduğuna inanıyordu, belki bir yabancıyla. Sağlığı ve iyileşme dönemi en kritik meseleydi. Ve kıskançlık yapılacak zaman değildi.

Sanatoryumun ormanına doğru yürüdüler. Günün erken saatinde trenle gelmişti. "Giderek daha çok sersemleşiyorum gibi hissediyorum."

"Oh Paul, işler gerçekten o kadar da değişmez. Sen, ben seni tanıdığımdan beri zekândan şikâyet edersin. Sanırım, buradan diğerleriyle beraber durduğumuz noktadan, yeterinden fazla zekisin desem bir faydası olmayacak, öyle değil mi?"

"Hayır. Sorun o değil. Artık yoruluyorum. Bu hafta her gece yorgunluktan canım çıkmış halde eve geldim. Çok yoruluyorum."

"On iki saat mi çalıştın?"

"Genelde bu kadar yorgun hissetmezdim."

"Ama on iki saat çalıştın, değil mi?"

"Evet..."

"Öyleyse yorgun hissetmen normal. Ve hatta hissetmelisin, kendini tamamen insan dışı bir şey olarak görmek istemiyorsan eğer."

Yeniden Emma'yla sohbet etmek güzeldi. Vejle fiyordunun etrafındaki ormanlarda dolaşmaya vakit ayırdıkları güzel olmuştu. Haziran ayıydı ve bölge hastalar için çok farklı cinste ağaçlarla düzenlenmişti, tıpkı tüm o çok uzun, çeşitli ama dikkatli bir şekilde ölçülerek eğimlendirilmiş böylece doktorların hastalarının hastalıklarının onlarda bıraktığı enerji seviyelerine göre ayarlayabileceği yürüyüş yollarında olduğu gibi. Emma, Paul'ü tepelere hemen hemen en dik yollardan götürdü. Yürüyüş ayakkabılarıyla, taşlı, çok düzgün olmayan yollarda, arada siyah sümüklüböcekleri ezerek yürüdüler. Onu bildiği bir sürü çarpıcı manzara noktalarına götürdü.

"Göremiyor musun?" dedi Paul, "Eğer bir şeyin seni yormasına alışkın değilsen, bu çok da hoş bir şey değildir öyle değil mi?"

"Elbette öyle."

"Tüm hafta Eduard'ı görmek için çok yorgundum. Çarşamba günü, ofisten eve saat beşte gittim ve akşam yemeğinden önce bir saat uyudum."

Emma durdu ve ona şaşkınlık içinde bir süre baktı. Sonra ondaki bu değişime güldü. Paul daha önce yemekten önce hiç uyumamıştı. "Ve sonra o akşam biraz daha çalıştın değil mi?"

"Tabii."

Onu hâlâ çok ciddiye almıyordu. Ama keyfi yerindeydi. "Ve sana göre yorulanlar sadece aptal insanlar, öyle mi?"

"Hayır, tabii ki öyle değil" dedi. Belki de aslında öyle düşünüyordu.

"Şuraya bak!" Emma dönmüştü, bir kere daha onu fark ettirmeden bir başka fiyort manzarasına getirmişti. Manza-

ra bu sefer maviydi ve daha uzaktaydı. Bir fiyort gemisi Munkebjerg'e geri dönüş yolundaydı. Ona durdukları yerden görülebilen bildiği bazı tepelerden ve çiftliklerden bahsetti. Emma'nın onunla konuştuğu şekilde konuşabilecek başka kimse yoktu. Bir an önce eve gelebilir, diye umdu.

Konuşmalarının ipini eline aldı.

"Mesela tam önemli bir anlaşmadan sonra, yorgunum; eğer işin içinde çok fazla para varsa, yorgunum; çok fazla yeni insanla tanıştıysam, ardından yorgun hissediyorum; eğer okumam gereken çok şey varsa vesaire vesaire. Her şeyin nasıl gittiğini bilmek istiyorum ve endişeleniyorum. Ve sonra yoruluyorum. Yapmam gerekenler dışında bir sürü şeyi fark ediyorum ve onlar üzerine kafa patlatıyorum. Ve sonra yine yoruluyorum."

Orada birkaç dakika bir şey demeden durdular. Sonra Emma "Seneler boyu böyle düşünen bir tek ben değilimdir, diye tahmin ediyorum ama eğer yeterince çalıştığını, eğlendiğini ve bilgi sahibi olduğunu düşünmüyorsan, sonuçta belki de bunların hiçbiri sana bir anlam ifade etmiyor demektir."

Bunları söylerken ona bakmadı. Sanki neredeyse söylediklerinden utanmıştı.

"İştahın her zaman insanları etkilemişti. Ama belki de yediklerinden hiç kalori almadığın için doyumsuzdun."

Yerden bir dal aldı ve tekrar ona baktı ve sanki dediklerine kendi de inanmıyormuş gibi kesin olmayan bir şekilde "Ama yine de artık değiştin, yani görünen o ki."

"Belki de."

"Yiyecekleri sindirmek için anlamını öğrenmeye başladın. Ve bir anda seni doyurmaya mı başladı?"

"Evet, evet. Ne demek istediğini anlıyorum."

Paul tekrar yürümeye başladı ve Emma arkasından geldi.

"O enerjisiz insanların çamur çukuruna batmadığım sürece. Bitkin ve hayal gücünden yoksun ve dar kafalı ve sıkıcı olmak istemiyorum."

Bu pencereden geçmişe bakar; pencere önünde kaybolur ve her seferinde orada hatıraları inceler, yeni anlamlar ve bağlantılar keşfeder.

Her şey sürekli bir devinim halinde. Koğuştaki genç adamla sohbetinin ardından, Louise'le geçirdiği sıkılmadığı yılları hatırlar ve karar verir. *Evet, geri kalan yılların farklı olduğunu ortaya çıkaran kesinlikle o yıllardı.*

Emma'nın kelimelerinde yeni bir şey de görür. Yürüyüşlerinde, bulduğu dalı havada sallamıştı, sanki kendi özel oyununun ortasındaydı. Ona, "Paul, biraz yorgun ve sıkıcı olmaktan zarar gelmez" demişti.

Durdu ve dalın yere düşmesine izin verdi. Gözleri gergin bir şekilde gözlerini aradı.

"Eğer sürekli yorulmak bilmez ve etkileyici olmaya çalışırsan, belki de sıkıcı olacaksın. Belki her şeyle ilgilenmezsen, sıkıcı olacaksın."

Ve sonra ekledi, "Ama tabii ki, o yönde değişmek istemezsin, öyle değil mi?"

"Bilmiyorum..."

Lafını kısa kesti ve durdu.

Sonra, "Biliyorum, çok iyi biliyorum. Değişmek istiyorum. Bunu göz ardı etmek istemiyorum. İstediğim şey bu."

Ve Emma'nın ardından ona bakışında şaşırmış ve sevgi dolu bir şey olduğunu hatırlar.

On

Kahvaltıdan hemen sonra, ufak telefon kartı; birkaç telefon rehberiyle beraber Paul'ün odasına getirildi.

Çoktan birkaç Tunus numarasını aramış ve Eduard'ın aslında orada ikamet etmeden bir adres kullandığını öğrenmişti. Geçen sene, Eduard adresin parasını ödememişti bu yüzden ona gönderilen postalar ne saklanıyor ne de yeni adresine gönderiliyordu. Göndericiye geri de gönderilmediğinden Danimarka yetkilileri Eduard'ın ortadan kaybolduğunu henüz fark etmemişti.

Yurtdışında yaşayan Danimarka vatandaşları için, devlet tarafından ödenen emekli maaşları göç ettikleri belediye tarafından yapılıyor. Eduard'ın durumundaysa bu Gentofte, Hellerup'u da kapsayan belediye. Parayı bankaları aracılığıyla, bu durumda Strand Sokağı'ndaki Danske Bankası transfer ediyor. Elbette Danske Bankası müşterilerinin emekli maaşlarını nereden aldığını açıklamazdı ama Thomas'ın eski

bir sınıf arkadaşı bankanın diğer şubelerinden birinde çalışıyordu ve kuralları çiğneyerek, Eduard'ın maaşının bankanın hiçbir yerel veya yurtdışı şubesinden çekilmediğini belirledi. Para İsviçre bankası İsviçre Kredi'ye transfer ediliyordu. Ve burada izler kayboluyordu... Paul, Eduard Tunus'taki adresi için ödeme yapmayı bıraktıktan sonra nereden para çektiğini keşfedemedi.

Bu sefer Paul telefon rehberinden lisedeki sınıfından Eigil'i bulmaya çalışıyor. Fakat şansı yaver gitmiyor. Danışmayla konuşur ama oradan da bir şey çıkmaz. Şansına Eigil'in oldukça sıra dışı bir soyadı vardır ve Paul oğullarından birinin izini bulmayı başarır. Oğlu ona Eigil'in birkaç yıl önce öldüğünü ve bildiği kadarıyla babasının Eduard diye bir arkadaşı olmadığını söyler.

Daha sonra Paul, Jørgen Schaumburg Bendtsen'i arar ama adı rehberde olmasına rağmen, o da ölmüştür. Dul eşi telefona cevap verir. Paul'ü gayet iyi hatırlar çünkü sınıf arkadaşları Svend'in kız kardeşidir. Eduard'ı da oldukça iyi hatırlamaktadır ama ne kendisi ne Jørgen onu yıllardır görmemiştir.

Bir başka sefer Katrine'i arar. Titrek bir kadın sesi cevap verir: "Alooo?"

Hep bu telefonu açtıklarında isimlerini vermeyen kadınlar. Katrine'dir doğru ve hâlâ hayattadır ama Paul sesini tanıyamaz. Gençliğindeki aynı kız olduğuna inanmak zordur. Sesi aynı anda hem ince hem de anlaşılmazdır, sırf eğlence olsun diye serserilerin sarhoş ettikleri bir papağanınki gibi. Her zaman olduğu gibi naziktir ve yine de eski günlere ve şu anki hayatlarına dair neşeli bir konuşma yaparlar. Ama o da Eduard'a dair bir şey bilmiyordur.

Eski zamanlardan ne kadar konuşmak istemese de birtakım ortak arkadaşları daha arar. Ve her seferinde resim aynıdır: Geride sadece ya çocuklar ya da dullar kalmıştır ya da kimse kalmamıştır. Onun zamanından ve dünyasından iz kalmamıştır. Aralarında tanıdığı ve sevdiği kızların da olduğu bazıları merak uyandıracak derecede garip ve titrek seslere sahiptir. Kocalarından bahsederken hep aynı çekingenlikle: *O artık*

burada yaşamıyoor. Öldüü, maaleseef. Hayıır, artık aramızda değil.

Diğer günler, ticaret kurumlarını, şarap kulüplerini veya aklına ne gelirse arar.

Ruth, Kopenhag Merkez Posta Şubesi'ne yurtdışı rehberlerinde Eduard'a bakmaya ve ana kütüphaneye mikro fişlerini gözden geçirmeye gitmiştir ama bu ziyaretlerden işe yarar bir şey çıkmamıştır. Ardından Paul ulusal telefon şirketinin yurtdışı rehber asistanlığını arar. Hiçbir sonuç çıkmaz. Fransız Ekvator Afrikası için bir konsolosluk bulmaya çalışır ama eski koloni artık Orta Afrika Cumhuriyeti olmuştur ve Danimarka'da diplomatik bir binası yoktur.

Hemşireler etrafta hasta dosyalarını toplamaktadır. Uykuya dalmak üzere ve televizyonda yıllar boyu her cumartesi hem yalnız hem Ruth'la beraber izlediği binlerce filmi düşünmeye başlar. O filmlerde, bir Amerikalının diğerinin izini bulması, sonra hapse atıp öldürmesi hep 90 dakika sürer. Bu arayışlar televizyonda olunca eğlencelidir. Bir sürü araba kovalama sahnesi, egzotik kadınlar ve sahtekâr gece kulübü sahipleriyle doludur.

Gerçekteyse, telefon rehberinde olmayan birisini aramak son derece moral bozucu ve ümitsizdir.

Paul için, aşılamaz bir engeller zinciri ortaya çıkmıştır. Hastanenin haber standına gidemediği zamanlar, ona bozuk para getirebilecek birini bulma zorluğu olmuş, ardından hatta beklemesi ve bu yüzden başka birisini daha fazla bozuk para getirmesi için göndermesi gerekmiştir çünkü telefonu çoktan tahmin ettiğinden uzun süre kullanmıştır. Tekrar beklemeye alınmak, bozuk para getirtmek. Ve aynı şeyler hep baştan tekrarlanır tekrarlanır.

Ve sonunda, hepsinin en yorucusu: Odasına gelip duran ve konuşmalarını bölen, telefon kartını kullanması gerektiğini çünkü bunun ortak telefon olduğunu söyleyen hemşireler ve hastalar. Koğuş hemşiresiyle uzun uzun tartışmıştır ve daha sonra onu gönderdikleri psikiyatristle de. Thomas, Nina ve Ruth endişeli olduğundan, Paul'ü daha iyi anlayabilmek için Eduard hakkında daha çok soru sorarlar.

Konuştuğu daha sempatik bir hemşire ona *Ev* dergisinin "Tekrar buluşalım mı?" bölümüne ilan vermesini tavsiye eder.

Genellikle Ruth *Ev* dergisinin bir sayısını Paul'ün evinde bıraktığında, Paul bir sürü mutlu fotoğraflarla dolu bu bölümü özellikle okurdu: Bütün bir mezun sınıf, eski bir sınıf arkadaşıyla yeniden görüşmek isteyen biri, yeniden görülen eski ordu arkadaşları, jimnastik kulüpleri, yaz tatilinde kırsal bölgelere gönderilen sonra ev sahibi aileyle iletişimi kopan Kopenhaglı çocuklar.

Hemşirenin önerisini hemen kabul etmeye niyetli değildir. Paul'ün gördüğü kadarıyla, *Ev* dergisindeki ilanlarda hep neşeli bir hava vardır, mutlu hatıralarla doludur, yani konu Eduard ve ona geldiğinde ortaya çıkmış olan karmaşıklık yoktur.

Ama aynı gün içinde çoktan fikri değişmiştir, *İlanlarda yazdıklarının arkasında ne tür duygular yattığını kim bilebilir ki? Belki tüm bu neşe ve basitlik aslında çok daha farklı duyguları maskelemek içindir. Belki de orada tıpkı benim gibi hisseden bir sürü insan vardır.*

Ve kendisi bir ilan hazırlar. Yönlendirmelerini izleyerek, Ruth evdeki dosyalarından 1923 Øregaard mezunları arasından bir resim bulur. Ona resimdekilerden hangisinin Eduard olduğunu gösterir ve Eduard'ın yüzünü bir fotoğraf stüdyosunda büyüttürür. Büyütme işlemi, Ruth basılı fotoğraflar üzerine çalışan bir laboratuvar seçtiğinden ve işi birkaç saat içinde yapabilecek olduklarından çok pahalıya malolur. Ama böylece ilan *Ev*'de ertesi gün yayınlanabilecektir.

Tüm bunlar birkaç gün önceye, Hellerup'tan ortak tanıdıklarını bile aramayı reddettiği zamana göre çok daha fazla anlam kazanmıştır.

Bazıları isteğine mantıksız diyebilir ve bunu yapan ilk kişi o olabilir ama sanki yeterince çabuk yapılamayacakmış gibi bir his vardır içinde. Sanki ikisinden biri ölmeden önce Eduard'a ulaşabilmek için kaybedilecek bir dakika bile yokmuş gibi.

Belki de sadece kendine itiraf etmesi gerekir, bu hiç bitmeyen hastane günlerinden önce bile bu yeniden görüşme fikrinin ağırlığını hissettiğini. Kendisi bile farkında olmadan. Başka birçok şeyin, şu anda birlikte olduğu insanların, şimdi olan şeylerin onun için daha anlamlı olduğunu söylerken sanki hep yalan söylemiştir.

Paul, Østerport İstasyonu'ndaki Paul Olsen Tütün Mağazası'ndan içeri girer. Sene 1955. 49 yaşında ve normal bir hayat yaşamakta. Emma'dan uzun zaman önce boşandı. Kopenhag'ın Østerbro mahallesindeki dairesinde yalnız yaşıyor ve pek çok insan onu yaşam dolu, sağlıklı ve Louise için yaşadığı kederi atlatmış biri olarak tanımlar.

Geniş tütün seçenekleri savaştan sonra dükkânlarda yeniden görülmeye başladı. Geniş camlar mekânı güzel aydınlatmasına rağmen, koyu maun rengi raflara dizili tütün kutuları, vitrinlerdeki pipolar, içeriyi biraz samimi de olsa havasız hissettirir. Zengin adamlar için veya zengin olma yolundaki adamlar için çocukça bir sığınak.

Bir tezgâhtar yanına yaklaşır ve "Merhaba Bay Paulsen, efendim" der.

Biri burada durup puro içmiş olmalı. Pahalı, derin ve ağır aromalı kaliteli purolar. Her kimse ufak bir kadeh de atmış olmalı. Burada dedesinin, babasının ve kendi sigara odasının o ev kokusu vardır. Bir kadın partner olmadan, gevşemeye çalışan erkeklerin kokusu.

Hep yaptığı gibi bir paket Paul, Olsen Koleksiyonu'ndan 1283 numaralı karışımı ister.

"Size bildirmekten üzüntü duyarım ki, efendim, o karışım için gerekli olan aromayı bir aydır getirtemiyoruz."

O zaman başka bir tane alması gerekecektir. Ama canı sıkılmıştır çünkü puro içtiği zaman, en iyisini içmek ister ve bu 1283 numaralı karışım demektir. Benzer bir tütün sormak üzeredir ki kendini 1283 numaralı karışımın bu işi yapacak tek seçenek olduğunu nereden bildiğini düşünürken bulur.

Biliyordur çünkü bu on yıllar önce Eduard'ın içtiği purodur. O zamandan beri Paul, Eduard'ın içtiği tütünün kendisinin de tütünü olması gerektiğini düşündüğünden beri, ne içtiğini bir daha düşünmemiştir.

Bir saniyeden kısa bir süre içinde, sanki öldürücü tropik bir salgın tarafından saldırılmış gibi olur. Ayakta durmakta, tütün raflarını ve tezgâhtarı görmekte zorlanır. Her şey tamamen kararmadan önce düşüncelerini bitirmeyi beceremez. Ondan istenen eforu sarf etmek herkesi dizlerinin üstüne eğdirir.

"Benzer bir karışımımız var Bay Paulsen. Koleksiyonun 486 numarası, aynı derecede aromatiktir. Bence tam da aradığınız şey."

Raflar ve raflar dolusu sade ve karışım tütünler etrafında bir kule gibi yükselmekte. En beğeneceği tütün bu karışımlar arasında bir yerde. Bir daha asla Eduard'ın tütününü içmeyecek, bir daha asla buna benzer bir şey de içmeyecek. Binlerce çeşit karışımları inceleyecek ve onun olabilecek karışımı bulana kadar deneyecek. Ve uzun yıllar bu tütünü içecek ki ona alışsın. Bir noktada artık kendi ağız tadına uygun tütünü içiyor olacak, Eduard'ınkini değil.

Peki, bir kutu tütünle, onun tütünüymüş gibi hissettiren bir tütünle tekrar rahatlayabilene kadar ne kadar süre geçmesi gerekir? Ne kadar sürecek, beş yıl mı? On mu? Ve Eduard'ın doğrulamadığı başka tütün uzmanlarını da kullanması gerekecek. Tüm bunlar çok başa çıkılamaz görünür. Çünkü sonuçta bu sadece bir tütün meselesi değil.

Bu Paul'ün ağız tadı, evine aldığı tablolar, Eduard'ın ona sevmeyi öğrettiği *Art Nouveau* mobilyalar. İlgilendiği her şey, Eduard'ın eski zevkinin doğruluğu üzerine utanç verircesine kurulmuş zevkleri. Ve o zamandan beri okuduğu her kitapla ilgili düşünceleridir.

Ancak şimdi Eduard'ın karmaşık doğası akışkan ve berrak bir anlam bütünlüğü göstermeye başlamıştır. Paul hafızasında, Eduard'ın bir özelliği taş gibi sağlam sonuçlarla bir diğerine bağlanır ki yatma vakti gelip de Paul gömleğini katlayıp her hareketi, gömleği sallayışı, elinde tutuşu

Eduard'tan öğrenilmiş bir şekilde sandalyenin arkasına astığında, ufuğun ötesinden çok uzaktan yaklaşmakta olan bir fırtınanın gerginliğini hisseder ve bir sandalye arkasına asılmış katlı gömleğinin bile Louise'le olan hayatını bitiren özellikleri gibi, kendi özelliklerinin içinde kanserleşmesinden korkar. Bağlantıyı görür, bağlantısızlığı. Louise'i düşünür ve sonra artık düşünemez.

Tezgâhtar, kravatı yeleğinin üstünde şişkinlik yaratmış, ona doğru ilgiyle eğilir. "Sürekli müşterimiz olarak size denemeniz için ikram edebiliriz elbette. Tamamlayıcı bir karışım, örnek bir ikram, çok memnun oluruz... Belki 486 numarayı denemek istersiniz? İkramımız olarak? 486 numaralı karışımdan? Sizin gibi bir erkek, efendim, bu karışımın değerini anlayabilir."

Paul'ün gömleğindeki kat izleri, kibriti yakış şekli, şarap isterken yüzündeki ifade. Hiçbirinin kendisiyle kalmasına izin vermeyecek. Kendi bedenine yerleşmiş tüm Eduard özelliklerinin düşüncesiyle korkudan siner. Kendi içine doğru bir kaçıştaymış gibi hisseder. Sonuna kadar takip etmeye cesaret edemediği düşüncelere doğru bir kaçıştadır. Ve bu düşüncelerden de kaçar. Bedeninde Eduard'ın yumurtalarından birini her buluşunda, bir an önce kesip atmaya başlar. Bu yedi yıldır devam etmektedir ve iş hiç bitmeyecekmiş gibi görünür. Şimdi sıra sigara içme alışkanlıklarına kadar gelmiştir. Tıraş olurken sigara içmesini kim söyledi, hani tıpkı gençliklerinde beraber yaptıkları gibi? Bıçağıyla bir yumurtanın peşine düşmüşken, açık yaralarında yumurtalardan daha çoğunu bulur. Yumurtalar kandan yapış yapış bir halde bıçağın ağzında, oyulmuş kasının her yerinde kümelenir. Onlardan kurtulmaya çalışarak bıçağı dışarı kaydırır ve tekrar saplar, bu defa yaranın yanlarına doğru. Öfke dolu bir halde. O karışımı içmeyecek, o sanat zevkine sahip olmayacak, pantolonlarını dikecek başka bir terzisi olacak, kelimelerine başka bir tonlama verecek. Eduard gibi gülmeyecek ve başını Eduard gibi çevirmeyecek. Fransız kolonileri hakkında bildiği her şeyi unutacak.

Hepsi birbiriyle korkunç biçimde bağlantılı olduğu için.

Saçlarını uzatacak ve büyük buluşmalarda dilini tutacak. Eduard'ın bedenine ve sinirlerine yerleştirdiği bütün yumurtalar atılacak. Ve bıçak diğer yumurtaları sıyırıp geçecek, kremsi beyaz zarlarını yırtacak ki patlayıp yana kaysın ve Eduard'ın yağ zerreleri bedeninden küme halinde atılsın. Yumurtalar enerji dolu, neşeyle bıçağın üstünde oynuyorlar. Sütlü başlarını uzatıp, uzun ve güçlü iri tırnaklarıyla kendilerini yukarı itiyorlar ve o anda Paul onların hiç de yağ zerresi olmadığını fark ediyor. Onlar Eduard'ın spermleri, Paul'ün sinirlerine ve iliklerine doğru yola çıkmış. Büyük güçlü sperm hücreleri bir alanın daha idaresini ele geçirmek için onun en sabit alışkanlık ve reflekslerine doğru yola çıkmışlar.

"Belki de bir başka karışım, efendim? Belki daha çok ilginizi çeker? 773 numaralı ürünümüze aşina mısınız? Benzer bir karışımdır. Daha az aromalı, Meksika ince yapraklı tütünüyle, Suriye Lazkiye tütünü karışımı. Aynı zamanda hafif bir tatlılığı var, çok hafif."

Paul bir cevap üretemez. Dostça bir kafa sallamayı bile beceremez.

"Oldukça hafif bir dokunuş, efendim. Bence sizin ağız tadınıza uyacaktır. Bana öyle geliyor ki gerçekten bu sizsiniz efendim."

Kendi pipo tütününü bile alamıyor. 49 yaşında. Bu dikilmiş duran beceriksiz de kim, gözlerini önüne dikmiş, sanki balta yutmuş gibi? En azından adama bir şeyler söyleyemez mi?

Eduard kendini Paul'ün diğer insanlarla olan ilişkilerine yayıyordu. Yedi yıl önceye kadar, Paul'ün kendini yakın hissettiği ve arkadaş olduğu kişiler Eduard'ın onun bedenindeki varlığından etkilenmeyen ya da bu varlığa kapılan kişilerdi. Paul'ün uzaklaştığından beri özlemini çektiği insanlardı. Diğer yandan, Paul'ü hiç önemsememiş, onunla beraberken sessiz kalan ya da onu dikkati dağılacak kadar sıkan insanların belki de ona karşı sağlıklı ve doğal bir şüphesi olmuş olabilirdi. Belki onlardan bazıları Paul'ün ruhunun ele geçirildiğini sezgileriyle fark etmiş bile olabilirdi.

O insanlardan bazılarıyla tekrar görüşmeyi ne kadar çok isterdi? O zamanlar gerçeğin kokusunu almış insanlarla. Belki şimdi arkadaşları olmayı becerebilirdi.

Ama 49 yaşında. Yıllar geriye doğru gitmiyor. Ve o arkadaşlıklar asla mümkün olmayacak.

Ve sonuçta geçmişinde iyi görünen insanlar kötü, kötü görünenler iyi. Deneyimleriyle birleştirdiği her şey daha yakın bir inceleme için tekrar parçalarına ayrılıyor. Ona çekici ve itici gelen şeyler dahil, tanıdıkları, içgüdüleri, sevgisi ve yargıları. Kirlenmiş, hepsi ve parçalarına ayrılmalı. Yeniden başlamalı.

İkinci Bölüm

On Bir

Paul ve Eduard bu bölgenin bir kısmına aşina, orman ve yakın araziler, geniş, eğimli arazideki park, soylu ve bekâr kadınlar için kırmızı tuğlalı şato. Her şey tıpkı yazın diğer pazar günleri gibi. İşte tepeler, parkın ucundaki dağılmış ağaçların arasındaki göl, göllerden birinin üzerine neredeyse yatay bir şekilde eğilmiş küçük kiraz ağacı. Yıllar sonra artık burayı bir çeşit ikinci ev olarak görmeye başladılar. Şatonun özel bahçelerinin etrafındaki çitin arkasında, arada bir Vallø'nun soylu dul kadınlarını ve bekâr kızlarını büyük parlak yaz şapkalarının altında, çiçek tarhlarının arasında dolaşırken görebilirler.

Yemek yerler ve Paul bir kestane ağacının altında dinlenir. Kalktığında, gökyüzü hafif kararmıştır.

Eduard'ın açık çimenliklerden yürüyerek geri gelişini izler. Ceketinin önü açık ve ufak bir esinti yakalamış. Sedef rengindeki astarı, gölün etrafındaki çalılıklardan uzaklaştık-

ça alacakaranlıkta hafifçe parlıyor ve o mesafeden bile Paul'e öyle geliyor ki, gülümsüyor.

Gözlerini ovar ve biraz daha detaylı görmeye çalışır. Göremez. Onun yerine çabası Eduard'ı, parkı ve günbatımını, birleştikleri bu harmoniden çıkarır. Şaşırır. Akşam çökerken Eduard'ın parlak astarı, yaz, gölün önündeki ağaçlar, Paul'ün kendisi bile, sis bulutları gibi görüş sahasından kaybolur. Sadece karanlığı görür.

Gözlerini tekrar açar. Açtığında uyumakta olduğunu fark eder. Tekrar parka bakar ve çevresindekilerin gerçek görüntüsü rüyadaki görüntünün üzerine, sanki aynı fotoğraf kâğıdına basılmış iki negatif gibi biner. Artık uyanıktır. Aslını öğrenince yaşadığı şaşkınlık ve tüm o zaman uyanık olmayışı, belli belirsiz bir şekilde içini gıcıklar.

Bu yaz akşamı, 16 Temmuz 1939, pazar günü, tıpkı rüyasındaki gibidir. Altında yattığı ağaç tepenin hatırladığından biraz daha uzağında durur, gökyüzü rüyasında olduğundan daha karanlık ve Eduard gölün oradaki çalılıklardan ona doğru gelmiyor. Hepsi bu.

Paul etrafına bakar ve arkadaşının ona doğru tamamıyla farklı bir yönden gelmekte olduğunu görür. Eduard'ın ceketi iliklidir, olmasa bile onu yakalayabilecek kadar kuvvetli bir esinti de yoktur.

Paul bakışını takip eder. Gökyüzü güzel ve parlak.

Bağırır, "Louise nerede?"

Belki Eduard onu duymamıştır. Paul bekler ve Eduard biraz daha yakına geldiğinde, tekrar bağırır, "Louise nerede?"

"Büyük çimenliğin orada oynuyor."

Büyük çimenlik oldukları yerden bir iki dakika uzaktadır. "Ona göz kulak olursun diye düşünmüştüm."

"Şey, oluyordum ama oradaki tek şey çimenlik."

Paul ayağa kalkar. Öfkelenir ama gereksiz yere endişelenmemeye karar verir. Ve endişelenmez. Sabah piknikten önce yaptıkları gibi aptalca Louise'in peşinde dolaşma işini tekrarlamayacaklar. Artık dört yaşında ve muhtemelen onun üzerine haddinden fazla düşüyor. Eduard'a doğru gider ve beraber büyük çimenliğe doğru yürürler.

Eduard, Paul'ün rahatsızlığını görebilmiş olmalı, muhtemelen "Off!" diye kızgınlıkla içini çektiği için. Paul kendini Eduard'ın kınayan sızlanmalarına yem etmeyecektir. Gözü ağaçların arasında Louise'i arar, oralarda kaybolduysa eğer diye.

Arkasından Eduard'ın sesini duyar. "Her zaman yanlış bir şeyler var. Ne zaman yanlış olmadığını düşündüğün bir şey yaptım?"

"Ama bence her zaman yanlış bir şey yok."

Sessizlikte, büyük çimenliğe doğru yürürler.

Yapılması gereken artık kesinlikle Eduard'a bir şey söylemek. Ama yola çıkıp da hâlâ Louise'i göremeyince, Paul kendini daha fazla tutamaz.

"Üzgünüm, eleştirmek istediğim için değil sadece bilmek istiyorum, onun belli bir yerde kalması konusunda hemfikir miydin?"

"Tabii ki, bu açık."

"Peki. Bildiğim iyi oldu."

Yürümeye devam ederler ve bir anda Paul şüphelenmeye başlar: Eduard *bu açık* dediğinde, bu konuda açıkça bir anlaşma yaptıklarını mı kastetmişti yoksa onun belli bir yerde kalacağı mı açıktı?

Çekinerek sorar ve Eduard bir iç çekişle çok daha öfkeli bir cevap verir: "Offf! İkisi de tabii ki." Eduard ona sanki tamamen gereksiz bir şekilde şüpheci ve eleştirel olduğunu ima edercesine bakar.

"Güzel."

Ama Paul aslında öyle demek istemez. Eğer bir şey yapmak açıksa, onu yapmak için anlaşmış olmak da açık olamaz.

Sormak ister ama o anda bunun onları arkadaşlıklarının en hassas fikir ayrılıklarından birine doğru götürdüğünü görür. Onları yine tanımlar ve kesinlikle ilgili ya da birinin tam olarak ne yaptığı veya söylediğiyle ilgili tartışmalardan birine götürecektir. Bir şey söylemekten çekinir ve unutmaya çalışır.

Louise'i üç yetişkin ve onların köpeğiyle birlikteyken bulurlar. Yabancılardan birisi sorar, "Sizinle birlikte mi?"

"Evet."

Üçünden en yaşlı olanı "Zarar vermez. Yaşlı ama birini ısırmak aklına bile gelmez."

Louise neşeyle bağırarak, kendinden birkaç kat büyük av köpeğinin peşinden koşmaktadır. Elindeki ufak sopayla kesik kuyruğuna vurup durur.

Üç yabancı bir masanın etrafına çekilmiş birkaç bankta oturmaktadır, biraz şişmanca orta yaşlı bir çift ve biraz daha genç bir adam. Köpeklerinin Louise'le oynayışını izlemekten keyif alıyor gibi görünürler.

Eğer Paul köpekle ilk karşılaştıklarında onunla beraber olsaydı, bu gürültülü oyunu kontrol ederdi. Ama artık çok geç. Bu şekilde oynadığı zaman, Louise duymuyormuş gibi davranır. Ve sonra da ona durması için bağırması gerekir ve o böyle eğlenirken bağırmak çok hoş olmaz.

Köpek de eğleniyor gibidir. Etrafta döner ve ondan sopayı almaya çalışır, sonra ikisi birden sopaya tutunur, ta ki köpek bırakana kadar ve tekrar Louise'in onu kovalamasına ve ufak kısa kuyruğuna vurmasına izin verir.

Paul bu tedirginlik hissi için ne yapması gerektiğini bilmez. Yaşlı adama, "Onu burada tasmasız bırakmamalısınız, ormanda kokusunu alacağı bir av olabilir" der.

"Ahh, Rudolph hiçbir şey yapmaz." Adam yerel aksanında ve otorite sahibi bir sesle konuşur.

Paul direnir. "Bunun gibi bir köpeğin içgüdüleri vardır, bir geyiğin ya da tilkinin uyandırabileceği içgüdüler."

"Anlıyorum ama onu bizim kadar iyi tanımıyorsunuz."

Bu lafla, grup tartışmaya sonlanmış gibi bakar. Rudolph'un geniş kafası Louise'inkinden büyüktür ve ondan daha uzundur. Sırtüstü yatar sanki yerçekimi dudaklarını geri çekiyormuş gibi ve Louise üzerine yaslanır, güler, köpek onu üstünden atıp koşana kadar sopayla göbeğini göğsünü gıdıklar.

Paul orada durur, ne yapması gerektiğini bilemez. Louise köpekleri çok sever, ona oynamayı bırakmasını söylerse ağlayacağını bilir. Dışarda geçirdikleri bu uzun günün sonunda, tamamen histerikleşebilir ve normalde başarılı ola-

bilecek bir günün talihsiz bir şekilde sonlanmasına sebep olabilir.

Bir sorun yokmuş gibi davranan Eduard'a bakar.

Üç yabancıya bakar, son derece rahat. Genç adam çiftin büyük oğlu olabilir ya da daha büyük ihtimalle orta yaşlı adamın yanında çalışan birisidir. Üçü kafalarını Louise ve Rudolph'un çimenler üzerinde boğuşarak oynamalarını izlemek için yana çevirmiştir. Paul onların köpeklerini iyi tanıdıklarına güvenmek zorundadır.

Eduard çoktan diğerleriyle birlikte iki banktan birine oturmak için hareket etmiştir.

Çekinerek Paul orada ayakta durmaya devam eder. Biraz sonra konuşmalarından Eduard'ın şişman yaşlı adamı daha önce tanıdığı anlaşılır. Fakat konuşma garip bir cansızlıkla devam etmektedir, Eduard da kafasını çevirip köpek ve Louise'i izler.

Aynı oyunu, aldığı zevkte hiçbir azalma olmadan tekrar ve tekrar oynayabilir. Ve köpek de öyle. Sopayı atar, Rudolph bulur ve geri getirir. Rudolph pes edene kadar boğuşuyormuş gibi yaparlar ve sonra sopayı yeniden atar.

Bir noktada Louise düşer. Köpek koşar ve patisini karnına koyar ve kafasını tam kafasına doğru götürür. Belki de ancak şimdi Louise köpeğin ne kadar büyük olduğunu anlamıştır çünkü kafasını korkuyla dolmaya başlayan gözlerle Paul'e doğru çevirir.

Şişman adam da görmüş olsa gerek ki, aradan daha yarım saniye bile geçmeden bağırır: "Rudolph!"

Şaşırtıcı şekilde yüksek sesle, bir polis memuru edasıyla emreder.

Köpek patisini çeker ve kalkmak için biraz çaba sarf etmesi gereken sahibine doğru döner. Paul adamın bağırışının Eduard'ı da sanki bağırılan oymuş gibi harekete geçirdiğini görür.

"Otur, Rudolph!"

Köpek oturur ve adama sabit gözlerle bakar, hızlı hızlı solumasına ve dili dışarı sarkmasına rağmen.

Louise kalkıp durur. Biraz korkmuştur ve Paul ona bir şeyler söylemeye çalışır ama korkusu çok büyük olmasa gerek, çoktan unutmuştur. Heyecandan ve zevkten nefesi kesilmiş, tekrar köpeğin etrafında koşup kuyruğuna vurur.

Fakat artık Rudolph onun hareketlerinden hiç etkilenmiyormuş gibi davranmaktadır. Birkaç kere vurmasına rağmen hareket etmez. Sonra kendini köpeğin tam önüne yerleştirir ve ancak ondan sonra sahibi söyler: "Oyna."

Ve koşup kovalamaca tekrar başlar.

Şişman adam Paul'e dönüp "Çok özür dilerim. Ama lütfen bizimle oturun. Bu kadar huzursuz olmanıza gerek yok. Rudolph bizim istemeyeceğimiz hiçbir şey yapmayacak."

Paul, Louise'i çağırır, "İyi vakit geçiriyor musun?"

"Çok iyi vakit geçiriyorum baba."

"Belki yavaş yavaş eve dönmeye başlamalıyız."

"Hiç eve gitmek istemiyorum."

Böylece Paul diğerleriyle birlikte oturur. Eduard'a bakmamaya çalışır ama gözünün köşesiyle yabancının bağırışının arkadaşında bir yerlere dokunduğunu hisseder. Paul birdenbire arkadaşına karşı şefkatle dolar; Eduard biraz solgun, yüzü mahzun görünmektedir.

Rudolph bir av köpeğine göre bile büyük bir köpektir. Kafasını kaldırıp iki yana sallayıp, Louise'in elindeki sopayı bıraktırmaya çalıştığında, Louise'in ayakları yerden kesilir. Köpeğin çenesinde asılı kalıp, bir yandan gülerek havada sallanır.

Şişman adamın karısı birine bir şey sorar. Biri cevap verir, belki. Ve masanın etrafına tekrar sessizlik çöker. Ya da belki bir cevap yoktur ve kimse fark etmemiştir. Dakikalar geçer ve başka biri konuşmaya çalışır ama anlatmaya karar verdiği hikâyenin yarısında durur. Herkesin dikkati bitirilmemiş cümlelerden, muhabbetin küçülerek yok olmasına karşı yapılan girişimlerden dolayı azalır.

Onun yerine, Louise'in ve köpeğin değiştiği yeni yüz ifadelerini, dövüşmek, koşmak ve düşmek için buldukları yeni yolları gözlemlerler. Yeni kıkırdamalar ve havlamalar, kahkahalar ve hırıldamalar vardır; Louise dudaklarını diş-

lerinden öne doğru uzatır, boynuna sıkı sıkı tutunur ve onunla beraber koşar ya da çalılıkların arasında kaybolur ve atabileceği yeni bir sopayla tekrar ortaya çıkar.

Genç adam hikâyeyi yeni baştan canlandırmaya çalışır; bazı insanlardan bahseder, bir sürpriz için gittikleri güneydeki bir yerden. Ama insanlar birbiriyle bir türlü buluşamamıştır ya da belki güneye bile gidememişlerdir... Diğerleri karşı çıkmaz. Belki kimse fark etmez. Başka biri hikâyeyi bir cümlenin tam ortasındayken bölüverir. Kelimeler bir türlü bir şey ifade etmez ve hiçbir şeyliğin içine doğru kaybolur.

Gökyüzü hâlâ aydınlık, başlarının üzerinde dönen kırlangıçların siyah lekeleri hariç. Ama ağaçlar ve ağaçların altındaki her şey, gece gibi karanlık.

Louise ve Rudolph'da huzurlu bir şey var. Monoton bir akım. Ama bu monotonlukta arada sırada duyulan farklı, ufak bir kıkırdayış, kırılan bir ince dal, Louise'in elbisesinde bu sefer başka bir yerde oluşan yeni bir leke. Çiğ düşer ve beş seyirci durumu fark edip tüm konuşmaların duraksaması gerektiğini kabul eder.

Bukleleri tokasından çıkmıştır, saçları beyaz ve yumuşak sallanır. Elbisesinin büyük bölümünde büyük lekeler vardır: Yeşil, sarı ve kahverengi. Ter içinde, gülerek sürekli hareket halindedir. Hiçbir çekingenliği yoktur, bir çalılığın arkasında olsun ya da sessiz seyirci kitlesinin önünde olsun. *Çok uzun sürmeyecek,* diye düşünür Paul, *kendinin farkında olması. Şimdiki oynama şekli,* diye düşünür, *yakında kaybolacak. Yakında büyüklerin faydası için güzel ve sevimli görünmeye çalışacak. Sonra daha göstermeci olacak, kendini ne kadar eğlendirdiğini göstermeye çalışacak, oyunda kendi zevki için nasıl etrafındakileri unuttuğunu. Bunların hepsi kaybolacak,* diye düşünür *yakında.*

"Çocuklara alışkın olması çok güzel" der Paul.

"Aslında değil. Daha önce onunla oynamak isteyen kimse olmamıştı."

Ve çiğ bir yandan yere ve Paul'ün ve Louise'in üzerine yerleşmektedir. Eduard'ın ve yabancıların üzerine. Gökyüzünden gelen soluk ışık her şeyin çiğle ıslanmış yüzeyinde

yansır ve nem belli belirsiz artar, fildişi renginde ve donuk. Ve ağaçlar ince beyaz bir sisin içinde kalır. Tüm park hem loş akşam ışığıyla hem de çiğin soluk zarı ya da pusuyla parlar. Louise bile parkın bir parçasıymış gibi kaplanmıştır. Solgun cildi ve mavi gözleri. Ve köpek. Ve kendi.

On İki

Thomas, büyük amcası o gece hastanede düşüp kalçasını kırmadan önce, gençliğindeki bu adamla ilgili çok bir şey duymamıştı.

O noktaya kadar, Thomas'ın geçmişle ilgili duyduğu hikâyeler daha çok büyükannesi ve ailenin geri kalanıyla ilgiliydi. Arkadaşlarla ilgili bazı anekdotlar da olmuştu ama isimlerine hiç dikkat etmemişti. Bu yüzden de geniş çapta değişen bu masallardaki başaktörlerin, sadece Eduard tarafından değil de büyük bir genç adamlar kastı tarafından oynandığını düşünmüştü.

Paul'ün düşüşünden sonraki haftalarda, kalp bölümünden ortopedi bölümüne sevk edildiğinde hem Thomas'a hem Ruth'a Eduard'ı bulmalarını söylemişti ve Thomas geçmişten bu adamla ilgili birkaç hikâye dinlemişti. Birbirini tam anlamıyla tutmayan hikâyeler ve Thomas büyük amcasının her şeyi doğru hatırlayıp hatırlamadığından şüphelenmeye baş-

ladı. Kim olursan ol, diye düşündü, bir yüzyılın üç çeyreği yaşındaki birinin biriktirdikleri tüm o yanlış hatıralar dünyasıyla içinden çıkılamayacak şekilde karışır. Yine de Thomas bu adamın hasta yakını için hayati derecede önem taşıdığını görebilmişti.

Thomas ortopedik cerrahi bölümünün güneşten rengi solmuş posterleri ve duvarlarının zayıf yeşil rengi ile pek de matah olmayan gündüz odasında Ruth'la yalnız konuşma fırsatı buldu.

Büyük amcasına banyo yaptırılacaktı, bu yüzden ikisi odayı terk etti. Kaza olalı yaklaşık bir hafta olmuştu ve işlerin nasıl ilerleyeceğini bilmemekten keyifsizlerdi. Uzun süre sessiz kaldılar. Odada başka kimse yoktu ve kapıyı kapattıklarında dışarıdan az bir ses geliyordu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Thomas.

Ruth ona baktı ve ağladı. Orada bir süre sessiz oturdular ve sonra Ruth, Paul'ün Eduard'a olan ilgisinden bahsetmeye başladı. "Sadece düşünüyorum, bu nerede sona erecek diye? Düştü çünkü gecenin bir yarısı Eduard'a telefon etmek istedi. Ya böyle bir şey yine olursa? Neden bu kadar önemli? Neden hemşirelerle telefonla ilgili tartışıyor? Neden sen ve ben konsolosluktan konsolosluğa koşup telefon rehberleri, adres rehberleri ve bunun gibi bir sürü şey sormak zorunda kalıyoruz? Orada, kafasında bir şey mi oldu?"

Tekrar ağlamaya başladı.

"Ama telefon rehberindeki isimlere daha önceden de bakmıştı, değil mi?"

"Böyle değil. Eski günlerden hikâyeler anlatırdı ve sonra bazı insanların nerede yaşadığını görmek için rehberleri çıkarırdı. Ve yeni rehberler gönderildiğinde, hemen Eduard'a bakardık. Onu arayabilirdik ama hiç aramaktan bahsetmedik."

"Ama şimdi aramayı düşünüyor... ölmeden önce."

"Ölmeden önce, evet."

"Normalde insanlar kendileri için en doğru olanı bilir diye düşünürsün. Ama bir anda çok değişirlerse ve 82 yaşındalarsa..." Cümle sonuna doğru kayboldu; Thomas nasıl bitireceğini bilemedi.

"Ne yaptığının tamamen farkında!" dedi birden Ruth. Sanki bu alması gereken bir kararmış gibi. "Farkında."

Bu Paul'ün Eduard'la yeniden buluşmaları için ortaya koymaya hazırlandığı ufak bir değişim ve çaba değildi. Hem Thomas'a hem Ruth'a ödemeli telefonda kullanmak için beşlik paralardan birer tomar getirmelerin söylemişti. Aynı zamanda sarı sayfalarda bulduğu Dedektiflik Bürosundan özel bir ajanı da aramıştı. Uluslararası Dedektifler Kurumu denen uluslararası bir organizasyonla bağlantılı bir dedektif onu koğuşta ziyaret etmişti ve Paul, Tunus'ta sürdürülmesini istediği bir soruşturmanın taslağını çıkarmıştı ve sonra eğer bundan birkaç gün içinde bir sonuç çıkmazsa, bakılmasını istediği çoğunluğu frankofon sekiz ülke daha çıkarmıştı.

Fakat yaklaşık olarak çıkardıkları ilk fiyat Paul'ü şaşırttı. Onun yerine soruşturmanın keskin bir şekilde küçültülmüş bir versiyonu için 4.800 krona bir dedektif tuttu. Bu sefer soruşturma sadece Tunus, Fransa ve oralardan soruşturulabilecek eski Fransız kolonilerini kapsayacaktı.

Kafasının üstündeki duvarda asılı kasvetli posterlerin altında, Thomas, eğer dedektifin gözü biraz olsun açıksa, 4.800 kron hiçbir buluşmaya götürmez diye düşündü ve ne tür masrafların ortaya çıkabileceğini görmek kolaydı.

Merakla Ruth'a baktı. "Eğer her şeyden çok istediği şey buysa, bu ona kalmış öyle değil mi? Sonuçta onun parası."

Bakışlarına karşılık vermedi.

"Belki ona hastaneden dönene kadar beklemeyi önerebilirdik. Eve gelip pişman olması talihsiz olurdu, öyle değil mi? Şimdi tüm bunlar şu anki durumundan kaçmak için bulduğu bir yol, değil mi?" Beklentiyle durdu ama Ruth yine de konuşmadı. "Belki en azından birkaç gün beklemeli."

Thomas cevap vermediğinden Ruth'un ne düşünüyor olabileceğini hayal etmeye çalıştı. Muhtemelen Paul'ün Eduard'a ani ilgisinin gerçeği ve hastalığını unutma çabası olup olmadığını bilmenin mümkün olmadığını düşünüyordu. Tamamen aksi de doğru olabilirdi: Eduard'a olan ilgisinin gizli bir şekilde onun için en önemli ve gerçek şey olabilece-

ği gibi. Ve Ruth'la beraber yaşadıkları on dört yıl boyunca, ona böyle bir sırrını açmamıştı. Bu ihtimali ona düşündüren neydi?

Ve sonra tabii Ruth Paul'ün birkaç gün içinde ölebileceğinden endişelenmeye başlamıştı ya da eski benliğinin kabuğuna çekileceğinden ve bedeni giderek kötüleşirken bu birkaç günün çok uzun olup olmayacağından. Eğer Eduard'la son bir buluşma onun için bu kadar önemliyse, geç kalma riskini almayıp parayı önümüzdeki hafta yerine bu hafta kullanmak iyi bir fikir olabilirdi.

Paul de aynı şeyi düşünüyor olmalıydı ki ertesi gün dedektifi aradı ve tam soruşturma istedi. Aynı zamanda borsacısını da aradı ve 110.000 kron değerindeki Ticaret Bankası hisselerini ve F.L. Schmidt hisselerini sattı.

Ve sadece bir hafta içinde, soruşturmanın ilk sonuçları dedektifin ofisine fakslandı. Dedektifle konuşup telefonu kapattıktan hemen sonra Paul, Thomas'ın ofisini aradı ve saat beş buçukta Thomas direkt hastaneye geldi.

Bispebjerg Hastanesi'nin eski tuğla köşkünün arasındaki ağaçların üzerinde parlayan, çiçek yataklarının üzerine, siyah yarı ahşap binaların, çeşmenin ve tüm o duvar sarmaşıklarının üzerine vuran güneşle mükemmel bir yaz akşamıydı.

Paul yatağında yatıyordu. Yanaklarına renk gelmiş, boynundan saçları her yöne doğru çıkmıştı ve tüm ifadeleri şaşkındı ve bu ifadeyi Thomas pis bir fırtınada bir dağ yürüyüşünden gelmiş altmışlarındaki adamlardan tanıyordu. Paul'ün bulanık ve sulu gözleri *Hâlâ burada oturmuş suratını mı ekşitiyorsun? Hiç bu kadar genç hissetmemiştim. Hadi fırtınaya çık benimle,* diyen bir bakışla aydınlanmıştı.

Büyük amcasıyla ilgili şu anki heyecanıyla kati bir zıtlık içinde olan her şey, yüzü, vahşileşmiş gözleri, geçtiğimiz yıllar boyunca çökmüştü, o yüzden şimdi büyük hastane yastıklarının arasında yanakları oyuk, kuru kuru yatıyordu. Ve Paul bir tür içsel kış fırtınasından çıktığı sırada, diğer herkes bu yumuşak yaz akşamının tadını çıkarıyordu. Thomas büyük amcasını daha önce hiç böyle görmemişti ve aslında Paul'ün huzurlu doğasına pek de uymadığını düşündü.

Faks beş farklı ülkeden gelmişti ve Paul dedektifle telefonda şimdi tekrar konuşmuştu. Hem Amerika'da hem de Batı Almanya'da dedektifin kurumu Eduard'ın iletişimde olmuş olduğu isimleri bulmayı başarmıştı.

Odanın pencerelerinden biri açıktı ve hava Thomas'ın gidip bir tanesini daha açacağı kadar ılıktı.

Her iki ülkedeki ofisler ek para transferi talep etti ki böylece Eduard'ın deniz nakliyatından, finanstan ve yurtdışındaki yabancı topluluklarından iletişimi devam eden muhtemel tanıdıklarını da arayabilsinler. Eğer adresini bu şekilde hemen bulamazlarsa, hâlâ hayatta olan başka kişilerin iletişim adreslerini bulabilirlerdi. Ve oradan da belki başkalarını ararlardı ve başkalarını ve başkalarını, ta ki bir sonuç çıkıncaya kadar.

Eduard Doğu Asya Şirketi'yle 1950'lerde Fransa'nın Sète şehrinde çalıştığından, onun hiçbir izini bulamadılar. Ama oradaki ofis dedektifi aldıkları ödemeyle, eski Fransız kolonilerinin tam bir soruşturmasını yapmalarının mümkün olmadığına dair bilgilendirmişlerdi. Sonraki araştırmalar için iki yol önerdiler: Birincisi koloniler üzerine daha çok harcama yapmak, ikincisiyse Sète ve Frontignan etrafındaki bölgelerdeki Danimarkalılar üzerine daha çok harcama yapmak ve böylece Eduard orada yaşarken ve çalışırken onunla ilişkisi olan diğer gurbetçilerin izini sürmek.

Paul, "Bana öyle bakmayı bırak. Bana, hem sana hem annene nasıl bisiklete bineceğini öğreten bana" dedi. Daha ciddi bir notla devam etmeden önce bir süre güldü. "Fransa'da Sète'de artık Danimarka'da yaşayan birtakım başka Danimarkalıların isimlerini bulacaklardır. Bunu yapmak mantıklı, çünkü onları sonra ben arayabilirim. Böylece en azından o parayı kurtarırım."

Bir sonraki hafta boyunca, Paul eski deniz nakliyatı şirketi Nordic'teki bazı hisselerini de sattı.

Thomas daha sonra hemşirelerle büyük amcasının nasıl olduğuyla oldukça ilgili konuştu. Paul yürüteciyle ufak yürüyüşler yapmak için günde birkaç sefer yatağından kalkıyordu. Yine de bir hemşire veya fizyoterapist arkaya veya

yana düşmeyeceğinden emin olmak için her zaman arkasından yürüyordu ama hemşireler kendi başına yürümesine az kaldığını düşünüyordu. Aynı zamanda hastanenin spor salonundaki aletlerde de çok çaba harcıyordu.

Yine de Thomas, Nina'yla konuşurken huzursuzdu.

"İnsanlar öylece ortadan kaybolmazlar, bu oldukça nadir. Eduard'ın gerçekten var olduğuna inanmıyorum. Ameliyatların biri sırasında Paul'e bir şey oldu ve hiç olmamış bir şeyi hatırlıyor. Kafasında bir şeyler karışmış"

"Ama etrafta Eduard'ın izleri var."

"O insanlar iz bulmak için para alıyor. Her şeyin izini bulabilirsin ki, özellikle bunun için yüz binlerce kron alıyorsan. Ufolara dair Eduard'a olduğundan daha çok işaret var."

Paul tam kalifiye bir mühendis olalı üç yıl olmuştu. Sene 1931, saat sabah bir buçuktu. Evinde oturuyordu. Broad Sokağı'nda, atların ve faytonların gecenin bu saatinde artık her ne ifade ediyorsa, gıcırtılarını ve gürültülerini duyabiliyordu. Önündeki çalışma masasının yeşil derisi türlü çeşit kâğıtla dolup taşıyordu. Telegram desteleri, gemi değerlendirmeleri, finans hesaplamaları, kontrat notları, diyagramlar ve Eduard'ın Afrika'dan gönderdiği mektuplardan oluşan özel bir deste.

4 Ocak 1929

. . .

Öz meselesinin, söylemek istediğim basit gerçek etrafında dönüp durduğum için özür dilerim. Ama parmağımı tam üzerine basabilmek benim için güç. Ne yazdığımı okuduğumda, sana yaklaşıyormuşum gibi duyuluyor. Ama yanlış anlaşılmasın, kabahati kimin üstleneceğini biliyorum.

15 Mart 1929

Kendimi gözümde büyüttüm ve umarım işler en umutsuz hale geldiğinde de küçük de görmüşümdür. Bir anlamda, senin kadar az anladım. Hissettiğim ve deneyimlediğim şeyler, onlara da gerçekten inanmadım.

Bangui'de, Vakaga'daki vergi kaçıran dört yerliyi iki çubuk dinamite ve ateşleyiciye bağlayıp, meydanın ortasında fitili yakarak cezalandıran bir iş arkadaşım hakkında çok konuşuluyor. Zorla çalıştırılmadan kaçanlar için ölüm standart bir cezalandırma yöntemi ama bu Jacques'a özel yöntem, merkezî hükümet tarafından bir Fransız çalışanının uygulaması olarak cüretkâr ve uygunsuz bulundu. Ve dikkat çekti.

Olay tartışılacak, belki Paris'te de. Ve belki garip bir dava bile başlatabilir.

Lekeler için özür dilerim. İnanılmaz, öyle değil mi? Tüylü bir örümcek, kıyafetlerimizin içine girmiş ve kâğıtların arasında ezilmiş. Her yer haşarat dolu! Şimdi mektubundaki bir sürü kabuk, tüy ve bacakları silkeledim. Ama artık gitmeliyim, François çağırıyor. Ona şu maymunla ilgili yardım etmem gerek...

3 Nisan 1929

Jacques'la kuzeye gittiğimiz ve ordu karıncalarının saldırısına uğradığımız her iki seferde de barakamızın etrafında ateş yakmak zorunda kaldık. İlk başta kümesteki hayvanların gürültüsünü duyabiliyorduk ama dışarı çıktığımızda, geriye sadece kemikleri kalmıştı.

Jacques'ın davasını çok daha kötü hale getiren şey bizim kurtulmak istediğimize karar verdiğimiz şeyin gücün böyle kötüye kullanımları olması. Akıl sağlığıyla ilgili endişelerim var, Fransızların burada dediği gibi "le forêt vierge les rend

fous"* Hâlâ kuzeye çıktığı seyahatte. Uyku hastalığı yüzünden kullanılabilir bir at bulunamıyor, bu yüzden onunla hâlâ bu ölümler hakkında konuşamadım. Burada başkentte, konuşmaktan gerçekten hoşlandığım idealist adamlardan biriydi.

Eduard'la yeniden iletişimde olmak tanımlanamaz bir zevkti. Bu mesafeden, Paul'ün beraberken yaptığını hiç görmediği bir şekilde kendini eleştiriyordu. Gençliklerini tarif ederken kullandığı kelimelerin kendisi yeni değildi; fark o zamanlar kelimeleri o kadar mutlak ve kendinden emin bir karizmayla ifade ediyordu ki Paul söylediklerine inanamıyordu. Lise yıllarında Paul, Eduard tarafından çılgınca ele geçirilmişti, hatta Eduard'ın en iyi arkadaşı, kendisi tarafından da aynı şekilde. Bu yüzden Eduard kendi insani eksikliklerinden açıkça bahsettiğinde, bu da sanki Paul'ün daha aşağı olduğunu yüzüne vurmanın başka bir yöntemi gibi görünmüştü.

Şimdi, uzaktan, Paul Eduard'ın söylediği şeylerle ilgili tamamen farklı hissetmeye başlamıştı.

Arkadaşıyla bir kere daha gurur duydu. Normalde bir arkadaşlığın, eğer başlangıçta eşitliğe dayanıyorsa ve zayıf olan taraf, bu örnekte Paul, eşitlik talep ediyorsa, çökmesi gerekmez miydi?

Onların arkadaşlığı çökmedi. Bir kere daha, Eduard pek çoklarının bağımlı olduğu paradigmanın üzerine geçmeye hazırdı. Dünyanın bir tarafından ötekine, bu onların arkadaşlıklarını sürdürme projesiydi ve bu da diğer pek çok şeyin yanı sıra eşitsizlik meselesi üzerine de çalışmaları demekti.

Eduard orada halinden oldukça memnun gibi görünüyordu. Tıpkı Paul'ün burada evde, değerlendirme işlerinin daha politeknik yıllarında gitgide daha başarılı hale gelmesi gibi. Düzenli bir şekilde artan gemi fiyatları sayesinde, gemi satın alma ve satmaya başlamaya ve bu şekilde gelirini çoğaltmaya hazırlanıyordu. Şansı yaver gitmişti ama babasının bir arkadaşı, Büyük İskandinav Telgraf Şirketi'nin mü-

* (Fr.) Balta girmemiş ormanlar onları delirtiyor. (ç.n.)

dür yardımcısı, onun planlarının fısıltısını duydu ve ona durmasını emretti ("Böyle çalışkan ve uzlaşmacı genç bir adamın kariyerini çarçur etmesini görmeye dayanamam, hepsi bu. Bu yüzden o planları unutun.")

Sonraki birkaç sene içinde, dünya ticareti neredeyse yok olacak seviyede azaldı. Kopenhag Limanı'nda, her koridorda gemiler üç dört metre de bir yatıyordu ve ikinci elin tonaj fiyatı neredeyse yarıya inmişti. Etrafında, rakipleri iflas ediyordu. Ama doğru zamanda doğru bir bağlantıdan aldığı ipucu onun işlerinin diğerlerinden daha iyi gitmesine yardımcı oldu. '30'ların başında bir gemi borsacısının kâr elde etmesini imkânsız buluyorlardı; teknolojik gelişmeler çok hızlı gerçekleşiyordu. Bu yüzden sadece birkaç yaşındaki gemiler bile tamamen kullanımdan kalkıyor ve satılamaz hale geliyordu. Geriye kalan gemiler için sahipleri satışlarını satış trendleri tekrar eski haline döner umuduyla erteliyordu.

Paul'ün özel piyasasının diğer borsacıların çok aşina olmadığı daha yeni dizel motorlu gemiler olması ve aynı zamanda buharlı ve rüzgâr gücüyle çalışan gemileri modernleştirme üzerine danışmanlık yapması onun avantajına oldu. Ama her şeyden önemlisi, başarılı oldu çünkü daha okuldayken, piyasadaki pek çok insan onu bizzat bir geminin güçlü ve zayıf noktalarını anlayabilen emin bir göz ve sattığı geminin noksanlarını gizlemeyecek bir işadamı olarak tanımıştı. Etrafının ona olan güveni onun işi için çok önemliydi. Bir gemi sattığında, herkesten daha iyi fiyata satardı çünkü ismi senetti.

17 Mart 1930

Gün boyu, köylerde neredeyse hiç erkek kalmıyor; eğer kauçuk ve pamuklarını ayrıcalıklı şirketlere götürmezlerse borçlu hapishanesine atılırlar, bu yüzden ormanda çalışıyorlar. Çocuklar etrafımızda hoplaya zıplaya oynuyor; kadınlar

meraklı gözlerle bizi izliyor. Onun haricinde sessiz. Afrika hayata geceleri geliyor. Buradaki kızları görmen lazım. Göğüsleri çok küstah ve canlı! Quelle merveille! Geçen hafta tanıştığım kız, tahmin edemezsin ne kadar...

Yerel köle ticaretine gelince, sürekli zencilerin kendi kölelerinin yerel şefler arasında çok bir hareket yaratmadan nasıl özgürleştirilebileceğini tartışıp duruyoruz. Bu benim hep tartıştığın bir şeydi.

Hellerup'ta yaşarken, Eduard'ın en sıradan günü bile garip olaylar yaşamadan bitirmemek gibi özel bir yeteneği vardı. Ve sonra, evinde, ardından konuşurken, gözü hep anlatımını düşünmeye sevk edecek ve kahkaha attıracak doğru detayı arardı. Son yılarda, Paul bu özelliğe ya da doğal olarak ilişkilendirdiği diğer özelliklere Eduardyan ya da Eduardik ya da Eduardesk demeyi bıraktı. Bunlara artık sadece Eduard demeye başladı.

Bir sürü şey Eduard olabilirdi. Özel bir mizah anlayışı ya da anlaşılmazlık örneğin. Bir düşünme şekli, gözlemlerin sıralanması. Uzun ve sallanan bir vücut da Eduard olabilirdi. Ya da modada özensiz ve bir şekilde eski moda bir zevk.

Afrika'da eski arkadaşı Eduard özelliklerini korumuş hatta yoğunlaştırmıştı. Ve tabii Hellerup Strand Caddesi'nde olduğundan çok daha büyük zulümlerle karşılaşmıştı: Zencileri hadım edip Fars ve Türk haremlerine satmak için kaçıran Arap köle tüccarları, beş yüz karısı olan şefler, cadılar, cüzzamlı koloniler, fil hastalığıyla kırk kiloluk taşaklarını taşımak zorunda kalan adamlar, diğer korkunç tropik hastalıklar, çocuk gelinler vesaire vesaire.

Paul ve Eduard birbirlerine dört seneden beri yazmaktaydı. İşinin durgun olduğu zamanlarda Paul, Eduard'ın mektuplarını alır ve Eduard'ın Afrika'sını ondan önce fethetmeye çalışırdı.

Paul de evde, Danimarka'da, eskiye göre daha çok Eduardsal özellikler kazandı. İletişimleri boyunca, başkalarını eğlendirmek veya onlarla tartışmak için kullanabileceği ilginç

konularda bir anlayış edinmişti: Fransız kültüründeki durumlar, koloni politikası ve ekonomisi, doğal mucizeler ve daha pek çok şey. Ve başarısı, anlatımında karanlık Afrika'da yaşayan yakın arkadaşının deneyimlerine başvurduğunda daha da artıyordu. Küçük sessiz Danimarka'da yaşayan kimsenin eşleştiremeyeceği hikâyelerdi. Birkaç mektup ona birkaç akşam yemeğini geçirmeye yetecek materyali veriyordu.

Ve sonra kelimelerin içinde değil de etraflarındaki aurada yaşayan her şey vardı. Hepsi gözlerde, bedende ve vücutta yatıyordu ve konudışı baş döndüren meselelerle yarattığı atmosferde. Paul kendini daha çok Eduard yaptığında, kızlarla daha iyi geçiniyordu. İş için buluştuğu insanlar bile Paul özellikle daha Eduard olduğunda toplantılarını daha çok iple çekiyormuş gibi geliyordu. Gemi fiyatlarını ve böylelikle tüm şirketi nasıl kâra soktuğu kronlarla hesaplanamazdı.

3 Nisan 1931

ve böylece adama ödemek zorunda kaldım, Avrupa'da olsa birinin köle tüccarını tutuklatmak için polisi çağıracağı yerde.

Hatırla, Fransa Oubangi-Chari'yi Dar-Al-Kuti'nin, tüm ekonomiyi insan ticaret üzerinden kontrol eden son sultanın boyunduruğundan kurtaralı sadece on dokuz yıl dolu. O zamandan beri, zenciler burada günlük hayatlarını, etraflarındaki ormanlardan gelebilecek ani saldırılar, geniş grup kaçırmaları ve köy yıkımları gibi daha büyük korkularla yaşadı. Sonuçta, bu toprakların tarihi boyunca yaşadığı binlerce yıllık zulüm o kadar büyük ki algılamak mümkün bile değil.

Bunlar yine de Paul'ün Afrika'daki hayatla ilgili hikâyelerle diğerlerini eğlendirebileceği bir şeydi: Kendi hayatı ise tamamıyla başka bir hikâyeydi. İsteksizce, kendini daha dengeli, azimli ve sanırım daha "yetişkin" bir hayat yoluna, bazen gece yarılarına kadar süren toplantılar ve evrak işleriyle dolu işine, sorumluluklarına ve her günün rutinine alıştırması

gerekti. Arada sırada yeni bir kızla tanışıyordu ama hiçbir zaman çok bir anlam ifade etmiyordu. Eduard'a yazdığı mektuplarda elinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştı ama iş onun için o kadar önemli olmuştu ki neredeyse bütün zamanını alıyordu. Eduard'ın hep karşılaştığı türden sürprizlere yer yoktu.

8 Haziran 1931

Danimarka'daki hayatında bu kadar az şeyin olupbittiğine inanmayı reddediyorum. Beni inandırmaya çalışma, işini de şu anda terk edebilirsin! Bana bahsetmek istemediğin şey bir kızla mı ilgili? Neden bunu yapasın ki? Hemen anlat!

Dizel motorlu gemilerin değerlendirmelerinin çok iyi gidiyor olması gerçekten harika ama tabii ki bunda yeni bir şey yok. Seni böyle tüketen ne?

Eğer dışarıda olup biten bir şey yoksa kafanda bir şeyler oluyordur! Dürüst olmak gerekirse, son iki mektubun inanılmaz sıkıcıydı. Ben senin arkadaşınım. Benden ne saklıyorsun?

Yemek verdiğim cüzzamlı bir çocuk ortadan kayboldu...

14 Haziran 1931

Buraya daha fazla katlanabileceğime emin değilim. Bir sene daha geçmeden beni evde görmeye kendini hazırlamalısın.

İki ay sonra evdeydi. Üç yıl sonra Paul, Emma ile evlendi ve sekiz yıl sonra Louise dört yaşına bastı, Emma Vejlefjord Sanatoryumu'ndaydı, Paul ve Eduard Louise'i bir pazar günü Vallø'ya gezmeye götürdüler.

On Üç

"*Tamam*, dedim. *Tamam*" Yüzünü tavana çevirdi. "Arrhhhh!"

Thomas ona çekinerek baktı. Bulaşıkları yıkıyorlardı.

Devam etti. "Sadece üç hafta olmayacağını biliyorum. Daha uzun sürecek. Sonra onu buraya getireceğiz, eve gidemeyecek ve bizim de onu yaşlılar evine göndermeye kalbimiz dayanmayacak ve Speck geldiğinde..."

"Bunların hiçbirini şimdiden bilmenin imkânı yok."

"Ama yaşlılarla bu hep böyledir. Her şey normalde olduğundan daha uzun sürer. Ve bu kesinlikle önceden bilebileceğim bir şey."

Ona doğru döndü, bulaşık süngeri elindeydi ve kazara gömleğine sıçrattı.

Bulaşık havlusuyla gömleğini silerken verdiği kısa mola, ona özür dilemesi için pek çok zaman tanımıştı. Ama dilemedi.

"Ne kadar uzun zamandır o hastaneye girip çıktığını görüyorsun. İki buçuk ay! Eminim ilk kalp pili ameliyatından sonra, kimse onun orada bir haftadan daha uzun süre yatacağına inanmamıştı. Öyle değil mi? Sen inanmış mıydın?"

Thomas cevap vermedi.

"Üç dört gün, belki, ona söyledikleri muhtemelen buydu. Tıpkı senin bana söylediğin gibi. Tam olarak aynısı."

Sonunda güveç bulaşığını bitirdi ve Thomas'a uzattı.

"Onun gerçekten bir süre burada olmasını ve ona bakmayı istiyorum, sorun bu değil. Sadece düşündüğün kadar kolay olmayacak. Üç hafta onun gibi yaşlı bir adam için çok uzun bir süre değil ve sen her gün işteyken, her gece eve geç gelirken, ben burada evde... İkimiz de çok iyi biliyoruz sonunda ona kimin bakacağını."

"Evet, ona eve gelecek olan hemşire, hasta bakıcı ve fizyoterapist bakacak tabii ki. Ve sonra Ruth. Ve akşamları da ben."

"Lütfen, bazen gerçekten...!"

Bu sefer bilerek üzerine sıçrattı ama gömleği tahmin ettiğinden daha çok ıslandı. Thomas tekrar kendini kurulamak için bulaşık havlusunu kullanırken özür diledi.

"Sadece nasıl olacağını bilmek istemiyorsun. Önümüzdeki ay boyunca zamanının üçte birini ona harcayacak kişi benken, amcana yardım etmek senin için kolay."

"Ona o kadar zaman harcamayacaksın."

Kocasına baktı. Ters gidebilecek çok şey vardı, mesela Paul düşerse ve o evde yalnızsa ve aslında ağır kaldırmaması gerekiyorsa.

"Bana bunu anlatma" dedi.

"Bunu çıkarıyorum." Gömleği o kadar ıslanmıştı ki kurulamaya çalışmaktan vazgeçti. Düğmelerini açmaya başladı. "Göreceksin, sonuçta ikiniz çok güzel zaman geçirmeye başlayacaksınız. Onun burada olmasını çok seveceksin."

"Konu bu değil ki."

Thomas ve gövdesi çıplak maymun gibi etrafta dans etmeye başlayınca düşünceleri raydan çıkmıştı. Gülmesini tutamadı.

"Evet, özür dilerim, o kadar ıslanacağını tahmin etmedim." Ona, hareketlerini çok daha canlı yapacak ani bir etkisi olan küçük bir öpücük verdi.

Pazar akşamıydı. Bunun gibi güzel bir hafta sonunda Thomas sonunda çalışma haftasının yoğun temposundan kurutulabilirdi. Böyle günler hâlâ öğrenciyken, ilk tanıştıklarında olduğu gibi çocuksu ve şapşal olurdu. Nina onu böyle görmeyi çok severdi ama tartışmayı henüz bitirme niyetinde değildi.

"İşte, tam da bunu, etrafta at gibi dolaşmaları, Paul burada yaşarken yapamazdın."

"Elbette yapardım."

"Yaşlı insanları bilmiyorsun. Sana büyük bir iyilik yapıyorum, gerçekten."

Üç yıl önce, Nina eski erkek arkadaşının evinden direkt Thomas'ınkine taşındığında, amcası Paul tanıştığı ilk aile üyesiydi. Thomas'ın ailesiyle ve kız kardeşiyle, onlar Brüksel'deki yaz tatillerinden Danimarka'ya döndükten sonra tanışmıştı.

Thomas ve Nina merdivenlerde durup Paul'ün evinin kapısını ilk defa çaldıklarında, Nina 29 yaşındaydı. Yetişkinlik hayatının oldukça büyük bir kısmında, kendinden on üç yaş büyük bir öğretmen arkadaşıyla yaşamıştı. Her şey, Nina da dahil, çok güzel, düzenli, planlı ve sorumluluk sahibiydi. Sonra kendinden iki yaş genç Thomas'la tanıştı. Onun bir mimarlık öğrencisi olduğundan, çocuksu olduğundan, yatakta eğlenceli olduğundan ve birlikte yaşadığı Niels'dan son derece farklı olduğundan başka onunla ilgili bir şey bilmiyordu.

Tanışmalarından üç hafta sonra, kendininki dahil herkesin beklentilerini şaşırttı. Her şey şaşırtıcı bir hızla oldu. Niels'ın şehirdeki evinden ve tamamıyla yerleşik yetişkin hayatından direkt Thomas'ın karışık evinde taşındı. Niels buna o kadar alındı ki Nina beraber çalıştıkları okuldaki işini bırakmak zorunda kaldı.

Sonuç olarak, amcası Paul'den oluşan Thomas'ın ailesinin karşısına ilk defa çıkacakken, kendisinin kim olduğuna dair hiçbir fikri yoktu. Sadece Niels'ı, şehirdeki evini ve işini

başından atmakla kalmamış, kendinin, ailesinin ve arkadaşlarının bildiği Nina'yı da silip atmıştı. Geriye kalan artık tanımadığı ve bu yabancılığı sinirini bozan bir Nina'ydı. Bir de çok da tanımadığı bu adam.

Thomas'ın büyük amcasının evindeki odalar eski modaydı, tahmin ettiği üzere, bir sürü aile yadigârıyla ve '40'lardan ya da '50'lerden kalma mat açık renk ahşap mobilyalarla doluydu ve Thomas'ın ona beraber geçirdikleri ilk gecelerden birinde çocukken büyük amcasına yaptıkları ziyaretlerden hatırladığı nostaljiyle bahsettiği yeşil deri kaplamalı çalışma masasını çabucak fark etti.

Yaldız kaplamalı oval çerçeveler içinde irili ufaklı aile fotoğraflarına ek olarak, duvarlarda değerli olduğu şüphe götürmez pek çok tablo asılıydı ve açık renk mobilyalar gibi yarım yüzyıl yaşında görünüyorlardı.

Paul hizmetçisi Ruth'u misafirlere merhaba demesi için oturma odasına çağırdı. Tanıştırma sırasında onun hizmetçiliğini ve kişiliğini öyle övdü ki Ruth gergin bir ifadeyle mutfağa geri dönmeden önce girdiği kapıya kaçamak bakışlar atmaya başlamıştı.

Sonra geniş seçenekli aperatiflerle dolu bir tepsi sunuldu. Paul, onların da tercih edeceği, Martini Rosso içiyordu. Kendisinin eşinin ailesiyle tanıştırılmasının onun için nasıl bir deneyim olduğunu anlatmaya başladı. "Tabii böyle durumlar biraz gergin olur. Ve sonra, bahçede bir tur attıktan sonra, tam yemek salonuna giderken, bir eşekarısı beni boynumdan soktu. O kadar çok acıttı ki, tabii ben belli etmemeye çalıştım..."

Şimdi, elli bir yıl sonra, o akşamı anlattı durdu, hırıltılı sessinin izin verdiği derecede yüksek sesli kahkahalar atarak, tüm o abartılmış dikkat ve gerginlik kargaşasında kızlarının genç adamını sokan eşekarısı için önerilen eski ilaç tariflerinden bahsetti. "Akşam yemeğindeki bir gecikmenin o zamanlar ne kadar ciddi bir mesele olduğunu anlamalısınız." Paul dostça bir gülümsemeyle durakladı, "Bilmem biliyor musunuz ama ben gençken insanlar saat altıda akşam yemeği yerdi. Ve bu hep altı olmak zorundaydı, tam altı."

Nina, onun kendini içinde bulduğu ana referans vererek nasıl inanılmaz bir empati ve özen gösterdiğini düşündü. Aynı zamanda, kendinin ne kadar önemli olduğuna dair abartılmış sevimli bir inancının olduğunu gösteriyordu. Büyük amca gerçekten bu ziyaret için Nina'nın sanki kendisi Thomas'ın ailelerinin tek bir vücutta birleşmiş haliymişçesine gergin olduğunu düşünüyor olmalıydı.

Onun soluk gözlerine, yaşlı burnuna baktı, hırıltılı sesini dinledi. Bir yandan onunla ilgili her şeyi özümsemeye çalışırken, bir yandan da erkek arkadaşıyla ilgili her şeye dikkat etmeye çalışıyordu. Kanepede oturan Thomas'ın yüzüne baktı ve büyük amcasını dinledi. Thomas'ın ondan gerçekten iki yaş küçük görünmesi onu tekrar şaşırttı; kendisine sesli hikâye okunan mutlu, küçük bir oğlan çocuğuna benziyordu.

Büyükbabanın saati tam altıyı vurduğunda, Ruth, yemeğin hazır olduğunu söylemek için içeri girip oturabilsinler diye yemek odasına açılan ikili kapıyı açtı. Nina hizmetçilere alışık değildi ve bu yüzden akşam yemeği onun için yabancı bir deneyim oldu.

Gümüş servislerde yemekler istedikleri anda sunuluyor ve sos her servis edildiğinde sıcak akıyordu. Şarap doldurulmuş ve kısa bir puro molasından sonra, henüz yemekler arasındayken, masadan kalkmadan, "tatlı bir şeylere geçmeden önce" sadece birkaç dakika önce çırpılmış kreması üzerinde tatlı servis edildi.

Nina, Thomas'a bakarken geçmişinin bir parçası olan bu eski dünyayı ona göstermekten ne kadar memnun ve gururlu olduğunu görebiliyordu. Yemek boyunca Thomas'ın gözleri ondan ayrılmamıştı ve Nina memnun görünüyor olsa gerek, sevinçten parlıyorlardı.

Belki büyük amcası, onun bu buluşma için gergin olduğunu düşünmekte haklıydı. Bir tür rahatlama hissetti, sanki bir tür endişe buharlaşıp yok olmuş gibi. Belki hayatının son aylarının yaşlı bir adama ya da bir başkasına onun hovarda ve sorumsuz bir kadın olduğu gibi yanlış bir izlenim verebileceğinden endişelenmiş olabilir miydi?

Bunun yerine, Thomas'ın büyük amcasında, ona yargılayandan çok anlayış gösteren bir his veren bir şeyler vardı. Paul bir kelime dahi etmeden, onun da bir zamanlar kendisi kadar karışık ve belirsiz olduğuna dair bir izlenim edinmişti. Bunu Paul de biliyordu, kimliğinin çok kısa bir süre içinde altüst olmasının nasıl bir şey olduğunu.

Düşünebileceğinden çok daha büyük bir rahatlamaydı, kendini diğerlerine hiçbir utanma hissetmeden sunabilmek. Yine de bunların hiçbiri yüksek sesle dile getirilmedi; belki bu büyük amcanın onlarca yıl boyunca öğrendiği özel bir numarasıydı, yakından fısıldamaları ve sulu gözleriyle.

Yemek boyunca, iki adam uzun uzun Thomas'ın işinden konuştular. Mimar Thomas ve mühendis Paul olarak iş onların konuşmaya alışık oldukları bir konu gibiydi. Nina, Thomas'ın anlatımında biraz abarttığını fark edebilecek kadar işine aşinaydı ama bu anlaşılabilir bir şeydi. Paul'ün onun başarılarını duymaktan ne kadar mutlu olduğunu gördükçe insanın kendini durdurması güçtü.

Sonra Paul kadehini bir kez daha kaldırdı, Ruth'u da mutfaktan çağırarak. Masanın başında, oturduğu yerde küçük bir çan vardı, muhtemelen Ruth'un onu çağırabilmesi için yerleştirdiği, ama onu kullanmıyordu. Onun yerine seslendi, "Ruth! Gelip kadehimizi kaldırırken bize katılmaz mısın?"

Ruth içeri girdi ve dördü birden kadehlerini kaldırdılar, ciddiyetle birbirlerinin gözlerinin içine bakarak. Ruth'un mutfak kapısının yanındaki rafta duran bir kadehi vardı. Kadehlerini tokuşturduktan sonra, diğerleri oturup içmeye devam ederken o rafın arkasında ayakta bekledi.

Zamanla, yemeğin sonlarına doğru, Paul, Ruth'u giderek daha çok yemeğe katmaya başladı. Thomas ve Nina vardıklarında, ilişkileri ılık ama dikkatli görünüyordu. Bir, bir buçuk saat ve bir, bir buçuk şişe şaraptan sonraysa, Ruth her kadeh kaldırmaya davetliydi. Kendi kadehini de Paul ve misafirlerin kadehini doldurduğu sıklıkta doldurmaya başlamıştı.

Yemeğin ikinci yarısında birkaç sefer Paul kendinden daha iyi hatırlayacağını düşündüğü birkaç şeyi Ruth'a sordu

ya da tartıştıkları konu hakkında onun ne düşündüğünü duymak ya da ondan aklına gelen bir hikâyeyi anlatmasını istedi. Hatta tatlı sırasında, Ruth arada muhabbete kendi yorumlarını da kattı. Hiçbir noktada misafirlerle beraber masaya oturmamış ve vaktin yarısını mutfakta yalnız geçirmiş de olsa, Nina sonunda onunla uzun uzun konuşma fırsatı buldu.

Yemek bitip, oturma odasına geçip kahve içip, Ruth'un ev yapımı kurabiyelerinden yerken, Nina, Ruth'un gelip onlarla muhabbet etmeye devam etmemesi karşısında şaşırıp kaldı. Ama Ruth çoktan bulaşıkları yıkamış ve evine gitmişti. O ve Paul arasındaki seremoninin ve mahremiyetin olmadığı iletişim tarzları, Nina'nın tüm bu formalitelere bir noktada sona erecek bir tür oyun gibi bakmasına sebep olmuştu. Şimdi öğrenmişti ki "Ruth'un evde eşlik etmesi gereken bir de kocası vardı." Paul, ilişkilerinin Nina'ya garip görünebileceğini fark etmemişti.

Paul ve Ruth'la geçirdikleri gece Nina için Niels'la, taşınmayla, işle, hayatında yaşadığı en karmaşık iki ayla ilgili problemlerinden kaçabileceği bir sığınak olmuştu. Buradan hayat daha parlak görünüyordu.

Merdivenlerden aşağı inerken, dünyaya, Thomas'a ve kendine ve Thomas'ın ailesine ya da şimdiye kadar onlar hakkında bildiği şeylerle dair içinde bir coşku hissetti.

Ama o zamandan beri, işler Paul için yokuş aşağı gitmişti. Birbirinden bağımsız bir tür hastalıklar bataklığına sürüklendi: Kalbi vardı ve sonra kırık kalçası. Eve geldi ve keyfi yerine gelmeye başladı, sonra kalp piline alerjisi çıktı ve yeni bir pil konuldu. Uzun bir iyileşme çabasından sonra tekrar eve döndü ama sadece on gün kalabildi çünkü onu son derece zayıf düşüren, hezeyanlara sebep olan ve ayakta durmasını bile güçleştiren bir tür enfeksiyona yakalandı. Bir kez daha, hastanede kalışı uzadı ve bu sefer henüz hâlâ hastanedeyken bir bacağında kan pıhtısı oluştu.

Sayısız hastane ziyaretleri aile ve Ruth için zordu. İlk kaldığı zamanlarda fiziksel ve akılsal olarak o kadar kuvvetten düşmüştü ki, herkes bir noktada geri dönüş noktasını

geçtiğini ve öleceğini düşünmüştü. Doktorlar aileden çok daha optimistti ama tabii onların Paul'ün hastaneye yatmadan önce nasıl olduğunu bilme ihtimalleri yoktu.

Ve sonra Paul doktorların haklı olduğunu kanıtladı. İlk kalışından sonra, Thomas ve Nina hastaneden dönen kişi sanki Paul değil de topal bir kukla gibi hissetmişti. Ama evde birkaç gün kalması enerjisi ve asaletinin geri gelmesine yetmişti.

Aile, Paul'ün yaşının kaygan kumlarına son kayışının hastane çevresinden kaynaklandığını düşündü: Haftalar süren kendine yetersizlik ve ağrı, güçsüzlük, yatak istirahati, yeni yüzler ve garip bir ortam, ilaçlar.

İkinci kez yatırıldığında, önemli olan şeyin onu bir an önce oradan kurtarıp eve getirmek olduğunu biliyorlardı. Eğer hastaneden taburcu edilebilecek kadar iyileşebilirse, onun için başka birçok şey de iyileşecekti.

Hastanede her kalışında, sanki bir parçası kesilmiş gibi oluyordu; uzun beklemeler ve başka insanların hayatı üzerine verdikleri kararlar vardı, kararlarının bazıları iyi bazıları hatalıydı; yeni komplikasyonlar, eve gitmesini engelleyecek daha önce hiç yaşamadığı sorunlar ortaya çıkıyor ve bu durumlara yeni müdahaleler yapılıyor ve sonra bu müdahalelerin yan etkileri oluşuyordu. Nina ne olursa olsun, kalp için hastanede yatarken kalçasını kırmasını engelleyebilmeleri gerektiğini düşünürdü çünkü bu tür bir şey evde hiç başına gelmemişti. Yine de hastane olmasa, kalbi onu öldürebilirdi. Nina için sinirini ve hayal kırıklığını nereye yönlendireceğini bulmak güçtü. Bu binlerce günlük çile için ya doktorlara ve tüm sisteme ya da Paul'ün bedenine öfkeleniyordu.

İsteksizce kendini, ona söylenene inanmaya ikna etti.

Bu da bu yaşta her şeyin parçalanmaya başladığıydı.

Eduard Afrika'da kazandığı parayla babasının eski şarap firmasını iyi bir fiyata satın almıştı. Babasının iletişimlerini

ve müşterilerini zaten tanıyordu ve bu iş ona sonunda iyice akıcılaştırdığı Fransızcasıyla yaşamasına olanak tanıyordu. Daha da önemlisi, yeni işi Paris'teki arkadaşlarını sık sık ziyaret edebilmesini sağlıyordu. Paul, Emma ile birlikte Kopenhag'ın Østerbo Mahallesi'nde küçük bir restoranda otururken Eduard yine bu iş gezilerinden birindeydi.

Bu, Paul'ün bir iş kontağının inşaat bitiş seremonisinde Emma'yla tanışmasından sonra, beraber yalnız geçirdikleri ilk geceydi. Paul'e ilgisi olan diğer kızlar normalde Emma'dan çok daha istekli olurdu ve şimdi onun da öyle olması gerekirdi ama bunu kesin olarak bilmek zordu. Emma onunla flört eden diğer kızlardan farklı davranıyordu. Merakı, midesinin ve içorganlarının olduğu yerde duyduğu bir boşluk hissi halinde hissediliyordu. Emma'nın kelimeleri bedeninde yankılanıyordu. "Yine bunu söyleyen insanların alternatiflerden haberleri bile yok! Mesela Toptancılar Federasyonu Başkanı, Bay Prieme'nin dün Sermaye Piyasası toplantısında söylediklerini oku: Kronun döviz değerini azaltmadan yabancı poliçelerin feshedilmesi gerektiğini söyledi! Bunu nasıl söyler? Nasıl?"

"Sanırım tüm ticari faizler..."

"Elbette! Ama bunun yerine ne koymak istiyorlar? Yabancı Döviz Bürosu'nda nasıl acele ve rasgele kararlar alabildikleri beni deli ediyor. Daha iyi bir şey bulmaları gerek ve tarifeler hakkında hiçbir laf duymak istemiyorlar."

Birkaç cümle sonra, konuya ilgisi o kadar alevlendi ki, başka bir şey düşünmüyordu. Sonuç olarak, etrafında odada olan bitenin bilincinde değildi. Ya da kendi ve dinleyicisi arasındaki oyunun bilincindeydi ve belki de onunla biraz oyun oynuyordu.

Şimdi Toptancılar Başkanı'yla ilgili üzgündü. Paul gözlerine bakmayı seviyordu ve istediği kadar bakabiliyordu çünkü çoğu zaman o ona bakmıyordu. Diğer yandan, gözlerinin onda olduğunu fark ettiğinde, garip bir şekilde göz kontağını çok uzun süre devam ettiriyordu.

İnşaat bitimi seremonisinde, ilk tanışmalarında, hukuk fakültesi final sınavında aldığı en yüksek nottan bahsetmiş-

ti. Ve İçişleri Bakanlığında çalıştığına göre yetenekli ve başarılı olmalıydı. Yine de Paul'e, yetişkinlik hayatında çok yönlendirilmemiş ya da kimseden gerçekten etkilenmemiş gibi gelmişti, sanki onu kollayan biri yokmuş gibi.

Muhabbetçiçeği yeşili ipek çok modern bir elbiseyle restoranda görünmüştü. Elbisesi o kadar yeni ve giyilmemişti ki, daha birkaç gün önce almış olmalıydı. Onun konuşma fırtınası altında, Paul'ün, buluşmaya gelmeden önce annesine telefon açıp akşam bir randevusu olduğunu söyleyip söylemediğini merak edecek pek çok vakti vardı. Bir kız arkadaşına danışmış mıydı? Böyle bir şey için yakın bir arkadaşı var mıydı acaba? Elbise bu geceki buluşma için biraz fazla şıktı. Ve aşırı pahalı olduğu her halinden belliydi.

Emma'nın yüzü, döviz piyasasındaki soruya ne kadar içerlediğini belli ediyordu ve kendisi farkında olmadan, dudaklarını hoş ve erotik bir şekilde hafif çarpık dişinin üzerinde gezdirdi. Fakat mavi göz farı ve tüm makyajı elbisesiyle uyumlu değildi. Onda masum olan bir şeyler vardı, sadece bedensel değil sanki sosyal bir bakirelik.

"Çok az insanın aklına gelen şeyse yabancı poliçelerin kısa vadelerinin yönetimini nasıl etkileyeceği ve bunun avantajlı olması çok zor, öyle değil mi, senin için ve gemi sektörü için?"

Bir erkeğin flört etmeye çalıştığı bir kızın asla konuşmayacağı bir sürü konu hakkında konuşmaya devam etti: Ülkenin ekonomik ve politik meseleleri, liderleri ve iktidara giden yolları, şu anki mevzuatların yarattığı sosyal adaletsizlikler ve onları düzeltme ihtimalleri. Ve daha sonra ortaya çıktı ki, Sosyal Liberal Parti tarafından yürütülen bir bakanlıkta çalışmasının yanı sıra, kendisi de partinin aktif bir üyesiydi.

"Fakat Bay Paulsen, sizin pozisyonunuz ne öyleyse?"

Açıklamaları, Paul'ün fikirleri hakkında otoriter soruları ve bunları takiben Paul'ün bildiği her şey hakkında açtığı tartışmalar önemli ve ilginçti. Bu, onu ya hassas olduğunu gösterme ya da alay etme dürtüsüyle, kolunu onunkine değdirmek için bir bahane uydurmaya itti. Bu önce onu ürküt-

tü, refleks olarak kolunu çekti ve bakışları onunkilerden çok uzağa kaçtı. Şimdi öncekinden bile daha hızlı konuşuyordu, evet o da bir şeyler hissediyor olmalıydı.

Zeki ve bilgili bir kamu çalışanı olsun olmasın, Paul kendini onu yeni doğmuş, ayakları üzerinde titreyerek duran bir buzağı gibi düşünürken buldu. Ve şu anda tam orada, o akşam, ona bir şeyler öğretecek, onu sevecek, hayatının geri kalanında ona göz kulak olacak adam olmayı seçebileceğini fark etti. Kalçasının arkasında sandalyesini, bileklerinde masa örtüsünün ucundaki iplikleri hissediyor, gümüş şamdanın yuvarlak ayaklarında ışıkların yansımasını görebiliyordu. Ve onun eğlenceli, tutkulu, bilgili, önemli ve her şeyden önemlisi hiç de sıkıcı olmayan kelimelerini dinledi.

Gece geç saatlerde, Emma hiç durmadan konuşmaya devam ederken, ona Østerbro sokaklarında evine kadar eşlik etti.

Ancak evine varıp birbirlerine iyi geceler deme vakti gelince, konuşmayı bıraktı. Son derece sıradan bir Østerbro merdivenleriydi, kapının üzerinde tek bir lamba ile aydınlatılmış. Kaldırımda kapının önünde durdu, böylece dış hatları aydınlandı ve Paul, "Geldiğin için teşekkür ederim, çok güzel bir geceydi" dedi.

Emma, "Evet, kesinlikle öyleydi" dedi.

Onunla diğerleriyle olduğundan farklı olduğunu biliyordu. Onu, bununla bir şey ima etmek istemediği müddetçe öpmemeliydi. "Umarım" dedi, "yakında seni tekrar davet etmeme izin verirsin."

Emma derin bir nefes aldı. "Ben de öyle umarım. Çok güzel bir geceydi."

"Evet."

Sonra onu öpmek için eğildi.

Emma ona lambanın ışığında kocaman olmuş ya da ona öyle gelen, gözlerle baktı. Gözleri yalvaran bir ifadeyle kocaman açılmıştı, tıpkı boğazını kesmesi gereken vaktin geldiği gri mavi gözlü bir buzağınınki gibi ve kanının kovaya akmasına izin verecekti.

Ona doğru hareketine devam etti ve yüzü onunkine ulaşmak üzereyken, Emma kendini onun üzerine attı. Vücuduna yapıştı ve ağzını onunkine bastırdı, bu yüzden ön dişleri beynine doğru gürültülü titreşimler göndererek birbirine sürtündü.

Ağzını biraz uzakta tutmaya çalıştıysa da Emma kendini ona doğru öyle güçlü bastırıyordu ki bu mümkün olmadı.

Sadece filmlerde görmüş! diye düşündü. *Aman Tanrım, bu gerçek olabilir mi? İçişleri bakanlığında bir müdür, sadece beyazperdede görmüş olsun?*

Ona göstermeden, kendisinden çok farklı, yol yordam bilmeyen bir kıza tesadüf etmesine kendi kendine güldü. Kendinde, onunla dalga geçme dürtüsüyle birlikte gelen bir üstünlük duygusu fark etti.

Garip bir şekilde, bu Tanrısal keyif aynı zamanda Emma'nın savunmasızlığına karşı sempati duymasına neden oldu. Bu kız, beraber dans restoranına giderken ve şehrin sokaklarından eve doğru yürürken kreşte ve bakanlıkta öğrendiği kuralları uyguluyordu. Ona göre bu sakar hareketler inanılmaz büyük bir ciddiyetle üretilmiş olmalıydı.

Ve tam olarak anlayamadığı bir şey oldu; liseden beri nerede nasıl davranacağında, doğru zamanda doğru insanlara doğru şeyleri söylemede, doğru genç kızlarla doğru şeyler yapmada kazandığı deneyimlere rağmen, onunla bir bağlantı hissetti. Beklenmedik bir teşhis, anlayamadığı türden bir hepimiz-aynı-gemideyiz hissiyatı.

Normal bir durumda keyif verici olabilecek bir öpücük almayı beklemekten vazgeçti ve kendini bu rahatsız, çocuksu diş gıcırdatmaya verdi. Hissi özellikleri nedeniyle keyif alabileceği bir öpüşme değildi, sadece ne ifade ettiğiydi mesele.

Orada birbirlerine sarılarak durup gözlerinin içine baktılar. Etraflarında, yakındaki evlerin pencerelerinin arkasında insanlar karanlıkta durmuş onları izliyor olmalıydı. Ama onların komşusu olan Paul değildi ve Emma önemsemiyor görünüyordu.

Onun ne düşünüyor olabileceğine dair tahminlerde bulunuyordu ki Emma aniden "Haziran'ın 11'ini her zaman hatırlayacağım" dedi. "Bugün hayatımın en mutlu günü."

Paul ona gülümsedi ve tekrar öptü; bu sefer daha nazik tutmayı becerdi. Ve bunu yaparken, keyifle aklından geçirdi, *artık gerçekten durmalı. Bu beni ikinci görüşü ve sadece öpüşüyoruz. Yakında işler yolundan çıkacak.* Bir yandan da *Daha iyisini hak ediyor. Bu kız sevilmeyi hak ediyor, tüm o aptal genç kaz kafalılardan daha çok. Kimsenin ona bu sevgiyi vermemiş olması ne kadar korkunç,* diye düşündü. Ve hâlâ, tüm mantık sınırlarının ötesinde, onda kendine çok yakın bir şeyler fark etti.

"Biraz daha yürüyelim mi?"

Doğu parkına doğru yürüdüler. Onun omzuna yaslanmıştı, birbirlerini yakınlarında tutuyorlardı.

Parktaki çalıları, yolları, çiçekleri bu bulutlu yaz gecesinde fark etmek güçtü. Karanlık tarafında yutulmamış şeyler de kendilerini ancak grinin gölgeleri olarak gösteriyordu.

"Sanki bir sinema filmi gibi" dedi Paul ve Emma ne demek istediğini anladı.

"*Gündoğumu.*"

"Evet, o. Kesinlikle."

Ve gülmeye başladılar, kimin filmdeki naif çiftçi, kimin şehirli kötü kadın olduğuna karar vermeye çalışarak.

"Hadi gölün diğer tarafına gidelim. Böylece ayı, gölün ve ağaçların üzerinden karşımızda izleyebiliriz."

Park gri olmasına rağmen, bir filmden daha fazlasıydı; nemin içinde, durgun gece havası ve yanından geçtiklerinde birer birer kendilerini hissettiren bitkilerin kokusu.

Filmi tartışmaya başladılar ve Emma'nın girişimiyle, konuşmaları toplumsal sınıfların yok edilebilme ihtimallerine doğru ilerledi. Paul, "Artık bir sekreterim olduğuna göre, bana kapitalist diyebilirsin, değil mi?' diye sordu.

"Evet."

"Ama bu benim ailemin parasıyla karşılayabildiğim bir şey değil ki. Başlamak için aldığım tek yardım, bağlantılar ve doğru zamanlarda gelen iyi tavsiyelerdi. Bunu övünmek

için söylemiyorum. Bunlar büyük fark yarattı, sana anlatabilirim. Bazı çevrelerde hareket etme deneyimim olmasaydı bugün ben de gayet fakir olabilirdim. Bu yönetici sınıfın iktidara tutunma yolu. Ve bu yeterli! Kanunla bunun önüne nasıl geçebilirsin ki? Miras alınmış bağlantılar ve iyi tavsiyelerin olmadığı bir toplumu nasıl yaratabilirsin?"

"Ailen aynı zamanda sana gerçek bir yönetici sınıf görünüşü vermiş" dedi gülerek.

Hâlâ onun gülüşünü ve çarpık dişini çok güzel buluyordu. Emma onu öptü.

"Nasıl göründüğün benim için sadece bir bilet. Of beni şimdi partiden birileri bir duysa!"

Daha sonralar bu geceden çok bahsettiler.

Aileleri birbirleriyle tanıştırıldıktan, Paul ve Emma nişanlandıktan sonra, Paul Emma'ya, onu o gece diğer kadınlarla ve 29 yaşında ve hâlâ bekâr olan kadınlara yapılan saygısızlıklarla ilgili o uzunlukta ve öfkeyle konuşmasının, gergin olmasıyla ilgisi olup olmadığını sordu. "Bunun bir güven belirtisi olduğunu düşündüm, beraber geçirdiğimiz ilk akşam, benden üç yaş büyük olduğunu bile söyledin."

"Sinirli değildim! Her şey mükemmel derecede romantikti! Sen çok yakışıklıydın ve ne söylediğimi anlıyordun. Ve ben de çok konuştum, bu doğru."

"Gecenin bir noktasında, en az yarım saat hiç durmadan kendilerini kocalarına adamış, dedikoducu, öğleden sonraları briç oynayan zengin kızları hakkında söylendin durdun. Konuyu daha romantik bir yere çekmek oldukça zordu. Çok sinirliydin! Kız arkadaşlarının arkadaşlarının sana karşı çok kötü olduğunu, senin evde kaldığını düşündüklerini söyledin."

"Gerçekten bunları dedim mi? Hayır, eminim dememişimdir."

"Ve ben sana dikkatini dağıtmak için Eduard'la ilgili hikâyeler anlatmaya başladım, belki böylece biraz daha romantik şeylerden konuşabiliriz, diye. Ama sen çok öfkeliydin."

"Hayatımın en mutlu günüydü. Ve benimle evleneceğine dair içimde hiçbir şüphe yoktu. Birlikte, bilmiyorum ne kadar, belki altı saatten biraz daha az süre boyunca konuştuk."

"Sekizden biraz az, her türlü."

"Evet. Ve ben son derece mutluydum."

On Dört

Üçüncü sefer hastaneden taburcu edilmeye hazırdı ama bu sefer mesele biraz daha karışıktı çünkü o hastanedeyken yaşadığı binada tadilat başlamıştı. Küfün yarattığı hasar banyonun yerlerinin yenilenmesini aynı zamanda duvar sıvasının, çıplak tuğla kalana kadar sökülmesini gerektirmişti. Yerler ve duvarlar yapılmıştı ama mantar ilacının varlığı apartmanı en az üç hafta daha oturulamaz kılıyordu.

Thomas ve Nina onu hâlâ güçlüyken hastaneden çıkarmak istedi. Aksi halde hastanede kalışının onu daha da zayıflatma ve sonunda bu yabancı ortamın onun hayatını alma riski vardı. Ve eve geri dönemediğinden, onlara taşındı. Thomas'ın işine ve Nina'nın hamileliğine rağmen, başka kim böyle bir şey yapardı ki zaten. Onu ne pahasına olursa olsun hastaneden çıkarmaları ve sonra durumlar ne gösterecek bakmaları gerekti.

Mutfakta tekli koltukta oturdu. Bir hasta servisi onları eve getirmişti, onların misafiri olarak geçirdiği ilk geceydi. Önceki gece, Thomas tekli koltuğu mutfağa taşımıştı ki Nina ve büyük amcası, Nina yemek hazırlarken birbirlerine eşlik etsinler.

Paul bacakları bir tabureyle yükseltilmiş ve battaniyeyle örtülmüş oturdu. Keyfi yerindeydi, yeniden dışarıda olmaktan çok memnundu.

"İşte şimdi iyileşeceğim, şimdi tamamen sağlığıma kavuşacağım. Bunu biliyorum, şimdi tüm o şeyler... üzerimde değilken... Şeyler... Onlar üzerimdeyken..." Kullanacağı kelimeyi unuttu. Orada oturdu ve dizlerine baktı.

Ama enerjisi vardı, dışarıda ve özgür olmanın sevinciyle bir şeyler illaki iyiye gidecekti. Nina, Thomas'a hak verdi: Önemli olan onu hâlâ çıkarabiliyorken dışarı çıkarmaktı ve böylece bu mutluluk tüm vücuduna yayılabilirdi. Sonra aklı daha berraklaşır ve belki ameliyat edilen bölge de iyileşirdi.

"Hah hah, sanırım ne diyeceğimi unuttum." Hırıltılı sesiyle tekrar güldü. "Eminim aklıma gelecektir. Şimdi buradayım, sizin evinizdeyim ya bir şekilde hatırlarım. Bunu Thomas'la da konuştum."

Nina onlara ilk akşamlarında ne pişirmesi gerektiğini düşünüyordu. Öyle pek geleneksel yemek tarifi bilmiyordu. Irma süpermarketinde iyi bir fiyata düşen ördek göğsü filetosunda karar kıldı.

Paul hızla mutfakta bakışlarını gezdirdi. "Thomas ne zaman evde olur dersin?"

Nina, Waldorf salatası için elma kesiyordu. Arkasında Paul'ün tedirginliğini hissedebiliyordu. O ve Thomas, Paul'ün onlarla ilk gecesini çok abartmamaya karar vermişti. Therese, Ruth ve diğerlerini davet etmek için biraz bekleyeceklerdi; önce Paul'ün yerleşmesi ve dinlenmesi gerekti.

Ama bu 82 yaşındaki adamı azımsadıkları aşikârdı. Keyfi son derece yerindeydi. Ve vücudunun hareket ettirebildiği parçalarının yerini değiştirip duruyordu. "Ah, burada çok rahatım. Bu yastığı tam olması gereken yere koymuşsun."

Emma bir şeyi unuttuğunu fark etti. "Bir şeyler içmek isterdin, öyle değil mi?"

"İsterdim, hele de sen söyledikten sonra. Evet, çok teşekkür ederim." Emma'ya baktı, alt gözkapakları düşmeye başladığından ve gözkapağının açığa çıkmış kırmızı iç kısmına direkt bakabildiğinden, gözleri oldukça büyük görünüyordu.

Emma ona gülümsedi. "Gerçek bir hoş geldin içkisi."

"Oh evet lütfen."

Elmaları bıraktı ve bir şişe Martini Rosso almak için oturma odasına gitti. Geri dönüp ona buzlu ve limonlu bir bardak içki doldurduğunda, sanki Paul'ün aklına aniden bir şey gelmiş gibi oldu. Orada birkaç dakika sessiz oturdu.

Bir sessizlik.

"Evet, ama artık iyileşecek." Tekrar durdu. "Şimdi artık dışarıdayım. Hem Thomas da birazdan evde olur, çok uzun sürmez."

Dört gece sonra, üçü oturma odasında oturmuş eğleniyordu. Akşam yemeği yenmişti ve büyük pencerelerin ardındaki bahçede, bulutlu yaz akşamı yok olmak üzereydi. Gece oldu.

Nina ve Thomas kahve içti. Paul kafası yastıkların arasına gömülmüş yüzü tavana bakar vaziyette kanepede yattı, tıpkı hastanedeki gibi. Ve çoğu zaman uzun uzun konuştu, zahmetle kafasını kaldırıp ev sahipleriyle göz kontağı yapmak için döndüğü zamanlar hariç.

Bacağındaki kan pıhtısı için açtıkları ameliyat yarası iyileşmemişti ve koltuk değnekleriyle yürüyüşü eskisi kadar titrekti. Ama ilerlemeyi tam olarak tespit edemeseler de kesinlikle daha iyiye gidiyordu. Yemeğiyle sadece bir buçuk bardak şarap içiyordu; şarap hareketlerini, eğer dahası mümkünse daha titrek ve sarsak yapıyordu. Diğer yandansa konuşmasını daha bütünlüklü ve anlamlı kılıyordu. Sağlam koluyla el kol hareketleri yapıyor, yatakta geçirdiği uzun günlerin ardından kelimelerin nasıl olup da pörsük bedeninden böyle yoğun ve fışkırırcasına çıkması Nina'yı şaşırtıyordu.

"İkiniz de bilmelisiniz ki, gün içerisinde başınıza önemli bir şey gelirse ve sizin için anlamı büyükse bunun için çok

mutlu veya çok üzgün olma hakkınız vardır. Ama bu olurken, önemini fark edemeyecek kadar meşgulsünüzdür, size ne yaptığını anlayamayacak kadar."

"Gün ortasıdır; takviminiz buluşmalarla ve sorumluluklarla doludur ve başınıza gelenin sindirilmesi için vaktiniz yoktur, gününüz bu olayın beraberinde geçer, siz sadece yakalamaya çalışırsınız.

"Akşam olana kadar fark etmezsiniz. Diyelim eşiniz arkadaşlarıyla bir şeyler içmektedir veya bir sebepten oturma odasında yalnız oturuyorsunuzdur, içinize doğru giden yolu bulursunuz ve size tam o önemli günde ne olduğunu keşfedersiniz. Tam o an, patronunuzla ya da rakibinizle yaptığınız konuşmaları, normal bir günde üstesinden gelmeniz gereken saçmalıkları bir yana bırak, çoktan unutmuşsunuzdur.

"Ama şimdi, şimdi kendi oturma odanızda, kanepenizde ağzınızda puronuz, o çok mühim günün başınıza geldiği ortaya çıkar. Ve orada, kanepede bir başınıza, mutlu ve tabii ki sefilsinizdir."

Nina, Paul'ün onlarla olmasından memnundu. Alçak masa başı lambasından gelen sarımsı loş ışık kırışıklıklarını ortaya çıkarmıştı. Karnındaki bebeğinin tekmesini hissetti ve karanlık odada gözlerini gezdirdi. Geniş yapraklı bitki, masa, Thomas'ın büyük amcası. Muyluydu.

"Size bir şeyin tanıdık gelip gelmediğini soruyorsam eğer, hep böyle yaşadığımı ancak şimdi fark ettiğimdendir. Tüm gün bezgin ve verimliydim ve ancak akşam, gün boyu deneyimlediğim duygulara dair hiçbir şey hissetmediğimi fark ettim. Herkes böyle değil, bazı insanlar ânında tepki verir, cevapları akşama, yalnız kalana ve vakitleri olana kadar ortaya çıkmayı beklemez.

"Şimdi vaktim var ve yalnızım. Tüm gün boyunca. Uzun zaman önce başıma gelen şeyleri düşünüyorum. Ve ancak şimdi gerçekten onları hissedebiliyorum."

Başını tekrar kaldırıp Nina'yla Thomas'a doğru çevirdi. Gözleri direkt onlarınkinin içine baktı, her ne kadar garip bir şekilde orada yok gibi görünseler de. Başını yukarıda tuttu ve "Evet" dedi ve sonra başı yastığına geri düştü.

"Bir keresinde hayatımdaki tüm eylemleri uyguladım. Sevdim ve nefret ettim, bu duyguları yeni hissetmiyorum. Ama bunları öyle bir yaptım ki, bana özünde çok önemli görünmedi, neredeyse bir hayvan gibiydim, görünen o ki bunun farkında bile olmadan.

"Ve şimdi tüm bu duyguları ve düşünceleri hissediyorum. Şimdi onları çok ama çok daha güçlü hissediyorum, tüm gün kafam bu yastığa gömülüyken. O zamanki çok da önemli olmayan birkaç kısa akşamdan çok daha farklı bir şey. Şimdi ne olduğunu biliyorum. Ve sanırım ancak şimdi, aslında neyin önemli, neyin saçmalık olduğunu görebiliyorum."

"Ve hepsini çok yoğun bir şekilde deneyimliyorum."

"Şunu söyleyecek kadar ileri gidebilirim: o zamanlar hayatımın en önemli hareketlerini gerçekleştirdim. Ama ancak şimdi, ben, kendim bu andayım; ancak şimdi bunu yaşıyorum."

Paul, Eduard'ı aradı. "Buraya gelebilir misin?"

"Sen misin? Tanıyamadım..." Eduard durdu, Paul'ün sesinde duyduğu bir şeye tepki vererek. "Bir sorun mu var?"

"Uğrayabilirsen çok memnun olurum."

Şüphesiz Eduard'ın akşam planlarını yeniden ayarladığı uzun bir sessizliğin ardından:

"Tabii, gelebilirim. Bir şey mi oldu?"

"Önemli bir şey değil."

Bir başka sessizlik ve sonra "Sesin değişik geliyor. Emma'yla ilgili bir şey mi?"

"Sesim değişik geliyor olamaz. Ama biraz hasta olabilirim."

"Evet, sesinden anlaşılıyor."

"Şimdi Paul'ün bir şey söylemesi gerekiyordu ama aklı tamamen boştu. Sonra, "Merak edilecek bir şey yok" dedi.

Tekrar sessizlik, ta ki Eduard, "Biliyor musun, on beş dakika içinde orada olabilirim."

Afrika'da geçirdiği yıllar boyunca, Eduard'ın çenesi daha geniş ve kemikli olmuştu. Artık cılız bir genç değildi. Çok şişmanlamadan, daha ağır görünüyordu. Kızgın tropik gü-

neşi hâlâ yüzünde görülebiliyordu ama sadece cildinin en üstündeki Avrupalı deride belli belirsiz bir esmerlik şeklinde.

Artık onda daha erkeksi bir şeyler vardı, Paul'ün birkaç arkadaşını onun otuz yaşından büyük olduğunu düşündüren bir şeyler. Gözleri iki arkadaşın gençliğinde olduğundan farklı görünüyordu; daha kötü anlamında değil ama sanki ne kadar zeki olursa olsun, sonuçta hiçbir şeyin özünün sırrına erilemez diye düşünüyor gibiydi. Paul'e göre Eduard görünüşte çok yetişkin olmuştu.

Kanepede oturdular ve Paul ona bir hayat sigortası poliçesi almak için önce üç defa doktora gitmesi gerektiğini anlatmaya başladı. Doktorun ilk yaptığı şey kalbini dinlemek olmuştu ve kalbinde kalp kapakçığı daralması olduğunu düşündüğü bir ses duymuştu. Bunun üzerine Paul'ün bir kardiyoloğa gitmesini tavsiye etmişti.

"Ama bu korkunç! Sonra ne oldu? Kardiyolog ne dedi?"

"Şey, önce diğer hikâyeyi bitirmeme izin ver. Dr. Stentoft geri kalan vücudumu inceledi ve başka bir sorun bulmadı."

"Hayır... Evet... Peki, kardiyolog ne dedi?"

Paul bir an tereddüt etti. "Henüz onu görmedim."

"Ne! Daha görmedin mi?" Eduard'ın sesi çatladı, sanki tekrar ergenliğine dönmüştü.

"Henüz gitmeye vaktim..."

"Ne!" diye bağırdı tekrar Eduard.

"Ayrıca Dr. Stentoft inanılmaz acil bir şey olmadığını söyledi."

"Hayır, ama sorunun ne olduğunu bulmalısın öyle değil mi?"

"Öyle planlıyorum. Bu açık, tamamen açık. Sadece Dr. Stentoft'un bir şeyleri aşırı dramatize edip etmediğini anlamak için."

Eduard yavaşça kafasını salladı ve bardağına uzandı ama yarı yolda fikrini değiştirdi ve sandalyesinde geri yaslandı. "Gerçekten, Paul bazen..."

"Aslında yarın sabah kardiyologla bir randevum var, Dr. Stentoft'un önerdiğiyle değil de bir başkasıyla. Araştırdım, bunun daha iyi olduğu söyleniyor."

Bir defa daha, Paul'e inceleyen bir Eduard bakışı attı. Paul onun gözlerinin içine sakince baktı ve Eduard "Telefonda çok daha farklı geliyordu sesin" dedi.

"O zaman tamamen farklı hissediyordum. Çok iyi hissetmediğimi söylemem gerek. İşin aslı gergindim, evet gergin. Belki aynı zamanda grip oluyorum ya da öyle bir şey."

"Hasta görünmüyorsun."

"Hayır, şimdi değil! Şu anda iyi hissediyorum aslında ve öncesinde... evet, bilmiyorum, şimdiden çok farklı görünüyor."

"Gergin miydin?"

"Evet."

"Bir anda, üç hafta sonra, gerçekten gergin miydin?"

"Evet..."

Paul bir an sustu, sanki yeniden düşünüyormuş gibi ama aslında bir şey düşünüp düşünmediğini bile bilmiyordu."

"Evet, gergindim."

"Peki, şu anda, hâlâ korkuyor musun?'

"Ben mi, korkmak mı? Korkmak? Ben mi korkuyor muşum?"

"Evet, kesinlikle sen, hiç alışılmadık şekilde korkuyorsun."

Paul'ün söyleyebileceği, arkadaşı haklıydı.

Eduard devam etti. "Beni de tüm bu olanlarla ilgili nasıl gerebileceğini de gayet iyi biliyorsun. Tabii ki bunu üç haftadan daha kısa bir süre önce duymak isterdim. Bu iyi uzmanı yarın sabah mı görüyorsun?"

"Evet."

"Peki, Emma ne diyor tüm bunlara? O da benden sakladı."

"Şey, aslında biliyorsun..."

Paul, Eduard ne olduğunu anlamadan önce bir iki saniye kadar tereddüt etti. "Ona da söylemedin öyle değil mi?"

"Onu huzursuz etmekten başka bir işe yaramazdı, diye düşündüm."

"Bu gerçekten seni felç etmişti, değil mi?"

"Henüz ortada somut hiçbir şey yok. Sonuçta bu idam cezası gibi bir şey değil. Bunun beni bu kadar rahatsız etmesine izin verince kendimi süt çocuğu gibi hissediyorum."

"Dr. Stentoft sana tam olarak ne dedi?"

Paul derin bir nefes aldı. "Muhtemelen kalp kapakçığımda daralma olduğunu ve bir uzmana danışmam gerektiğini söyledi. 'Bunun dışında korkacak başka bir şeyiniz yok' dedi. Ve sonra 'Ama son Apostolado'nuzu içmenin vakti geldiğinde Bay Paulsen, emin olun kalbiniz onu söndürecek' dedi."

"Nasıl böyle bir şey söyleyebilir! Bu adamın aklından ne geçiyor?"

"Bu doktorlar kesin bir fütursuzlukla konuşabiliyorlar, benim anladığım."

"Oh, orada durmalısın. Başka bir şey söyledi mi?"

"Hayır, önemli başka bir şey söylemedi. Sana ve kız kardeşime ve aileme ve amcama ve halama selamlarını iletmemi söyledi. Ama tabii ki yapmadım."

Paul söyleyeceğini unuttu ve dalgın bir şekilde bir süre sessiz oturdu.

Eduard gece onda kaldı, Paul'ün yatağının yanına açtıkları katlanan yatakta. Dörtte üçü boş Pernod şişesini ve bardakları hazırladılar. Aralarına, oraya buraya dökülmüş su, Eduard'ın kömür karası gecede duyulan sesi, Paul ilk defa büyük bir ciddiyetle en sonunda tüm bunların ne ifade edebileceğini hayal etmeye başladı. Eduard'a ve kendine, içinde son üç haftadır kuru yığınlar halinde sessizce büyüyen korkuyu anlattı, ancak farkına varmıştı.

Ama uzun sürmedi.

Tekrar toparlandı, sakinleşti, uzun uzun ve bölünmeden konuşurken odanın içinde ağır ağır dolaştı.

Sonra başka şeylerden konuştular ve bir şekilde gece diğer geceler gibi sonlandı.

Işığı açmadılar. Eskinin o çok karanlık geceleri gibiydi, yattıkları yerde hiçbir şey görmeden, her şey hakkında konuştular. Ve her şey, neye önem verdikleri, sezgileri, mahremleri ve arkadaşlıkları, eskisinden çok daha büyük göründü. Bir kez daha hayatları mevzubahisti.

"Biliyor musun Paul?"

Dışarıdaki gece kımıltısızdı.

"Hayır, neyi?"

"Sana bir şeyle ilgili yardımcı olmak güzel. Senin bir şeye ihtiyacın olması çok nadiren olan bir şey. Evinle ilgili bir şey yapılması gerekiyorsa, ilgilenebilecek esnafların var. Hiç yazlığı kullanmak istemedin veya bir kazak ödünç almadın. Araban bozulsa tamir edecek insanlar var ve seni bir yerlere götürecek vesaire vesaire."

"Kesinlikle. Ben dünyadaki hiçbir sorunu olmayan tek insanım."

"Ben ciddiyim. Gerçekten söylüyorum, birbirine yardım etmek arkadaşları birbirine yaklaştırır, sence de öyle değil mi? Böylece her şey sadece lafta kalmaz?"

"Elbette. Sadece hayatımın senin tarif ettiğin gibi durgun sularda yelken açtığını düşünmüyorum."

"Öyle. Ve içini dökme ihtiyacı hissettiğin psikolojik problemlere gelince, onlar da aslında yok. Hiç suçluluk duygusuyla kıvranmadın ya da yanlış yaptığın şeyler yüzünden. Ve sen ve Emma arasında hiç problem olmadı."

"Hadi ama abartıyorsun."

"Abartmıyorum. Sen şımarıksın."

"Elbette şımarığım. Bu yeni bir haber değil." Güldü. "Ama benim de problemlerim olabilir. Mesela bu son ay: Fredericia Buharlı Gemi Şirketi'nin düzgün sigorta etmediği, bu yüzden bir anda iki yüz bin kron kaybetme riskine girdiğim gemiye ne demeli?"

"Evet, ama bu olmadı. Ve olsaydı bile, ailenden her zaman üstesinden gelmeye yetecek bir yarım milyon dolar borç alabilirdin. Gerçekte, seni etkilemezdi. Senin zarar görebileceğin tek bir konu var, bir arkadaşın sana yardım edebileceği ve bir fark yaratabileceği. Ve bu da senin sağlığın."

Güldüler.

"Neredeyse bir doktor olmak istiyorum" dedi Eduard. "Ve senin de hasta olmanı ya da öyle bir şey."

Paul'ün Thomas ve Nina'nın evinde huzura ve sükûnete kavuşması ancak arayışının ne kadar yanlış anlaşıldığını

tamamıyla anlamasıyla mümkün oldu. Eğer Eduard'ı arayışında başarılı olmuş olsaydı, sonra ne olacaktı? Bununla aslında ne yapmayı planlamıştı?

Eduard şimdi farklı bir insan olabilirdi. Tıpkı Paul'ün olduğu gibi. Paul en iyi arkadaşıyla yani altmış beş yıl önceki Eduard'la yeniden buluşmayı gerçekten istemişti. Aynı zamanda, en büyük düşmanı kırk yıl önceki Eduard'tan da intikam almayı arzulamıştı. Ya da en azından Eduard'ın gerçekten ondan önce öldüğünden emin olma tatminini yaşamayı.

Sonuçta eğer gerçekten şansı varsa buluşmayı umduğu Eduard'ı yani şimdiki Eduard'ı tamamen göz ardı etmişti.

Utanmış bir şekilde tüm bu yaptıklarının hiçbir anlam ifade etmediğini kendine itiraf etmesi gerekti. Sadece birkaç gün önce, borsacısıyla birlikte hisse senetlerini sattıkları güçle kendini yiyip bitiren duyguları anlayabilmek imkânsızdı.

Dahası, etrafında onun Eduard'la olan meşguliyetine ve arayışına saygı duyan insanlar birikmişti. Ne zaman aileden biriyle veya bir arkadaşıyla telefonda konuşsa, ona kibarca *Eduard'tan bir haber var mı?* diye sorar hale gelmişlerdi.

Ve sonra empati kurarak duygularını dile getirir *Ne kadar sinir bozucu? Tüm bu emekten sonra,* derlerdi.

Paul etrafta değilken de kesin kendi aralarında bu arayış hakkında konuşuyorlardı. Eğer onun adına, yeni bir şeyle meşgul olduğu için mutlu değillerse bile en azından öyle görünmekte başarılıydılar.

Ve Paul projeyle ve tüm bunlarda ancak fark edebildiği anlamsızlıkla ilgili hiçbir şüphesine ihanet etmedi.

Bu sadece bir onur meselesi olmadığı için. Samimi olarak şüphesinin meşrulaştırılmamasını umdu ama yine de işiyle bağlantılı olarak onun yaşını düşünen kimsenin riskini almak istemedi, gelecekte parasını bir yere bağlamasını öneren insanların. Çok fazla para harcamıştı, kafasını yukarıda tutup tüm bu çılgın harcamalarda bir anlam varmış gibi davranmasa beceriksiz ilan edilmesine sebep olacak kadar çok para, diye düşündü. Yalan söylemeye mecburdu.

Hırs dolu taklidi yaparak cevap verirdi, *Son derece sinir bozucu! Afrika'dan hiçbir ipucu çıkmadı. Size söyleyeyim, ciddi ciddi dedektifleri değiştirmeyi düşünüyorum.*

Ne olursa olsun en korkuncu paranın kendisiydi.

Çarçur ettiği paranın miktarı karşısında çılgına dönmüştü.

Gelen her sinir bozucu faturayla *belki bu ekstra harcama tüm yatırımı tersine çevirir, sonra her şey bitmiş olur,* diye düşündü.

Ödemelere devam etti çünkü dedektif Eduard'ı bulmaya çok yakınlarmış gibi ve bu noktadan sonra bir tür sonuca ve sembolik bir zafere ulaşmak için gerekli birkaç bin kron daha vermemek için aptal olmak gerekir, dermiş gibi konuşuyordu. Sonra Paul tüm bu işi itibarlı bir şekilde kendi kontrolüne alabilirdi.

Bir gün hastaneye dönmesi gerektiğinde olaylar bu aşamadaydı. Bir buçuk haftadır Thomas ve Nina'yla kalıyordu ve Nina'yla sadece bir pıhtılaşma sonrası kontrolü için hastaneye gitmişti.

Nina arabayla onu götürdü. Doktor bazı test sonuçlarını nasıl yorumlamaları gerektiğinden emin olamadıkları için ve gerçekte bunun bir temeli olmamasını ummalarına karşın onu koğuşa almak istediklerini söyleyerek ikisini de şaşırttığında Nina oradaydı.

İşte geri dönmüştü. Bisküvi ve tatlandırılmış meyve suyu verildi. Hastane yemeğini yedi, televizyon izledi. Öğleden sonra, akşam ve gece başarılı olamadan uyumaya çalıştı. Diğer hastalardan rahatsız oldu, Ruth'un onun için getirdiği çiçeklere baktı, huzursuzlandı. Muşamba kaplı yerden nefret etti, duvarlardan da. Canı sıkıldı, gizli gizli diğer hastaların ziyaretçileriyle yaptıkları konuşmaları dinledi, daha çok televizyon izledi, daha çok huzursuzlandı ve tekrar Eduard'ı düşünmeye başladı.

Tekrar.

Onu görmek istedi! Belki de ikisi birden çok yakında ölmeden önce daha önemli bir şey olamazdı.

Garip olan bu isteğin daha dün ona ne kadar saçma ve anlamsız göründüğünü apaçık hatırlıyordu. Ne kadar açık seçik bir şekilde gülünç görünmüştü.

Ama ancak güvenli bir ortamla ailesiyle çevrili olduğu anda. Hastanede her şey daha farklı hissettiriyordu.

Thomas ve Nina'dayken, kendini arayışa iten panik duygusundan tamamıyla kurtulamamıştı. Ve artık hastane duvarlarının dışında geçirdiği günlerden hatırladığı sakin ağırbaşlılığı geri getiremiyordu. O sakin kararlı perspektifin gerçeğe daha yakın olduğunu kim söyleyebilirdi? Hangi fikrin, dışarıdaki yavaş ve bitkin fikirlerin mi yoksa burada hastanenin sahte sessizliği ve bitmek bilmeyen bekleyişi arasında onu yiyip bitiren huzursuz fikirlerin mi daha doğru olduğunu nasıl tespit edecekti?

Hastane odasından kendini yenilenmiş bir enerjiyle tekrar arayışın içine attı. Bir sürü para almasına rağmen hiçbir sonuç elde edemeyen dedektifi kovmakla işe başladı. Sonraysa kendini Eduard'ı bulmak için yeni yollar düşünmeye adadı.

Artık Eduard'ın adresini sadece vergi kaçırmak için değil olağanüstü bir çabayla saklanmaya çalıştığı birisi olduğu için sakladığına ikna olmuştu. Belki tehlikeli biri ya da bir dengesiz, Eduard'ın doğal olarak korktuğu biri. Tekrar polisi aradı ve Eduard'ın Interpol tarafından aranmadığını onaylattı.

Paul, Thomas ve Nina'ya döndüğünde, sadece bir gün sonra, ısrarcı huzursuzluk ve Eduard'ı görme dürtüsü onu bırakmayacaktı.

Etrafa telefon etmeye devam etti. Aramaların pek çok eski aramanın ve danışmanın tekrarıydı, çünkü aklına yapacak daha iyi bir şey gelmiyordu. Aradığı kişilerin arasında Eduard'ın Bellavista sitesindeki dairesinin yeni sahipleri de vardı. Bu sefer, şaşırtıcı bir şekilde yeni bir şey duydu.

Eduard'ın eski evinin bir alt katında merdivenin diğer tarafında yaşayan bir kadın onun üstünde oturanların, Eduard'ın dairesinin yanındakilerin, onu ve genç eşini birkaç defa yemeğe çağırdıklarını söyledi.

Paul derhal üst kat komşuları aradı, Bay ve Bayan Lederman.

Bay Lederman, komşunun söylediklerinin aksine, Eduard'la, merdivenlerde karşılaştıklarında yaptıkları kısa konuşmalar haricinde hiç konuşmadığını söyledi.

Sonra Paul alt kat komşuyu tekrar aradı ama bu sefer telefonu kimse açmadı.

Bir saat sonra, sonunda ona ulaşmayı başardığında, kadın Paul'le konuşmalarından sonra aslında yanlış hatırladığını fark ettiğini söyledi.

Ya sonra?

Bu televizyonda olsa, Bay Lederman'ın Eduard'ın komplo işbirlikçisi olarak etiketleneceğine emindi. Şüpheli birtakım bilgilere sahip olduğundan yakından izlenmesi gereken bir adamdı. Yalancı olarak ya da Tanrı bilir hangi güçle alt komşusunu yalan söylemeye zorlayan adam olarak maskesi düşürülürdü.

Peki, televizyonun dışındaki hayatta kurallar neredeydi? Paul'ün televizyonda gördükleri dışında hiçbir soruşturma tecrübesi yoktu. Ve aslında, birinin komşunun evine girip çıktığını gördüğü insanları yanlış hatırlaması, komşunun bir kaçağı saklamaya çalışmasından daha mümkün değil miydi?

On Beş

Thomas Kopenhag'ın sanayi bölgesinde bir ofis binasının asansöründe yukarı çıkmaktadır. Bir toplantıya gitmekte ve kendini şu anda zihinsel olarak toplantıya hazırlaması gerekirken, o Paul'ü düşünmektedir.

Sadece ona yardım edebilmeleri ve iyi bir insan olması için Paul'ün onunla kalmasına izin vermelerini diler. Aile sevgisi tek sebep olmalı. Büyük amcasını çok seviyor, bunu kesin olarak bilir.

Ve öyle paraya da çok ihtiyacım yok. Peki, neden miras hakkında bu kadar fantezi kuruyorum? Diğerlerinden daha çok alıp almayacağım, ne kadar alacağım, mobilyaları kendi evimde nereye koyacağım hakkında? Daha büyük, değişik ve güzel bir ev hakkında? Eski arkadaşını bulmak için ne kadar para harcadığı konusunda neden bu kadar endişeliyim?

Sık sık büyük amcasının ölümünü hayal eder. Ve birbirlerine çok yakın olmalarına rağmen, öyle çok büyük bir acı hissetmez.

Bu Thomas'ın çıplak gerçek kişiliğini ortaya koymaz mı? Paul yaşlı bir adam olmasına rağmen. Her şeyden çok, Paul'ün ölümünü düşündüğünde, Thomas parayı düşünür. Bu onu soğuk ve alçak mı yapar? Bunları kimseye, Nina'ya bile söylemeye cesaret edemez ve büyük amcasıyla para veya miras hakkındaki konuşmamak için elinden geleni yapar.

Bazen, Nina'ylayken, Paul ya da Ruth ya da hepsiyle bir aradayken, kendisi gerçekten orada değildir, istemsiz hayalleri o ve diğerleri arasına girdiği için. Bu düşünceleri yüzünden kendini sevmez. İyi olmak ister ve bu düşüncelere sahip olmamayı gönülden diler.

Bunu düşünmek için daha fazla vakit yok. Asansör altıncı kata ulaştı.

Uzakta bir yerde, Paul bir adamın bağırdığını duyar.

Uyanma sürecinde, hâlâ dinler vaziyette, yarı uykulu. Ama artık ses kesilmiştir.

Kımıldamaz, öylece yatar, sesi tekrar duymayı umarak. *Tüh!* der kendi kendine, onu uyandıranın ses olduğundan emindi ve rüyaları ve dış dünya arasındaki sınırı oluşturmaya çalışır.

Hiç ses yok.

Şimdi canı sıkılmıştır ve gözlerini tekrar tekrar açıp kapatır, uykunun son izlerini de silkip attığından emin olmak için. Böylece başka yanlış anlaşılmalar olmasın diye.

Gözkapaklarını kırpışı haricinde kımıldamaz. Eğer ses yine gelirse, onun uyanık dünyasına ait olduğunun kesin kanıtı olacaktır. Ama dışarıda öten kuşlar haricinde hiçbir şey duymaz. Yaz ve sabah.

Onun yerine, çoktan aydınlanmış odaya bakar. Aklını toparlar ve sesi tekrar duymanın aslında hiç de iyi olmayacağını fark eder. Thomas ve Nina'nın evinde yatıyor, ona ayırdıkları küçük misafir odasında. Oda kısa koridora açılır ve koridorun karşısında onların odası vardır.

Ağzını ıslatır ve yatağının başucunda duran bardaktan su içer. Sonra komodinde asılı duran idrar kabına işer. Henüz kurtulmaya gücünün olmadığı bir hastane alışkanlığı. Yatarken işeyebileceğini öğrendiğinden beri, bu kalkıp lazımlığı almaktan çok daha az yorucu gelir.

Artık uyanık olabileceği kadar uyanık ve aynı zamanda sesi tekrar duymak istemediğinden emin. Sinirli bir ses olduğunu hatırlar. Gerisini unuttuğu bir rüyanın son bölümü olmamasını umar.

Dışarıdaki konut bölgesinde, sokaktan bir araba geçer, dizel motor gibi duyulur, belki de bir karavan. Hâlâ hiçbir ses duymaz.

Her zaman bakılacak bir tavan var. Gün boyu rüyanın hatıralarının onu rahatsız edip etmeyeceğini merak eder. Yakında yine istemediği halde Louise'le ilgili bir rüyayı mı hatırlayacak?

Saatine bakar: Altı buçuk. Ziyaretçi hemşire dünden önceki gün buradaydı, o zaman bugün fizyoterapistin geleceği gün olmalı. Ve becerebilirse, rutin aramalarını yapacak, Polis Kayıp Kişiler Bürosu dahil.

İşte yine o ses. Huzursuz bir şekilde olmasını beklediği gibi, koridorun yanındaki duvardan gelir, yani Thomas ve Nina'nın yatak odasından. Nina'nın sesi. Yüksek ve öfkeli ama bağırmayan, Thomas'ın hâlâ Paul'ün rüyasında olma ihtimali olan sesi gibi.

Nina'nın kelimelerini anlayamaz. Az bir süre sonra, Thomas'ın yükselen sesini duyar, yine hayal meyal ve Nina bağırır, cümlenin sadece en sonunu anlayabilir, "... dediğimi duymak için!"

Sonra deşifre edemediği bir başka kelimeler silsilesi ve "o zaman dinlesen iyi olur!" ile biten bir şey.

Paul kavga ettikleri konunun kendisiyle ilgili olduğunu düşünmeden edemez. Aslında, bunu düşünmesi için hiçbir sebebi yoktur. Bu sadece onun Nina'nın onlarla kalmasından yorulmuş olabileceğini düşünmesinden kaynaklanan kendi huzursuzluğu olabilir.

Bugünün gelmesi gerektiğini hep biliyordu. Yakında birgün, tüm enerjilerini çocuğa yönlendirmeleri gerekecek ve bu olmadan önce, ondan taşınmasını isteyecekler. Daha onlar sormadan önce elbette Paul yük olmak istemeyecek. Eve gitmekte ısrar edecek ya da dairesi hâlâ hazır değilse ki şüphesiz olmayacak, Bispebjerg Hastanesi'ndeki rehabilitasyon koğuşuna ya da bir iyileşme merkezi veya otele geri dönmekte ısrar edecektir.

Sadece ne zaman olacağı mesele.

Nina'ya çoktan onun taşınmasını isteyip istemediklerini üç kere sormuştur. Bir seferinde, "Hayır, burada olman çok güzel. Hepimiz bunda hemfikiriz" diye cevap vermiştir.

Başka bir zaman, "Hayır, Paul Amca, bu henüz endişelenmeni gerektirecek bir şey değil. Senin etrafımızda olmandan çok memnunum."

Fakat tabii ki böyle söyleyecekti. Bir noktada, ayaklarını yere basıp ayrılması gerekecekti ama bu ne zaman olmalıydı?

Birkaç sefer evlerinde kaldığı süre için ödeme yapmayı önermişti. "Sadece bir iyileşme merkezi veya otelde kalmak bana ne kadara malolursa o kadar. Bu parayı her türlü harcayacaktım nasılsa."

Ama bu noktada, Thomas ciddileşmişti, "Senden başka herkes için buna izin verebilirdik. Ve belki başka bir zaman hesaplaşırız. Ama şimdi değil, kesinlikle. Bunu konuşmuştuk." Bunu söylerken çok ciddiydi neredeyse resmî. "Hiçbir koşul altında bize ödeme yapmanı istemiyoruz. Konu sen olduğunda hayır. Bunu aramızda mesele yapacak değiliz."

Böyle düşünmeleri çok nazik ama bu sadece Paul'ü daha da gergin yapar, evlerinde hangi yöne dönseler onu sürekli bir yerde yatar ya da oturur vaziyette görmekten yakında yorulurlarsa, diye. Para vermek yerinde, o ve Ruth bir seri hediye fikriyle gelmişti. Kendisi hediye almak için dışarı çıkamadığından da Ruth ve Nina bunları dükkânlardan eve getirme işini paylaşmıştı. Ve Paul tüm yiyecek alışverişlerini elbette telefon faturasıyla birlikte ödüyordu.

Aslında, onları daha önce iki sefer tartışırken duymuştu. Yine odasında yatıyordu ve o zaman da tam olarak ne hakkında tartıştıklarından emin olamamıştı.

Son seferinde, muhtemel iyileşme merkezlerini arayıp ücret, yer, hizmet vesaire konularda bilgi almaya karar verdi. Sırf üçünün onun burada kalışına alternatif gerçekçi bir çözüm hakkında fikirleri olsun diye.

Ve kendine söz vermişti, onları bir sefer daha tartışırken duyarsa, onlara şimdilik veda edecekti.

Nina bir cümle bağırır, "... evde sen ve amcanla!" ile biten.

Sonraki birkaç kelimesi Paul'ün kararlı bir yargıya varmasına sebep olabilir. Ne söyleyebileceğinden korkar. Bazen sesleri tamamen yok olur, ardından duyulabilecek kadar yükselir, fakat yine de ne söylediklerini anlayamayacağı kadar. Bir süre öyle yüksek sesle bağırırlar ki, kelimeleri anlayabilir.

Thomas bağırır, "Bunu biliyordun! Önceden bilmediğin hiçbir şey yok!"

Tartışmalarının hâlâ bambaşka bir konuda olması mümkün ve kısa bir süre sonra sona erer.

Neden tüm tartışmaları onun hakkında olmak zorunda ki? Bu son derece bencil bir düşünce değil mi? Tekrar Nina'ya taşınmasını isteyip istemediklerini sormaya karar verir. Bununla birlikte sebebini bilmediği bir tartışma yüzünden bir iyileşme merkezine gitmeye karar vermek büyük bir adım olur.

Diğer mesele ise bebek geldiğinde daha çok paraya ihtiyaçları olacağı. Eğer Paul'ün parasını kabul etseler bu onu çok daha rahat ettirecektir. Bunu anlayabilmeleri gerek, öyle değil mi? Acaba kendi dairesinden onlara söz verebileceği bir parça var mıdır? Bu muhtemelen daha az iş ilişkisi gibi görünürdü. Oturma odasındaki tablolar mesela?

Ertesi gün cumartesi ve bu uzun zaman sonra Thomas'ın çalışmayacağı ilk hafta sonu. Rahatlamış, stüdyosu projeyi vaktinde teslim etmeyi başarmış, o ve iş arkadaşlarının bir başka projeye odaklanmadan önce geçirecekleri birkaç günün tadını çıkarıyor.

Bu hafta sonu Paul'ün taşınmasından konuşmak yok, aksine, Thomas ve Nina kahvaltıda hep birlikte dışarı çıkmayı önerirler.

Nereye gitmek istediğini sorarlar. Thomas Geyik Parkı'nı önerir, Hellerup'un kuzeyindeki, Paul'ün tekerlekli sandalyesini çakıl döşeli yürüyüş yolunda itebileceği.

Paul rafadan yumurtası üzerinde çalışır. "Seni çok zorlamayacaksa eğer, elbette oraya gitmeyi çok isterim."

Söylediğini gerçekten kasteder ama Eduard'ın eski Bellavista dairesinin Geyik Parkı'ndan sadece birkaç metre uzakta olduğunu düşünmeden edemez. Yolda bir uğrayıp Eduard'ın nasıl bir yerde yaşadığını görmek anlamlı olurdu. Paul özellikle Bay ve Bayan Lederman'le tanışmayı çok ister. Lederman'lerin alt kat komşusunun verdiği, Eduard'ın onlarla birkaç sefer akşam yemeği yediği ipucundan bir yere varılamayacak. Ama yine de geriye kalan tek ipucu bu.

Klampenborg'a doğru sürmeye başlayana kadar diğerlerine bu isteğini söylemez. Duyunca, Nina gülmeye başlar. "*Elbette* istersin."

İsteği onun ve Thomas'ın hoşuna gitmişe benzer ve Paul bunun onun için ne kadar önemli olduğunu anlayıp anlamadıklarını kestiremez.

Hamileliği yüzünden, Nina arka koltukta oturur ki böylesi daha iyidir. Böylece Paul, Thomas'ın onun arabaya binip inmesine yardım etmesinin daha kolay olduğu ön koltukta oturabilir.

Paul'ün Bellavista'da bir asansör olup olmadığına ya da eğer yoksa Thomas'ın onu yukarı taşıması gerekip gerekmeyeceğine dair hiçbir fikri yoktur. "Umarım bu size çok sıkıntı vermez..."

"Hiç sorun değil Paul Amca."

Ön kapıya ulaştıklarında, orada oturanlardan biri dışarı çıkmak üzeredir, böylece direkt içeri girerler. Elbette kimsenin oraya masum bir iş için geldiklerinden şüpheleneceği yoktur; yürüteçte yaşlı antika bir adam, hamile olduğu açıkça belli bir kadın, pahalı ve şüphesiz son derece modern yeşil gözlükler takan bakımlı bir adam. Normalde apartmanına girmesinden korkacağınız uyuşturucu bağımlısı bir hırsıza benzer bir yanları yoktur.

Fakat binanın asansör yoktur. Bu yüzden Thomas, Paul'ün sol kolunu omzuna dolayıp, sağ koluyla belinden kavrayıp,

Paul'ü taşımak zorunda kalır. Paul bacaklarını basamaktan basamağa atıp, sanki kendi gücüyle yürüyormuş, çok az bir destek alıyormuş gibi görünür. Neyse ki sadece ikinci kata kadar çıkmaları gerekir.

İçeride, merdivenler büyük buzlu camlar, ince pirinç korkuluklar ve soluk mavi duvarlarla aydınlıktır. Orijinal iç tasarıma ait olması mümkün olmayan alaca kahverengi yer döşemeleri hariç güzeldir. Demek burası, sadece birkaç sene öncesine kadar, Eduard'ın tatillerini geçirdiği yer.

Eduard'ın yaşadığı dairenin önünde dururlar. Diğer kapılar gibi, açık kahverengi, beyaz düz ve normalden fazla geniş bir çerçeveyle kaplanmıştır. Paul komşunun kapısına doğru döner, üzerinde *Lederman* yazar.

Korkuluğa yaslanır. Bu şekilde, yürüteci olmadan ayakta durabilir. Thomas yürüteci Nina'dan alır ve dayanışma içinde mümkün olduğunca arkasına saklar. Paul bu katı pozisyonda daha düzgün göründüğünü hisseder, fakat durduğu yerden kapı ziline ulaşamaz. Nina uzanıp onun için kapıyı çalar.

Aşağı yukarı 70'lerinde çok uzun denilemeyecek bir kadın kapıyı aralar. Pirinç zincirin arkasında, onun ufak, güzel, pembe rujlu yüzünü görebilirler. Kadın onlara aralıktan şüpheyle bakar.

Paul'ün kendini toparlayıp, nefes alıp konuşmaya başlaması bir süre alır. "İyi günler Madam, benim adım Paul Paulsen. Ben eskiden burada yaşayan Eduard Schmidt'in eski yakın bir arkadaşıyım. Sizin belki onun nerede olduğunu..."

"Onun hakkında hiçbir şey bilmiyoruz."

Kapıyı hızla çarparak kapatır.

Koridorda birbirlerine bakarlar. Orada sessizce dururlar. Sonra birlikte fısıldarlar. Ve Nina samimiyetle ve sakince açık kahverengi kapıya vurur.

Ama kapıyı açan olmaz.

Tekrar vurur, tereddütle. Yine hiçbir şey olmaz. Gerçekten hepsi bu mu?

Bu Paul'ün bulmayı umduğundan çok ama çok az.

Korkuluğu tutuşunun zayıflamaya başladığını fark eder, tansiyonu ve gücü vücudundan çekilmektedir. Eduard'ı bulmak için başka ne seçeneği var? Hiç. Hiçbir seçenek kalmadı. Tüm yolların tuhaf bir şekilde aniden kesildiğini hisseder.

Thomas ve Nina'nın gözlerine bakar. Bakışında buluşurlar. İfadeleri şefkatli ve sevgi doludur, belki de ancak şimdi bugünün onun için ne anlam ifade ettiğini anlayabilmişlerdir. Ondaki hayal kırıklığını görmüş olmalılar.

Üçü birden sessizce orada kalır. Sonra Thomas kapıdaki posta yuvasının önünde poposunun üzerine oturur. Yuvanın kapağını açar ve dairenin içine doğru kibar ama yüksek ve açık bir sesle konuşur: "Onun peşinde kimin olduğunu bilmiyoruz. Onlarla bir işimiz yok. Amcam onun okuldan arkadaşıydı. Ona Paul Paulsen'in buraya geldiğini söyleyebilir misiniz? Paul Paulsen! Paul Paulsen onu yeniden görmek istiyor."

Ama kimse kapıya gelmez. Başka hiçbir şey olmaz, duyulacak hiçbir ses yoktur. Ne Bay ve Bayan Lederman'in dairesinden ne de bir başkasından.

Orada koridorda bir süre beklerler.

Yapabilecekleri başka bir şey var mı? Varsa da Paul ne olabileceğini bulamaz. Nina yürütece uzanır, Thomas'a kollarıyla Paul'ü tekrar aşağı indirebileceği sinyalini vermek için.

Aşağıda arabada, ne olduğuna dair hiç konuşmazlar. Paul'ün kalbi kırık. Aslında şu anda eve gitmeyi her şeyden çok ister ama diğer ikisi onu Geyik Parkı'nda gezintiye çıkarmayı çok ister. Onlar için, gerçek gezinti asıl şimdi başlıyor, Paul için çoktan bitmiş de olsa.

Tekerlekli sandalyesiyle onu Hermitage Sarayı'nın olduğu alana doğru götürürler ve etraflarındaki her şey son derece güzeldir. Thomas ve Nina neredeyse ağırbaşlı bir keyifle yürür. Bu hâlleri, Paul'ün onların gizli gizli Paul'e hayatının son mükemmel açık hava deneyimini verdiklerini düşündüklerinden şüphelenmesine sebep olur.

Öğle yemeğini çıkartıp yemeye başladıklarında, Thomas ona büyük büyükbabalarının yazlık eviyle ilgili sorular sor-

maya başlar, Paul'ün baba tarafından büyükanne ve babasının, bir zamanlar şu anda körfeze doğru uzanan açık çimenlikler üzerinden bakarak görebildikleri Strand Caddesi'nde yaşayanlar.

Paul başka yerlerdedir. Eduard'ın Danimarka'da Bay ve Bayan Lederman gibi pek çok arkadaşı olması mümkün mü? Onun için endişelenen ve onu saklayan arkadaşlar? Peki, düşmanları kim olabilir, bu kadar korkmasına sebep olan? Eduard'ın onlardan korkması için ciddi gerekçeleri mi var? Yoksa eski komşularına yaşlı bir adamın saçma, yersiz paranoyasını mı bulaştırdı?

Tüm bunlar ne anlama geliyor. Bu düşmanlar intikam mı almak istiyor, Eduard'ın parasını mı çalmak istiyor, onu sömürmek ya da öldürmek mi istiyor? Yoksa belki de onu çoktan ele geçirdiler ve zarar verdiler. Aslında bulunmamak isteyen *onlar* mı, bu yüzden Eduard'ın nerede olduğunu gizli tutan?

Paul, Eduard'ın umutsuzca yardıma ihtiyacı olduğu bin türlü durum hayal edebilir. Ve kendini izleri takip edip arkadaşını kurtarırken görür. Bu senaryolarda, Eduard eski dostunu çok daha büyük bir yeniden buluşma keyfiyle karşılar, daha çok dağlarda kaybolmuş bir adamın onu kurtaran adama tutunması gibi.

Yine de diğer yandan, düşmanları onu henüz bulmamış olabilir mi ve belki sadece bu arayışla Paul onları Eduard'ın peşine takmaktadır? Ve belki Bay ve Bayan Lederman, Eduard'ın arkadaşı olmayabilirler. Belki böyle davranmalarının sebebi, aksine Eduard'ın peşindeki adamlarla iletişimde olmalarıdır.

Bir süre sonra Paul konsantrasyonunu toplamayı başarır, Thomas ve Nina'ya artık tamamıyla yıkılmış Strand Caddesi'ndeki büyük yaz villalarında geçen hayatı tekrar anlatır. Çok az istisnayla binalar devlet tarafından kamuya Hermitage'dan açık bir Körfez manzarası verebilmek için alınmıştır. Şimdi yıkılmış olan Springforbi İstasyonu'ndan, ünlü kazık çitlerinden bahseder, bahçeleri, dalgakıranı, partileri, yaz akşamlarını, bahçıvanların kulübelerini, büyük

mutfakları, garajlardaki limuzinleri, şoförlerin üst kattaki odalarını anlatır. Ve Eduard'ın hep çok özendiği ve bazen ikisi arasındaki en büyük fark olarak nitelendirdiği aile hayatına yaklaşır.

Birkaç saat sonra, eve vardıklarında, Thomas sorar; "Bay ve Bayan Lederman'ı daha önce çok defa aramış mıydın?"

"Hayır, sanmıyorum."

"Ne demek bu?"

"Yani, kesinlikle sizinle kalırken değil. Ama hastanedeyken nasıl olduğunu biliyorsun. O zamandan hatırlayamadığım şeyler var."

On Altı

"Ohh, sizin için çok heyecan verici olmalı Bayan Brydensholt, yeni eczane yasasının geçişi" dedi Paul'ün halası Astrid.

"Neden olmasın, kesinlikle öyle" diye cevap verdi masanın başında Emma'yı soluna almış oturan Paul'ün babası.

"Benim için büyük ayrıcalık" demeyi başardı Emma, "böylesine ilgi çekici bir işe sahip olmak."

"Ohh kesinlikle, çok ilginç olmalı ve aynı zamanda çok da heyecan verici."

Yirmi sene önce, Paul halası Astrid'in kadınlara ve hizmetçilere oy hakkı verilmesine kıyasıya karşı çıktığını duymuştu. Bunun evli erkeklerin bekârlara göre daha çok oy almasına sebep olacağından adaletsiz olacağını düşünmüştü. Sonradan kadınların her birinin kapalı oy kullanma kabininde oylarını kullanacağını fark etmediği ortaya çıktı.

Emma, Astrid Hala'ya arkadaşça işini anlatmaya başladı. Konu siyaset ve yönetim olduğunda Astrid'in bir şeyi anla-

masını sağlamanın imkânsız olduğunu henüz öğrenmemişti ve Paul de müdahale etmedi. Adolph Martin, babasının erkek kardeşi, karısını Emma'nın yanına oturma ihtimaline karşı hazırlamış ve şüphesiz onunla eczane yasası yorumu için prova yapmış olmalıydı.

Emma'nın yanında oturan Paul, Emma'yı elinden gelen en büyük ilgi ve kavrama çabasıyla gerilmiş izlemekte olan halasını gözlemledi. Krem yağa batırılmış bir kuşkonmaz parçasını ağızına götürdü ve "Evet, oh evet" dedi.

Ve sonra ona yardımcı olabilmek için çok uzakta oturan kocasının olduğu yöne doğru çabuk ve sinirli bir bakış fırlattı. "Evet, kesinlikle çok heyecan verici olmalı" dedi. "Ama şimdi siz ikiniz evleniyorsunuz..."

"Astrid" diye araya girdi Paul'ün babası, "eğer keskin bir şey yutarsan kuşkonmaz yemek gerekir inancı bir tür kocakarı masalı olmalı, öyle değil mi?"

"Hayır, hayır, hayır!" Belki Paul'ün babasının müdahalesi dünyadaki en kibar müdahale değildi ama söyleyişindeki kışkırtma Astrid'in uzun bir açıklamaya girişmesine sebep oldu. " ve bu yüzden kuşkonmazın normalden uzun fiberleri, takılan şeyin etrafına dolanıyor! Mesela bir çocuk balık kılçığı yutarsa, örnek veriyorum, birinin ânında..."

Paul ve Emma, Emma'nın düğünden sonra işine devam etmeyi planladığını anlayan Paul'ün babasına gülümsedi.

Yaz ortasıydı, Aziz John arifesi. Aynı zamanda 1870'de doğmuş ve şimdi 64 yaşında olan Paul'ün babasının doğum gününü, birkaç gün gecikmeyle de olsa kutluyorlardı.

Bir önceki seneye kadar, böylesi bir yemeğin Sundbo'da, Hermitage ve körfez arasındaki Paul'ün büyükbabasına ait malikânede verilmesi kaçınılmaz bir sonuç olurdu. Ama 1933'te büyükbaba, Martin Adolph Paulsen, otokrat ve aile işletmesinin kurucusu ölmüştü. Oğlu Adolph Martin, Paul'ün babasının ağabeyi, yürütme kurulu başkanlığına atanmıştı, o ve Astrid yazları Paul'ün büyükannesiyle birlikte olabilmek için Strand Caddesi'ndeki Sundbo'da geçiriyorlardı.

Ağabeyinin bu yaz ortası aile buluşmasına ve doğum gününe ev sahipliği yapmasına izin vermek yerine, Paul'ün

babası insanları Hellerup'ta Hambro Allé'deki kendi villalarına davet etmeyi tercih etmişti. O ve Paul'ün annesi yirmi iki yakın akraba ve arkadaşlarını dört servisli yemeğe davet etmişti.

Ailenin erkekleri aile şirketine, tekstil sanayisine, hisse bedellerine, satış rakamlarına dair konularda herhangi bir iş konuşmasına girmemek için ellerinden geleni yaptılar, yemekten sonra kütüphanede kadınlar olmadan bir araya gelene kadar. Buna rağmen ara sıra biri söylemeden edemediği bir fikirle sarsılırdı ve diğerleri kadınların sitemkâr bakışlarından kaçınmak için hemen başka bir tartışmaya atlardı.

Kaçınılmaz olarak, erkekler masada iş konuşma hatasına düştüklerinde, Paul'ün iki bekâr büyük halası, Paul'ün büyükannesinin kız kardeşleri, birbirlerine iyi huylu bir şekilde kıkırdar, *Tanrım, bu erkekler, nasıl davranacaklarını asla öğretemezsin, Erkekler hep erkek olacak ve bu ikimizin değiştirebileceği bir şey değil* gibi şeyler söylerdi. Gören sanki erkeklerin Âdem ve Havva'nın cennetten kovulmasından beri yaptığı en yaramaz şeyin buhar motorları ve hisse fiyatları tartışabilmek için düzgün sofra adaplarını yok saymaları olduğunu sanabilirdi.

Xenia ve Eugenia, artık çoktan yetmişlerine gelmişlerdi ve Sundbo yapılır yapılmaz Paul'ün büyükanne ve babasının yanına taşınmışlardı. Böylece ikisi de yaklaşık otuz yıl boyunca yazları bu büyük evin üçüncü katında birer odada yaşamaya başlamıştı. Kız kardeşlerin üçü de hafif tombul, pudralı yüzlü ve yaşlarına bakılacak olursa çok az kırışıklığa sahipti. Ancak kırk yılda bir zorla güneşe çıkacak olsalar dahi giydikleri geniş kenarlı şapkalar ile korunabilecek ve yaşlı bir kadında oldukça çekici duran hoş ve yumuşak ciltleriyle kelimenin tam anlamıyla hamur suratlılardı. Yüzleri cana yakın pişmemiş üç poğaça gibiydi.

Erkekler hâlâ kadınların bakışları tarafından evcilleştirilmelerine izin vermeden Norveç'te zor durumdaki bir tekstil fabrikası hakkında konuşmaya devam ettiler. Kız kardeşlerin en yaşlısı bir kınama yayınladı, "Bunun için biraz

beklemeniz gerekecek" dedi Xenia, sanki onlar Noel ağacının altından gelmekte direnen çocuklarmış gibi bir neşeyle. "Şimdi birer centilmen gibi davranın ve biz hanımların da ilgisini çekecek şeylerden konuşun."

Onun yerine, zamane erkeklerinden, genç ev hanımlarının ev işlerindeki beceriksizliğinden, hizmetçilerin saygısızlığından, modern mobilyaların korkunç görüntüsünden, korselerin yok oluşundan ve elbette Danimarka'nın 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Schleswig-Holstein'ın tamamını geri alamayışından bahsettiler. Gençlerin anladığı kadarıyla on yıllar önce olmuş bitmiş değişikliklerin yasını tuttular. Paul'ün çocukluk yılları boyunca bu konuların her biri için özellikle illaki bir büyük amca veya eski bir arkadaşın karısı, özellikle bahsi geçen konuda değişimin aslında çok da kötü olmayabileceğini düşünürdü. Ardından toplantıdaki herkes görünür bir hazla bu kişiye saldırırdı, bazı kişilerin (özellikle Johanne Hala'nın) şiddetli bir şekilde öfkelenme eğilimi olmasına rağmen. Aile ve yakın arkadaşlar bir hafta sonra aynı konuları tartışmak için yine buluşurdu. Paul hiç kimsenin fikrini değiştirdiğini hatırlayamıyordu.

Bu yemekte, aksine, herkes özellikle Aziz John arifesi için hava durumu tahmini yapmakla meşguldü. Hava durumu yağmur, rüzgâr ve düşük sıcaklık olacağını söylemişti. Ve tüm misafirler koridordaki raflarda bekleyen şemsiyelerini getirmişti. Öğleden sonra boyunca, hava beklenmeyecek derecede ılık geçmişti ve masaya oturmalarından biraz önce, bulutlar gökyüzünden dağılmaya başlamıştı. Akşam yemeği boyunca, servis yapan kızlar giderek açılan ve ılıyan hava raporlarını masaya getirmişti.

Dışarıdan gelen her başarılı bültenle, soruya tekrar dönüldü. Muhasebeci Planck, Paul'ün büyükbabasının yatılı okuldan oda arkadaşı, "Bahse girerim ateş yakılmadan hemen önce yağmur başlar" dedi.

Diğer herkes hemen atladı: "Aksine, ben şahsen son derece ikna oldum..."

"Bulaşıkçımızın annesi her zaman dizlerinde yağmuru hisseder ve bu sabah..."

Ve Paul makina mühendisliği okumuş olduğundan ve bu onu aile fertlerinin gözünde bir tür biliminsanı yaptığından, akrabalardan bazıları meslektaşlarının, yani meteorologların, tüm yıl boyunca yaptıkları yanlış hava durumu tahminleri için onu sorumlu tutardı.

"Hadi bakalım. Hiçbiriniz, bir insanın sağduyusunu kullanarak yolunu bulamayacağını söyleyemez."

Ve amcası, Adolph Martin ekledi, "Herkes sizin, bizim zaten bildiğimiz konularda kitaplar okuyarak zaman geçirdiğini biliyor."

Yine de derinde bir yerde, birbirlerine tamamen saygılılardı. Sonuçta onlarınki buharlı makine kuşağıydı ve biri onlara farklı bir mizah anlayışıyla gelse, bilime olan koşulsuz inançlarından bahsederlerdi, medeniyeti bugünkü zirve noktasına getiren bilime. Bunun üzerine muhtemelen insanoğlunun çabasının doruğunu özetleyen en son başarıları düşünmeye başlarlardı, daha açıkça söylemek gerekirse, aile şirketinin bir önceki sene bir servet yatırdığı modern dokuma ve boya makinelerini.

"Elbette" diye yanıtladı Paul, "havanın iyi olduğunu gördüğünüzde, *hava iyi* demek kolay. İnsanlar ağaçlarda yaşadıkları günlerden beri bunu söyleyebiliyor ve bunu meteorologlar da söyleyebilir. Ama diploma sahibi oldu diye, insan olmayı bıraktı demek değildir bu, tahmin edersiniz. Fakat dün, meteorologlar hava tahminlerini yaptıklarında, Adolph Martin Amca, havanın bu akşam nasıl olacağını ne kadar bilebiliyordun?"

Paul'ün masanın etrafındaki kalabalıkta kaç kişinin ne söylediğine bir anlam verebildiğine dair hiçbir fikri yoktu ama yine de söyledikleri çenelerini kapattırmışa benziyordu.

Her şey göz önüne alındığında, son yıllarda ailesiyle geçirdiği zaman çok daha kolaylaşmıştı. Bu tür toplaşmalara katılır, güzel yiyeceklerin, şarabın ve akrabalarının eşliğinin tadını çıkarırdı. Bir süre sonra, Eduard da doğal olarak davet edilmeye başladı ve Eduard diğerlerinin tabu ve geleneklerinin tartışma konularını sınırlamasına asla izin vermediğinden, Paul için en azından biraz keyfi çıkarılacak anlamlı

gösteri de vardı. Eduard diğerlerinin normalde olsa ancak ve ancak en samimi görüşmelerinde akranlarına bahsedebilecekleri bir kelimeyi veya konuyu ortaya atıverirdi.

Artık ailesinin yeni çağa ve kendisine dair yaptığı sürekli değişen, tutarsız eleştirilerini duymak zorunda olmadan onlarla vakit geçiremiyor oluşu Paul'ü rahatsız etmiyordu. Suçlamaları, Paul iyi para kazanmaya başladıktan sonra eski iğneleyiciliğini kaybetti. Onlar için en önemli şey paraydı.

Tatlıda vanilya kremalı jelatin meyve halkası vardı, hizmetçi kızlar dolaşıp davetlilere şeri veya madeira veya isteyen birkaç kişiye, porto şarabı ikram ettiler. Tatlı şarapları doldurulurken, Xenia sessiz yaşlı amcanın dizinin karşısında Eugenia'yla oturup fısıldaştı. Yanlarında oturanlar böyle gizli gizli neye bu kadar kafayı taktıklarını merak etmeye başladıklarından, Eugenia masanın üst tarafına doğru bir soru yükseltti: "Aziz John ateşini görmeye Sundbo'ya ne zaman gidiyoruz?"

"Fakat Eugenia" dedi Paul'ün büyükannesi çabucak, "Hellerup'taki ateşe gideceğiz."

Bu, diğer ikisinin duymak istediği cevap değildi. Üç kız kardeş nadiren yazlık villalarından veya kışlık evlerinden dışarı çıkardı ve otuz yıldır, diğer herkes de oradaydı, Aziz John'u Sundbo'nun tam karşısındaki Consul Tuxen kumsalında kutlamışlardı. Paul'ün büyük halalarını tanıyan herkes, onların Aziz John ateşini evden dört mil uzakta izleme ihtimaliyle nasıl korkutulmuş olduklarını görebilirdi.

"Ateşi Hellerup'ta izleyecek değiliz elbette, öyle değil mi? Nerede olabilir ki hem?"

Paul'ün babası araya girdi. "Bulvarın sonunda güzel bir kumsalımız var, Eugenia Hâlâ bunun için kendini üzmene gerek yok. Her şey muhteşem bir şenlik ateşi için hazır. Bu öğleden sonra hazırlıkları izlemek için aşağı indim. Her şey hep alıştığımız gibi olacak. Sadece burada, yaşadığımız yerde yapılacak."

"Ama tabii ateşi izlemeye Consul Tuxen kumsalına gideceğiz, hep yaptığımız gibi."

"Fakat bu sene farklı olacak." Sesi resmî ve zaferinden emindi.

"Neden hiç kimse bana bundan söz etmedi? Bu beni son derece mutsuz eder."

Paul, Emma'yı sırtından dürttü. Ona kendi dünyasını göstermek hep hoşuna gitmişti ve şu âna kadar çocukluğundaki ve gençliğindeki aile yemeklerinde olmayıp da burada olan yeni hiçbir şey olmamıştı. Burada, Paul'ün büyüdüğü dünyayı gözlemleyebilirdi.

Bir hizmetçi kız, son derece ilgisiz, tıpkı masanın Paul'ün annesi ve Eduard tarafında başka şeylerden konuşan misafirler gibi, Paul ve Emma'nın etrafında neyin kaynadığını fark etmeden servisine devam etti.

Paul'ün büyükannesi ki kendisi kocasının ölümünden beri ailenin orantısız derecedeki övgülerinin odağı olmuştu, kız kardeşleri ve oğlu arasında arabulmaya çalıştı. "Ama Eugenia, Carl'ın bizi davet etmekle ne kadar kibar davrandığını söylemiştim."

"Hayır, kesinlikle söylemedin. Öyle olsa hatırlardım..."

Kız kardeşlerin üçü de yüksek boyunlu, uzun kollu, ayakkabılarına kadar inen elbiselere bürünmüştü, yaşlı hanımlara özellikle modanın sınırlarında kalarak da asil bir duruş kazandırabilen elbiseler. Kız kardeşler Paul doğduğundan beri böyle giyiniyordu ve şüphesiz böyle giyinmeye de devam edeceklerdi. Paul'ün onları hatırladığı tanıdığı elbiseler düz koyu renk ipektendi ama şimdi yaz olduğundan iki kardeş de daha açık renk yazlık elbiseler giymişti, ikisinin de kendi yaptıkları dar beyaz dantel yakaları vardı. Paul'ün büyükannesi hâlâ yas yıllarının içindeydi, bu yüzden siyah giyiyordu. Siyah ipek elbisenin üstünde boynunun etrafında kadife kurdeleler üzerinde yakutlar olan büyük altın bir madalyon takıyordu. Aziz John gecesinin ve oğlunun geçmiş doğum gününün şerefine, başka mücevherler de takınmıştı.

Büyükanne Paulsen'in mücevherleri koyu tonlarda taşlarla dolu takılar ve Rus altınından şaşaalı bir setten oluşuyordu.

Bir dul olarak, emrinde her iki kız kardeşinin de sahip olduğundan çok daha geniş ve pahalı türden bir değerli taşlar sergisi vardı.

"Eğer bana biri ateşi Consul Tuxen'de izlemeyeceğimizi söylemiş olsaydı" diye devam etti Eugenia, "buraya gelmezdim, tabii ki."

"Eugenia, kesinlikle gelirdin!"

Eugenia, Paul'ün büyükannesine 4 yaşındaki bir kızın annesine yapacağı türden cüretkâr bir bakış fırlattı.

Büyükannesi bıçağını sertçe masaya bıraktı. "Lütfen kendine çekidüzen verir misin? Tabii ki kendi vaftiz oğlunun doğum gününe gelirdin."

Ailenin birlikte geçirdiği zamanların bazı alışageldik hâlleri vardı. Paul'ün çocukluğunda ve gençliğinde dikkate almadığı ama annesinin daha sonraları bahsettiği, şimdi de akrabalarını günler ve yıllar süren hiç değişmeyen gevezeliklere çeken önceden biçimlendirilmiş bağlantılar olduğunu gördüğü hâller.

Aile içinde, Martin Adolph Paulsen Tekstil & Kumaş Şirketi sadece *Babanın Şirketi* olarak geçiyordu. Bu Paul'ün babasının ve amcasının 1870'lerde küçük bir çocukken öğrendiği isimdi. Bu toptan satış boyutlarına varana kadar büyümeden önceydi ve kendi fabrikalarına sahip olacak kadar genişlemeden çok çok önce. Paul'ün büyükannesi ve kız kardeşleri çocukların beceriksizce *Babanın Şirketi* deyişiyle çok eğlenmişti ve sonra bu ifadeyi kullanmayı hiç bırakmadılar.

Ailedeki herkes için, kaçmaya çalışan Paul hariç, Baba'nın Şirketi her şeyin test edildiği yerdi. Gencin ve yaşlının başarı kazanmayı ve hak ettikleri yönetimi elde etmeyi umduğu yegâne dünyaydı. Bazısının da herkesin gözü önünde kaybettiği yegâne dünyaydı. Birinin ekmeğini kazanacağı yer ailenin içindeydi ve bu kazancı ne oranda harcayacağı yine ailenin gözetimindeydi. Burası, kiminin sevgilisini kiminin arkadaşlarını getirdiği, şu veya bu kişinin boyunun ölçüsünün alındığı yerdi.

Paulsen kadınları birbirlerinin doğumlarına katılmış, Paulsen erkekleri birbirlerinin hesaplarına imzalarını atmıştı ve birbirleri arasında gidip gelen dip akıntılarını herhangi bir yabancının patavatsız gevezelikleriyle bulması imkânsızdı.

Bir ailenin birlikte olabilmesi için başka bir yolun mümkün olabileceğinden habersiz, kelimeler dudaklardan uçup giderdi, başka bir yol mümkünse bile bunun bayağı bir yol olduğuna dair bir güvenle. Kendilerine özgü tarzlarında, tartışmaları genellikle gizemli, aşk dolu, boş ve çirkin duyulurdu, tıpkı gece geç saatlere kadar süren bir partinin ertesi sabah karı koca arasında geçen tartışmalar gibi.

Paul'ün annesinin bir seferinde söylediği gibi, "Baba'nın Şirketi hepimizin gemiyi karaya oturttuğumuz ıssız bir ada."

Paul, Emma'ya ailesini böyle tarif etmişti ama bugüne kadar, kendi ailesinden önceki kuşak, ikisi hiç evlenememiş ve biri artık ölmüş olan ama zamanında güçlü bir adamla evli kız kardeşlerde hangi duyguların bastırılmış olduğu hakkında çok düşünmemişti.

Yoksulluğun içinden, başka bir yerden değil, aile patriyarkası yani büyükbaba, baba, kayınpeder, koca, enişte, genel müdür, başkan, vaftiz babası vesaire, denizden adalarının iadesini istemiş ve gür sakalıyla mutlak monarşisini kurmuştu. Ne Adolph Martin ne Carl, onların iki oğlu onun üretkenliğinin ve yaşama gücünün mürvetini görebilmiş ama daha büyük oğluna, Paul'ün babasına değil, saygıda kusur etmeyerek, eski müdür en ufak bir ihmali bile mazur görmemişti. Bu yüzden Adolph Martin şimdi genel müdür ve yönetim kurulu başkanıydı, bununla gelen tüm ayrıcalıklar, prestij ve güçle birlikte. Sundbo'daki geniş odaları saymaya gerek yok.

Önümüzdeki birkaç yılda durumlar daha başka görüneceğe benziyordu. İşgücü göz önüne alındığında, Adolph Martin artık eski adamdan kalan itibarın tadını çıkaramıyordu. Ve bu dalgalı sularda, çocuklar farkında olmadan tek ortak noktaları olan annelerine tutundu. Anneleri sanki eski bir Avrupa Tanrıçası gibi muamele görüyordu ve özellikle oğullarından gelen coşkulu övgüler onun mükemmelliğine uyuyor gibiydi.

Ailenin içinde bile hiç kimse herhangi bir aile üyesinin aklından neler geçtiğini ya da bu doğum günü yemeğinin köşelerinde gizli kapaklı neler döndüğünü tahmin edemez-

di. Örneğin bu kendini beğenme ve saygı görme kavgalarını, karakter farklılıklarını ve yıllarca söz konusu kişilere nasıl ıstırap verildiğini, gelinlerin tatminsizliğini.

Xenia küçük kız kardeşine arka çıktı. "Eğer birisi Eugenia'ya söylemiş olsaydı, onun bana kesinlikle söyleyeceği tartışmasız bir gerçek. Ve söylemedi."

"Ben ona söyledim! Ben ona söyledim!" Paul'ün büyükannesi giderek yükselen bir sinirle ısrar etti.

Astrid tam bir şey söyleyecekti ki kayınvalidesi onu durdurdu ve Eugenia'ya dönerek, "Fakat oğlumun doğum gününe gelmek istemiyorsan eğer, ben de bir daha hiçbir zaman vaftiz annesi olamaman için her şeyi yaparım! Daha açık söylemek gerekirse, Paul ve Emma'nın çocukları olduğunda" dedi.

Kimse ne olduğunu tam olarak kestiremiyordu. Yüzeyde, bu da diğerlerine benziyordu. Herkesin birbirine çok defa çok laflar ettiği yılların kavga kazanlarından kolayca ve doğal bir şekilde çıkıvermişti. Yine de üç yaşlı hanım şaşkın, neden normalden daha çok şaşırmış, yaralanmış ve öfkeli olduklarına anlam verememiş görünüyordu.

Planck, muhasebeci; kollarını kibarca açtı, tıpkı sadece *sevgili yaşlı hanımları* masum gören birinin yapacağı gibi. "Sevgili arkadaşlarım, Tanrım! Problemlerimizin şu anda bir çözüm bulamayacağımız türde çok ciddi problemler olmadığına eminim." Herkese tek tek bakarak gülümsedi.

Muhasebeci kadehine hafifçe vurdu böylece kalabalık sustu. Ardından ayağa kalktı ve Paul'ün annesi onuruna kısa ama düşünceli bir konuşma yaptı. "Son derece rahat evinizi görmek benim için büyük bir keyifti. Birbirimizi sadece Sundbo'dan tanıdığımız bunca yıl ne kadar yakın ve hoş bir şekilde yaşadığınızı düşünün. Ve organize ettiğiniz bu yemek, Constance, Sundbo'da bundan daha iyisi olamazdı. Bu çalışkan ikili için bir kadeh kaldırmamız gerekmez mi; ev sahibemize ve onun doğum günü, yanılmıyorsam perşembe günü olan oğluna" diyerek konuşmasını bitirdi.

Masanın öteki ucunda, Paul'ün annesi ayağa kalktı ve bu sırada içeri çağırılan böylece herkesin alkışlayabileceği aşçı Bayan Andersen hakkında birkaç güzel söz söyledi.

Paul'ün büyükannesi ve iki kız kardeşi oturup nefeslerini tuttu. Görünen oydu ki tartışmalarını birtakım beklenmedik sonuçlarla karşılaşma riskini almadan tamamlamaları mümkün olmayacaktı. Bu yüzden diğerleri ateşi nerede izlemeleri gerektiğini tartışırken dillerini tuttular.

Astrid neşeyle gülümsedi ve "Eminim burada Carl ve Constance'ın kumsalında çok güzel bir gece geçireceğiz" dedi.

Paul'ün babası hizmetçi kızı çağırdı ve ona Xenia ve Eugenia'nın kadehlerine madeira doldurmasını işaret etti.

"Hayır, teşekkür ederim" dedi Xenia, "Hayır, bu gece daha fazla içmesem iyi olacak." Eliyle kadehini kapattı ve kız Eugenia'ya dönünce "O da içmez" diye ekledi.

Hâlâ sandalyesinde oturmakta olan Paul'ün babası kadehlerinde kalan madeirayla şerefe yapmak için kadehini kaldırdı. Tedirginlikle, kız kardeşler bu daveti üçü arasında samimi bir kadeh tokuşturma olarak kabul etti. Ve Paul'ün babası "Skal, göreceksin, güzel olacak" dedi.

Ardından Helge Marin, Adolph Martin'in en büyük oğlu, meseleye burnunu soktu. Paul'den birkaç yaş büyüktü ve çoktan Baba'nın Şirketi'nin parlayan yıldızıydı, iş dışında pek bir parlaklığı olmasa da.

"Bellevue'ye de gidebilirdik. Bu gece eski vapur iskelesini yakıyorlar. Hambro Allé ve Sundbo'nun tam ortasında kalıyor, uzlaşma sayılır. Büyük bir parti olacağa benziyor, açık hava dans pistleri ve yeni iskele ve Strand Oteli ve..."

Paul'ün babası yüksek ve kesin bir ağırlıkla lafını kesti, sanki ev sahibi olarak başka bir konuşmaya başlayacakmış gibi. Ama bir konuşma değildi, daha çok üzerinden anlaşılmaz törensel bir hissiyat geçmiş gibi; "Helge Martin, biz öyle bir akşam geçirmeyi dilemiyoruz. Tüm o insanların arasına karışamayız" dedi.

Masadaki sessizliği koruyarak ve etrafında oturan birkaç kişiyle göz kontağında bulunarak, argümanına aynı hafif törensel tonda devam etti. "Bu sene, aile için Aziz John gecesine ve benim doğum günüme ev sahipliği yapan Constance ve benim. Şenlik ateşini kendi mahallemizde değil de

başka bir yerde izlemek Constance'a *hakaret* olur!" Masanın ucundaki karısına emreder bir bakış attı. Bu sırada, orada tamamen başka bir konuda konuşuyorlardı.

Astrid'in kadın arkadaşlarından biri, Paul'ün solunda oturuyordu, yumuşak bir gülümsemeyle sordu, "Bay Paulsen, sizin kumsalda hangi şarkıları söylüyorlar?"

"Bilmiyorum. Sonuçta biz de Aziz John gecesini hep Sundbo'da kutladık. Ama burada yaşayan pek çok birinci sınıf insan var ve eminim bizimle aynı şarkıları söylüyorlar ve eğer söylemiyorlarsa da biz kendi şarkılarımızı kendimiz söyleriz."

Bu konuşma hangi şarkıların söylenmesinin en önemli olduğu tartışmasını başlattı. Daha önce olduğu gibi konuşma sessiz başladı ama kısa bir süre sonra Xenia karşı çıktı: "Belki 'Körfez kıyılarında hayat çok güzel' şarkısını söylemezler; bunu söylemeyen çok insan var."

Bu lafla, her konuşmacının birbirinin lafını kesme alışkanlığı tekrar öne çıktı. Ve Paul'ün kuzeni Helge Martin diğerlerini sesiyle bastırdı; "Sözleri her sene unutuyorsun nasılsa, Xenia Hala!"

"Neden Helge Martin! Hiç de bile..."

Tüm bu laf değiş tokuşu arasında Eugenia hiçbir şey söylemedi ama "Körfez kıyılarında hayat çok güzel" şarkısı söylenmeyen bir Aziz John arifesini düşündükçe, gözleri tehlikeli bir şekilde sulanmaya başladı.

Paul'ün babası halasının parlak gözlerini fark etti ve ev sahibi olarak bir kez daha kollarını kaldırıp bağırarak bu gidişatı engellemeye çalıştı. "Arkadaşlar! Arkadaşlar! Neden şöyle yapmıyoruz..." Ne söyleyeceğini bilmiyormuş gibi görünüyordu ama daha fazla bir şey söylemesi de gerekmedi, bu sefer herkes işlerin kontrolden çıkmak üzere olduğunu fark etti ve sustu.

O anda bulvardan kumsala veya Øregaard Parkı'na doğru giden diğer ailelerin sesini açık seçik fark edebildikleri garip bir sessizlik yükseldi. Çocukların bağırışları bahçeden ve pencerelerden özellikle daha yüksek geliyordu, diğer bahçelerdeki veya her neredeyseler, insanlar havai fişeklere erken başlamıştı.

Paul tekrar Emma'ya baktı. Ona odada, etrafında olan her şeye dair şüpheciliğini yansıtabilecek bir bakış göndermeye çalıştı ama becerebildi mi emin olamadı.

Bu sessizlikteydi, Paul'ün yakınındaki aile üyelerinin masanın öteki tarafındaki seslerin farkına varışı. Kendi gürültüleri boyunca bu konuşmanın devam ettiğini duyabiliyorlardı. Sesler kısık ve son derece konsantreydi ama kelimeler ne tartışıldığını anlayabilmeleri için çok belli belirsizdi.

Paul'ün annesi ve onun en yakınında oturanlar büyükanne ve büyük halalar arasındaki karışıklığı zar zor fark etmiş olmalıydı. Odanın geri kalanındaki mutlak sessizliği ancak şimdi keşfettiler ve bu onların bir anlığına, tıpkı birinin herkesi tek bir kişiyi dinlerken bulduğu zaman olduğu gibi, biraz daha eğlenceli olan konuşmacıdan başlarını çevirmelerini sağladı.

Konuşan Eduard'tı ama yine de masanın Paul tarafında oturanlar ne söylediğini hâlâ anlayamıyordu.

Sonra Paul'ün annesi Eduard'a duyulamayan bir soru sordu ve cevap olarak yüksek sesle, sanki bir alıntı yapıyormuş gibi ve masadaki herkesin duyabildiğine şüphe bırakmayacak şekilde, "Kendi iç özünü değiştiremeyecek kadar yaşlı olduğuna inanmak, burjuvazinin esas belirtisidir" dedi.

Tüm gariplikleriyle, kelimeler orada sessizlikte asılı kaldı.

En sonunda Eugenia, "Çok enteresan" dedi. Neredeyse içinden, kutsal manevi bir gülümsemeyle, sanki etrafındaki herkesi unutmuş gibi. "Bir keresinde..." ve tam orada tereddüt etti, "bir arkadaşım tam olarak aynı şeyi söylemişti."

Eğer Paul'ün tarafında oturan herhangi bir misafir bir şey söyleyecektiyse de dillerini tuttular, çünkü şimdiye kadar kimse bekâr halalarından birinin bir "arkadaşı" olduğunu duymamıştı.

Eugenia devam etti, etrafındaki tepkileri önemsemeden. "Adı Bay Sorensen'di. Ve bir askerdi. Oldukça derin düşünceleri olan bir adamdı."

Başka bir şey söylemedi, başka biri de bir şey söylemedi.

"Ve tabii ki haklıydı, Bay Sorensen 'birinin çok yaşlı olduğuna inanması, değiştirebilmek için..'" Tereddütü çok uzadı, cümle hiç bitmedi, onun yerine bir anda Paul'e döndü.

"Bay Schmidt'in Bay Sorensen'le pek çok ortak özeliği olduğunu daha önce de fark etmiştim.."

Hafifçe güldü. "Tabii Bay Sorensen, Bay Schmidt'in şu anda olduğundan çok daha gençti..."

Eugenia'nın kelimelerinde, misafirlerin pek çoğu başlarını Eduard'a çevirdi ve daha genç bir Bay Sorensen hayal etmeye çalıştı, 19. yüzyılda bir noktada belki de halalarının kalbini kırmış olabilecek bir Bay Sorensen.

Xenia kafasını çevirmedi, o kesinlikle masadaki kız kardeşinin gençliğinde bu arkadaşla tanışmış tek kişiydi. Eugenia cümlesini her tamamladığında ve bir başka hayalsi duraklamaya sürüklendiğinde, Xenia yakınında oturanlarla ciddi göz kontağı yapmaya çalıştı, sanki kız kardeşinin söylediklerinin doğruluğunun altını çizmek isteyen bir kafa sallamayla. Ve Eugenia'nın Eduard'ın çağrıştırdığı hatıralardan gelen saf mutluluğunun aksine, aynı hikâye Xenia'nın yüzünün kız kardeşinin kaderine duyduğu kederli empati duygusuyla büzülmesine sebep oldu.

Eugenia'nın aklı kesinlikle yolculuğa çıkmıştı.

"Ama siz çocuklar final sınavlarınız için çalışıyorken, Bay Schmidt bizi ilk defa Sundbo'da ziyaret etmişti, o zaman aynı yaştaydı. Ve o gün bize kaderden bahsetti, ben de kendi kendime düşündüm *Bu Bay Sorensen'in söylemiş olabileceği bir şey.*"

Bay Planck araya girdi. "Ama sizin gençliğinizde, Bay Skaarup, kimse burjuvaziden bahsetmezdi, öyle değil mi?"

"Etmez miydi?"

"Hayır, kimse bahsetmezdi."

"Bundan emin değilim."

"Daha kelimeyi bile bilmiyorduk."

"Ama anlam aynıydı! Kelimenin ruhu! Ruhu aynıydı!"

Öyle hararetli cevap vermişti ki, sandalyesinde geriye yaslandığında, nefesi kesilmişti.

Kadınların bazıları biraz daha empati kurdukları bir yöntemle Eugenia'dan bu genç adamla ne olduğunu öğrenmeye çalıştılar. Ama artık kendini biraz daha toparlamıştı ve evde kalmış bir halaya uygun davranır hale gelmişti; spontane, kendini kaybettiren kışkırtıcı hatıralar kontrol altına alınmıştı. Bunun yerine, diğerleri gibi Eduard'ın söylediklerinin aslını tartışmaya başladı.

Paul eğleniyordu.

Eduard'ın açıklamasının yersizliği onu da hayrete düşürmüştü. Burjuvazinin kalesinde böylesi bir burjuvazi kötülemesinin çirkin ve acayip kışkırtmalara sebep olacağını düşünmüştü. Bazen Paul kendini bu kadar açıkça çizgilerin dışında bulacak kadar Eduard olmadığı için memnun olurdu. Diğer zamanlarsa tercih etse bunu yapabilecek gücü olmasını dilerdi.

Kelimeler Eduard ve onun çok sefer kullandıkları kelimelerdi. Onların ve artık Emma'nın da hayatına rehberlik eden ilkeler görevini yürütmüşlerdi. Üçü de *öz* ve *burjuva* kelimelerini oldukça geniş ve farklı anlamlarıyla anladı, bu yüzden tanımlarında üzerinde anlaşmaya vardıkları tek şey Paulsen'lerin burjuvaziyi en saf haliyle temsil ettikleriydi.

Sonuçta aileden kimsenin Eduard'ın dediklerinden alınmadığı ortaya çıktı, kimse kendini burjuva olarak görmüyor gibi görünüyordu. Paulsenler için bile, burjuvazi başkalarıydı. Ve odanın her yerinde, herkes kendini Eduard'ın söylediklerinin anlamına dair derin tartışmaların içine attı. Paul'ün, Emma'nın ve Eduard'ın üç farklı tanımından, *burjuva* masanın etrafındaki insan sayısı kadar farklı kişisel yorumlamalar halinde sistemleri kapsayarak büyüdü. Örneğin, Paul, Adolph Martin'in "Ama ne demek istediğini biliyorum: Burjuva bir sınıftan ötekine geçmenin mümkün olduğunu düşünmez demek istiyor" demesine şaşırmıştı.

Paul'ün babasının karşısında, Emma kendi insan özü ve burjuva konseptlerini politik bir perspektife bağlanabilecek fikirler olarak tanıtmakla meşguldü ve Paul konuşmalarının Paul'ün babasını da rahatsız eden bir eğilim olan Genç

Muhafazakârlardaki Führer zihniyeti konusuna doğru kaydığını duydu.

Paul ise etrafındaki tartışmaların hiçbirine tamamıyla katılmadı. Bunun yerine, annesinin Eduard'la olan sessiz konuşmasını duyabilmek için masanın kendi tarafında söylenen her şeyi dinlemeye çekildi.

Onun Eduard'a doğru eğilişini gördü, kelimelerine kendini kaptırmış ve garip bir şekilde ciddi görünüyordu.

Mutfak tarafında masanın ucunda oturuyordu, bir tarafında Robert Amca, diğer tarafında Eduard. Bu 24 kişilik masada, Paul'den en uzak oturan onlardı ve tüm bu uzunluk boyunca, konuşmacılar ailenin burjuvazi tartışan uğultularına yeni kademeler ekledi.

Ama yine de, her şeye rağmen, istisnai anlarda, misafirlerin tesadüfen aynı anda kısa bir nefes alışı ikinci bir sessizliğe neden olurdu, bu sırada annesinin konuşmasının bir zerresi, zar zor duyulabilir heceler halinde uzayıp gitti, yüzünde ve duruşunda geniş ailenin fark etmesine nadiren izin verdiği bir kırılganlıkla: "Eduard", "oğlum", "eski zamanlar", "zorunluluklar", "dünyaya doğru"...

18 yaşından beri bu ülkede yaşıyor olsa da hâlâ zayıf bir İngiliz aksanıyla konuşuyordu. Yüzündeki çizgiler o zamanki kadar zarifti, özenle korunmuştu ki kimse ne düşünüyor olabileceğini anlayamasın. Paul ikisini gözlemlemeye devam etti, hiçbir şey duyamıyor, düşünemiyor olsa da.

Yemek odasının dar pencerelerine vuran ışık güneşin battığına işaret eden bulutlarla engellenmemiş kırmızımsı bir korluk kazanıyordu. Kimsenin bu Aziz John arifesinin olağanüstü olacağına dair şüphesi kalmamıştı. Saat sekizi çoktan geçmişti ve birazdan şenlik ateşini görmek için hep beraber körfeze doğru giden geniş bulvardan yürüyeceklerdi. Şarkılarını söyleyecek ve günün son ışıkları kaybolurken denize bakacaklardı ve körfezdeki ışık çizgileri karanlıkta giderek daha da parlaklaşacaktı.

Paul bir kadeh daha porto şarabı eşliğinde üçüncü tabak meyve jelatinini yiyordu. Güneş ışığı giderek zayıfladı ve

şamdandan yayılan ışık güçlendi, böylece masadaki herkes altın rengi tatlı şarabın rengine büründü.

Ailenin erkeklerini her zaman iyi idare etmesini bilen Emma'ya baktı. Hâlâ babasıyla konuşuyordu.

Sonra birisi "Dinleyin, saat dokuzda orada olmamız gerekmiyor mu?" dedi.

"Aman Tanrım!"

"Ama yetişemeyeceğiz, öyle değil mi?"

Erkekler birbirlerine bakarak yüksek sesle ve hanımlara bakarak biraz daha kısık sesle güldüler.

Bir başka uzlaştırıcı kadeh tokuşturmalarının ardından, Xenia ve Eugenia Halalar kalıp ateşi buradaki kumsalda izlemeye razı olmuştu, hep söyledikleri şarkıları söylemek şartıyla. Bu sefer Paul'ün babası kalkıp kadehine vurdu.

"Güzel bir toplulukla, zaman kesinlikle çabuk geçiyor. Saat çoktan sekiz buçuk olmuş ve kahvelerimizi içip, tatlılarımızı yiyip, purolarımızı içmemiz için sadece yarım saatimiz var. Özellikle bazı yaşlı konuklarımızın purolarının tadını çıkarmak isteyeceklerini biliyorum. Beni bağışlayın." Önce Robert Amca'nın bakışlarını sonra da Holger Amca'nın bakışlarını yakaladı. "Özür dilerim ama umarım her biriniz bu uzun yemekten ve fazlasından keyif almışsınızdır ve henüz bitirmemiş olanların bitirmesini rica ederim, böylelikle sokağa çıkabiliriz."

Aceleciliğin israfa neden olduğuna ve Bayan Haakonson ve avukatın karısının yemekten sonra ne kadar kahve içmekle ünlü olduklarına dair birkaç hoşnut bağrışma oldu.

Hanımların elbiselerini ve mücevherlerini yansıtan ve sabit alevlerin beyaz sofra örtüsünü aydınlattığı, el yıkama kâsesindeki suya yansıyan gümüş şamdandaki mumların diğer tarafında, Paul annesinin tabağında kalan hiç dokunulmamış vanilya kremalı jelatini aceleyle yiyişini gördü. Annesi bir şey söyledi, Eduard güldü ve tekrar ondan birtakım tutarsız, garip kelimeler duydu, o kadar zayıf ki sadece birer tahmin olup olmadıklarından emin olamadı: " gerçekten de öyle olabilir..."

Biraz sonra, annesi neredeyse duyulamaz bir şekilde güldü ve ardından "... evet, ama söz veriyorum hatırlayacağım..."

Kahve, konyak ve tütün faslını geçtiler ve dokuza beş kala evin dışında kumsala doğru yürümeye hazırlardı. Paul'ün babası, kolunda Eugenia ile önden gruba liderlik etti.

Evden çıktıkları anda, Strand Caddesi'ndeki insan kalabalığının şaşkınlığını yaşadılar ve ateş henüz yakılmadığından, grup ikiye ayrıldı. Yaşlılar kumsala giden kısa yoldan yürümeye başladı, gençlerse Strand Caddesi'nden yukarı doğru yürüyüp kalabalığın neden kaynaklandığına göz atmaya gitti.

Eduard ve Emma biraz ayrı yürüdüler. Paul ve annesi de.

Paul'ün annesi, "Ona bizimle akşam yemeği yemeye getirebileceği genç bir hanımın olup olmadığını sordum. Ama görünen o ki yok."

"Hayır, şu anda değil."

"Peki, başka bir..."

"Sanmıyorum."

"Ama öyle çekici bir adam ki, öyle değil mi?"

"Öyle. Evet, insan birinin olmasını bekliyor."

"Sonuçta senden iki yaş daha büyük. Sen artık bir aile kuruyorsun, eminim o da güzel bir kız bulmak ister, öyle değil mi?"

"Bir şey söyleyemeyeceğim."

Annesinin gözleri üzerindeydi, bildiği bir şey var mı diye. "Belki Afrika'daki hayat şekli onun ilgisini dağıtmıştır."

Bu annesinin ona çok daha dikkatle bakmasına sebep oldu ama orada görebileceği bir şey yoktu. "Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

Paul bir zamanlar tanıdığı bir kızın Strand Caddesi'nden bisikletiyle geçtiğini gördü. Gözlerini kısarak baktı, miyobu giderek kötüleşiyordu ve yakında yeni gözlükler alması gerekecekti. Bisiklet hızla geçti ve o olup olmadığından emin olamadı.

Annesi, "İsteseydi bir gün arkadaşlarını da ziyarete getirebilirdi, öyle değil mi?"

Eduard sık sık Paul'ün ailesini ziyaret etmişti, lise yıllarından başlayarak. Zamanla, ailedeki herkes onu iyice tanımış ve bazen Paul'ün annesine kendi başına ikindi çayı için bile de uğrar olmuştu.

Ender zamanlarda Eduard, Paul'e *bir aileye ait olma* konusunu açardı. Her seferinde, büyük bir ciddiyetle konuşurdu. Eduard'ın ölen annesinden hiç bahsetmediler. Ve Paul hep arkadaşını Paulsen ailesine mümkün olduğunca dahil etmeye çalışmıştı. Eduard'a verebileceği en güzel hediye Paulsen ailesinin gözler önüne serdiği dünyası olabilirdi, bu gece gibi örneğin. Aile kucağında bir hayat. Eduard'ın açlık duyduğu şey buydu ve hatırlayabildiği süre boyunca Paul'ün hep bunaldığı şey de.

"Eduard'ın diğer arkadaşlarını ben de görmüyorum aslına bakarsan" dedi. "Kırk yılda bir tanıdığı insanlarla sokakta karşılaşıyoruz ve insanlar hep onu görmekten çok mutlu oluyor. Ve daha sonra şans eseri onlarla yeniden karşılaşırsam, hep Eduard'ı soruyorlar, büyük bir merakla. Ama bilmiyorum... Onları eve davet ettiğini zannetmiyorum. Onların Eduard'ı ne sıklıkta davet ettiklerini de..."

"Bunu duyduğuna üzüldüm."

"Üzülmeni gerektirecek bir şey var mı emin değilim."

"İlk tanıştığınızda, biliyorsun, onunla ilgili şüphelerim vardı. Onca insan arasında ona neden bu kadar düşkün olduğunu tam olarak göremiyordum. Ama olgunlaştığını söylemeliyim. Belki de Afrika'daki işi yüzünden."

Yukarıya, üzerlerinde yükselen ıhlamur ağacının alt tarafına baktı.

"O zamandan beri daha erkeksi olmuş. Ve şimdi babası da yakında ziyarete geliyormuş, onu da getirmesi konusunda anlaştık. Babasını görmek güzel olacak. Onunla tanışma fırsatımız olmamıştı."

Eduard ve Emma'nın çoktan vardığı; araç, bisiklet ve yaya kalabalığını izlediği Strand Caddesi'ne varmışlardı.

Komşularından biri yakınlarında duruyordu ve "Yirmi yıldır burada yaşıyorum, Strand Caddesi'nde böyle trafik görmedim" dedi.

Sorumlusu havaydı. Alışılmadık derecede güzel olan Aziz John arifesi herkesi gafil avlamıştı ve son dakikada Kopenhaglılar Bellevue'de eski iskelenin yakılışını görmek için akın ediyor, Geyik Parkı'na ya da Bakken Lunaparkı'na gitmek istiyordu. Helge Martin'in dediği gibi, kumsal boyunca açık hava dans salonları vardı ve gece boyunca müzik ve dans olacaktı.

Kumsala dönüş yolunda, uzaktan ateşin henüz yakılmadığını görebiliyorlardı ama acele etmeleri gerekti. Paul yine annesinin tarafında yürüdü. Annesinin çok başarılı geçtiğini düşündüğü akşam yemeğinden konuştular.

Ateşe varmalarından az önce, Paul tekrar Eduard ve görmeyi iple çektiği babasından bahsetmeye başladı. Toplanan kalabalığa yaklaştıkça erkek komşular şapkalarıyla selam vermeye başladı ve Paul'ün annesi, "Öğleden sonra sana radyonla yardım etmesi çok nazikti" dedi.

"Ama etmedi ki. Sadece oturduk ve beraber radyo dinledik."

"Etmedi mi?"

"Hayır. Yani sırf sordun diye söylüyorum."

"Peki ama... Gerçekten mi?"

"Bir yanlış anlama" dedi Paul.

Bir sonraki adımında, Paul'ün annesi ondan biraz daha uzun adım attı. Yüzü ifadesizdi ama adım atışından akşam yemeği boyunca kendini bırakmaya başladığı ender tedbirsizlik hali onu sessizce terk etti.

Daha başka bir şey söylemedi.

Paul omuz silkti ve kendini dünyanın deneyimli bir erkeği gibi hissederek, hayat-böyle-yapacak-bir-şey-yok sesiyle "İyi" dedi.

Şenlik ateşi hâlâ yakılmamıştı, saatin dokuzu çoktan geçmesine rağmen. Odunlar o bölgedeki bahçelerden öğleden sonra kesilmiş ve toplanmış olduğundan, beklendiği üzere tutuşturmak çok zordu. Üstüne üstelik hafta boyunca oldukça çok yağmur yağmıştı. Odun yığınının üstünde süpürgesi üzerinde geleneksel cadı tünüyordu. Bu sene çok iyi yapılmamıştı, belki de çocukların yapmasına izin verilmişti.

Körfezde demir atmış küçük teknelerin dalgası vardı, hepsinin fenerleri yanıyordu ki kıyıdaki insanların izleyebileceği keyifli bir şey olsun. Teknedekilerinse kumsallarda ve özel arazilerde yakılmış bir sürü şenlik ateşi vardı izleyebileceği.

Paul Sokağı dar kumsaldan ayıran alçak çitlere yaslandı, kumsal boyunca birbiri ardınca yakılmış şenlik ateşlerini görebiliyordu. Ve Hellerup Limanı'nda, iskeledeki kalabalığı da. Sokağın sakinleri ve misafirleri etrafta gezinip kendi şenlik ateşlerinin yakılmasını beklerken, ufukta her yerde havai fişekler göğe yükseliyordu. Doğal olarak, Paulsenlerin son otuz yıldır komşusu olanlar, ailenin sokaktaki diğer komşularla geçirdikleri ilk Aziz John gecesi olduğunu fark etmişti. Aile üyeleri mutlulukla karşılanmış ve Paul'ün çocukluğundan beri mahalleden tanıdığı en az dört farklı adam Paul'e *Eğer ailen böyle güzel bir hava getirecekse, umarım önümüzdeki sene için de size güvenebiliriz!* demişti.

Erkekler ve kadınlar ölçülü bir ağırbaşlılıkla etrafta yürüyor, el sıkışıyor, bu sırada çocuklar herkesin bacakları arasında koşup oynuyordu.

"Size nişanlımı tanıştırayım, Bayan Emma Brydensholt ve yakın arkadaşım Bay Eduard Schmidt? Ve Bay Ragnar Mortensen, eski fabrika sahibi ve eşi Bayan Mortensen."

Fabrika sahibi onlara hoş geldiniz, dedi ve Emma'yı dikkatle inceledi.

"O zevk bana ait. Tebrik ederim. Zaman nasıl da uçup gidiyor" dedi Paul'e dönerek. "Bir düşünün, senin küçük bir çocukken bisikletten düşüşünü daha dün gibi hatırlıyorum..."

Mahalledeki pek çok hizmetçi işlerini bitirmiş çıkmıştı. Bazısı şenlik ateşinin yakınında, kendilerini yakın bir mesafede konumlandırmış, diğer evlerin hizmetçileriyle sohbet ediyordu. Ama çoğu gitmişti.

Hâlâ ateşle ilgili bazı sorunlar vardı. Bu fırsatın şerefine, mahalle yöneticileri, Yargıtay savcıları ve mülk sahipleri kendilerini ateşi yakmakla görevlendirmişti. Hem ofiste hem evde karar almaya alışıklardı ve hepsi birbirine odunları ayarlama ve gazyağını dökme konusunda aynı anda sayısız emirler veriyordu.

Sonunda, hiçbirinin birbirine verdiği emirler alevle sonuçlanmadığı için, giderek daha da sinirleniyorlardı. Tekrar ve tekrar, kalan hizmetçiler evlere biraz daha gazyağı getirmeleri için gönderildi, bu sırada efendileri oduna ne kadar gazyağı dökülmesi gerektiği ve odun yığınının bir tarafı tutuşmaya başlamışken, diğer tarafına daha fazla gazyağı dökmenin tehlikeli olup olmayacağı konusunda büyük bir tartışmaya doğru ilerliyordu.

Etraflarındaki bu yaz ortası akşamının güzelliğine rağmen, herkes ateş yüzünden sabırsızlanmaya başladı. Astrid, Eugenia'yı gençlik "arkadaşı" Bay Sorensen'le ilgili daha fazla detay vermeye ikna etmeyi becermişti ve şimdi herkes Astrid'den laf almaya çalışıyordu. Beklenildiği üzere, genç adam Eugenia'nın kalbini kırmıştı. Onunla genç adamın yaşadığı şehir olan Elsinore'da tanışmıştı. Orada nişanlanmışlardı ve sonra adam ansızın ortadan kaybolmuştu.

Daha sonra, Eugenia Amerika'dan onun tarafından yazılmış kısa bir mektup almıştı. Oradaki diğer Danimarkalılardan, onun yurtdışında büyük güçlüklerle karşılaştığını duymuştu. Akşamın çokça tartışılan konusu, onun övünerek başından attığı şeyler arasında Danimarka'yla olan ilişkisi ve Eugenia'ya olan aşkı da vardı.

Paul'ün babası ona doğru geldi. Misafirlerinin davranışlarından rahatsızdı.

"Helge Martin, Mathilde ve yeni doğmuş bebekleri gerçekten çok ilginç, bunu anlıyorum. Ama sanki ailede önemli başka hiçbir şey yokmuş gibi, bununla ilgili konuşup duruyorlar. Ve başka konular *var.* Bence sana da biraz daha fazla ilgi gösterebilirlerdi. Artık evleniyorsun ve herkes buna biraz daha ilgi gösterebilir. Bu sonuçta bizim kutlamamız. Hem neden Emma'yla daha çok konuşmuyorlar? Onun ailesinin ve sizin nasıl bir düşün hayal ettiğinizi sormuyorlar?... Neyse, sanırım onlar da böyle ama biraz daha ilgi gösterebilirlerdi. Bu onların da ilgi alanında, sonuçta."

Paul babasını sakinleştirmek için bir şeyler söyledi, misafirlerin diğer konularla olan meşguliyetini açıklayan. Çok dikkatini çekmediğini belirtti.

Ve Paul babasıyla ve diğerleriyle konuşmaya devam ederken, aslında kendi düşüncelerinde kaybolmuştu. Bazıları Paul'ün şirkete Helge Martin'den daha iyi genel müdürlük yapabileceğini düşünüyordu. Paul'ün ailesinin kendi kuşaklarında Adolph Martin ve Astrid'e karşı kaybettikleri mücadele belki de Helge Martin ve Mathilde'e karşı kazanılabilirdi. Ama bunun olabilmesi için gerekli önkoşul Paul'ün *Baba'nın Şirketi* olan bu ıssız adada ailenin geri kalanıyla beraber devam etmeye gönüllü olmasıydı.

Bu ailesinin dile getirdiği bir şey değildi ama Baba'nın Şirketi dışında bir dünya bilmeyen herkes için Paul aileyi terk etmiş gibi görünüyor olmalıydı.

Hiçbir uyarı yapılmadan, ateş, gazyağına boğulmuş dalları buharlı lokomotif sesi gibi çıkan bir sesle tutuşturdu. Birkaç saniye içinde, yanan dal ve çırpı yığınından birkaç kat daha uzun bir alev denizine dönüştü.

Ateşin yakınında oynayan çocuklar korkmuş bir halde, ağlayarak annelerini veya dadılarını bulmak için insan kalabalığına doğru koştu. Bazı kadınlar yüksek sesle bağırarak çocuklarını çağırmaya başladı: *Peter! Peter! Ulrich! Elizabeth! Neredesin? Vagn! Caroline! Vagn! Buradayım! Ulrich!*

Ve birbirlerini buldukça, çocuklarının önünde dizlerinin üzerine çökmüş kadınlardan sessiz bir fısıltı yükseldi, aynı kelimeler bel hizasında aralarından geçiyordu, tıpkı karmaşık bir kanon gibi: *Korkma... Ateşe bak... Bak ne kadar güzel yanıyor... Artık korkacak bir şey yok... Şenlik ateşi, ah ne kadar güzel... Korkma... Ateşi gördün mü?...*

Havada en ufak bir esinti yoktu, ateş dümdüz göğe yükseliyordu ve her şeyden daha kuru olan ve altındaki dallardan daha kolay yanan cadıdan başka kimsenin canı yanmadı. Ve gazyağı yanıp bittiğinde ve ateş kendi seviyesine döndüğünde, cadı arkasında sadece süpürgesini bırakarak, Brocken'e uçup gitti.

Erkekler kimin çok fazla gazyağı döktüğüne dair tartışmaya başladı ama çabucak kendilerini toparlayıp, diğerleriyle bir çember oluşturdular ve şenlik ateşi büyürken, uzun ıhlamur ağaçları arkalarında cadde boyunca dizilmiş, birlik-

te şarkı söylediler, *ülkemizi seviyoruz ama en çok yaz ortasında, üzerimizdeki her bir bulut gönderilmiş birer şükranken...* Paul Emma'yı yanına çekti ve beraber şarkılarını söylediler.

Erkekler şapkalarını çıkardı ve hep beraber söylediler, *Hıristiyan Kral uzun gemi direğinin yanında durdu, sisin ve isin içinde... Karanlık Çağın aklından ve idaresinden geçti* ve devam ettiler, *çok güzel bir ülke biliyorum, her yana saçılmış gölgeli kumsallarıyla,* şenlik ateşinden kıvılcımlar etrafa saçılıp karanlıkta dönerken. Eduard tek başına durdu, Paul ve Emma'dan birkaç adım uzakta. Paul'ün bedeni Emma'nın yumuşak ve ılık kadın sıcaklığını hissederken, ateşin kavurucu sıcağı yüzünü ve gözlerini yaktı. Ateşi yakmaya çalışmaya başladıklarından beri hava çoktan kararmıştı ve ışıklarla donatılmış tek bir vapur Bellevue yolunda onları belki 100 metre geçip gitmişti.

İki şarkı arasında, Paul döndü ve Eugenia'yı gözünü beyaz eldivenli eliyle silerken gördü, gözüne kül kaçmıştı. Bir sonraki şarkıdan sonra, Xenia külü çıkarmasına yardım etmeye çalıştı ve o da beceremeyince, Paul'ün annesi nemli bir mendille külü çıkardı.

Ve daha Paulsenler istemeden, komşular söylemeye başladı:

Nasıl bir güzellik Zealand kıyılarında
Güneş doğuda uyanırken
Ve toprağı, ağaçları ve kumsalı parlatırken
Ve gümüş kadar berrak, parlak yansıyan deniz
Küçük bir tarlakuşu mavinin içine süzülür
Ve parlak güneşi yeniden selamlar
Serbest bir şarkıyla özgür ve neşeli
Burada körfez kıyılarında, hayat çok güzel!

Zealand kıyıları beyaz kucağını açtığında
Gece denizin kolları arasında
Binlerce yıldız ve fener sıçrar
Denizin üzerinde keyifli bir danstır
Tüm doğa uykuya daldığında

Kronborg'un ışığı derinlikleri izler
Ardından denizin oğlu ağlar büyük bir tutkuyla:
Burada körfez kıyılarında hayat çok güzel!

Akşam yemeği boyunca çokça ve ateşli bir şekilde tartışılmış bu şarkının son kıtasına vardıklarında, körfez kıyılarıyla ilgili bu şarkının, Paul şenlik ateşinin ışığı üzerine yansımış Eugenia Hala'sını izledi. Bay Sorensen'i düşündü, ondan çok uzaklara gitmiş olan. Büyük bir tutkuyla şarkıyı söyledi:

Danimarka sahillerinden çok uzağa sehayat ettim
Denizleri ve karaları aştım
Güzelliği aradım ama hiç bulamadım
Bunun gibi bir hazine, körfez kıyılarındaki gibi
Nereye gitsem huzur bulamadım
İnanılmaz bir özlem beni tekrar evime çekti
Bu yüzden, öldüğümde, bırakın bu kıyılarda öleyim
Sende dinleneyim, Elsinore'um.

Birkaç gece sonra Paul, Broad Sokağı'ndaki dairesinin camından dışarı bakmış duruyordu. Önündeki karanlıkta, sokak neredeyse bomboştu. Sokak lambaları Esplanade Kavşağı'na doğru birbirinin aynı sarı yamalar halinde uzuyordu. Karanlığa baktı, iki sıra anlamsızlığın arasında insanların yokluğuna, heybetli bina bloklarına. Orada tek başına hiçliğe bakarak durdu.

Tivoli'de eski sınıf arkadaşı Harald'la gittiği akşam yemeğinden gelmişti ve o gece önceki tüm yıllar tamamıyla farklı bir şekilde bir araya gelmiş gibi hissetmişti.

Bir anlığına, aynı anda birden çok şey düşünüyordu. Bitmemiş düşünceler hep birlikte tek başlarına olduklarından çok daha büyük bir bütün oluşturuyordu, daha anlamlı, ani bir hâl.

Tivoli'de rüzgâr sert esmişti ve Harald uzun peruğunu şapkasının altına düzgün bir şekilde sıkıştırmamıştı. Bu yüzden o kimsenin görüp görmediğini fark edemeden, peruğu rüzgârda uçmuştu. İnsanlar gülerek dönüp arkasından bakmıştı.

Birkaç sene önce, şaka olsun diye, Paul ve arkadaşları sokakta insanların arkasından bakıp gülerdi. İnsanlar onların garip şapkalarına ve parlak kravatlarına ya da yolun ortasında sergiledikleri kimsenin konuşmadığı konulardaki konuşmalarına bakıp kendi kendilerine gülerdi. Paul ve arkadaşları insanların gülmesine kendileri karar verirdi.

Artık yaşları gelmişti. Bundan böyle sokakta insanlar onlara güldüğünde, onların kendi seçimi olmayan şeylere gülüyordu. Ve onların öyle kolay atıp kurtulamayacakları şeylere.

Harald gerçekten bu itici saç şeklinin insanların kel kafasını fark etmelerini engelleyeceğini mi düşünmüştü? İmkânı yok. İllüzyonun başarısız olduğunu biliyor olmalı. Yine de başarılı olma ihtimaline takılıp kalmış. Parlayan ve sallanan bukleler sadece onun kelleşen tepesine dikkat çekmekle kalmıyor aynı zamanda onun kendi kendini aldatma özelliğini de ortaya koyuyordu. Karakterlerini yaratmak için bilerek üstlendikleri alışkanlıklar ve huylar onlara yapışmak üzereydi, bir daha çıkmamacasına. Ya da aksine ve çok daha kötüsü, bunlar diğerleri tarafından istila edilmek üzereydi, daha acayip ve daha az arzulanan kişilik özellikleri tarafından.

Ve bu onun, Eduard'ın ve Emma'nın birbirlerine söyledikleri kelimelerle birlikteydi: *Kendi iç özünü değiştiremeyecek kadar yaşlı olduğuna inanmak, burjuvazinin esas belirtisidir.* Bu bir yalandı! Sanki yaşın ima ettiğinden sadece kendileri muafmış gibi düşünüp konuşup durdular. Sanki onlar buna şu anda maruz değillermiş gibi, Paul 28, Eduard 30 ve Emma 31 yaşındayken.

Paul konuşkan, eğlenceli, çekici ve hep macera peşinde biri olmak isterdi, tıpkı Eduard gibi. Gençliğinde, böyle olmaya karar vermişti ve bir süre bu o kadar doğal hissettirmeye başlamıştı ki kendini ve hemen herkesi böyle biri olduğuna

ikna etmişti. Ama içinde başka bir kişinin tohumları köklenmeye başlamak üzereydi. Emma ve Eduard'la dans etmeye mi gitmeliler yoksa evde mi kalmalılar konulu sonu gelmez tartışmaları, hepsi blöftü. O dışarı çıkıp dans etmek isteyen bir adam olmak istemişti ama zamanla kendini yanlış anladığı giderek daha da berraklaştı: Hiç de öyle bir insan değildi.

Onun yerine, hiç olmayı seçmediği bir şeydi: Gece geç saatlere kadar çalışan bir adam. Ve eve geldiğinde, tıpkı babası gibi oturup Eduard'ın dükkânından bir kadeh şarap içmek isterdi. Oturmayı ve Emma ya da Eduard yaptıkları şeylerden bahsederken o aslında mümkün olduğunca az konuşmayı tercih ederdi.

Paul, Broad Sokağı'na baktı lambalara, karanlığa ve sessizliğe. Düşündüğü her şey, aynı anda tek ama uzun ve yorucu, eksik ve karışık her şeyin bir anda birbirine girdiği bir düşünceymiş gibi geldi. Ama sona erdikten sonra başka bir düşüncenin ortaya çıkmadığı yerde, sanki aksine sürekli devam eden bir yankı gibi saatlerce asılı kalıyormuşçasına.

Justus'u düşündü, Paul'le yaşıt ve ondan sadece birkaç yüz metre uzakta büyümüş olan, A.N. Hansen Bulvarı'nda. Bir süre, Justus boksla ilgilenmeye ve futbol oynamaya çalışmıştı ve bir şekilde normal bir çocuk gibi görünmeyi başarmıştı. Ama bir noktada vazgeçmişti, giderek daha kirli ve konuşması daha da zor hale gelmişti ve onunla karşılaşan kimse onun on yıl içinde, eğer insanüstü bir çaba bu kadar garipleşmesini önleyemezse, sokakta parçalanmış ceketiyle yürüyor olacaktı, ufak bir yük arabasıyla ve eğer şanslıysa, ona eşlik eden bir köpekle birlikte.

Ve işin en kötüsü, onunla konuştuğunuzda, bunu kendisinin de bildiğini açık bir şekilde hissedebilmenizdi, bundan kendisi de korkuyordu ve toparlayabildiği her şeyle buna karşı savaştı. Yine de özünü değiştiremedi.

Aslında bu sadece Paul ve Harald ve Justus değildi, yaşın yakaladığı ve olmak istemedikleri insan olmaya zorlananlar. Eduard'tı, Emma'ydı. Paul'ün eski okul arkadaşlarıydı istifa etmeye başlayan, sadece birkaç sene önce parmakla gösterdikleri değişmeyen adamlar.

Bu okul arkadaşları artık kibar cümlelerde ve eski arkadaşlığı imkânsız kılmaya başlayacak derecede "saygı" konusunda ısrarcı oluyordu. Harald'ın kimsenin onun kelliğini fark etmeyeceği fantezisine yapışması gibi, yeni evlerinde, kendilerini kandırarak, çaresizce yeni kazandıkları babalık koltuklarına yapışıyorlardı. Ve bunlar Paul'ün eski arkadaşlarıydı, aquavitten kustuklarını, bir kızın arkasından ağladıklarını gördüğü, beraber kamp yapmaya gittikleri ve sınav öncesi deli gibi ders çalıştıkları adamlar.

Şimdi düşüşte olan biziz, ruhani durgunluktan çürümüş olan, diğerleri değil. Bu bedenlere sıkışıp kalmışız, bu garip ve uyumsuz bir şekilde karışmış kişiliklerin içinde, her bir irade kırıntısını sıraya dizsek sadece küçük bir parçasını yönetebileceğimiz.

Ya Paul'ün büyük amcası Robert'e ne demeli, sürekli yazlık evi hakkında konuşup duran? Bu kendi seçtiği bir karakter özelliği miydi? Hayır, büyük amcası, 28 yaşındayken asla, *Hayatımın geri kalanında sadece yazlık evim hakkında konuşacağım,* diye düşünmemişti. Zamanla böyle olmuştu. Bu karakterinde uykudaydı. Eğer Robert kendi özünü yenebilmek için onu tutmaya çalışmış olsaydı, eğer birisi onun yazlık evinden başka bir konuda konuşurken ilgili bir ifadeyle dinlemeye karar verseydi, bir yalanı yaşıyor olurdu. Kalbinin derinliklerinde, yazlık evinden başka hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Ve kendi ailesinin buluşmalarında neden farklı davranması gereksindi ki? Kendini olduğu gibi gösterebileceği tek yer burası değil miydi?

Ya da Astrid, siyasete dair hiçbir fikri olmayan ya da Adolph Martin, sosyal sınıfı bir insanın gerçek özü olarak gören. Bu belirleyici özelliklerin ufak tohumları her zaman içlerinde yatmıyor muydu, hemen hemen Paul'ün şimdiki yaşına ulaşana kadar göz ardı etmeyi becerdikleri tohumlar.

Artık ailenin diğer üyelerinden biri gibi olmaya başladığımı söyleyemem. Ben onların aynısıyım. Onlar benim aynım.

Kendini seçmediği bir öze kelepçelenmiş gibi gördü, bir daha hiç çıkaramayacağı kâğıt hamurundan deforme olmuş bir burun takan aktör gibi. İstese de istemese de her geçen

sene daha da göze çarpar hale gelen bir burun. Tıpkı huyları gibi.

Her geçen sene, sahneye daha maskara ve absürt bir şekilde çıkıp hareket edip konuşmaya zorlanacaktı. İstemsiz bir topallama, istemsiz bir şekilde ellerini yüzünde gezdirme, istemsiz bir şekilde aynı şeyi aynı kelimelerle söyleme. Ve dışarıda sokakta, genç ve henüz kişilik sahibi olmayan bir izleyici güruhu arkasından dönüp ona ve yanındakilere tiksinmeyle veya gülerek artık nasıl arzu ederlerse öyle bakacaklardı. Gençler değişebildiğinde, bundan kurtulabileceklerdi.

On Yedi

"'Yanımdaki yatakta Bay Paulsen yatıyor. 82 yaşında. Dünden önceki gün, kalbinin arka duvarında kan pıhtısı sebebiyle oluşmuş bir iç damar tıkanıklığı sebebiyle hastaneye getirildi. Ben finallerime çalışmalıyım tabii ki ama...' Bu ne Paul?"

"Ne ne?"

"Dolabındaki gazetelerle birlikte duran not defteri. Seninle ilgili."

"Bilmiyorum. Buraya getirir misin?"

Ruth, Paul'ün dolabını düzenlemektedir. Not defterini sadece parmak uçlarıyla tutar, sanki pis bir porno dergisiymiş gibi. Sayfasını çevirir ve biraz daha okur.

"'Yatakta uyanık yatarken, bazen gözleri açık, bazen kapalı. Bir an uyuduğunu zannediyorsunuz ama sonra bir anda size bir şey söylüyor. Ya da siz ona bir şey söylüyorsunuz, uyanık olduğunu zannederek ama cevap vermiyor. Ev de de

böyle mi acaba? Günlerce yatıyor, sadece rüya görerek ya da düşünerek ya da her ne yapıyorsa?' Burada dolapta buldum."

Nina'ya döner. "Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

"Hayır."

Üçü Paul'ün Nina ve Thomas'ın evindeki odasındadır. Öğle yemeğinden hemen sonra, Paul yatağında yatmakta, yemeğini sindirmektedir, Nina'ysa çoktan tekrar acıkmış, odaya bir kâse Ruth'un böğürtlen pudingiyle beraber gelmiştir.

Not defterinin kalp koğuşunda Paul'ün yanında yatan genç adam tarafından tutulduğu kesin. Küçük ince yeşil bir defter.

Hemşirenin, genç adamın eşyalarını toparlarken defteri yanlışlıkla Paul'ün eşyalarının yanına koyduğunda hemfikirdirler. O zamandan beri, Paul'ün bir türlü okumayı beceremediği gazete yığınının arasında yatmaktadır. Elbette bunu genç adamın ailesine geri gönderecekler.

Ama defter hem Paul'den hem de ziyaretçilerinden bahsettiğinden ve genç adam artık ölü olduğundan, önce ne yazdığını okumaya direnebilmek için fazla meraklıdırlar. Ruth yüksek sesle okurken odada kalırlar.

"Gözbebeklerinde hiç renk yok. Gözleri önüne set çekmiş sıvı yüzünden parlıyor, bu yüzden sanki gözlerinden su sızıyormuş gibi görünüyor. Sanki gözlerinin rengi bu yüzden yıkanıp akmış gibi, sadece ince bir soluk, zayıf mavi tabaka kalmış gibi. Dudakları biraz fazla geniş ve yemeğini ısırdığında dişlerinin önüne doğru uzanıyor..."

Ve: "Yaşlı insanlar çok komik. Çok değişkenler, elbette, diğer insanlar gibi ama ne kadar farklı olurlarsa olsunlar, hepsinde bazı ortak noktalar var. Çokça tereyağı hakkında konuşuyor ve ekmeklerinin üzerine yeterince kalın bir şekilde sürülüp sürülmediğini tartışıyorlar. İnsanları tanıştırmaları gerektiğinde heyecandan titriyorlar. Bugün Paul bana yeğeni Thomas'ı tanıştırdı, odada huzursuz bir şekilde dolanıp duran bir mimar..."

Genç adam Thomas ve Nina'nın birkaç hastane ziyareti hakkında, çok sevdiği Ruth hakkında ve oldukça geniş bir şekilde Paul hakkında yazmıştı.

Birkaç sayfa sonra: "Annem, Hilleborg Hala'nın Paul'ü tanıdığını söyledi. Bir süre Gentofte'ta onlara yakın yaşıyormuş. O zamanlar Louise adında sarı saçlı bir kızı varmış. O ve karısı boşanmış ve kızı bir tür kaza geçirmiş. Ya da belki de tam tersi: Önce kaza olmuş sonra boşanmışlar? Anneme sorduğumda detayları bilmediğini söyledi. Ve her zamanki gibi Hilleborg Hala'nın kafası oldukça karışıktı."

"Paul tüm bunlar hakkında tek bir kelime dahi etmedi! Arkadaş olduğumuzu zannediyordum. Sonuçta, iki haftadır burada beraber yatıyoruz, ben ona her şeyimi anlattım. O da bana aynısını yapıyor gibi görünüyordu, belki de ikimiz de ölüp gideceğimiz için."

"Ruhunu yaşlı bir adama aç ve kendini aptal durumuna düşür. Sanırım bizden farklılar. Farklı bir kuşak ya da... bilmiyorum. Hiçbir zaman tamamen kendilerini..."

Ruth okumayı bitirdikten sonra bile, Paul yatağında yatmaya devam ediyor. Sonunda, uzun bir sessizlikten sonra, "Size, insanın bu şekilde tarif edildiğini duymasının ne kadar garip bir his olduğunu anlatabileceğimi sanmıyorum. O günlükte insanları tasvir etmeye kendini adamıştı. Ruth, sence bu benim sahici bir tasvirim mi?"

"Hayır."

"Sence Nina?"

"Hayır."

Elinde puro kutusu ve kibritlerle oynamaktadır ama Nina'nın koca göbeğine bir bakışının ardından, her şeyi tekrar yerine koyar.

"Evet. O ve ben birbirimizi uzun süredir tanımıyorduk ama yine de. Her şeyi bu kadar yanlış anlaması. Ve o deli Hilleborg'un onun halası olduğunu düşününce. Bir türlü unutamıyorum. O zaman Louise'e ne olduğunu kesinlikle anlayamamıştı."

Başarısız bir şekilde küçümsemeye çalışır. "Ailede dolaşıyor olmalı."

Ruth'un not defterinde yazanlara Paul'den daha çok alındığı kesindir.

"Seni tamamen olduğundan farklı biri gibi yazmış. Sanki bir palyaçoymuşsun gibi... Tüm o tereyağı hikâyesi ve insanları tanıştırırken gergin olman ve dişlerin olmadan uyurken biraz korkunç görünmen ve... evet hepsi."

Genç adama öfkesini anlatırken, Paul'ün aslında nasıl biri olduğuna dair birkaç övücü laf daha ediyor. O konuşurken, Paul Nina'ya Ruth'un söylediklerini onaylayıp onaylamadığını anlamak için yan gözle kısa bakışlar atıyor.

Ruth'un öfkesi Paul'ü de içine almaya başladığında bakışları durur. "Klasik. Akla yatan hemen her şey hakkında sürekli huysuzlanıp sinirleniyorsun ve sonra bunları düzeltmek zorunda kalan hep ben... neyse, bilmiyorum. Ve şimdi, sonunda sinirlenmen için iyi bir sebep varken, sinirlenmiyorsun."

İkisi atışırken, Nina genç adamın Thomas'ın havalı, rahat ve sanatçı ruhlu görünmeye çalışırken, aslında nasıl hiç de öyle olmadığıyla ilgili yazdıklarını düşünüp durur.

Ve Thomas'ın hastane odasına yaptığı ilk ziyaretten sonra, nasıl olur da "Karısıyla geçirecek çok fazla vakti olduğunu zannetmiyorum" diye yazabiliyor. Gerçekten bu kadar belli mi? O zaman sadece bu hasta değil, tüm aile ve herkes bunun farkında mı yani?

Haftalık *Kadın* dergisinde, stresin erkeklerin cinsel dürtülerini azalttığı yazıyordu. O zaman ailedekiler ve diğer herkes o ve Thomas arasında o cephede de işlerin ne durumda olduğunu görebiliyor yani, öyle mi?

Paul'ün onlarla kalıyor oluşunun da işleri daha iyi yaptığı söylenemez. Sanki Thomas kendi evinden kaçıyor gibi. Thomas'la olduğundan daha çok Paul'le vakit geçiriyor, onunla daha fazla konuşuyor, beraber daha fazla şey yapıyorlar. Ve Thomas'ın üniversite yıllarında yaptıkları oyuncu seks... onu yapmayalı uzun zaman oluyor.

Seksli yılları özler. Aynı zamanda, kendisinin, Thomas'ın ve tüm dünyanın onun gerçek erkeğinin kim olduğunu daha açık görebilmesini. Bazen bu huzursuz his onu ele geçirir, aslında Thomas'ın büyük büyük amcasının evin gerçek erkeği olduğu hissi. 82 yaşında birinin.

Ve sonra Paul'ün Eduard'ı arayışıyla başlayan tuhaflıkları. En son delice fikri Eduard'ın yeni adresinin o ve dairesini satın alan kişi arasında yapılan satış sözleşmesinde yazıyor olabileceğini fark etmesiyle geldi. Sonuç olarak, Paul yeni ev sahibini aradı, tıpkı Klampenborg'a gittikleri gün Bayan Lenderman'ın onlara davrandığı gibi düşmanca davranan yeni ev sahibini.

Ardından, Klampenborg'taki pek çok emlak şirketini aradı. Emlak şirketlerinin satış sözleşmelerini ödeme gerçekleştikten sonra en az beş yıl daha saklamaları gerektiğini keşfetti, bu yüzden bir yerde bir işaret olmak zorundaydı.

Sonunda telefonla daireyi satan temsilciyi bulmayı başardı. Beklendiği üzere, temsilci hâlâ dosyayı tutuyordu ve sesi arkadaş canlısı geliyordu, iki eski çocukluk arkadaşının buluşmasına yardımcı olmaktan memnun olacaktı. Ama kâğıtları çıkardığında, Eduard'ın yeni adresini sözleşmeye yazmadığını söyledi. Bu sıra dışıydı, Eduard onunla iletişim kurulmasını istemiyor olmalıydı. Emlak şirketi temsilcisi bu durumda, satış dokümanlarında bir yerde yazıyor olsa bile adresi kendisine veremeyeceğini söyledi.

İşte bu öğleden sonra, Paul'ün yeni planı Nina'nın satış dosyasını almasını sağlamak. Nina artık hamileliğin son evresinde olduğundan, bu işi Ruth'un veya Paul'ün yapmasını önermişti. Ama Paul tekerlekli sandalyesi olmadan evin dışına çıkamıyordu ve Ruth o kadar kesin bir şekilde hayır demişti ki tartışma sona ermişti.

Nina daha önce hiçbir şey çalmamıştır. Ve aslında bu hırsızlık sayılmaz gibi hisseder, sonuçta bu Paul'den başka kimse için bir değeri olmayan eski birkaç kâğıt parçasıdır.

Aslında, tüm bu plan ona biraz da eğlenceli görünür! Thomas işteyken, onun ne işler peşinde olduğunu duyduğunda yüzünde oluşacak ifadeyi görmeyi dört gözle bekler. Bu öğleden sonra olanlar, bulaşık yıkarken yaptıkları tartışma için sunacağı son inkâr edilemez kanıtı olacak: Tatlı ama aynı zamanda şımarık ve talepkâr burnu havada büyük amcasının gerçekten, Nina'nın da söylediği gibi, ev sahiplerini sıradan genç insanların muhtemelen hayal dahi etmeyeceği

zorlukların içine sürükleyebileceğinin kanıtı. Paul onu bu öğleden sonra baskınına gönderdikten sonra, Thomas artık kelimelerini yutabilirdi.

Günün ilerleyen saatlerinde, Nina emlak şirketinin ofisinin önündeki ufak park yerinde arabanın içinde beklemektedir. Ofisin bir duvarının tamamen dosyalarla dolu olduğunu görebilir. İçeri girmek için ofisteki üç çalışandan ikisinin dışarı çıkmasını bekler.

İçeri girdiğinde, dosyaların sırtında alfabetik olarak sokak isimlerinin yazılı olduğunu görür. Hâlâ ofiste olan adama bir daire almakla ilgileniyormuş gibi davranır. Büyük göbeğiyle ilgili, aileye eklenenler ve daha fazla alana ihtiyacı olduklarına dair birkaç şaka yapar.

Kahvesini onun üzerine dökme fırsatı bulur, böylece kıyafetlerini değiştirirken onu ofiste yalnız bırakabilecektir. Ama dökmez, kıyafetlerini kirletmek istemez.

Bunun yerine, bir bardak su ister. Suyu aldığında, sendelemiş gibi yapıp suyu gömleğine döker. Özür diler ve ikisi de düşmemesinden duydukları tesellilerini dile getirir.

Oturup, verdiği kâğıtlara göz atmak istediğini söyler ve bu sırada neden o da gömleğini kuru bir gömlekle değiştirmesin ki? Tabii eğer onun veya iş arkadaşlarından birinin arkada yedek bir gömleği varsa.

Gömleğini değiştirmeye gittiğinde, doğrudan *Strand Sokağı 419–433* yazılı dosyaya gider. Pencereden kimsenin bakıp bakmadığını kontrol eder. Dosyanın içinde, Eduard'ın eski dairesinin dosyasını bulur. Tekrar pencereleri kontrol eder, dosyayı beraberinde getirdiği yarı dolu alışveriş çantasının içine atar, dosyayı tekrar raftaki yerine koyar ve hızla sandalyesine geri döner.

Sağ salim sandalyesine dönmüş, temsilcinin yeni bir gömlekle geri dönmesini bekler. Geri geldiğinde, arkadaşça ve özür dileyen tarzda bir şeyler söyler. Dairelerden birinin özellikleri hakkında sorular sorar, yanında götürebileceği bazı bütçe özetleri alır, dışarı çıkar ve arabasını eve doğru sürer.

Hepsi bu kadar!

Birkaç dakika sonra, 3. Ring Sokağı'nda sürmektedir. Kendini hazır hisseder. Artık görevi yerine getirmeye hazır: Artık dosya çalmaya hazır. Ama her şey şaşırtıcı derecede kolay bir şekilde çoktan olupbitti.

Mahallesindeki her birinde tek ailenin yaşadığı evlerin olduğu ufak sokakları geçerken, neredeyse daha zor olmuş olmasını diler, daha uzun sürmesini.

Eve döndüğünde, keyifleri yerindedir. Paul ve Ruth birer içki alır ve Paul vakit kaybetmeden dosyayı incelemeye başlar. Telefonda duyduğu adresin olmadığı satış sözleşmesini bulur.

"En son gördüğümden beri imzasının değiştiğini görebiliyorum."

"Tamamen başka bir adam olması mümkün mü?"

Paul birkaç dakika bir şey söylemez.

Sonra aniden: "İşte burada!"

Kâğıtlarda hiçbir adres yoktur ama finansal hesaplamaların olduğu sayfanın arka yüzü ufak ufak yazılmış notlarla doludur.

"Bu Eduard'ın el yazısı."

Listeyi daha yakından inceler.

"Yunan adalarında bir sürü restoran ve otel önerisi gibi görünüyor. Yunancayı muhteşem yazar, yani tüm bu Yunan harflerinden anlayabildiğim kadarıyla. Bu sayfada bir sürü şey yazıyor."

Sayfayı çevirir.

"Ve devam ediyor! Burada çeşitli restoranların özel yemeklerinin tarifleri var. Yunanca nasıl yazıldığı ve okunduğu ve Danca ne demek olduğu yazıyor. Ve burada da otellerdeki en güzel odaların hangileri olduğunu tarif ediyor. Birisi ondan seyahati için önerilerde bulunmasını istemiş olmalı ve sonunda da bunu almış. Ege Denizi'nin içini dışını biliyor ve Yunancayı muhteşem konuşup yazıyormuş gibi görünüyor."

Uluslararası Danışmanın Eduard Schmidt için Yunanistan'da hiçbir telefon numarası yoktur, bu yüzden Paul İngilizce konuşabilme ihtimali olan serbest gazetecilere sorar. Ruth ahizeyi alıp isimlerini ve numaralarını kaydeder.

Bundan sonra detektifler yerine gazetecileri kullanacak. Onlara daha çok güvenir. Saatlik ücretleri daha pahalı olabilir ama bilgi toplamaya alışkınlar, kayıt ofislerinde iyi bağlantıları var ve daha eğitimliler. Ve eğer İngilizce konuşuyorlarsa, onlarla pahalı çevirmenleri kullanmadan direkt konuşabilir. Bu şekilde belki biraz tasarruf eder.

Normal çalışma saatlerini geçmiş de olsa, numaralardan birini arar.

Ve bingo!

Saat yedi civarında, gazeteci ona geri döner ve oldukça geç bir yaşta emekli olana kadar Eduard'ın birkaç yıl bir Yunan nakliye hattında başka işlerle birlikte danışman olarak çalıştığını söyler. Şirket Yunanistan'da fevkalade iyi tanınan üstsınıf bir ailenindir ve gazetecinin gazetesindeki arşivlerde aile hakkında bazı küpürler vardır. Yarın onları fotokopi edebilir.

Thomas akşam yedi buçukta eve vardığında, evde bir şenlik havası vardır. O evde yokken tüm gün neler yaptıklarına dair hiçbir fikri yoktur ve Nina ona anlatırken sevinçten uçar.

Daha sonra, Thomas uyurken ve Nina yanında uyuyamayıp öylece yatarken, Paul'ün koridorun öteki tarafında araştırma yaptığını duyabilir. Artık günün heyecanının ve alışılmışın dışındaki olaylarının coşkusunu o kadar çok hissetmez. Paul'e yardım etmek için yaptığı şey gerçekten de doğru muydu?

Paul'ün ona anlatmadığı bir şey olduğundan emindir. Hikâyenin bilmediği yönleri var, bu arayışın ilk anda göründüğünden daha az masum bir şeyler.

Eduard'ın kaçtığı kişi gerçekten Paul olabilir mi? Onun kanepede otururlarken yaşın geçmiş olaylara nasıl farklı bir ağırlık kattığını söyleyişini hatırlar.

Bazen o ve onun geçmişteki bu arkadaşına takıntısı ona son derece tüyler ürpertici görünür. Elbette bu takıntılı yaşlı adamı ondan daha iyi tanıyordur, belki de Eduard'ın bu kadar korktuğu Paul'ün kendisi olabilir mi?

Paul'ün sakladığının ne olabileceğini düşünmeye devam eder. Genç adamın günlüğüne Louise'le ilgili yazdıklarını düşünür. Paul'e göre, genç adam "her şeyi yanlış anlamış"tır.

Paul'ün genç adamın aslında ne yazması gerektiğiyle ilgili birkaç kelime etmeden günlük tartışmasına son vermesi arasında garip bir boşluk vardı.

Nina, Louise hakkında daha fazla şey duymak istemişti: Nasıl bir kızdı? Tüm olay aslında nasıl gerçekleşmişti? Buna rağmen, bu sabah ve sayısız başka zamanlarda, Nina yaşlı misafirinden kızıyla ilgili bilgi almak için içgüdüsel bir isteksizlik hissetmişti. Paul'ün kendi rahatsızlığı, sözcükler olmadan ona geçiyormuş gibi gelir.

Paul'e sormak ister ama artık bu öyle ağzından çıkıveren fevri bir soru olamaz. Lafı oraya getirmesi hatta planlaması gereken bir şeydir.

Koridorun diğer tarafında hâlâ Paul'ün bir şeylerle meşgul olduğunu duyabilir. Genelde uyuma problemi çeker, artık sadece kendisinin de uykuya dalabilmesini umar. Yarın sabah erken kalkması gereken kocasına bakar, orada hareketsiz yatmaktadır.

On Sekiz

"Tanrı aşkına, o da neydi öyle?"

"Ne demek istiyorsun?"

Paul ve Eduard, Broad Sokağı'ndaki Kopenhag Ticaret Bankası şubesinden daha yeni çıkmıştı. Eduard'ın babası Danimarka'ya varalı bir hafta olmuştu.

Paul yeniden denedi. "Neden öyle şeyler söyledin?"

"Sadece onlara parayı nasıl transfer edeceklerini açıklıyordum."

"Sanırım söylediğin şeylerin *bir kısmı* konuyla ilgiliydi ama çoğu tamamıyla alakasızdı."

"Sadece anlayışları aşırı derecede yavaştı."

"Ama onlara açıkladığın her seferinde, tamamen yeni bir açıklama yaptın. Kimse bunları birbiriyle uyumlu bulamazdı."

Eduard sesli bir şekilde içini çekti ve Fransızca cennete yakaran bir tür hareket yaptı.

Paul aldırmadı. "Tabii, devam et içini çek. Ama kimse buna akıl erdiremez."

Kısa bir sessizlik oldu ve sonra Eduard "Daha fazla senin eleştirilerini dinleyecek gücüm yok. Evde babam Adèle'le birlikte ve yataktan kalktığı andan itibaren beni acımasızca eleştiriyor. Gerçekten dayanılmaz. Bu da demek oluyor ki, ikimiz beraberken, bir nebze olsun bana destek olsan güzel olurdu."

"Seni eleştirmeye çalışmıyorum, sadece anlamıyorum..."

"Ama aslında tam olarak yaptığın bu."

"Sana paranın nereden transfer edileceği ya da poliçenin ya da ödeme senedinin nereden geldiğiyle ilgili neden birbirinden tamamen farklı şeyler söylediğini soruyorum. Çünkü bilmek istiyorum. Bu bir soru, bir eleş..."

"Daha şimdi söyledin, *Söylediğin hiçbir şeye kimse akıl erdiremez,* diye. Sana biri böyle söylese nasıl tepki verirdin? Ben de bunu görmek isterdim."

"Bağlamına göre değişir."

Eduard onları geçmeye çalışan kırmızılar içinde güzel giyimli genç bir kadının yanına geçti. Broad Sokağı kalabalıktı, saat on ikiye çeyrek vardı ve Paul ile Eduard Esplanade'a doğru yürüyordu. Langelinie Restoranı'nda öğle yemeği için sözleşmişlerdi.

"Bu kendi bağlamında: *Söylediğin hiçbir şeye kimse akıl erdiremez!* Daha fazla bağlama ihtiyacı yok."

"Sana sordum, orada ne yapmaya çalışıyordun diye."

"Evet, tam da bu kelimelere bir bak, *ne yapmaya çalışıyordun*. Son derece arkadaş canlısı öyle değil mi? Kesin kötü niyetli birtakım işlerin peşindeyim, ha öyle mi?"

"*Ne yapmaya çalışıyordun*, başka şekillerde de kullanılabilir."

"Evet, ancak birisi tamamen farklı bir ses tonuyla söylediğinde."

"Ama bunlar benim kullandığım sözcükler bile değildi."

"Daha yeni söyledin!"

"Evet, ama daha önce söylediğim şeyi tarif ederkendi o. İlk etapta söylediğimde, senin son derece saldırgan bulduğun bu kelimeleri kullanmadım."

"Yani ne söylediğini tarif ederken, başka bir şey söyledin."

"Sadece başka kelimeler kullandım. İnsanın bunu yapmaya hakkı vardır."

"Evet, kesinlikle! Kesinlikle! Ben de tam olarak bunu demek istiyorum!"

Eduard kollarını havaya kaldırdı. Ama sanki hiçbir hareket ona çok doğal gelmemiş gibi göründü. Kollar havada şekilsiz bir hareket olarak kaldı ve konuşurken, hafifçe yumruk yaptığı elleriyle bunu yineledi ve yineledi. "Fakat farklı kelimeler kullanan *ben* olduğumda, sen hemen beni eleştiriyorsun. Bu yüzden seninle bu tartışmalara girmekten sıkıldım ve yoruldum artık! Artık buna bir son verip, gidip bir şeyler yiyebilir miyiz?"

Paul'ün de daha çok istediği başka bir şey yoktu ama devam etmeye mecbur hissetti. "Hepsi anlamla alakalı. Tüm anlamı öylece değiştiremezsin."

"Oh, değiştiremez miyim? Hayır, ama bunu yapan zaten ben değildim ki. Bu senin hayal gücün. Bankadan çıktığımız anda üzerine atlayan ben olmalıydım. *Neden orada söylediğim tek bir kelimeye bile inanmaz bir şekilde dikiliyordun?* Söylemem gereken buydu. Son derece garip bir şekilde şüphelenmelerinin sebebi kesinlikle..."

"Şüphelendiler çünkü on beş dakika boyunca onlara aynı paranın nereden geleceği hakkında beş farklı hikâye anlattın. Ve aynı şekilde paranın transfer olarak mı, ödeme senedi olarak mı yoksa poliçe olarak mı ulaşacağı konusunda da."

Eduard çok öfkeliydi. "Kesinlikle öyle yapmadım, farklı kelimeler kulandım! Görünen o ki bunu yapan sen olduğunda sorun yok. Bana cevap ver o zaman, sence ben bankada konuşurken arkamda durup sanki ben aptalmışım, kovulması gereken bir dolandırıcıymışım gibi yüz ifadeleri yapman vefasızlık değil mi?"

"O kadar da *kötü* değildi."

"O kadar kötüydü ki bankamla daha önce hiç olmadığı kadar sorun yaşadım ve eminim bir sonraki sefer gittiğimde yine yaşayacağım. Normalde hiç de böyle bir sorun olmaz..."

Eduard, Paul'ün yüzündeki ifadeye tepki vererek kendi lafını böldü. "Tabii, buna da inanmıyorsun!"

Paul yüzünün tamamen ifadesiz olduğunu düşündü. Eduard pes etti ve ona tiksinen bir ifadeyle baktı. "Senin hayal ettiğin gibi bir adam olsam nasıl bir şirket yönetebilirdim ki? Bankamla ve müşterilerimle kavga çıkarmaktan başka bir şeye vaktim kalmazdı, öyle değil mi?"

Gri bir gündü ama yine de etraflarında Gefion Çeşmesi yolunda yazlık kıyafetler içinde pek çok insan vardı.

Gün artık yarım saat önce göründüğü kadar keyifli görünmüyordu. Paul sesini alçaltmaya çalıştı: "Ne yapmamı isterdin? Söylediklerine hiçbir anlam veremedim. Öyleyse ne olmuş? Büro şefi belki bunu yüz ifademden anlayabildi."

"Eminim anladı! Sürekli sana bakıyordu Paul! Bunun biraz dayanışmasızlık olduğunu düşünmüyor musun?"

"Evet, sanırım öyle."

"Güzel. O zaman bir dahaki sefere, işime karışmamanı istiyorum."

"Denerim."

Sessiz yürüdüler.

Çeşmenin yanındaki merdivenlerden çıkarken, önlerindeki taşlara çeşmeden su sıçradı.

Paul konuyu toparlamaya çalıştı. "Sadece yemekten önce konuyu kapatmak için söylüyorum: Neden sadece hangi miktarda paranın hangi bankadan transfer edileceğini söylemedin? Bu gerçekten de..."

"Biliyor musun? Biraz önce, bankadan çıktıktan hemen sonra, onlara anlattıklarımın doğru olduğuna inanmadığını söyledin."

"Öyle mi söyledim?"

"Evet dedin. Gerçekten uğraşamayacağım senin bu..."

"Sadece nasıl söylediğimi tam olarak hatırlayamıyorum... Sana neden onlara parayla ilgili birbirinden farklı hikâyeler anlattığını sordum."

"Evet ve sonra onlara yalan söylediğimi söyledin."

"Hayır söylemedim."

"Söyledin."

Paul kısa bir süre durdu ve şüpheyle Eduard'a baktı sanki tam da o anda Eduard'ın yine yalan söylediğini düşünür

gibi. Ve şüphesiz o an yüzünde olan üstünlük ifadesinin Eduard'ı son derece öfkelendirdiğini görebildi. Eduard çenesini gerdi, hissettiği öfkeyi bastırmaya çalışarak. "Bir şey söyledin... tam olarak kelimeleri hatırlayamıyorum... yalan söylediğimi ima eden bir şey."

Paul ne demeliydi?

Eduard devam etti. "Öyle düşündüğün doğru değil mi?"

Paul'ün, yüzünden ne demek istediğinin açıkça okunabildiğini bildiğinden, artık bir şey demesi gerekli değildi. Eduard tekrar yürümeye başladı. Paul onu yakaladı, Eduard büyük adımlar atıyor olsa bile, üzgün olduğunda hep yaptığı gibi.

"Benimle hâlâ nasıl arkadaş kalabildiğini anlamıyorum, aklında sürekli benimle ilgili şüphelerle gezerken."

"Her zaman yalan söylediğini düşünmüyorum."

Bu sefer kısa kesen Eduard oldu. Geifon Çeşmesi'nin karşısında toplanmış tüm o insan kalabalığına rağmen, Paul'den çok daha yüksek sesle konuştu, neredeyse bağırdı. "Bunu söylemen bile! Nasıl bir cümle!" alay ederek: "'Her zaman yalan söylediğini düşünmüyorum'! 'Her zaman'!"

Langelinie Restoranı'na ulaştılar ve konuyu değiştiremeyecekleri artık açık olduğundan ve tartışmaları öğle yemeği müşterileriyle dolu restoranda son derece uygunsuz olacağından, suyun yanından yürüyerek devam ettiler. Paul kimin daha üzgün olduğunu bilemedi ama şu anda sakin olan taraftaki konumunu korumayı daha kolay buluyordu. Daha kontrollü bir şekilde konuşmayı becerebiliyordu: "Neden arkadaş kalmayı beceremediğimizi anlayamıyorum."

"Anlayamıyorsun. Ama artık benim burama kadar geldi ve bana bunu yapan tek insan sensin! Sürekli benim yalanlarla dolu olduğumdan şüphelenen." Öfkesinde, artık kendini kaybettiği görülebiliyordu. "Bunu anlayamıyor musun?"

Ve Paul *Eğer böyle hissediyorsan, o zaman yalan söylemeyi bırak, bu kadar açık* demek üzereydi. Ama kendini tuttu ve bunun yerine "Evet"ten başka bir şey söylemedi.

Sadece birkaç dakika önce ettikleri laflar üzerine ortak bir anlayışa ulaşma çabaları sırasında bazı öz gönderimsel

girdapların içine çekilmeleri tabii ki ilk kez olmuyordu. Bu tartışmalardaki en küçük detay bile tamamen farklı evrenlerden geliyor gibiydi. Bir cümlenin açıklaması yüzlerce yeni cümlenin kurulmasını gerektiriyordu ki kimi Paul'ü yalancı çıkarıyor ve kendi açıklamalarını gerektiriyordu. Tıpkı ikisi birlikte yaşarken olduğu gibi, tartışmaları bir salgın gibi günlerine ve gecelerine dağılıyordu.

Fakat buna bir çare yoktu. Paul Eduard'ın etrafında yarattığı kaostan dürüstlüğünü çekip çıkarmaya mecburdu. Eğer Paul gönülsüz arkadaşına üstün gelmeyi başaramazsa, örneğin Eduard'ın davranışlarında bir yerde saklı duran tutarlı düşünce silsilesinin farkına varamazsa, o zaman aralarındaki güvensizlik ve anlaşmazlıklar arkadaşlıklarının devamını son derece zora sokacaktı. Eğer orada bir yerde mantığı bulamazsa, Eduard'ı kaybetme riskiyle karşılaşacaktı.

Onun tarafında, Eduard argümanları tamamen beyhude bir işkence gibi görüyordu. Uzun zaman önce ismini koymuştu: *Paul'ün sorgulamaları.*

Eduard yürümeye devam etti ve körfezin rüzgârı ceketinin savrulmasına sebep oldu. "Herkes yalan söyler, sen de dahil."

"Evet."

"Ve eski günlerde, belki biraz daha fazla yalan söylüyordum. Bununla ilgili çok konuştuk. Ama artık öyle değil, Paul. Bu *on yıl* önceydi. Beni artık farklı bir ışıkta görmeye çalışamaz mısın? Artık öyle değil."

Durakladılar. Paul Eduard'ın bakışlarından kaçındı.

"Evet, artık farklı bir insansın, bunu biliyorum."

Paul kelimelerinin ne kadar muğlak ve samimiyetsiz duyulduğunu fark etti. Tüm o lütufkârlığı duyulabiliyordu. Eduard limanın gri sularına doğru baktı, tüm o ufak, hiç de çekici olmayan dalgalarına. Ve Paul arkadaşına gösterebileceği biraz daha fazla sevecenliğinin olmasını diledi.

Yine de başka türlü olamazdı, Paul de yalan söylemediği sürece. Bu sefer Eduard'ın başka tarafa bakan yüzüne doğru:

"Peki, ama bankada yalan söylemediğini söylemedin mi?"

Eduard hızla ona döndü. "Evet! Evet! Evet!"

"O zaman beni affet ama anlamakta zorluk çekiyorum."

"Aaargh."

Daha sonra, uzun bir süre yürüdükten sonra, Paul, Eduard'ı anlama çabalarında gelişme olduğunu fark etti. Hâlâ Eduard'ın öfkeli yürüyüş hızında yürüyorlardı ve uzun adımları onları neredeyse Lime Kiln Limanı'na getirmişti. Aralarındaki kelimeler ve tonları yarım saat öncekilere kıyasla çok değişmemiş de olsa, Paul Eduard'ın neden tüm o hikâyeleri anlattığına bir cevap bulmaya doğru yönlenmeye başladıklarını düşündü.

"Peki, şimdi ben olsaydım... Diyelim ben bankadaydım ve bir para transferinin gerçekleşip gerçekleşmediğini öğrenmek istiyordum. Onlara ne kadar paranın hangi bankadan geleceğini söylerdim. Ve bu yeterli olurdu."

"Önemli olduğunu anlamalarına yeterli olurdu."

"Paranın Fransız şarapları için olması ve bir Belçika bankası tarafından transfer edilmesi onu kadın iç çamaşırları için olmasından daha önemli kılmaz."

"İşte burada ayrılıyoruz. Bence kılar."

"Önemli olan senin paranı istiyor olman ve ulaşıp ulaşmadığını öğrenmek istemen."

"Paranın neden geldiğini bilmek isterler."

"Hayır, istemezler! Bu umurlarında değil. Diğer bankanın kim olduğu ve transfer tutarı umurlarında, parayı almak için ne sattığın değil. Ne kadar para alıyorsun ve hangi bankadan? Umurlarında olan sadece *bu.* Gerisi onların kafasını karıştırmaktan başka bir işe yaramaz, bunu anlayabiliyorsun, öyle değil mi?"

"Sadece anlamak istemedikleri için böyle oldu."

"Bu bile vazgeçmen için yeterli bir sebep."

"Tamam, yani neden parayı almam gerektiğiyle ilgili onlara hiçbir şey anlatmamam gerektiğini düşünüyorsun, öyle mi?"

"Kesinlikle! Söylediklerin konudışıydı."

"İyi o zaman. Orada sadece paramı istemeliydim, hepsi o kadar. Sen olsan öyle yapardın."

"Evet."

"Ama bu kaba olurdu. Anlamayacaklarını bilemezdim. Bir kişi doğal olarak insanlara..."

"İşte yine başladık. Önce yanlış hiçbir şey söylemediğini söylüyorsun, peki tamam söylemedin diyelim. Sonra önemli olduğunu anlamaları için yanlış bir şey söyledin. O zaman bunun elle tutulacak bir tarafı kalmaz. Hem sonra tamamen farklı üçüncü bir sebep daha çıktı, benim son derece kaba olduğum ve senin öyle olmak istemediğin. Şimdi ben yeni bir şey söyleyeceğim, böylece bu açıklama da bir işe yaramayacak ve sonra sanırım dördüncü bir sebep daha ortaya çıkacak! Ve bu şov da tamamen saçmalaşınca, muhtemelen bir beşincisi daha. Öyle değil mi? İkimiz de birbirimizin canını çıkarana kadar. Asla bir sonuca ulaşamayacağız. Bir sonraki tutarsız argümanını duymaya can atıyorum!"

Eduard aniden durdu.

"Sen kim olduğunu sanıyorsun? Böyle konuşma hakkını kimden aldın? Kimseden. Beni gerçekten bu kadar aşağılık mı görüyorsun? Bu delice. Dışarıda bir arkadaşımla dolaştığım söylenemez. Ama belki artık arkadaş değilizdir, ha? Hayır, muhtemelen değiliz!"

Paul'ün sesi iğnelemeyle doluydu. "'Şimdi arkadaşız. Ve artık' bir dakika! İşte yeni bir iddia! 'Artık arkadaş değiliz!'"

Eduard, Paul'e baktı, gözleri normalde sadece başkalarına göstereceği türden bir küçümsemeyle doluydu.

Paul az önce söylediklerinin etkisini azaltmalıydı, kontrollü ve "doğal" bir sesle en ufak bir aşağılama izini dahi silmeye çalışarak: "Tabii ki arkadaşınım. Ama bu birbirimizi anlayabilmemiz için konuşup halletmemiz gereken bir şey. Bazen arkadaşlar arasında böyledir."

"Bu *senin* konuşup halletmen gereken bir şey. Ben *seni* günün her dakikası anlıyorum. Ama *senin* bir sorunun var, akla gelen her konuda benden şüphe ediyorsun. Mesela diyelim bu öğleden sonrayı sana probleminle ilgili yardım etmek için ayırıyorum. Ama benim haddimin de bir sınırı var."

Paul, sesini yükseltmesi için hiçbir sebep olmadan: "Yani söylediklerimin yanlış olduğunu düşünüyorsun, öyle mi?"

"Tabii ki yanlış, Tanrı aşkına! Delicesine yanlış! Nereden çıktı şimdi bu?"

Paul, düşük sesini koruyarak, "Nasıl yanlış oluyor o zaman?"

Eduard'ın çene kasları gerilip kitlendi. Topuklarında döndü ve hızla yürüdü, Paul'ün onu yakalayabilmesi için hafif koşması gerekti. Eduard artık sadece bankada değil şu anda Paul'e de yalan söylüyormuş gibi davranıyordu.

Bu şekilde yan yana hızla yürürken ve Eduard, Paul'ün hâlâ arkasında olduğunu görebiliyordu, "Bankada onlara paranın önemli olduğunu anlatmak istedim. Aynı zamanda onlara karşı düzgün ve kibar davranmak istedim. Bu iki şey birbirinin zıttı değil. Her iki neden için de aynı anda bir şey söyleyebilirsin."

"Evet, sanırım öyle."

"Öyle."

"Sanırım."

"Öyle olduğunu varsayarsak, nasıl oldu da benim yalan söylediğimi düşündün?"

"Çünkü..." Paul aniden az önce düşündüğü şeyin bağlantısını göremedi. O sırada düşündüğünden daha heyecanlı olmalıydı. Nasıl olur da bu kadar aşikâr bağlantılar bir anda buharlaşıp kaybolabilirdi? Düşünceye daldı. Bunu kendine itiraf etmeye mecbur kalıncaya kadar, eleştirisi Eduard'ın aslında ne söylediği üzerine değil de ardından muhtemelen ne söyleyeceği fikri üzerine kuruluydu.

"Özür dilerim."

Paul sorgulamalarının her birine büyük bir çekingenlikle başladı, sadece önemli bir çözüm ihtimali, kaçınılmaz argümanın en uzak tarafından aklına yattığında. Bu son temelsiz suçlamalardan dolayı, Eduard'ın böyle bir çözüm için ona eşlik etme ihtimali önemli ölçüde azaldı.

Sonuç olarak, Paul arkadaşını bahane yağmuruna tuttu. Çünkü hem söylediklerini gerçekten ima etti hem de onları silebilmeyi diledi.

Tüm kalbiyle. Paul bankada olanlarla ilgili ortak bir sonuca ulaşabilmeyi ve bunun aralarında oluşan tüm diğer benzer yanlış anlaşılmalar için de bir gerçek olmasını umdu;

hemen her şey hakkındaki görüş ayrılıklarında, gerçekliğin, girift ihtimallerin içine girilmesi imkânsız çalılığında kaybolduğu zaman dilimleri.

Eduard'ın bankada büro şefine ne söylediği konusuna döndüler. Ve Eduard'a olan inancını koruma ümidiyle, Paul sorularını daha büyük bir ciddiyetle sordu. Eduard'ın her bir kelimesini inceledi mümkün olduğunca, Eduard'ın arkadaşlıklarını bitirmesinden ve bu durumda sadece kısa süreli tanışıklıklarıyla vakit geçirmesi gerekeceğinden korkarak.

Artık uzun bir süredir yürümektelerdi ve öğle yemeği yemek için bir yer bulmaları gerekiyordu. Onları kimsenin tanımayacağı bir yerde yemeyi tercih ettiler, bir denizcinin kuzey limanındaki lokantasında.

Yavaş yavaş kavgaları, birbiri ardına gelen gerekli gereksiz konudışı lafların, tam veya yarı yanlış anlaşılmaların ve son derece birbirine girmiş karışıklığın ve kaosun içine gömüldü. Peynir ve ekstra aquavit üzerine tartışırken, sonunda her şeyin nereden başladığına ulaştılar.

"... ama sonra sen 'Belki Lazard Bankası tarafından gönderilmiştir çünkü bu Gaston Ferrand'ın bankası' dedin, öyle değil mi?"

"Doğru."

"Gaston Ferrand da kim? Şarabı tekrar Guy Cloquet'ye sattığını zannediyordum."

"Sana söylemiştim! Bunda gizemli bir şey yok: Gaston Ferrand'ın ambarında şarap var. Onun satışla bir alakası yok. Belçika sınırında yaşıyor ve bu yüzden para Brüksel Lambert Bankası aracılığıyla gönderilmiş olabilir. Bu şekilde hikâyeye giriyor."

"Şimdi de parayı gönderme ihtimali olan dördüncü bir banka daha kattın. Daha biraz önce Kuzey Ülkeleri Bankası demiştin!"

"Evet, ama ikisinin bağlantıları güçlü, bu yüzden o şekilde transfer edilmiş olabilir."

"Yani bir Belçika bankasının parayı Danimarka'ya göndermek için bir Fransız bankasına göndermesi gerekiyor, öyle mi?"

"Güçlü bağlantıları var."

"Ama bu, bu..." Paul nasıl olsa bir anlam ifade etmeyecek bir şey söylemek üzereydi ama kendini tuttu.

Eduard Paul'ün ne düşündüğünü zaten tahmin etmiş olsa gerek, sanki Paul bunu yüksek sesle söylemiş gibi cevap verdi: "Eğer hatırlarsan, Paul, bunun böyle olduğunu söylemedim. Ve hangi bankanın parayı Lazard Bankası'ndan transfer ettiği benim için önemli değil. Bundan nasıl bir çıkarım olabilir bilmiyorum."

"Bu konuda yalan söyledin demiyorum. Sadece anlamıyorum. Bana açıklayabilir misin?"

"Hiçbir zaman Comptoir National'ın parayı transfer ettiğini söylemedim. Sadece paranın Union Parisienne Bankası'ndan geldiğini göremeyince, diğerlerini deneyebilirlerdi."

Paul'e her şey tamamen delilik gibi göründü ama artık hikâyenin bu kısmında hiçbir bağlantı olamadığını açıkça görebiliyordu. "Tamam, bunu anladım" dedi.

"Sonunda! Sonunda! Oh Paul, ne büyük çaba!"

Yüksek sesle içini çekti ve uzun süre boyunca ilk defa sandalyesinde arkasına yaslandı. "Bugün herkesin nesi var bilmiyorum. Sanki kimse en basit şeyi bile anlayamıyor gibi."

"Güzel, evet, peki. Yani şarabı geri satan senin şirketin olduğu için, parayı almaya gittin, öyle mi?"

"Of hayır, *daha fazla* bu konuda konuşmak istiyor olamazsın, öyle değil mi?"

"Asıl şimdi tam da bunu konuşma zamanı. Artık en azından bir seferliğine konunun temeline ulaşma şansımız var ve belki sonra bir daha böyle tartışmamız gerekmez. Eğer şimdi halletmezsek, son bir buçuk saat boşa gitti demektir."

"O zaman cuma günü bunu konuşmaya devam edelim."

"Ama bunu şimdi yapmak gerekir ki hatırlayalım! Sonuçta bankadan şimdi geldik, şimdi yapmamız daha mantıklı! Cuma günü, diğer seferlerde olduğundan daha ileri gidemeyiz."

Eduard gönülsüz baktı. Uzun süre bir şey söylemedi, Paul'ün arkadaşının ne söyleyebileceğini hayal edebileceği kadar uzun bir süre. Eduard tartışmaları boyunca Paul her

"mantıklı" dediğinde çileden çıkıyordu. Paul'ün, onun söylediklerinin hiç de mantıklı olmadığını söyleyip durmasının kırıcı olduğunu söylüyordu.

Eduard Paul'ün yorumlarını yarıda kesti. "Söylediklerin tamamen yanlış, şarabı geri satan benim şirketim değil: Şirkete şarabın parasını ben ödedim, hâlâ Belçika sınırında depoda olmasına rağmen ve sonra şarabı Paris'te Maison Negroni'ye satan *benim* ve bildiğin gibi onların vasıtasıyla Guy Cloquet'ye."

"Aha, gördün mü işte şimdi elimizde bir şey var. Bence artık bütün problem kendi kendini çözümlüyor..."

Eduard'ın eğlenen dış görünüşünün altında, bir oransızlık ve yönsüzlük vardı ki normal koşullarda Paul hiçbir şekilde inanmazdı.

Paul lisede Eduard'a matematik öğretirken yaşadığı şaşkınlığı hayal meyal hatırladı. O zaman anlamıştı Eduard'ın mantıksaldan çok sezgisel düşündüğünü, en azından *mantık* kelimesini sıradan anlamında düşündüğümüzde. Şimdi Eduard bir yetişkinken, günlük hayatta bunu fark etmek daha güçtü. Arkadaşının atıp tuttuğu bir sürü topun içinde mantığın yokluğunu keşfetmek için sıkı bir sorgulama disiplini gerekiyordu.

Bugün ilk kez Paul Eduard'ın sayısız şaşırtmacalarının ortasında senaryoya bağlı kalmayı başarmıştı. Tartışmaları mantıklı bir sonuca bağlanana kadar direnmişti ve önceki binlerce tuhaflığın açıklamasının sadece Eduard'ın kafasının karışıklığı olduğunu bulmuştu. İllaki yalan söylemeyi içermiyordu. Paul aniden kendini şahane hissetti; arkadaşının sadece kafası karışıktı, hepsi bu. Ve özellikle baskı altındayken, mesela şu anda Adèle ve iğrenç babası onun çatısının altında kalıyor olması gibi. Eduard'ın yalan söylüyor olması *tek* muhtemel açıklama değildi.

Paul, Eduard'ın isteklerine karşı, böylesi bir argümanı kurmak ve kontrol altında tutmak için gereken çabayı uzun zaman önce göstermediğine pişman oldu.

Lokantanın garsonu onlara kahve ikram etmek için araya girmeye çalıştı ama Paul keşfetmekte olduğu şeyle o kadar meşguldü ki garsonu eliyle geri çevirdi.

"Beni takip etmeye çalış: Şirketinin şarap satın aldığını bu yüzden paranın Fransa'dan transfer edilmesi gerektiğini söylediğinde, memur transferde senin hem şarabı *hem de* parayı almış olmanı anlayamadı. Bu yüzden de anlayabilmek için şirketin sonradan şarabı satıp satmadığını sordu. Ve sonra sen *hayır* dedin, çünkü şarabı saran şirket değil özel bir kişi olarak sendin. Bu noktada ben *evet* demiş olabilirim. Eğer sen deseydin, elbette her şeyi ânında anlayabilecektin."

"O zaman yalan söylemiş olurdum, öyle değil mi?"

"Evet, öyle denilebilir. Ama memurun kimin sattığına dair ufak detayları anlaması çok önemli değildi. Onun sadece paranın transfer olarak ulaşıp ulaşmadığını bilmesi gerekiyordu."

"Tamam, ama gerçekten yalan söylemek istemedim."

"Bu durumda şarabı satan sen de olsan şirket de olsa muhtemelen aynı şey olacaktı."

"Her şeyin son derece açık olmasını isteyen sensin ki böylece seni kandıramayayım. O zaman şunu söylememe izin ver, şirketin bütçe beyanında, banka şarabın Guy Cloquet'ye değil de bana satıldığını görecekti ve o zaman öğrenmek isteyeceklerdi."

"Nasıl olur da para transferinden sorumlu bir adam senin şirketinin muhasebe defterlerine bakarak söylediklerini kontrol eder? Onun bunlarla bir ilgisi yok!"

"Yani ona yalan söylemeliydim, çünkü zaten kontrol etmeyecekti, öyle mi?" Eduard yüzünde içerlemiş bir ifadeyle Paul'e baktı.

Eduard'ın onu on bin kere küstahlıkla suçlama riskine rağmen, Paul gülümsedi. Eduard'ın içerlemesini artık ciddiye alamayacaktı.

Kendine sormaya başlarsın. Her şey mi yanlış? Yoksa sadece ben mi?

Sonra, parçalar farklı bir desen oluşturur ve sen kendini aklarsın. Diğer insanı daha yüce bir tarafsızlık duygusuyla

ve yoğun bir öfkeyle yargılarsın, çünkü başta bunun senin suçun olduğuna inandırılmışsındır. Belki de bu suistimal edilmiş iyilik duygusu tam da senin ilk nefret kıpırtılarını hissetmene sebep olan şeydir.

Ve bir de sokakta tanıştığın o genç kadın var, orada durup ağlayan. Engin bir gün ışığı altında ve herkes onu görebilir ama o yine de yüzünü saklamaz, dimdik havaya doğru hıçkıra hıçkıra ağlar, savunmasız, tedbirsiz, sanki yaya kaldırımındaki tek insan oymuş gibi.

Bir seferinde arabasıyla böyle bir kadının yanından geçmişti. Onu ön camının tozu toprağının arasından, yan camından ve sonra da yan arka aynalarından kısa bir süreliğine görmüştü. *Yüzü tamamıyla çözülmüş,* diye düşünmüştü. Çok çok geride, onun diğer herkesin arasında o yaya kaldırımındaki hareketsizliğini izlemişti.

O zaman, birinin nasıl bu kadar mutsuz olabileceğini merak etmişti. Arabasını sürmeye devam etmişti. *Ani bir kazadan daha büyük bir şey olmuş olmalı. Tüm varlığı sanki ondan alınmış gibi hissediyor olmalı, her şey silinip gitmiş.* Sonra kızın âşık olduğu bir adam hakkında hayal kurdu, ona korkunç bir şey söylemiş olan genç bir adam.

İlk başta, sevgilisinin nasıl böyle kötücül şeyler söyleyebileceğini anlayamamış olmalı. Ona göre bu son derece anlaşılmazdır. Sonra bir yerde yanlış anladığı bir şeyler olmalı, diye düşünür. Öyle ya da böyle, onu yanlış yargılamış olmalı. Aklında, beraber geçirdikleri özel bir âna gider. O ânı tekrar düşünür: *Evet, bu olmalı, belki ta o zaman, şimdiye kadar benim anladığımdan tamamen farklı bir şey ima ediyordu.*

Ve üçüncü bir deneyimi düşünerek devam eder, nişan partilerinden: *Evet, bu şekilde daha mantıklı; bu şekilde düşündüğümde bağlantıyı daha iyi anlayabiliyorum. Belki de düşündüğümden farklı.* Aklına dördüncü bir deneyim gelir...

Ve işte her şey o anda olur; onu kaldırımdaki diğer insanların yanından alıp kendi içine götüren: Geçmişlerinden gelen anlar üzerine yığılır ve bambaşka yeni bir bütünün ışığında, o ve nişanlısının paylaştıkları başka bir ışık altında

anlaşılır. Arkasında gördüğü geçmişte, o artık bambaşka bir adamdır.

Daha birkaç dakika önce, iyi olan tüm özelliklere sahip bir adamla giderek artan samimiyetlerinin mutlu ve delicesine âşık senesine bakabiliyordu. Ve beraber geçirecekleri mutluluk dolu gelecek hayalini iple çekiyordu, belki de çocuklarla kutsanmış bir gelecek. Şimdiyse, söylediği birkaç kelimeyi düşünmek ona tamamıyla farklı bir geçmişi, şimdiyi ve geleceği getirmişti. Artık düşündüğü kelimelerin kendisi değil, onlar tamamen alakasız kalmıştı, gerçekten içinde yaşadığı son derece garip dünya onu ele geçirmişti, kelimelerinin onun gözüne soktuğu dünya.

O ve nişanlısı sonuçta birbirleri için yaratılmamış, bunu korkunç bir açıklıkla görebiliyor. Nişanı bozmaları gerek. O yalnız. O düşündüğünden başka bir adam ve o, onu sevenden başka bir kadın; her şey değişti, dünya başka bir dünya oldu. Nasıl oldu da bugüne kadar, davranışındaki bu açık şekli göz ardı etti anlayamıyor. Şimdi aniden her şey apaçık ortada ve nişanı altı ay önce bozmamak için kör olmuş olması gerektiğini düşünüyor. Bu birkaç beklenmedik kelime yüzünden ağlamıyor; aniden ne kadar korkunç olduğunu fark ettiği diğer yüzlerce cümle yüzünden ağlıyor. Tek bir cümlenin tüm dünyasını birkaç dakika içinde nasıl paramparça ettiği gerçeğine ağlıyor.

Paul yatakta uyanık yatarken sokaktaki kadını düşündü. Ay pencereden dolu dolu parladı. Yanında, Emma yatıyor, derin uykuda.

Paul'ün Eduard'la tartışmalarının aynı şekilde anlaşılması ancak insan onları çevreleyen bütüne aşinaysa mümkün. Ve Eduard sürekli olarak bütünü değiştiriyordu ki böylece her şey her zaman yeni bir şey anlamına gelsin. Tam da bu âna kadar. Artık sonunda sabit bir gerçeği göstereceğe benzeyen belirleyici bir olay olmuştu.

Paul banka ziyareti hakkındaki bütün anlaşmazlıklarını etraflıca yeniden düşünmüştü ve Eduard'ın söylediği şeylerin tamamen tutarlı, anlamlı ve doğru olduğunu itiraf etmek zorundaydı. Bu yüzden daha önceki tüm diğer anlaşmazlık-

ların da böyle olması muhtemeldi. Paul ve Eduard için yeni gerçeklik parlak ve umut verici göründü.

Eduard'ın tarafından bakınca Fransa'daki tüm o transferleri bankaya anlatmak ilginç bir tercihti ama yalan değillerdi. Ve parayı şirketinin satın aldığı ama satmadığı bir şey için alacağı doğruydu. Ve paranın beş farklı banka tarafından transfer edildiğini söylemediği de doğruydu, sadece neden ilk bankadan gelmediği konusunda açıklamalar önerirken kendini açık ifade etmemişti. Ve söylediği diğer her şeyde de. Paul'ün her bir detayı haddinden fazla bir şüphecilikle yorumladığını itiraf etmesi gerekti. Arkadaşına yanlış yapmıştı.

Eduard'ın yalan söylediği tek bir nokta bile yoktu. Ve Paul'ün Kopenhag Ticaret Bankası'ndaki çeyrek saati algılayışı Eduard'ınkinden çok farklı olabilirdi, bakış açılarının ne kadar daha çelişkili olabileceği, kiminkinin daha büyük, daha kafa karıştırıcı olduğundan daha önemli değil miydi? Pratik olarak, Eduard'a karşı eski şüpheciliği çok da güzel temellendirilebilirdi.

Paul'e göre, yatağında yatarken deneyimlediği sokakta ağlayan genç kadının başına gelenin belki de tam zıddıydı:

Sayısız çözülmemiş anlar artık açıklamalarını buldu; tıpkı geriye sarılan bir film gibi, bozuk, anlaşılmaz bölümler bir anda uyumlu ve son derece ümit verici bir geçmiş ve gelecekte yerlerine yerleşmişti. O ve Eduard'ın hiçbiri yalan söylemeden dahi birbirlerini ne kadar kolay yanlış anlayabilecekleri çok açıktı. On üç yıllık arkadaşlık anlaşılır hale gelmişti.

Bu da demek oluyordu ki Paul, Eduard'ı çok defa yaralayıp kırmıştı.

Ama bunların hepsini yeniden düzeltebilirim! O bana göre çok ama çok daha hoşgörülü. Bana bir arkadaş olarak gerçekten inanıyor olmalı ki bunca zaman yanımdaydı. Şüpheci davranmaya bir son vermeliyim. Ona borcumu geri ödemeliyim.

Artık Paul'ün uyumasının imkânı yoktu. Emma'yı uyandırmak için içinde kuvvetli bir istek vardı ama ikisinin de yarın çalışması gerekti. Onu uyandırmak yerine, mutfağa gidip tek başına oturdu, peynirli sandviç yedi.

On Dokuz

O gece, odası hastanede hiç olmadığı kadar karanlık. Thomas ve Nina'larda, pencerenin dışında hiç lamba yok, sürekli aydınlık koridordan ışık gelmesi için kapının altında bir boşluk da. Karanlık sessiz ve zifiri. Ama yine de içindeki hareketleri fark edebiliyor.

Etrafındaki karanlık havada bir şey bir yerde hareket halinde. *Daha da karanlık olan odanın içinde savrulan sis bulutları mı bunlar?* Savrulan lekeleri fark edebiliyor. Ama duyularından hangisi karanlıktaki bu hareketleri algılıyor olabilir? *Hayal ürünü olmalı,* diye fısıldar kendine. Bu zifiri karanlıkta bir şey görmek kesinlikle imkânsız ve duyulacak hiçbir şey de yok.

Midesi bulanır. Midesine sık sık kramp girer ama hiç kusmaz. Yine de midesi buna hazırlanıyormuş gibi sıkışır. Bedeni birkaç dakika içinde ciddi bir hayatta kalma mücadelesinin başlamak üzere olduğunu anlar. Her an başlayabi-

lir. Bedeni midesindeki külfeti boşaltmaya her an hazır olmak ister. Bunu hisseder.

Diğer yandan, başka savaşların çıkışı da işi uzatabilir. On beş dakika ya da haftalarca ya da yıllarca sürebilir. Kusacak gücü yok. *İnişli çıkışlı mide bulantısıyla birkaç yıl?* Belki de savaş çoktan başladı. Belki de şu anda içinde sürüyor. *Hissettiğim bu mu acaba?* O zaman kusmak için çok geç. Yorganın altında yatar, kusmuyor olabilir ama bu hiçbir şekilde daha iyi hissettirmez. Kaslarının gerildiğini, damarlarının huzursuzlandığını hisseder.

Acaba pencere mi aralık? Belki de karanlıkta kıpırdayan şeyin sebebi bu.

Ama orada, karanlıkta hiçbir şey yok. Etrafında dolanan sayısız, isimsiz yaşlı adam hastalıklarının sayısız ve isimsiz ruhlarından başka bir şey sezmez. Hiç uykuya dalamayacakmış gibi hisseder.

Parmaklarını esnetip gerer; sağlam elini iki tarafa çevirir, gözlerini kapatıp açar. Kendini yatakta oturur vaziyete getirmek için boş yere kendini yukarı iter. Sonra bacaklarını yandan dışarı çıkarmak için kendini iki yana sallar. Eğer onları dışarı çıkarabilirse, kaldıraç prensibine göre ağırlıklarının hareketini destekleyip onu oturur vaziyete getirebileceğini biliyordur. Bu numarayı ona rehabilitasyon koğuşunda denetmişlerdir.

Manevrası başarıyla sonuçlanır ve nefesini verir. Neden olduğunu bilmese de rahatlamış hisseder. Pijamasının üzerine yerleşen havayı hisseder. Şimdi otururken daha kolay nefes alabilmektedir. Aklı daha açık hisseder. Uzanıp komodinin üzerindeki ofis lambasını yakar, sonra onu duvardan uzaklaştırır ki oda biraz daha aydınlansın.

Bu zor kısımdı. Komodinin diğer tarafındaki yürütecine uzanır ve kendine çeker. Bir kere yataktan çıktı mı, artık kendini kapıya doğru götürür. Bedenindeki tüm o rahatsızlık. Hareket etmek iyi gelecek, diye umar.

Oturma odası bahçeye açılan, güneye bakan geniş pencerelerden gelen ay ışığıyla aydınlanmış. Paul'ün iyileşme sürecinde burada yaşıyor olduğu açıktır, Sosyal Hizmetler

Departmanı ev bakımı, fizyoterapi ve hemşirelik hizmeti vermektedir ve ev ona göre düzenlenmiştir ki rahatça hareket edebilsin. Oturma odasındaki kilimlerin kenarları yere sabitlenmiş ve kapı eşikleri kaldırılmıştır ki takılmasın, tıpkı banyoya yapılan yüksek oturaklı tuvalet, tuvalet ve banyonun yanına takılan tutacaklar gibi. Yürüteciyle döşemede ilerler. Yürütecin kauçuk ayaklarının yerde çıkardığı pat sesi, sol ayakla bir adım, on beş santimetreden fazla değil, sonra da sağ ayağını diğerinin yanına çek. Kısa bir mola ve sonra yürüteçle bir on beş santimetre daha ilerle. Soluk ay ışığında, tüm mobilyaların kenarları sanki başka dünyadan gelmiş hayalet mobilyalar gibi ortaya çıkar.

Thomas, Nina'yla henüz oturma odasında kimin zevki hâkim olacak kavgasını bitirecek kadar uzun yaşamamıştır. Paul mide bulantısını ve fiziksel rahatsızlığını mobilyalara bakarak unutmaya çalışır. Mobilyaların gerçekliğine tutunur. Nina'nın çok iyi baktığı büyük koyu renk yapraklı bitkilere bakar. Thomas ve Nina'nın aile tablolarının asılmasını umduğu duvarın yanından yürür. Thomas'ın mobilyaları maun renginde, Kopenhaglı burjuva atalarından duyduğu memnuniyeti kanıtlar aile yadigârları. Nina'nın mobilyaları farklı. Onun ailesi Yeni Zelanda'dan geliyor ve folk lise hareketiyle bağlantılılar. Onun mobilyaları daha açık renk ahşap ve daha ham bir formda. Bazı yeni parçalar da var, Nina tarafından edinildiği açık. Modern oldukları söylenebilir.

Thomas'ın kanepesi ve yer lambaları, masaların bazıları ve daha bir sürü şey, Paul'ün bir zamanlar aralarında yaşadığı şeyler, onlarca yıl önce, bundan tamamen farklı bir evdeydi. Bir zamanlar bunlar büyükanne ve babasının dairesindeki ve yazlık evindeki günlük hayatın bir parçasıydı, sonra kendi ailesini bunların arasında yaşlanırken gördü ve hatta daha sonra Thomas'ın annesi küçük bir kızken bunların arasında büyüdü. Paul'ün annesinin en sevdiği şişkin koltuk burada, onu bu koltukta otururken hatırlar.

Hafifçe aydınlanmış koyu yeşil kanepeyi ve karanlıktaki kol yerlerinin iç tarafını görünce, çocukluğuna ait bir şey düşünmeye başlar. En fazla altı yaşında olmalıydı, bir gece

yatağında örümcek olduğu için odasından kaçtığında. Geri dönememişti ve dadıyı da uyandırmak istememişti.

Bu yüzden tıpkı böyle bir ay ışığında kanepenin en yakın köşesine oturmuştu. Sene 1911 olmalı. Elini uzatır ve kolluğa dokunur.

O zamanlar, büyükbaba saati oturma odasında dururdu, yüksek sesli tik takıyla. Orada oturup, kollarını bacaklarına dolayıp göğsüne çekmişti. Orada oturup sallanmıştı, arada sırada saate bakarak, neyi beklediğini bilmeden. Aptalca bir dürtüyle, yürüteciyle kendini zorlamaya başlar ki o zamanlar saatin durduğu yere bakabilsin. Tak, diye bir sesle ufak kahve sehpasına çarpar, üzerindeki hiçbir şeyi devirmeden. Saatin yerinde şimdi açık renk ahşap bir kitaplık durur.

Babası aşağı gelmişti ve beraber odasında örümceği aramışlardı.

Şimdi kanepe etrafı bütünüyle farklı bir dünyayla çevrilmiş duruyor, sanki terk edilmiş bir şey gibi, Paul'ün yaşadığı hayattan kalma bir kalıntı. Ona göre, mobilyalar hiçbir temel zevk olmadan birleştirilmiş. Ondan başka kimse bu parçalarla bağlantılı deneyimleri bilmiyor. Thomas bazı aile anılarını biliyor ama yakında onlar da ölecek.

Paul'ün büyükanne ve babasının evinde uzun yer lambasının yanında nakış işleyen Eugenia şimdi köşede duruyor. Başka bir büyük hala şimdi televizyonun yanında duran eski yazı masasında uzun itiraz dilekçeleri yazıyor. Ve Paul'ün en küçük kız kardeşi Rigmor, Thomas'ın çok uzun zaman önce ölmüş olan büyükannesi, beş yaşında, kazara, sonradan tamir edilmiş olan pahalı porselen lambayı devirip kırıyor. Bundan yaklaşık yetmiş beş sene önce.

Lamba düşünce korkan çocuğun yüzünü hatırlar. Mobilyaların etrafında oturan tüm yüzler aklına gelir ve sanki deneyimlememesi gereken bir şey deneyimliyormuş gibi bir anlık anlamsız bir his kaplar, uzun zaman önce kaybolmuş insan hayatlarının mahrem duygularının bilgisi bir şekilde uygunsuz ve doğanın kuralına aykırıdır. Sanki doğanın onu konumlandırma iradesinin olmadığı bir yerde, zamanın bir noktasında, garip bir dünyada, garip insanların arasına yerleştirilmiş gibi.

Yürüteci çevirip, odanın ortasına gitmekte zorlanır. Yürütecin metal ayağını bir kez daha kahve sehpasına çarpmasıyla, üzerindekiler tangırdayıp yuvarlanır. Kendini döndürür ve sessizce kilimin üzerinde yürütür. Kilimin yere sabitlenmiş kenarını geçtikten sonra, her on beş santimetrede bir çıkardığı tak sesiyle döşemede yürümeye devam eder.

Mide bulantısı hâlâ oradadır. *Bu gece daha mı kuvvetli? Arttı mı acaba? Neden?* Bu akşam ilacını alıp almadığını tam bir özgüvenle hatırlayabilmeyi diler. Kolunun derisi diken diken olur.

Oturma odasından, geniş bir çift kapı Thomas ve Nina'nın çalışma odasına açılır. Burada sadece yeni mobilyalar vardır. Kapı açık ve içeride kâğıtlarla ve bilgisayarla dolu masayı, duvardaki mimari çizimleri ve fotoğraflar ve notlarla dolu büyük panoyu görebilir. Yürüteciyle ilerler ve kapıya mümkün olduğunca yakın durur. Çalışma odası evin orijinal haline ek olarak yapılmış ve oturma odasından çalışma odasına inen bir basamak var. Bu yüzden Paul burada kaldığından beri oraya girmemiştir.

Orada öylece durur ve bakar. Yürüteci basamaktan kaldırıp indiremez ama eğer sırtını kapının çerçevesine yaslarsa, yürütecin bir ayağını eşikten atlatıp, diğer ayakları onun etrafında döndürebilir. Sarsılır, düşmek üzeredir ki geriye doğru sendeleyip kapının çerçevesinden destek almayı başarır. Böylece artık çalışma odasının basamağından aşağı inerken onu destekleyecek iki ayak vardır.

Aşağı bakar. Saçma ufak bir basamak, sekiz santimetre var yok ve kenarının tam ortasında ahşabın kabuğu soyulmuş. Şu an ne yapmaya çalışıyor? Bir anda çalışma odasına gitmeye karar vermekte akla uygun hiçbir sebep yok. Sekiz santimetrelik bir basamaktan inebilmek için kalçasında bir başka kırık yaratıp, tekrar hastaneye yatma riskini mi almak istiyor?

Nasıl oldu da bu hale geldi? Hiç böyle bir hayatı tercih etmemişti. Kendini korkunç hisseder, ufacık aptal bir basamaktan dahi inemez. *Yaşamaya devam etmem için belli bir sebep var mı?* Böylesine zayıf bir bedende yaşamayı hiçbir zaman kabul etmedi. Sırtından soğuk bir rüzgâr eser. *Neden bu ucube ve garip adamın hayatına kendim son vermeyeyim?*

Bir titremenin üzerinden geçtiğini hisseder. Bir an durup, yok olma fikrinin tadını çıkarır. Kurtulacağı tüm o korkunç şeyler. *Yapılacak tek bir şey.* Sırtında, pijamasının üstü terden sırılsıklam olmuştur. Vakit geldi.

Kalbi kontrolden çıkmış gibi, gümbür gümbür, ürkütücü bir şekilde çarpar. Kafasında garip bir doluluk hisseder, gözlerini kapar ve donar. Kolları titremektedir ve sahip olduğu azıcık enerji de kaybolup gider. Bu ölümün yakınlığı olmalı. Zar zor ayakta durabilmektedir ve tekrar kapı çerçevesine yaslanmak zorunda kalır. Ve ter damlayan soğuk alnı da kapı çerçevesinde biraz dinlenmelidir.

Bedeni ciddi olduğunu biliyor.

Gözlerini kocaman açar. Görüşü onu çevresine, gerçekliğe, hayata, Thomas ve Nina'nın oturma odasına bağlayan tek şey. Bedeni panikle dolup taşar. Panik kaslarını felç etmekte ve kalbinin çok hızlı atmasına sebep olmaktadır, öyle ki her atışında titrer. Nasıl olacak da yürüteci geri çekecek ve basamaktan kurtulacak? Kırık kalça kemiğinden ve hastanede yatmaktan nasıl kurtulacak? Midesinde bir çalkalanma hisseder: Bu korkudur. Tuvaleti kullanması gerek. Aniden. Şu anda gerçekten tuvaleti kullanması gerek.

Yürüteci çalışma odasından çıkarabilmek için iki yana sallamaya başlar.

Ama eşikten atlatamaz. Şu anda tuvalete gitmesinin gerekmesi çok korkunç. Onu burada bulmamalılar. Gücü yok. Kasları korkudan kitli ve hareketini küçük, kontrolsüz ve amaçsız sarsıntılarla kısıtlıyor. Onu burada bulmamalılar. Yarın sabah erkenden, üstüne pisletmiş bir halde. Gerginliği geçmeye başladı bile ama isteyerek değil, orada kıç deliğinde. Hepsi bir anda yere ve o lanet olası kabuğu soyulmuş basamağa inebilir. Oturamaz, ayakta duramaz, yürüyemez. Ağlar. Durur, ağlar ve ne yapacağını bilemez.

Son derece dengesiz bir şekilde, yürütecin iki ayağını eşikten atlatmak için eğilip şansını dener. İşe yaradı! Sonunda. Ardından yürüteci zorlayıp döndürür. Ve döşemenin üzerinde mümkün olduğunca hızlı yürümeye çalışır. Odasının yanındaki tuvalete doğru. Yürüteci on santimetre ileri

iter, ayaklarından birini ileri sürer, sonra da diğerini. Yürüteci on santimetre daha iter, kauçuk ayakları tahtaya sürttükçe inler. Nefes nefesedir ama acele etmesi gerekir, bir on santimetre daha.

Karanlıkta, kazara yere sabitlenmiş kilimlerden birine çarpma ihtimali var. Eğer bu hızla düşerse, onu direkt hastaneye götürürler ve bir daha oradan hiç çıkamaz. Kalbinin bu kadar güçlü olduğunu bilmiyordu. O kadar güçlü atmaktadır ki onu yerdeki ayağından daha belirgin bir şekilde hissedebilir. Bu kalbi için çok fazla olabilir mi? Bu çabayla, bu tek bir kalp atışı hissettiği son şey olabilir mi?

Ya da bu atış? Ya da bir sonraki! Onu burada bu şekilde bulmamalılar. Yoksa şimdi mi? Arkasındaki baskı artar. Kıçının arasındaki yoğun ve nemli taşmayı hisseder. Yürüteci bırakır. Yere çömelir ve odasına doğru emekler. Yatağına dönmeden önce yürütecini almalıdır ki yarın orada bulmasınlar.

Odasında hepsini bırakır. Kıçından, testislerinin arkasından, iç uyluklarından kayıp dışarı çıkar. Tuvaletin fayans döşemelerine kadar varabilmiştir ama özel çerçeveli oturağa kadar değil. Pislik çoktan her yere yayıldı. Sessiz olmalı. Temizlemeli. Bir bez bulabilmek için etrafına bakar ama kendini yenilmiş hisseder.

Anestezi gibi. Bir zehirlenme. Bedeninin alarmdaki hali diner, kolları ve bacakları altından kayar ve yere çöker. Daha önce hiç hissetmediği kadar yorgun, gözleri kapanıyor. Ama uyanık kalmalı. Çünkü pisliğini temizlemesi gerek. Gözlerini açık tutmakta zorlanır ama gücü tükendiğinden tamamen kapanırlar. Ama çok derin uyumamalı, sadece birkaç dakika veya saat. Gözleri kapanır. Uyanıp temizlemeli. Ama serin fayans yanaklarını hızla yapışır ve işte o anda kötü kokuyu alır. Koku etrafını sarar. Onu burada bu halde bulmamalılar. Bacaklarındaki kılların üzerinde kuruyup kalmadan önce temizlemeli. Ama yapamaz. Kurumadan önce. Bunu hatırlamalı. Şimdi yüzü yerde, burnu kokuya daha da yakın. *Çocukların kakası nasıl oluyor da yetişkinlerinkinden farklı kokuyor,* diye düşünür, uykuya kayıp gitmeden önce.

Yirmi

Aylar boyunca, Eduard babasının Danimarka'ya eve gelişini dört gözle beklemişti. Lüks bir misafirhanede yaşıyordu. Başka bir misafir iki oda talep ettiğinde ev sahibinden bu odaları Werner ve Adèle Schmidt'in Danimarka'yı ziyaret etmeyi planladığı yazın iki ayı için rezerve etmesini istedi.

Paul'le yaptıkları uzun gezintilerde, Eduard babasıyla birbirlerine yakın yaşayıp gerçekten birbirlerini tanımalarının ne kadar muhteşem olacağından bahsetmişti. Paul'ün ailesindeki herkes Eduard'ın babasıyla tekrar bir araya gelişinden mutluluk duyuyordu.

Eduard Paul'ün kendi kendine hizmet eden bir ailesi olan tek arkadaşı değildi. Diğerleriyle birlikte, Paul aynı şeylerin tekrar tekrar yaşandığını görmüştü: Çocuklar uzun ayrılıklardan sonra, anne ve babalarını yeniden görür hiçbir şey hatırlamazdı.

Kendisi de ailesiyle uzlaşmaya başlıyordu. Rigmor'suz geçen mutsuz ve yalnız Noel gecesi, tüm çocukluk yılları hakkındaki gerçeği ortaya çıkardığını düşündüğü gece, aslında oldukça sıra dışıydı. Doktorun üst katta hasta yatmakta olan Rigmor'un nasıl çocuk felcine yakalanmış olabileceğini söylediğini daha yeni duymuştu. Keyifleri kaçık bir halde, ailesi oturma odasında oturmuş ve Paul'e dilediği gibi keyifli bir Noel yaşatmaya çalışmıştı. Bu Noel gecesini hafızasından silebilse acaba çocukluğu ona ne kadar farklı görünürdü?

Dahası, Paul zamanında ailesinin temkinli sıcakkanlılığını ve hoşgörüsünü gören arkadaşlarının nasıl heyecanlandıklarını da fark etmeden geçemedi. Bu belki de en çok, Afrika'dan dönünce Paul'ün annesini arayan Eduard için geçerliydi. Aslında bazı dönemlerde annesini Paul'den daha fazla görüyordu.

Eduard'ın ailesi geldiğinde babası ona hediye olarak doldurulmuş bir balık getirdi. Ve Eduard'a göre, beraber oldukça duygusal ve keyifli bir gece geçirdiler. Hem babası hem Adèle, Eduard'ın onlar için ayırttığı odalardan çok memnun kalmıştı.

Ama ertesi gün her şey çoktan başlamıştı: Werner Schmidt kendini Eduard'ın yaptığı ve söylediği her şeye karşı aşırı derecede kin dolu bir şekilde gösterdi. Eduard ne olupbittiğini hiçbir şekilde anlayamadı ve sonraki iki hafta boyunca babasına bir şekilde uyum sağlamaya çalıştı, kaldıramadığı ve saldırılara cevap vermesi gerektiği bazı değişken zamanlarla birlikte.

Paul'le çıktıkları bir yürüyüşte, Eduard patladı, "Neden kalkıp da Danimarka'ya geldi anlayamıyorum! Biraz çaba gösterip birlikte iyi vakit geçirmek istemiyor mu? Sadece beni değiştirmek için mi geldi buraya?

Her nasılsa, Eduard'ın hayal ettiği gibi bir birleşme gerçekleşmemişti.

Bir çarşamba günü, ülkedeki ilk haftalarının ardından, Bay Schmidt ve Adèle, Paul ve Emma'yı, Eduard'la birlikte Anglaterre Oteli'nde öğle yemeğine davet etti.

Paul liseden beri ne Eduard'ın babasını ne de Adele'i görmüştü, bu yüzden buluşma için gergindi. O ve Emma öğle yemeği için otele vardıklarında, garson onlara yol üzerindeki restoranda ayrılmış masalarını gösterdi.

Masa boştu. Ev sahipleri biraz gecikeceğe benzediğinden, Paul ve Emma otelin palmiye bahçesindeki öğle konserini dinlemek için içeri girdi. Düğünlerine az kalmıştı, keyifleri yerinde, konuşacakları bir sürü şey vardı.

Bir tabelada öğle konserinin on ikiden ikiye kadar süreceği yazıyordu ama henüz kimse çalmıyordu. Müzisyen ceketleri içinde üç dört adam şık bir şekilde etrafta dolaşıyor, hızlı hareket ediyor, öğle yemeği misafirlerini merakla süzüyorlardı sanki ortadan kaybolmuş müzisyen arkadaşlarını arıyorlarmış gibi.

Aksi bakışlı bir adam, bir palmiye ve büyük bir kolon arasında durmuş onları izliyordu.

Paul ve Emma masalarına doğru baktığında Bay Schmidt, Adèle ve Eduard'ın gelmiş olduğunu gördü.

Giriş selamlamalarının ardından Bay Schmidt açıkladı.

"Garson çoktan geldiğinizi söyledi. Gecikmemizi mazur görmelisiniz. Ama eşim Kopenhag'da çok yürümekten kaynaklı ayak ağrısından mustarip. Hangi ayakkabının ayağını daha az vuracağına karar veremedi.

Adèle, Madeira'da çok fazla Danca öğrenmemişti. Bu yüzden dil konusunda Paul'den daha iyi olan Emma ona Fransızca sordu, "Vurmayan bir ayakkabı bulabildiniz mi?"

"Ne?"

"Ayağınızı acıtmayan bir şey bulabildiniz mi?"

"Ne bulabildim mi?"

"Ayakkabı, bulabildiniz mi?" Emma soran gözlerle Eduard'a döndü. "Blessent?" Dancaya döndü. "Tamamen yanlış mı söylüyorum? Vuran ayakkabı, *les chaussures blessent* değil mi?

Adèle onu bu sefer anlamıştı ve bir anda aydınlandı: "Mais oui. Oui. Oui, j'en ai trouvé de bonnes. Elles ne me blessent presque pas."*

* (Fr.) "Ah evet. Evet. Evet, buldum. Neredeyse hiç vurmuyorlar." (ç.n.)

Bunu söyledikten hemen sonra, mutlu bir şekilde kocasına baktı. Problem, Emma'nın Fransızca telaffuzundan çok Adèle'in yabancıların ona soru sormasına alışkın olmamasından kaynaklanıyor gibi görünüyordu.

Bay Schmidt, Paul ve Emma'ya oturmalarını işaret etti.

"Oh evet" dedi. "Şimdi menüden ne istediğinizi seçmelisiniz. Hesap benden ve benim de keyfim yerinde" dedi bir kahkaha atarak, "bu yüzden fiyatlara bakmanıza gerek yok. Eduard, benim için de bir şey seçme zahmetinde bulunur musun? Adèle ve ben çorba almayacağız ve Adèle steak yemek istiyor."

Görünüşe göre menüye bakmak istemiyordu ve Eduard, Paul ve Emma kendi menülerine bakarken, o sordu "Madeira'yı biliyor musunuz?"

Emma cevap vermek üzereydi ama o cevabı çoktan yüzünde okumuştu ve daha Emma bir şey söylemeden devam etti. "Gerçekten bilmiyor musunuz? Hmm, çok yazık. Çok güzel bir ada. Çok keyif aldığımız bir yer. Öyle değil mi Adèle?"

Adèle söylediklerini anlamış olacak ki gülümsedi.

"Eğer bir gün yolunuz düşerse, gerçekten bizi de görmelisiniz. Evet, misafir odamızda kalabilirsiniz. Bizim için bir zevk olacaktır. Eduard'ın arkadaşları bizim de arkadaşımız sayılır. Bu her zaman böyledir, öyle değil mi Eduard?"

Paul hem kendi hem de Emma adına cevap verdi. "Çok teşekkür ederiz, gerçekten çok naziksiniz."

"Oh, hiç önemli değil. Lafı bile olmaz."

Eduard'ın babası davetini de yaptığına göre konuşmaya bir süre ara verebilir, böylece Paul tekrar menüsüne dönebilirdi.

Ama Bay Schmidt devam etti: "Ve Portekizce, dünyadaki en güzel dillerden biri."

"Evet, ben de öyle duydum. Oldukça güzel olmalı."

"Oh, hiç duymadınız mı? Çok yazık. *Não me interrompas durante as próxima duas horas* demek oluyor ki 'İki saat boyunca rahatsız edilmek istemiyorum' ve *vinho verde* denilen bir şarapları var. 'Yeşil şarap' anlamına geliyor. *Verde,*

tıpkı Fransızca'daki *vert* gibi." "Fransızca" derken kafasını hafifçe Adèle'e doğru çevirdi, sanki Adèle onun kendi ufak minik Fransa'sıymış gibi.

"Ama çok da kolay değil, söylemem gerek." Ve Emma'nın kafasını menüden ürkerek kaldırmasına sebep olacak şekilde tekrar bir kahkaha attı. Emma'nın yüzünde sanki birinin yaptığı bir şakayı dinlemeyerek kabalık edip etmediğini bilemeyen bir ifade vardı.

"Burada keyifli bir öğle yemeği geçireceğiz. Oh evet" dedi Bay Schmidt. "Orası kesin. Evet, müzik ne zaman başlayacak merak ediyorum."

"Konser palmiye bahçesinde çoktan başlamış olmalı. Ama buraya gelmeyecekler."

"Ah tabii. Hayır, elbette!"

Üç genç insan oturmuş menülerine bakarken, Paul Bay Schmidt'e kaçamak bir bakış attı. Çok uzun yıllar sonra en iyi arkadaşının babasıyla tanışmak çok garipti. Ve sonra Eduard'ın annesiyle aile içinde yaşanan otuz yıl önceki eski olayları ve o zamanlar henüz küçük bir çocuk olan Eduard'ı hayal etti. Bir anlamda, Eduard bu garip bedenden çıkmıştı, Eduard'ın babası bir kadınla birlikte olduğu zaman tabii. Ve belki de o kadını gerçekten çok sevmişti.

Bay Schmidt tüm grupla muhabbet etmeye devam etti, sanki keyifli havayı korumaya çalışır gibi ama sanırım aklında söyleyecek hiçbir şey olmadığını henüz keşfetmemişti.

"Sanırım peçetemi dizlerime sereceğim. Şimdiden yapsam iyi olur... İşte oldu."

Diğerleri hâlâ menülerine gömülmüş olduğundan, devam etti.

"Saatimi getirmiş miydim?" Ceketinin cebine elini soktu. "Evet. Evet getirmişim."

Paul'e sırıtarak baktı ve "Sandalyemi masaya biraz daha yaklaştıracağım... İşte şimdi daha iyi." Tekrar güldü. "Hahaha. Evet, böyle güzel."

Bay Schmidt Madeira'daki on bir yıl içinde oldukça yaşlanmışa benziyordu. Güneş cildini deri gibi koyulaştırmış, kilo almış ve boynu kalınlaşmıştı.

Lisedeyken, Paul Eduard'ın babasına ne kadar benzediğini hiç fark etmemişti. Ancak şimdi, onları bir kez daha beraber görünce, aynı gözleri ve belirgin kaşları paylaştıklarını ve çenelerinin birbirinin aynı olduğunu keşfetti. Çok yakın kan bağı olduğu aşikârdı. Yine de Eduard kızların kimseye çaktırmadan dönüp bakacağı türden bir adamdı. Birbirine benzeyen ana hatlarına rağmen, Eduard'ın üzerinizde bıraktığı izlenim babasından tamamen farklıydı.

Bay Schmidt, "Ayağım masanın bacağına çarpıyor. Ama sanırım buna katlanmalıyım."

Şu âna kadar bu adam tam bir ahmağa benziyordu. Onunla yaşamak tam bir cehennem olabilirdi. Ve burada göstermediği çok farklı diğer huyları olduğunu hayal etmek de zor değildi. Ama yine de Eduard'ın tarif ettiği kadar kötü olup olmadığını söylemek kolay değildi.

"Peki Eduard, ne yemeliyiz?"

"Bence sole à la printanière'i seçmelisiniz. Eminim Wivex'te yaptıklarını biliyorsundur ama bence buradaki daha iyi."

Steak isteyen Adèle'den başka herkes Eduard'ın önerdiği yemeği ısmarladı. Garson geldiğinde, Eduard'ın babası yemek seçimindeki ilgisizliğinin aksine kendini büyük bir hevesle şarap seçimine adadı. Şarap listesini inceledi ve garsona birkaç şarap hakkında sorular sordu. Ardından, garsondan mahzene gidip, artık listede olmayan başka kaliteli şarapları olup olmadığını kontrol etmesini istedi.

Garson birkaç kibar itiraz cümlesi sıraladı ama yine de onu eski şişelerin arasında bir ava göndermeyi başardığında, Bay Schmidt tekrar Paul'e döndü.

"En iyi şarabı almanın yolu budur." Sanki Paul'ün babasıymış da Paul evden ayrılıyormuş gibi konuşuyordu. "Genellikle mahzenlerinde eski şaraplardan birkaç şişe bulundururlar. Bulduklarında şarap daha da olgunlaşmış olur. Ve hâlâ eski fiyatından satılır!" *Fiyat* kelimesinin üzerinde hem ses tonu hem de seviyesi heyecanla yükseldi ve Bay Schmidt'in arkasındaki köşe masasında oturan diğer müşterilerin dönüp baktıklarını fark etti.

Öğle yemeği boyunca, Eduard herkesi eğlendirmeye çalıştı. Hem babasının hem Adèle'in keyfi yerinde gözüküyordu. Eduard ilgisini babasına o kadar çok yöneltmişti ki Paul bunu Adèle'e karşı saygısızlık olarak gördü. Ama hem babasının hem Adèle'in bu davranışını gayet doğal karşıladığı ortaya çıktı. Eduard basitçe onların yoluna kapılmıştı.

Ana yemeğe geçtikten bir süre sonra, Eduard babasına "Şimdi bana balık hakkında ne düşündüğünü söylemelisin" dedi.

"Hmm, kesinlikle çok lezzetli. Çok güzel. Gerçek bir başarı. Mmmm! Evet, bizim için güzel bir seçim yaptın Eduard. Evet."

Bay Schmidt hemen masadakilere sormaya başladı, "Portekizcede *linguado* denilen balığı biliyor musunuz? Gerçek bir ziyafet. Bakın, çok lezzetli bir balık." Sevgi dolu bir şekilde sessiz eşine baktı ve devam etti, "Genellikle Funchal'de yeriz. Öyle değil mi Adèle?"

Adèle soruyu cevap vermeye değer bulmuşa benzemiyordu ama birkaç dakikalık sessizlikten sonra, eşine baktı ve küçük bir gülümsemeyle kafasını salladı.

Paul'e göre Eduard'ın babasının sadece Portekizce ismiyle tarif ettiği bir balığı bilip bilmediğini sorması biraz acayipti. O ve Adèle'den başka kimsenin azıcık bile Portekizce bilmediği ikinci kere ortaya çıkalı daha on dakika olmamıştı.

Paul ona gülümsedi ve "Hayır, sanırım ne ben ne de Emma..."

Ama Eduard lafını kesti, "Tabii, bu dilbalığı. Şu an yediğiniz bu!"

"Hayır, imkânı yok" dedi babası.

"Ama öyle."

Eduard'ın *linguado* hakkında çok şey bildiği ortaya çıktı. Fransızcada sadece *sole* olarak bilindiğinden emindi, Latince sandal kelimesinden türetilmişti. Ardından balığın ismini birkaç farklı dilde daha sıraladı.

"Dilbalığının senin alışık olduğun *linguado*dan daha farklı bir tadı vardır ama bu sadece yakalandığı suyun sıcaklığının balığın tadını etkilemesinden kaynaklanır. Sole su

sıcaklığının Danimarka'dakinden daha yüksek olduğu yerde yakalanır ve daha belirgin bir tadı vardır, daha soğuk suda daha güçlü bir tadı olan morina balığının aksine.

Eduard beyaz şarabından bir yudum aldı.

"Sonuçta, Portekizli balıkçılar sırf morina balığı yakalamak ve sonra tuzlayıp Portekiz'de satabilmek için Norveç'e, İzlanda'ya kadar açılıyor."

"Oui, c'est vrai"* diye araya girdi, sandıklarından daha çok Danca anladığı ortaya çıkan Adèle.

Ve Eduard durmadı. "Gine Körfezi'nde, dilbalığına benzer bir balık yakalıyorlar ama orada tadı..."

Eduard babasıyla Portekiz mutfağını ve Atlas Okyanusu'nda tutulan çeşitli balıkları uzun uzadıya tartışmaya devam etti. Eduard bu konularda herkesi şok eden bir bilgiye sahipti ve Paul Eduard'ın ona anlattıklarını düşününce Bay Schmidt'in saldırganlaşmaya başlamasından korktu. Ama öyle olmadı.

Akşam geç saatlerdi. Schmidt'lerle yedikleri öğle yemeğinden sonra, Paul ve Emma, Emma'nın bazı arkadaşlarıyla akşam yemeği yemiş, sonra Paul ona evine kadar eşlik etmişti ve şimdi Emma'nın *evde kalmış kız yatağı* da denilen dar yatağında yatıyorlardı. Emma yaz akşamları bile insanı üşüten duvarın tarafında, sıkışmışlardı.

Birlikte uzun ve güzel bir gün geçirmişlerdi. Düğüne sadece üç hafta kalmıştı ve keyifleri yerindeydi.

"Nasıl oluyor da o lanet balığının Portekizce nasıl söylendiğini biliyor?"

"Bilmiyorum, nasıl oluyorsa böyle şeyleri biliyor işte."

"Beni sık sık şaşırtıyor, arkadaşın."

"Bir seferinde yemek yiyorduk ve Eduard Floransa'yla ilgili bir şeyden bahsetti ve tabii ki şehre İtalyanca ismiyle hitap etti, Firenze."

"Eee?"

* (Fr.) "Evet, bu doğru." (ç.n.)

"Konuşurken, biri lafını böldü ve ismi yanlış telaffuz ettiğini söyledi. Eduard sanki İtalyan değil de bir Fransız şehriymiş gibi telaffuz etmişti. 'Firénze' değil de 'Firarnss' şeklinde. Sonra Eduard adama standart İtalyancada 'Firénze' şeklinde telaffuz edildiğini ama şehir ülkenin çok kuzeyinde olduğundan orada Fransızcadan etkilenmiş bir aksanla konuştuklarını söyledi. Bu yüzden de Floransalılar kendi şehirlerini 'Firarnss' şeklinde telaffuz ediyordu."

Normalde Paul ve Emma beraberken, Emma ondan daha çok konuşurdu ve bu Paul'ün hoşuna giderdi. Ama birkaç günde bir, Paul kelime yağmuruyla patlardı. Ve bu da Emma'nın hoşuna giderdi. Şimdi Emma uzanmış eli Paul'ün çıplak göğsünde ve hiçbir şey demeden ona bakıyordu.

"Eduard bölgedeki diğer dil kollarını ve şehir adlarında İtalyan ve Fransız aksanlarının nasıl farklılaştığını anlatıp durdu. Ve oradaki herkes için, bu noktada tüm masa onu dinliyordu ve rahat on kişi vardık, bir Fransız'ın şehrin ismini nasıl telaffuz etmesi gerektiğini gösterdi. Önceki telaffuzunu tekrar etti ki böylece herkes karşılaştırma yapabilsin. Eduard öğretici ve son derece 'Eduard'tı. Bize biraz kibirli bir şekilde 'Eminim Fransızca 'Firarnss' dediğimde ve modern İtalyan telaffuzuyla 'Firarnss' dediğimde aradaki farkı hepiniz anlayabiliyorsunuzdur."

Paul gülmeye başladı. "Ben hiçbir fark duyamadım, hiçbir. Ama Fransızcada çok iyi değilim, bu yüzden onu bölmedim. Neyse, o gerçekten fark olduğunu söyledi. Oldukça geniş bir alanı kapsadı, göçlerden bahsetti ve sesli harflerin farklı söyleniş biçimlerinin Güney Avrupa'ya nasıl yayıldığını, bin sene önce tarihin akışını değiştiren savaşlardaki ve büyük çarpışmalardaki stratejileri anlattı ve farklı insanlar arasındaki sınırlardan ve onlarla bağlantılı aksanlardan bahsetti. Tek kelimeyle inanılmazdı. Ve hepimiz dinledik ve bir şey öğrendiğimizi ve aynı zamanda eğlendiğimizi düşündük. Öyle değil mi? Hayal edebiliyor musun?"

"Tabii. Tıpkı şimdi seninle olduğu gibi."

Paul tekrar güldü. "Evet, sen öyle söyleyebilirsin. Neyse sonuçta Firarnss'ın Fransızca ve Kuzey İtalyanca telaffuzu

arasında birçok kez gidip geldi. Gerçekten açıklamaya çalıştı ki böylece benim gibi biri bile anlayabilsin. Ve zamanla insanların çoğu bahsettiği ince farkı anlayabildiğini gösterdi, kafa sallayarak veya bir yorum yaparak. Ya da hâlâ anlamayanlar için atlayıp Eduard'a yardım etmeye çalıştılar. Ama o noktada çoktan on beş dakika harcamıştı, aşağı yukarı. Yani her türlü bize açıklayabilmek için oldukça geniş bir zaman."

Başarılı bir geceydi. Gecenin ilerleyen vakitlerinde beraber yürüyerek Østerbo'daki evine gittik. Gecenin gözdesi olduğumuzda hemfikirdik.

"İşte bundan muhtemelen bir sene sonra, ben Wulff'larda bir partide tek başımayım. Beraber akşam yemeği yediğim insanlardan biri oldukça ağır içen bir diplomat eşi ve biz Venedik'ten konuşmaya başlıyoruz. Ben laf arasında Firrarnss'la ilgili bir şeyden bahsediyorum ve o beni düzeltiyor: "*Firarnss* diye telaffuz edilmiyor." "Oh evet öyle" diye cevap veriyorum. Ve sonra ona Kuzey İtalyanca aksanıyla telaffuz edildiğinden vesaire bahsediyorum. Tabii ki Eduard'ın anlattığı her şeyi hatırlayamıyorum, bu yüzden belki sadece yarım dakika konuşuyoruz.

"Ama anlatacak bir şeyim olsa da anlatmaya fırsatım kalmadan, gülmeye başladı. Bunun hayatında yanlış telaffuz için duyduğu en kötü mazeret olduğunu söyledi. Güldü güldü ve sonra diğerleri de ne hakkında konuştuğumuzu takip etmeye başladı. Onlara da anlattı. Ben söylediğimi savunmaya çalıştım; çeşitli kuzey İtalya muharebelerinden ve dil kollarından bahsettim. Ama tüm bunlar sadece onun daha da çok gülmesine sebep oldu. Ben de Fransızca *Firarnss* ve Kuzey İtalyanca *Firarnss* kelimeleri arasındaki ince farkı telaffuz edebilecek kadar iyi olmadığımın farkında olduğumu söylemeye çalıştım. Ama artık gülmekten ağlıyordu, ben de durmak zorunda kaldım."

"Sonra ne oldu?"

"Hepsi tamamen uydurmacaymış."

"Ne?"

"Aynen öyle: Uydurmaca. Eduard kafasından uydurup icat etmiş. Etnik gruplar, büyük savaşlar, hepsi. Ama ben

bunu bilmiyordum. Kadın Roma'da eski bir konsolosla evliydi ve İtalyanca konuşuyordu."

"Ne?"

"Söylediğim gibi: Uydur..."

"Ne söylediğini gayet iyi duydum!" diye araya girdi Emma, bir anda çok sinirlenip tahammülsüzleşmişti.

Biraz daha sakin bir şekilde sordu: "İcat etmiş derken tam olarak ne demek istiyorsun?"

"Uydurmuş demek istiyorum."

"Ama o senin en yakın arkadaşın!"

"Evet."

Paul'den biraz uzağa çekildi; sırtüstü ve soğuk duvara daha yakın bir şekilde. Sıvasız tavana bakarken Paul de onun profiline bakıyordu. Yorganı boynuna kadar çekti ama Paul'e yorganın dışından bile tüm bedeni gerilmiş gibi göründü.

"Ama ben böyle şeyler yaptığını bilmiyordum ve senin vasıtanla onu iki yıldır tanıyorum. Ne..."

Sorusunu tamamlamadan bıraktı, sanki bir şey sormak istiyormuş ama ne soracağını bilmiyormuş gibi.

Paul için, Eduard'a olan güvensizlik kaygısı kapanmış bir defterdi. Yıllarca arkadaşını anlamaya çalışmıştı ve Eduard'ın bankadaki davranışıyla ilgili yaptıkları son tartışmadan sonra uzun zamandır korktuğu genel güvensizliğinin bir anlamı olmadığı fikriyle rahatlamıştı.

Firenze hikâyesine eğlenceli bir anı olarak başlamıştı. Ama Eduard'ın bu tarafını önceden bilmeyen Emma, bu şekilde anlamamıştı. Neden anlasın ki? Bu anıyla, Paul açıkça içinde bir şeyleri tahrik etmişti ve Paul'e göre şaşırtıcı bir şekilde neredeyse ağlamak üzereymiş gibi görünüyordu. Düşündüğünden çok ama çok güçlü bir tepki veriyordu. Yatıştırıcı bir şey söylemek istedi ama Emma ondan önce davrandı.

"Yani on beş dakika boyunca kesintisiz yalan söyledi çünkü kelimeyi yanlış telaffuz ettiğinin anlaşılmasını istemedi, öyle mi?"

"Ben öyle düşündüm, elbette. Birkaç hafta sonra fırsatını bulduğumda, ona neden öyle yaptığını sordum."

"Ve?"

"Aslına bakarsan gülmeye başladı. Her şeyin elbette yalan olduğunu ve çok doğal bir şekilde benim bunu başından beri bildiğimi düşündüğünü söyledi. Bir şakaymış."

"Şaka mı?"

"Evet, bir şaka. Tüm bunları sırf komik olduğu için anlatmış. Komik bulup bulmadığımı da sordu. Düşünmeye vaktim olunca, gerçekten son derece komik olduğunu itiraf etmem gerekti."

"Ama aslında hiç de komik değil!"

"Yani tabii senin de yeniden düşünmen için vaktini alman gerekebilir. Sadece kendi yolunu bulman gerek."

"Ama sonuçta, tüm bunları yanlış telaffuzunun yakalanmaması için yapmadı mı?"

"Evet, bence öyle. Ama yine de oldukça komik bir şekilde..."

"Ama bundan kaçınmak için yalan söyledi..."

Daha sonra Paul ona Eduard'la ilgili şüphelerinden bahsetti. Yarım yıllık periyodlar halinde Eduard'ın her şey hakkında yalan söylediğinden şüphelenmişti ve sonradan doğru söylediği ortaya çıkmıştı. Yarım yıl daha Paul tekrar Eduard'ın söylediklerine inanmaya devam ederdi ve sonra tüm o süre boyunca yalan söylemiş olduğu ortaya çıkardı, her zaman kesin bir kanıt olamadan tabii. Ona argümanlara dönüşen sorularda bahsetti ve Paul'ün hiçbir şey sormadığı uzun dönemlerden. Vesaire vesaire. Ona bir gecede anlatabileceği kadar çok şey anlattı.

Emma, "Ben Eduard'a hep inandım, çünkü senin arkadaşındı. Bana bu iki senede söylediklerinin ne kadarı yalandı?" diye sordu.

"Muhtemelen hiçbiri. Kim bilir? Belki de Floransa hikâyesi gerçekten bir *şaka*ydı. Tabii bana öyle söyledi. Belki bunu söylerken doğruyu söylüyordu. Kim bilir; belki bu onun sadece bir defa yaptığı bir şeydi. Belki orada doğruyu söylüyordu. Bilmenin ihtimali yok, hiçbir zaman."

"Elbette en yakın arkadaşın hakkında böyle konuşamazsın!"

"Evet, kesinlikle konuşabilirim."

"Ama o zaman Paul siz gerçekten arkadaş değilsiniz!"

"Gerçekten arkadaş olduğumuzu gayet iyi bilmelisin."

"Ama beraberken nasıl rahat olabiliyorsunuz?"

"Bilmem, öylece."

Artık bağırıyordu, "Ama ben ona güvenmiştim! Çünkü bana hiçbir şey söylemedin! Bana yalan söylemişsin! Asıl sensin bana yalan söyleyen!"

"Emma, dur ve dinle: Bazen kara yalanlar vardır ve bazense beyaz yalanlar..."

Yine bağırıyordu ve Paul onun bağırıp rahatlamasına izin verdi. Sonra söylemeye başladığı lafını bitirdi. Bu durumda Eduard'ın ne söyleyeceği hakkında sıklıkla düşünmüştü.

"Bazı yalanlar diğerlerini kandırmak için ya da kendini yüceltmek için söylenir, bazılarıysa diğerlerini korumak için. Bazen Eduard bana seninle ilişkimizin nasıl gittiğini sorduğunda, o sabah seninle tartışmış olabiliyoruz ve senin zor olduğunu düşünebiliyorum. Ama bunu ona söylemedim. Bunun yerine *Harika gidiyor!* dedim. Senin hakkında iyi düşünmesi için. Bunu göremiyor musun? Bu senin de tercih edece..."

"Başka bir arkadaş bulman gerek. Güvenebileceğin biri."

"Ve bu kim olmalı?"

Emma'nın kendisinin yakın olduğu hiçbir kız arkadaşı yoktu. Paul'den başka erkek arkadaşı da. Deneyimsizliğini fark etmiş olacak, sessizleşti ve sakinleşti, Paul'ün kolunu onun çıplak sırtının altına yerleştirip onu kendine doğru döndürmesine yetecek kadar. "Arkadaşımı sevmen benim için çok anlam ifade ediyor. Tıpkı senin hakkında ona ya da başka herhangi birine anlatmadığım şeylerin olması gibi, Eduard hakkında da sana anlatmadığım şeyler var. Bu ikisi aynı, sadece farklı yönde."

"Ama ben senin nişanlınım. O değil."

"Bu doğru" Paul sakince onayladı. Başka bir şey söylemesine gerek yoktu. "O benim arkadaşım."

Emma bir süre sessizdi. Yüzünü sıkma şekli Paul'ün ağladığını düşünmesine sebep oldu, sadece gözyaşları olmadan.

Neden bu kadar hararetli bir şekilde tepki verdiğini hâlâ anlamamıştı. Emma ona baktı ama boş bir şekilde, böylece Paul onun içine çekildiğini görebilirdi.

Paul'ün söylediklerine verecek bir cevabı yoktu.

Bir süre sonra, hâlâ yataktalarken, sordu: "Neden bütün bunları bana şimdi aniden anlatıyorsun?"

"Açıkçası, artık Eduard ve benim arkadaşlığımızla ilgili bir problemimiz olmadığı için. Onu suçlamamı gerektiren bir şey yok, bu yüzden de senden ya da başka birinden saklayacak hiçbir şeyim yok."

Yorganın altında ona doğru yaklaştı.

"Daha yakınlarda bunun hakkında uzun bir konuşma yaptık."

"Öyle mi?"

"Evet. Ve fark ettim ki yılar boyunca ondan deli gibi şüphelenmişim."

"Ne zaman yaptınız bu konuşmayı?"

"Çarşamba günü."

"Bunu bana daha önce anlatmamış olman oldukça tuhaf görünüyor."

"Beyaz yalanlar."

"Öyle ha, şimdiden!" Yine, tipik bir özelliği olduğu için Paul'ün ilgisini çeken sinirli bir tahammülsüzlükle bunu söylemişti.

Düğün ve başka şeyler hakkında konuşarak devam ettiler.

Emma ilerleyen haftalarda kesin Eduard konusuna geri dönecekti ama bu gece sonunda rahatlamaya başladı ve Paul geceyi ne olursa olsun oldukça keyifli bulmaya başladı.

Üzerine yatıp ona, o ve Eduard'ın gençliğinden başka birtakım tuhaf hikâyeler anlattı.

Ve Floransa söylevi hakkında konuşmaya başladıklarında Eduard'ın o zaman ne söylediğinin bağlantısını daha iyi kurdu. "Partiden sonra eve beraber yürürken, Firarnss hakkında ve bunun bir şaka olup olmadığı hakkında hiçbir şey söylemedik. Bu ben konsolosun eşiyle tanışıp tartışana kadar konuşulmadı. Sonradan onu sorguladım ve tüm hikâyeyi baştan konuştuğumuzda, deliler gibi güldük. Kanepede ya-

tıyor ve farklı misafirlerin Eduard'ın söylevi hakkında söylediği şeyleri hatırlıyorduk. Gülmekten kartım ağrımıştı."

"Eduard'ın en komik bulduğu şeyin herkesin nasıl da Fransızca ve onun ev yapımı Kuzey İtalyancası arasındaki farkı duyabildiğini söylemiş olması olduğunu hatırlıyorum. Bana 'Ben aynı şekilde *Firarnss* demeye devam ettim ve onlar orada oturup farkı duyabildiklerinde ısrar ettiler. Aman Tanrım, ne şamata!' Eduard gözlerinden yaşlar akana kadar gülüyordu. 'Çık buradan! Aynı kelimeyi söyleyip duruyordum! Ve bunun hakkında bir şey söyleyen tek bir insan yoktu. O gece gerçekten hazırlıksız yakalanan bazı misafirler vardı!' dedi"

Yatakta, Paul bunu düşündükçe tekrar gülmeye başladı.

Biraz sonra, "Ama sonra ikinci bir akşam yemeğinde, bu sefer ben aynı uzun *Firarnss* masalıyla geldiğimde... Ne yapacağımı hiç bilmiyordum. Eğer, başka bir zaman o gece yanımda oturan insanlarla karşılaşsam, sanırım söylediğim tek bir kelimeye bile inanmazlar. İnanılmaz derecede utanç vericiydi. Onlara açıklamaya çalıştım, hiçbir zaman böyle bir şey uydurmayacağımı, bir arkadaşımın bana böyle anlattığını."

"Belki benim anlamadığım şey de bu. Nasıl oldu da böyle kıvırmaya cesaret etti? Fark edilmesinden korkmadı mı?"

Yirmi Bir

Bunu neden yaptığını bilemez. Hiçbir şey fark etmez; artık görüşmediğin insanlar, sadece yıllar önce tanıştığın insanlar. Takip edebiliyormuşsun gibi hissedersin, kim hâlâ hayatta? Oradan mı çıkıp gelecekler, bir zamanlar seni bekleyenler, bankada ya da tütüncüde; büyük kız kardeşlerine âşık olduğun herkes, kuzenleriyle denize açıldıkların, bir kutlamada tanıştıkların, gazetede gördüklerin.

Nina ona doğru gelir. "Tanıdığın biri var mı?"

"Hatırlayabildiğim kadarıyla hayır."

Kahvaltı masasında oturuyor. Greyfurtun sadece kabukları kalmış ve gazetedeki ölüm ilanlarını okuyor. Nina oturur. Koşu kıyafetleri giymekte, ılık bir gün. "Bütün büyük hikâyeleri okudum. Başka bir şey okumak istiyorum."

Nina ne düşünüyor bilemez.

Bu bir illüzyon, elbette, ölüm ilanlarını okuyarak kimin hayatta olduğunu "takip etmek". Ona söyleyemez bile, geri-

de kalmamaya çalıştığını. İsimlerini bulduğu insanlar ya da bulamadıkları ya ölü ya da oturmuş televizyon izliyor, emekliliklerinin yirminci yıllarında. Kimin umurunda, o ve onun kuşağındakilerden başka? Onların ölüm ilanlarını okumanın, onların hayatından haberdar olmak demek olduğunu söyleyemezsin. Bu yaşlı televizyon seyircileri, purodan kahverengiye dönmüş odalarında, dünyada işlerin ne yöne gideceği konusunda hiçbir öneme sahip değil.

Ve yine de gazetede açıp baktığı işte bu. Kimin, hangi sırada öldüğünün sonu gelmeyen ilanları. İsimlerin pek çoğunu hatırlar, onlarca yıldır konuşmadığı insanlara ait isimler, bazen çocukluğundan. Ve sonra, üç çeyrek yüzyıl sonra, onlardan bu şekilde haber alır. Bazen ölüm nedeni ve çocuklarının isimlerinin yazılı olduğu bir notla beraber.

Çok fazla insan tanır. Aralarından hangileri bu sabah hâlâ etrafta? Kimler değil?

"Eduard'a mı bakıyorsun?" diye sorar Nina.

"Hayır, özellikle ona değil. Burada olduğunu zannetmiyorum ama asla bilemezsin."

Nina konuşurken, aklında bir düşünce çakar: Sanki bu köşeyi sırf Louise'in adını bulmak için okuyor gibidir. Ve sonra düşünce tekrar yok olur.

Paul'ün telefonla iletişime geçtiği Yunan gazeteci birçok şeyi aydınlığa kavuşturmuştu. 1961'de, Hollanda'da Doğu Asya Şirketi'ndeki pozisyonunda kısa bir süre çalıştıktan sonra, büyük bir Yunan nakliye şirketinde danışman olarak hizmet vermişti. Dillere olan doğal yeteneği ile Yunanca öğrenmesi sadece bir yılını almış ve birkaç yıl içinde şirketin genel müdür yardımcılarından birinin özel danışmanı olmuştu. Anagnostou Maritime olarak bilinen şirket özellikle 70'lerin sonunda Yunan gazetelerinde ve tabloid gazetelerde sıkça görünen seçkin bir Yunan nakliyat ailesine aitti.

Sebebi 1976 yılında şirketin Yunanistan nakliye sektöründeki en yakın rakibinin iflas etmesiydi. İflas talebi, rakibin likidite krizi sırasında beklenmedik bir şekilde daha fazla kredi vermeyi reddeden kendi bankası tarafından hazırlanmıştı. Rakip şirket, bazılarına göre borç varlıklarının ve se-

netlerinin hatalı yönetimi sebebiyle, 1977 yılında iflasını açıklamasına yol açacak doğrultuda, ödemeleri durdurdu.

İflastan üç ay sonra, bir Yunan gazetesi bankanın sorumlu yöneticisinin 77 yaşındaki şirketin eski sahibi Anagnostou Maritime ile birlikte kahkaha attığının görüldüğü, büyütülmüş fotoğraflarından oluşan bir seri yayınladı. Kır saçlı iki beyefendi ellerinde viski ve sodaları, üstleri çıplak, şezlonglara uzanmış bir halde. Telefotoyla çekilmiş fotoğraflar iki adamın nakliye kralının özel yatının güvertesinde olduğunu gösteriyordu.

Gazetecinin gazetesindeki kupür morgu sayesinde, Paul fotoğrafların Yunan gazetelerinde yarattığı sansasyonu takip edebiliyordu.

Ama sorun, sonrasında olayı nelerin takip ettiğiyle karşılaştırılamazdı. Sadece üç hafta sonra Anagnostou Maritime'in yaşlı sahibi yatından düşüp boğulmuştu. Doktorlara ve Yunan polisine göre, sağlık durumu riskliydi ve yetkililer herhangi bir cinayet izine rastlamadıklarını açıkladı. Ama bu gazetelerin hikâyeyi aralıklarla ön sayfalarına koymalarına engel olmadı. Milyonerlerin ulusal şöhreti, doğruluğu ispatlanmamış komplo haberleri ve cinayet, hikâyenin alevlerinin aylarca tekrar tekrar tutuşturulması için tüm tabloidlerin ihtiyacı olan şeydi.

Paul, Anagnostou ailesi ve nakliye şirketleriyle ilgili dağlar kadar kupür ve çıktı aldı. Gazeteci bunları Paul'e kendi İngilizce çevirisiyle birlikte faksladı.

Gazetecinin önemli makaleleri sıradanlarından ayırt etmekte çok iyi olmadığı çabucak ortaya çıktı. Paul 1977 Yunanistan'ının yanık tenli aktörlerinin, şarkıcılarının ve diğer ulusal şöhretlerinin resimlerine göz gezdirdi. "Apostolos Anagnostou'nun öldürüldüğüne inanıyor musun?" Ya da daha kışkırtıcı bir şekilde: "Apostolos Anagnostou cinayetinin arkasında kimin olduğunu düşünüyorsun?"

Rakip nakliye şirketinin intikam aldığı iddialarıyla dolu haberler vardı: Kralcıların muhtemel müdahalesi, denizciler arasındaki komünist provokatörler ve üç yıl önce bastırılmış askerî diktatörlük taraftarları ve Anagnostou Maritime'in

Ortadoğu'daki silah ticaretiyle, MOSSAD'la, KGB'yle ve CIA'yle olan bağlantıları.

Sonlara doğru, haberler boğulan adamın en küçük oğlunun üç kızına odaklanıyordu. Paul'e, bu üç kız her hafta pahalı mayolarıyla sahile gidiyor, gazetelerin büyükbabalarını yeni kaybetmiş yarı çıplak kızların tam sayfa fotoğraflarıyla aynı anda hem anlayışlı hem kızgın eleştirilerinin hedefi oluyormuş gibi geldi.

Gazetecinin, şirketin eski çalışanlarıyla yaptığı röportajların nüshalarında, Paul Eduard'ın bilgisi, deneyimi ve açıkgözlülüğüyle oldukça saygı duyulduğunu görebiliyordu. Ve sonra ortadan kayboluyordu.

Eduard'ın ortadan kaybolmasıyla aynı dönemde, iki Anagnostou müdür yardımcısı da ortadan kayboldu. Basına iflas etmiş rakibin zihni bulanık eski çalışanları tarafından suikasta uğramaktan korktuklarını açıklamışlardı. Aylar sonra, her ikisi de pozisyonlarına geri dönmüştü. Onlardan biri Eduard'ın bir üstüydü. Tekrar ortaya çıkmayan tek kişi Eduard'tı.

Yeterince tuhaf bir şekilde Paul, Eduard'ın adını Yunan gazetelerinde bulamadı. Görünüşe göre kamunun ilgisini çekebilmek için Anagnostou çekirdek ailesinin fazla dışındaydı. Ancak Yunan gazetecinin vasıtasıyla Paul muhtemel bir bağlantının farkına varmıştı.

Burada Eduard'ın izi sona erdi. Anagnostou Maritime'de 1977'e kadar tutulmuştu.

"Nasıl olur da sana sormadan şarap şirketini satabilir?"

"Onun da satmak istediğini zannetmiyorum" Eduard üzgündü.

"Hayır, orasını anladım. Nasıl yapabildiğini soruyorum."

"Bunu kendisine sor. Ben bilmiyorum."

"Ama biliyor olmalısın. Sonuçta karar alması gerekenlerden biri sensin."

"Ben sadece babamı anlamıyorum, tıpkı onun beni anlamadığı gibi." Paul Eduard'ın boynunun yanında nabzının

atışını, dudaklarını sıkışını görebiliyordu. "Gerçekten bilmiyorum. Ona kendin sorman gerekecek. Bu aralıksız tartışmalara bir son veremez miyiz Paul? Gerçekten artık kaldıramıyorum."

Bu adildi. Paul'ün eski şüpheci ses tonu geri gelmişti. Bunu kendi de beğenmemişti ama konuşmayı bir kez daha diğer tarafta bir yerlerde bekleyen bir açıklamaya kavuşturmak zorundaydı.

"*Kendine bunu nasıl yaptırdı* demek istemedim, *Nasıl oluyor da bunu yapmaya hakkı oluyor?* demek istedim."

"Hakkı olduğunu zannetmiyorum."

"O zaman bir sorun yok, öyle değil mi?" Paul'ün sesi isteğinden fazla dayatmacı çıkıyordu. "O zaman sen şirketi tutmaya devam edersin, onun satman gerektiğini düşünmesine aldırmadan, öyle değil mi?" Paul arkadaşına sorgular biçimde baktı.

Ama Eduard bir şey söylemedi, bu yüzden de Paul üsteledi: "Öyle değilse nasıl?"

Eduard yine cevap vermedi. Belki Paul geri çekilmeliydi ama yapmadı. "Ticaret Bankası'nda söylediğin şeyi düşününce..."

"Oh hayır, Paul, lütfen yine başlama! Gerçekten kaldıramıyorum."

Paul cümlesini tamamladı: " Ticaret Bankası'nda söylediğin kafa karıştırıcı olmasının sebebi büro şefinin işin benim bilmediğim bazı finansal yönlerinin farkında olması mıydı?"

Eduard'ın babası bir aydır Adèle'le birlikte misafirhanede yaşıyordu ve bu dönem boyunca Eduard giderek herkese ve her şeye dair daha da öfkeli hale gelmişti.

Evdeki kavgaların ateşiyle, sanki tüm duyguları ve referans noktaları birbirinden çok farklı olmayan bir tür yığının içinde eriyor gibi görünüyordu. Bu duygulara sebep olan insanlardan çok, o an yakınında olan herhangi birine daha yoğun bir şekilde yönelttiği duygular. O günlerde, en ufak şey bile onu kontrolsüz bir hışım ve öfkeye boğuyordu.

Paul'e göre, bu haftalar sırasında Eduard'la geçirdiği akşamlar, bir kasırga sırasında türlü alakasız ataklar, karışık

açıklamalar ve ona olan öfkesine karşı kafasını suyun üzerinde tutma çabasına dönüşmüştü.

Bir gün, Paul'ün annesi ona: "Eduard için üzülüyorum. Nasıl bir baba.."

"Evet" dedi Paul.

Annesi arkadaşı hakkına konuşmaya başlamıştı ve Eduard hakkında Paul'ün bilmediği şeyler bildiği ortaya çıktı.

Eduard, ona babası Danimarka'ya döndüğünde, tatil yapmak için dönmediğini söylemişti. Ve ilk birkaç hafta boyunca, Werner Schmidt ne Eduard'a ne de başka birine para mevzusu açmıştı. Kimsenin parasız olduğunu bilmesini istememişti.

Buna rağmen Madeira'dayken Dnaimarka'da hem şarap işinin hem Eduard'ın hayatının batmakta olduğu hissine kapıldığı açıktı. Son on bir senedir, o ve Eduard iletişimde olmadığından bu fikri nereden edindiği muallaktı.

Sonuç olarak gezisinden önce, oğluyla geçireceği zamanının şirketi bir an önce satmanın en mantıklı şey olacağına dair uzlaşmalı bir anlaşmaya doğru yönlendireceğini hayal etmişti.

Eduard'ın şu anki hayatını özünde bunun tam aksine, hatta gayet olumlu bir şekilde kurmuş olabileceği aklına gelmemişti. Bay Schmidt kendi yargılarına öyle ikna olmuştu ki son yıllarda şirketin bir an önce satılmasını gerektirecek oranda kişisel borçlarını artırmıştı.

Eduard'a bunların hiçbirini anlatmasına gerek olmadığını düşünmüştü ve böylece Eduard kendi hayatının gayet yolunda olduğu, aslında başarılarından çok gurur duyduğu ve onun için şirketin satılmaması gerektiği konusunda ısrar ettiğinde aslında bir çuval inciri berbat etti.

Yaz manzaralarında yolculuklara da çıksalar, Eduard misafirleri için buluşmalar ve eğlenceler de organize etse, her şey oğlundan istediği yenilgi itirafını, şirketi çabucak satışa çıkarmalarına sebep olacak itirafı alamadığı için Werner Schmidt'in sinirini bozuyordu.

Babasının aksine, Eduard önceden ikisinin sabahın erken saatlerine kadar oturup şirketin konyağından içeceklerini ve

birbirlerini daha önce yapmadıkları şekilde keşfedebileceklerini ummuştu. Neler döndüğünü anlayana kadar birkaç hafta geçti, kendinde, babasında ve Adèle'de belki de aynı anda hepsinde neyin yanlış olduğunu bilmediği haftalar. Ancak birkaç gün önce kendi olumlu bir hava yaratma çabalarının nasıl babasını çok daha gergin bir noktaya getirdiğini keşfetmişti. Belki Werner Schmidt bunun bütünüyle farkında değildi ama Eduard'ın tatillerini başarıya dönüştürmek için gösterdiği yoğun çabalara bir sabotaj, şirketin planladığı gibi yani olaysız, uyumlu ve kolay bir şekilde satılmasını engelleme çabasıymış gibi tepki vermişti.

Paul bunların hepsini duyduğuna çok şaşırmıştı. Eduard'ın perişan halinin bir anda Paul'ün hayal edebileceğinden bile kötü bir durumda olduğu, yani bunu Paul'ün annesinin sempatisini kazanmak için anlatmadığı ortaya çıktı.

Paul arkadaşına Bay Schmidt'in buradaki ziyaretinin hangi versiyonunun gerçek olduğunu sormuştu ve Eduard gerçeği anlattığı kişinin Paul'ün annesi olduğu gerçeğini gizleme zahmetinde bile bulunmamıştı.

"Neden anneme anlattın?"

Eduard, bunu konuşmak istediği anda onunla birlikte olduğu için ona anlattığını söylemişti ve aynı zamanda Paul Eduard'a karşı çok eleştirel hale geldiği için, ona hiçbir şey anlatacak gücü kendinde bulamıyordu.

Ama Paul'ün kafasını karıştıran bir şey daha vardı: Werner Schmidt'in Eduard'ın şirketi satmasında nasıl bir çıkarı vardı?

Eduard'ta peşine düştüğü şey şimdi buydu. Kibar bir şekilde sormaya çalıştı ama bu Eduard'ı ânında öfkelendirdi. Çok sinirliydi, derisi ve gözleri parladı, bu yüzden Paul onun her an kontrol edilemez hıçkırıklara boğulabileceğini düşündü, öfkeden değil belki ama göstermesi mümkün olmayan pek çok duygudan.

"Hiçbir zaman babamdan borç aldığımı söylemedim! Eğer söylediğimi düşünüyorsan, bu senin uydurmandır, her zaman olduğu gibi. Ve bu sana hiçbir şekilde beni bununla rahatsız etme hakkını vermez!"

Eduard kafasını salladı, sanki bir böcek kafasına konmuş gibi, ardından alnını kırıştırdı sanki bir şey alnına düşmüş gibi. Ama sallanıp kurtulacağı bir böcek yoktu. Gözleri Paul'ünkileri deldi, dudakları ve etrafındaki derisi titredi. Bir şey söylüyordu ama kelimelerin gelmesi birkaç saniye sürdü: "Şu an ihtiyacım olan son şey en yakın arkadaşımın bu ânı beni arkamda bıçaklamak için kullanması!"

"Seni arkandan bıçaklamıyorum."

Artık Eduard bağırıyordu, "O zaman ne yapıyorsun?"

"Ne olduğunu anlamaya çalışıyorum."

"Birlikte olduğumuz her an on binlerce garip... her şey için beni suçluyorsun."

"Ama..."

"İş bu noktaya gelince nerede durduğunu görmek bunu gösteriyor. Seninle mi yoksa babamla mı konuşuyorum bazen karıştırıyorum!"

"Ne?! Ne?!"

Kimse Eduard'ın babasından Paul kadar nefret etmedi. Werner Schmidt'in oğluna yaptığı her şey için ondan nefret ediyordu.

Paul'ün Eduard'ı böyle konuştuğu için saldırabileceği uzun saniyeler geçti ama kendini tuttu.

"Elbette arada muazzam bir... kesinlikle... büyük bir fark! Bu..."

"Beni sürekli nasıl eleştirdiğine dair hiçbir fikrin yok mu?"

"Ben, seni eleştirmiyorum."

"Sen, beni eleştirmekten başka bir şey yapmıyorsun!"

Paul Eduard'a mantıksal farkı açıklamak için konsantre olmalıydı. Ama odaklanmakta zorlandı. Ve altında yatan mantığı keşfetmek için harcadığı çabada bir şeyler onu en güçlü duygularından uzaklaştırdı. "Baban seni eleştiriyor çünkü senden bir şey almak istiyor. Benim yaptığımsa tamamen farklı bir şey. Ben sana..."

"Beni sürekli eleştiriyorsun!"

"Hayır eleştirmiyorum!"

"Söylemem veya yapmam gereken türlü çılgın şeyle geliyorsun! Ya da söylememem gereken! Ve istediğin gibi yapmazsam..."

"Hayır, hayır!"

"Tıpkı babam gibi!"

Tartışmaya devam ettiler, Paul kendini daha iyi açıklamayı becerinceye kadar. Sanki biraz sonra Eduard sonunda altında yatan şeyi görebilecekmiş gibi. Paul Eduard'ın hayatındaki pozitif güç olmaya çalışıyordu ama ne olupbittiğini bilmesi gerekiyordu.

"Bu seni sırtından bıçaklamanın tam tersi, benim istediğim bu... Çok özür dilerim eğer... Tek istediğim birbirimizi nasıl yanlış anladığımızı anlayabilmekti" diyebildi.

Bu noktada, Eduard bir şekilde sakinleşmişti. Yüksek sesle içini çekti ve bedeni görülebilir şekilde gevşedi, sanki bir sonraki nefesinde uykuya dalabilirmiş gibi. "Bunu kabul edeceğim öyleyse!"

Ama bunu gergin, kısık bakışlarla söyledi sanki aslında hiçbir şey kabul etmemiş gibi.

Ayrıldıktan sonra Paul sokaklarda aylak aylak gezindi ve konuşmalarını ve arkadaşını düşündü. Etrafından sokak lambaları geçti. Kendi hayatında neyin önemli, neyin önemsiz olduğuna dair karar vermeye çalıştı.

Çok uzun sürmedi. Bir taksiyle Eduard'ın misafirhanesine gitmeye karar verdi.

Hizmetçi kızlardan biri kapıyı açtı ve onu içeri kabul etti. Adèle'in oturup Fransızca bir roman okumakta olduğu ortak yemek salonuna geçti ve Eduard'ın evde olup olmadığını sordu. Adèle evde olduğunu söyledi. Eduard'ın babasından iz yoktu. Paul binanın geniş beyaz holünün duvarları etrafında dolanıp üçüncü kata Eduard'ın odasına çıkan geniş merdivenleri tırmandı.

Eduard, Paul'ü görünce gülümsedi. Ama yapmacık bir gülümsemeydi. Sanki Paul'ün ziyareti sadece acı çekmesine sebep olacakmış, sanki Paul'ün kişisel gelişimi hatırına aldığı ağır yükümlülük kabarıyormuş gibi. Sanki yanlış bir şey

yapan ve ardından ilk defa babasının odasına dayağını yemek için gelen oğluna özel bir gururla bakan bir baba gibi.

Eduard onu odaya davet etti. Önceki tartışmalarından sonra sakinliğine tamamen kavuşmuştu. Mavi desenli sabahlığı beyaz gömleği ve siyah pantolonunun üzerinde sallanıyordu.

Nasıl olmuş da Paul'ün arkadaşlık anlayışı, annesinden duydukları ve son tartışmalarında Eduard'tan duydukları tarafından değiştirilmişti?

Belki de Eduard konuyu dağıtıp kaçamak cevap vermişti çünkü Paul'ün hâlâ onun şirkette karar verici olduğunu düşünmeye devam etmesini, aynı zamanda da yine aynı kelimelerin Werner Schmidt'e borçlu olduğu konusunda bankacıyla çelişmemesini istiyordu.

Yine de bu açıklamalarla birlikte, yeni bilmeceler ortaya çıktı. Neden Eduard, ta en başta Paul'ü bankaya götürmüştü ki? Ona on beş dakika sonra dışarıda buluşmak istediğini söyleyebilirdi. Paul'ün oradaki varlığı hiçbir şekilde bir sahtekârlık izlenimi uyandırmıyordu. Hem neden Eduard Fransız bankaları ve şarap tüccarlarıyla ilgili hem gereksiz hem de doğrudan anlam karmaşasına yol açan o uzun hikâyeyi anlatmaya girişmişti ki?

Paul geçici bir sonuca ulaşmıştı, ya Eduard neredeyse delilik seviyesine varıncaya kadar yenilmez ve umursamaz hissediyordu ya da aldatıcı içsel bir pusulanın hortumuna ve genel bir kafa karışıklığına tutulmuş ve tuhaf bir biçimde masumdu.

Sebebi ne olursa olsun, Eduard artık köşeye sıkışmıştı ve Paul yönünü şaşırmış arkadaşına yardım etmek zorundaydı. Odaya vardıktan kısa bir süre sonra, yürüyüşünde neyi çözümlediğini Eduard'a anlattı.

"Ne biliyor musun? Babana borcun olan parayı benden alabilirsin. Bunu iyice düşündüm. Faiz ödemene gerek yok ya da bana geri ödemek için endişelenmene. Senin işine hangisi daha uygunsa."

"Teşekkür ederim, çok naziksin. Bunu önereceğinden emin değildim ama gerekli olmayacak. Babam şirketi bana sormadan, daha Madeira'dayken satmış."

"Ne?"

"Daha Madeira'dayken satmış."

"Ama annem satmak için buraya geleceğini söyledi."

Ayrı oldukları kısa süre içinde, Eduard içsel kuvvetini oldukça iyi toplamıştı. Artık sakin hatta keyifli görünüyordu. Paul'e sek martini içmeyi teklif etti ve biraz buz getirmesi için hizmetçiyi çağırdı.

Büfeden cini ve vermutu çıkardı ve şişeleri misafirinin önündeki masaya koydu. "Annenle konuştuğumda, onun şirketi satmak için buraya geleceğini sanıyordum. Daha şimdi çoktan satılmış olduğunu öğrendim. Yalnızca satış sözleşmesinde olmayan bazı şarapları elden çıkarmak için geldi."

Paul sormaya çekindi. "Eduard, rahatsız edici bulduğunu biliyorum ama..."

Rahatsız edici kelimesinin yanlış anlaşılabileceğini fark etti ve kendini düzeltti: "Önemsemediğini biliyorum ama..."

Eduard ona arkadaşça bir gülümseme verdi ve "Hadi söyle" dedi.

Gerçekten yeni duruma alışmıştı, orada sabahlığının içinde bir kral gibi duruyordu.

Paul sadede geldi. "Ama gerçekten sadece bilmek istiyorum: Baban şirketi sana sormadan nasıl satabilir?"

"Evet, aptalca, aslında bunun için kendime kızıyorum, çünkü evrakta onun adı yazıyor."

"Ama neden?"

"Çünkü öyle yaptık."

"Ama o zaman şirketi alanın sen olduğunu söylemiştin."

"Evet aldım."

"Peki, neden hâlâ onun ismi var?"

"Bu gerçekten aptalca ama böyle olmasını o istedi. Ta o zaman geri adım atmamalıydım."

Paul burada anlamını bir başka gün tartışabilecekleri bir başka kelime olduğunu düşündü: *Satın almak*. Anlamının

genel olarak oldukça gevşek olduğunu düşündü: Kim bir şey alıyor, parayı sağlayan kişi mi yoksa parayı satıcıya uzatan kişi mi?

Ama şimdi bu konuyu tartışacak enerjisi yoktu. Sadece "Elbette sana sormadan satacağını bilemezdin" demekle yetindi.

"Sorar diye düşünmüş olmalıyım."

Paul'ün üzerine düşünmesi gereken çok fazla şey vardı. Sadece Eduard'ın ne söylediğini düşündüğünü değil ne söylediğini kelimesi kelimesine hatırlamaya çalıştı. Eduard muhtemelen hiçbir zaman şirketin *sahibi* olduğunu söylememişti, yoksa söylemiş miydi? Acaba bu konu hiç açılmış mıydı? Eduard bu konuda yalan söylememişti. Ve *benim dükkânım* sonuçta bir yöneticinin çalıştırdığı yer için söylemeyeceği şey değildi.

Eduard geldi ve kendini Paul'ün karşısına yerleştirdi. "Kendi ithalat şirketimi kurmayı düşünüyorum."

"Oh, bunu mu istiyorsun? Gerçekten mi? Evet, güzel bir fikir, öyle değil mi?"

"Belki. Henüz bilmiyorum."

"Bilmiyor musun? Ama tam da istediğin şeymiş gibi görünüyor."

"Yani..."

Bir anda Paul, Ticaret Bankası'nda Eduard'ın kişisel hesapları ve şirketinkiler arasındaki kritik ayrımı korumakta nasıl dikkatli bir şekilde ısrarcı olduğunu hatırladı. Tam da bu, tüm o sorgulamalara yol açan şeydi. Eduard'ın bakış açısı bir anda çok daha tutarlı geldi. Eğer Eduard açık açık söylemeden, Paul'ün şirketin Eduard'ın kendisinin olmadığını bildiğini düşündüyse, bu gayet mantıklıydı. Gayet anlamlıydı.

Eduard sabırsızca hizmetçi kızın buzla gelmesini beklediği kapıya baktı. "Bu sefer düşünüyordum da belki gerçek bir dükkân açmam, sadece diğer dükkânlar için şarap ithal ederim."

"Peki, bunun da arkasında durabilirim. Eğer becerebilirsem sana yardım etmeyi çok isterim, yani endişe etmene

gerek yok. Ya da bir fark yaratacaksa eğer peşinat, kira depozitosu vesaire hakkında endişe edebilirsin."

"Böyle söylemene sevindim Paul. Ama gerekli olmayacak. Babanla birkaç gün önce ondan borç alma konusunda konuştum. İhtiyacım olduğu kadar borç alabileceğimi söyledi. Görüyorsun, mesele para değil."

"Öyle mi dedi? Ben bunu hiç duymadım!"

"Hayır, sana şimdi anlatıyorum sonuçta. Gerçi teklifini kabul etmem gerekmeyecek, diye düşünüyorum. Sanmıyorum. Ama göreceğiz bakalım."

Yirmi İki

"Paul! Arabasını görebiliyorum!"

Nina mutfaktan bağırır, fizyoterapistini beklemektedirler. Paul yemek salonunda yalnız oturmakta. Bir kez daha önündeki tabakta içi yenmiş bir greyfurt kabuğu, yumurta kabında yumurta kabukları, bir bardak içinde renkli vitamin hapları, boş bir kahve bardağı ve diğer kahvaltı artıkları duruyor.

"Teşekkürler, ben hazırlanayım!"

Dorte, yani fizyoterapist, odaya girdiğinde çoktan ayakta olmak ister ki böylece onu düzgün bir şekilde karşılayabilsin. Öte yandan, vaktinden önce ayağa kalmak da istemez. Şimdilik oturur ve sesleri dinler. Nina sabah boyu, bol gebelik elbiselerinin içinde ve yerde şap şap ses çıkaran sandaletleriyle masanın yanından bir o yana bir bu yana geçip durmuştur. Odada kilim ve eşya olmaması sesi daha da arttırır, Paul'ün genç insanların evlerine özgü bulduğu yüksek sesli bir akustiği vardır.

Ön kapı açılıp kapanır ve iki kadının koridordaki mırıltılarını duyar. Her iki ayağının da yere düzgün basıp basmadığını kontrol eder, tam ağırlık merkezinin altında. Her iki elinin de koltuğun kollarını sıkıca kavradığından emin olur. Sonra kendini yukarı iter.

Nina ve Dorte'nin çene çalarak odaya girmesinden hemen önce ayağa kalkmayı başarır. Dorte'nin saçları kısadır ve Nina gibi geniş ince bir pantolon giymektedir, yine de onunkiler daha koyu renk ve Nina'nın gebelik elbisesinden daha az biçimsizdir.

Kolunun üst kısımları oldukça belli olur. Paul'e bir seferinde boş zamanlarında çokça hentbol oynadığını söylemişti.

Paul ayakta durmaya devam eder, sallanarak, normalden daha uzun ve zayıf hisseder. Gülümser ve elini uzatır.

"Hoş geldin Dorte. Bugün aklında benim için neler var merak ediyorum."

Onu taburcu olduğundan beri ilk defa tekerlekli sandalyesi olmadan dışarı, Thomas ve Nina'nın mütevazı çimenliğine çıkarmak istediğini söyler.

Nina ona bir bardak kahve ikram ettikten sonra, Dorte açıklar. "Bay Paulsen, söylememiz gerekir ki merdivenler kas egzersizi için, çimenlikler ve diğer yumuşak ve düzgün olmayan yüzeyler zihin egzersizi içindir. Şimdi çimenliğe çıktığımızda, kocaman bir tramplenin üzerinde yürüyor gibi hissedeceksiniz. Her şey sarsılmaya ve yalpalamaya başlayacak ve dengenizi koruyamayacaksınız. Eksikliğini çektiğiniz şey güç değil, sinirsel yollar..."

Paul'ün Nina'nın kütüphanesinin karşısındaki kalın halıyı yürüteciyle geçmeye çalıştığı zamanlar, kesinlikle yumuşak zeminin onun dengesini ve koordinasyonunu bozduğundan emindi. Dışarıda bir daha asla yürümeyeceği son derece mümkün görünüyor.

Dorte endişelendiğini fark eder ve "Sarsılmanız ya da yalpalamanız kesinlikle normal. Korkmayın, ben tam arkanızdan yürüyeceğim ve sizi tutacağım. Eğer sadece Nina'nın döşemelerinde ileri geri gidip gelecek, başka bir yere yürüyemeyecekseniz, sonuçta yürütecinizle maraton koşmanın bir anlamı yok."

Maraton şakasını biraz komik bulmuş olacak ki gülümser. Onu rahatlatmak için biraz daha zaman harcar ki Paul'ün buna ihtiyacı vardır. Midesinde kelebeklerden daha fazlası vardır. Hem gergin hem mutlu bir kanat çırpma.

"Eğer orada yürüyebilirsem Dorte, yapmayı çok düşündüğüm bir şey daha var."

"Evet?"

"Belki kulağa aptalca gelebilir..."

Her şeyin ne kadar sıradanlaştığından utanç duyar.

"Çiçek tarhı boyunca yürümek isterdim. Bunu gerçekten isterdim."

"Bu kulağa hiç de aptalca gelmiyor. Bunu da yaparız o zaman."

Daha sonra, Dorte onu dışarı çimenliğe çıkardığında, hep yaptığı şekilde ileri doğru hareket eder, yani yürütecini önünde yere vurarak. Ama şimdi Dorte tam arkasında yürüyor. Her iki elini kemerinin altına iyice sıkıştırmış, onu sıkıca tutarak.

Çimenlik ayaklarının altında yüzer. Her adımında vaktini alır, ayaklarından gelen alışılmadık mesajları dinler.

Kontrol edilmek istemeyen kasları kontrol etmeye çalışmak ümitsiz bir mücadeledir. Ayrıca kendini gülünç hisseder, çünkü her seferinde bir saniyeliğine de olsa tereddüt eder ve dengesini kaybeder.

Ve dizlerindeki ve bacağından yukarı çıkan tüm kasları içeride olduğundan daha farklı kullanması gerekir. Hemen her bir adımda, Dorte onu tutmasa düşebilir.

Sokaktan ve iki yan bahçeden, insanlar küçük çimenliği çevreleyen alçak çitlerin üzerinden onu görebilir.

Paul başarısızca etrafında dönmeye böylece Dorte'yi görmeye çalışır. "İnsanlar böyle yaşlı bir ahmağı görünce muhtemelen izleyecekler."

"Kimse senin yaşlı bir ahmak olduğunu düşünmüyor. Bacağında bir kan pıhtısı var."

"Hah!"

Ama düşmez. Düşmeye yaklaşmaz bile. Dorte onu tekrar içeri götürmeden önce, güçbela biraz geriye veya yana doğru hareket ettirmeye çalışır.

"Ayrıca" der, "tüm komşuların kendi anne babaları var. Muhtemelen de yaşlılar, belki kendi hareket problemleriyle birlikte."

"Eminim komşular kendi anne babalarının da yaşlı ahmaklar olduğunu düşünüyordur."

Yavaşça en büyük çiçek tarhının önüne doğru giderler. Paul vücudunu dikleştirip, tarha bakarak yürütecine tutunmadan ayakta durunca Dorte, "Gördün mü? Bir buçuk ay önce buraya ilk geldiğimde ve seninle çalışmaya başladığımda bunu yapamıyordun" der.

İkisi de orada durup bakarlar. Az bir süre sonra, Dorte daha düşünceli bir tonla, "Bazen işe gitmeyi hentbol oynamaktan daha çok sevmeme sebep olan işte bu tür başarılar" der.

Paul ne diyeceğini bilemez, düşünceleri oraya buraya sıçramaktadır. Bir şey söylemek yerine, yürütecine tutunur ve sorar: "Sence yine seyahat edebilecek miyim?"

"Şimdi bile seyahat edebilirsin! Havayolları tekerlekli sandalye konusunda çok iyi. Ve bir ay daha geçtikten sonra, uçağa kendi başına bile binebilirsin."

Son birkaç gündür, Paul vücudunun uzun bir seyahati kaldırabilecek kadar iyi durumda olup olmadığını merak ediyordur.

Üç gün önce ne olduğuna gelince: Bir kadın telefon etmiş ve ona Eduard'ın nerede yaşadığını bildiğini söylemişti. Paul'ün büyük günlük gazetelerin birinde sürekli vermekte olduğu bir ilana cevap olarak arıyordu.

Bu kadına göre, Eduard Meksika'da oldukça lüks bir huzurevinde yaşıyordu. Burası özellikle dünyanın karmaşasından ve gürültüsünden uzak huzurlu bir yerde yaşamak isteyen Kuzey Amerikalı emekliler için düşünülmüştü. Bohem havasıyla Amerikalıların Mekke'si olan Oaxaca'nın biraz kuzeyindeki dağlarda bulunan eski bir manastırın içine kurulmuştu.

Paul çoktan Meksika Konsolosluğu'ndan huzurevinin numarasını almıştı ve var olduğundan artık emindi.

Huzurevini aradı ve idare ofisinden İngilizce bilen bir sekreterle görüştü. Ona prensip gereği misafirleri hakkında

isim, uyruk ya da başka kişisel bilgileri veremediklerini söyledi. Ama Paul bir mektup gönderebilirdi ve eğer Eduard Schmidt adında bir misafirleri varsa mektup ona iletilirdi.

Paul çoktan yazmıştı. Ve Nuestra Señora de Montserrat'ta yaşayan bir Eduard Schmidt varsa ve bu doğru Eduard Schmidt'se, son aylarda iletişime geçtiği dünyadaki o diğer Alman, Fransız ya da Amerikan Eduard Schmidt'lerden biri değilse ve eğer gerçek Eduard Schmidt tekrar buluşmaları gerektiğinde hemfikir olursa, o zaman Paul'ün ziyaret etmek için bir seyahate çıkması gerekebilirdi.

Meksika'ya gitmesi halinde, yürütecinden kurtulmayı ve sadece bir veya iki bastona gerek duymayı çok isterdi. Ruth'a çoktan biletini ve diğer her şeyi karşılamayı teklif etmişti, eğer yolculuk gerçekleşecek olursa.

O ve Dorte bitki tarhları boyunca dolanırken, Paul düşmekten kurtulacağı fikrine iyice alışmaya başlar, neredeyse bu kurtarışa bağımlı hale gelir, yeni yürüyüş şeklinde bu hareketlerinin doğal bir parçası olur. Düşmesinin imkânsız olduğunu düşünür, ne kadar yalpalarsa yalpalasın. Her yandan desteklendiği için yani hem yürüteç hem Dorte tarafından, sadece Dorte'nin denge hissine güvenmesi yeterlidir.

Ve eski günlerden hatırladığı şekilde biraz daha hızlı yürüme isteği gelir. İşte burada, uzun süre sonra ilk defa, bahçede neredeyse yardımsız yürüyebiliyor. Her şey olması gerektiği gibi. Bunu bir daha deneyimleyebileceğini bilmiyordu. Bu kadar hızlı hareket etmeyeli uzun zaman olmuştu, üstüne üstlük dışarıda! Dorte onu hemen her an kemerinden kavramış tutarken, çimenin, etrafındaki her şeyin kokusunu içine çeker.

"Buna düşündüğümden daha çabuk alışıyorsun. Ama belki biraz yavaşlaman gerekir mi merak ediyorum, böylece ne yaptığının farkında olmak daha kolaylaşır."

Artık buna *yürümek* denemez. Önünde yürüteci, bitki tarhları boyunca yalpalar.

"Bay Paulsen, gerçekten biraz daha kontrollü davranmanız gerek."

Sonunda, piknik masasına oturup enerjilerini diğer egzersizlere de saklamalarını öneren Dorte olur. Masaya ulaştıklarında, Paul'ün altına deneyimli eliyle bir sandalye yerleştirir ve Paul oturur.

"Maraton adamı" der ve güler. "Daha önce söylediğim gibi" der ve işi ve hentbol hakkında daha önce söylediklerini biraz daha tekrarlar.

Hava çok güzel olmasa da dışarıda oturup havayı içine çekmek güzeldir. Çok büyük ilerleme. Paul'ün keyfi çok yerindedir. Bahçeden konuşurlar, ağaçlardan, çimenden ve çiçeklerden.

Ve yakında dairesi geri taşınması için hazır olacak. Ruth'a Thomas ve Nina için bir veda yemeği ayarlamasını söylemesi gerek. Ve onlara çok pahalı bir şarap ikram edecek, gerçi Nina içemeyecek ama olsun.

Paul'ün eski sekreteri Bayan Jacobsen aradı. Ona söylemesi gereken özel bir şey vardı ve konu telefonda söylemek için fazla ciddiydi.

Onu sıkıştırdı ve bilginin Eduard'la ilgili olup olmadığını sordu. Eduard, onun yeni ofisinde bir toplantıya gelmişti ve Paul'ün gemi komisyonculuğuyla ilgili en acayip şeyleri söylediğini duymuştu.

Bayan Jacobsen'in aradığı akşam, Emma üç Alman psikiyatrist ve bir sürü politik olarak aktif Danimarkalıyı oturma odalarında ufak bir buluşma için çağırmıştı. Üç psikiyatrist Nazilerden kaçmıştı ve Emma onların Danimarka'daki kalışlarını ayarlamanın fikir öncüsüydü.

Bayan Jacobsen Paul'e Eduard'la ilgili biraz daha bilgi vermeye geldiğinde, mülteciler ve dinleyicileri Kübist resim sanatına dair derin bir tartışmaya gömülmüştü ve Paul'e oturma odasına Orta Avrupa'nın entelektüel havasını getirmişler gibi görünmüştü.

Paul, Bayan Jacobsen'i villanın ikinci katındaki ofisine aldı. Daha sonra aşağıya sadece onlardan ayrılması gerekti-

ğini söylemek için indi. Eduard'ın misafirhanesine gitti. 18 Mart 1940, hatırlayacağı bir gün olacaktı.

Eduard, Bayan Jacobsen'in söylediği her şeyi reddetti. Ona göre A.P. Møller'de, Bayan Jacobsen'in şu anda çalıştığı Danimarka'nın en büyük nakliye şirketinde bir toplantıya katıldığı doğruydu ama kim ne derse desin, Paul'e son derece sadık kalmıştı. Paul'ün doğrudan ona gelmesinden memnun olduğunu ve kendisine bu şekilde iftira atıldığını söyledi.

Eduard aynı zamanda Bayan Jacobsen'in ona karşı fazlasıyla gergin olduğunu, bir süre önce onun fazla ciddiye aldığı bir flört dönemi geçirdiklerini söyledi. Birdenbire bitirmesi gerekmişti. Ona göre, Bayan Jacobsen'in söyledikleri sadece bir tür intikam olarak anlaşılabilirdi.

Bayan Jacobsen, Paul için çalışırken Eduard'a gönderdiği bakışları fark etmişti, bu yüzden Eduard'ın açıklamasının bu kısmı oldukça muhtemel görünüyordu. Bayan Jacobsen'in suçlamalarını doğrulayan veya yanlışlayan hiçbir kanıt yoktu. Sonunda iş Paul'ün kime daha çok güveneceğine kalıyordu: Aşkı reddedilmiş eski sekreterine mi yoksa en iyi arkadaşına mı?

Gecenin geç saatlerinde, birbirlerinden ayrıldılar.

Bayan Jacobsen ona Eduard'ın, her zamanki gülümseyen ifadesiyle, başkâtiple kısa bir toplantı yapmak için nakliye şirketine girdiğini söylemişti. Toplantıdan sonra harcayacak vakti vardı ki başkâtip ona geniş ortak ofise kadar eşlik ettiğinde Eduard, Paul'ün şirketinde geçirdiği zamanlara dair anlaşılması zor birkaç şey söylemişti. Başkâtip çok da ilgili görünmeden, ne demek istediğini sormuştu ve o zaman Eduard, Paul'ün ona açık açık oradaki durumlar hakkında çok konuşmamasını söylediğini söylemişti. Biraz daha açması için Eduard'a üstelemesinin ardından, Eduard açık bir isteksizlikle şirketi ciddi etik farklılıklar sebebiyle terk etmesi gerekmiş gibi bir imaj yaratmıştı. Laf arasında herkesin deniz ticaretinin aşırı değer biçilmiş gemilerle allanıp pullandığını bildiğini, şaibeli hesapların ve vergi düzenlemelerinin yaygın olduğunu ve her halükârda birinin denetçilere rüşvet verdiğini anlatmıştı.

Komisyonculuk tasviri o kadar etkileyici ve aynı zamanda esrarlıydı ki tüm ofis çalışmayı bırakmıştı. Eduard anlatırken başkâtip ofis çalışanı kadınlara birkaç sefer işlerine geri dönmesini söylemişti ve Eduard'ın onları geçmesini, ardından kendi ofisine sonra da girişe gitmesini sağlamaya çalışmıştı. Yine de başkâtip yeni açıklayıcı sorular sormaktan kendini alamıyordu ve her seferinde Eduard'ın ilerleyişi tekrar duraklıyordu ve herkesin dikkati kelimelerine kitleniyordu, sadece birkaç dakika daha alacağı düşünülerek. Eduard tüm ofisin normal çalışma temposunu bozmayı başarmıştı. Gittiğinde, 45 dakikanın geçtiğini fark etmişlerdi.

Eduard, Paul'ün komisyonculuk işinde tam olarak hangi pozisyonda çalıştığını açık açık söylememişti ama bir şekilde, yatırımcı ya da partner olarak ya da bir tür danışman olarak işe girdiği izlenimi almışlardı.

İşin aslı Eduard'ın şarap ithalatı işi batmıştı. 1939'un sonbaharıydı, Emma'nın sanatoryumda kaldığı ve Eduard'ın yalnız baba ve kızına muazzam destek gösterdiği dönemden biraz sonraydı.

Paul ona gemi kiralama ve deniz ticaretine dair başlangıç seviyesinde bir aylık bir eğitim vermeyi teklif etmişti. Fikir, Paul'ün hevesli tavsiyeleri ve ilgili alandaki az miktar deneyimiyle, Eduard'ın bir nakliyat şirketinde veya deniz ticaretinde yükselme şansı bulabileceğiydi. Ve planladıkları gibi Eduard, J. Beck Nakliyat şirketinde bir pozisyona yerleşmeyi başarmıştı.

Altı ay sonra, Paul'ün kendi şirketi kapanmak zorunda kaldı. Teminat verdiği gemilerden birkaç yüzde alarak onu zengin bir adam yapacak kadar para kazanmıştı. Ancak 1939, 1940 yılının kış aylarından itibaren işler başka yöne gitmeye başlamıştı. Paul bir gemiyle ilgili iş yapmaya kalkışsın, geminin fiyatı düşmüştü. Sektörde ona karşı yayılan güvensizliğin nasıl arttığını anlamak için her şeyi yapmıştı. Ama eski ticaret ortaklarından hiçbiri hiçbir kaynağın ismini vermeye yanaşmıyordu.

Şüphelendiği ilk isim Eduard'tı, doğal olarak. Fakat Eduard bunu inkâr etti. Paul'ün de şüphelerini kanıtlamak için elinde hiçbir şey yoktu.

Yapabileceği tek şey, kaybı daha da büyümeden şirketi tasfiye etmekti. Sekreterine, şu anda çalıştığı şirkette bir iş ayarladı, kendisi de bir ay süren bir depresyondan ve işsiz olmanın getirdiği keyifsizlikten sonra durumu kabullendi: Değerini düşürüp Baba'nın Şirketi'nde, Martin Adolph Paulsen Tekstil ve Kumaş Şirketi'nde, kuzeninin altında orta seviyede bir yöneticilik pozisyonuna başladı.

Bayan Jacobsen, "Garip olan şey Bay Schmidt'in beni hatırlamış olmasıydı. Tüm bunları söylerken bana gülümsüyordu. Nasıl öyle şeyler söyler anlayamadım. Sizin için on bir sene çalıştım, her gün beraber oturduk o ofiste. Konuştuğu şeyler hakkında bir şey hatırlayıp hatırlamadığımı sormadı, tabii ki hatırlamazdım. Orada durdu ve bir yandan bana gülümseyip anlatmaya devam etti, sanki benim de onu hayran hayran dinlediğimi düşünür gibi. O kadar..." Burada söylemek istediği kelimeyi ararken uzun uzun bekledi, sonunda aradığı kelimeyi bulamamış bir yüz ifadesiyle, " acayipti ki!"

Yine de Bayan Jacobsen konuşmaya devam ettikçe, söylediklerini değiştirmeye başladı. Anlatmaya başladığında, hiçbir kuşku izi göstermiyordu ama sadece birkaç soru kafasını tamamen karıştırdı ve daha da tahrik etti.

Eduard, Paul'ün vergilerinde usulsüzlük yaptığını doğrudan söylememişti. O ve başkâtip etik ve vergi kaçırma konusunda konuşmaya başlamıştı ve Eduard o zaman her halükârda Paul için çalışmayı bıraktığını söylemişti. Ama *her halükârda çalışmayı bıraktım* mı demişti yoksa sadece *çalışmayı bıraktım* mı? Ve bu iki konu arasındaki duraklama ne kadardı? Belki bu iki konudan önce üçüncü bir konudan bahsetmiş olamazlar mıydı, *her halükârda* lafının belki uygun kaçacağı? Tüm anlam bu lafa takılıyordu.

Bu şekilde, Bayan Jacobsen'in söylemek istediği her şey, dağılıp parçalara ayrılmıştı. Paul, Eduard'ın iddialarının detaylarını sorduğunda, kendini açıklaması beklenmedik derecede uzun sürmüştü ve sonunda başlangıçta kesin gözüyle baktığı her şeyin anlamının yavaş yavaş, kaşlarının yanlış zamanda şaşkınlıkla havaya kalkmasına bağlı olduğu

sonucuna varmıştı. Eduard'ın cevap vermesinden önce, doğal olamayacak kadar uzun ve anlamsız bir sessizlikte. İronik bir anlam ifade ediyor gibi duyulan bir 'Evet'te. Ve göze çarpan bir anilikle konuyu değiştirme haliyle.

Yirmi dakikadır Paul'ün evindeydi ve Bayan Jacobsen bu süre boyunca söylediği her şeyin karışık ve tutarsız duyulduğunu hissetti. Eski patronunu son derece önemli olduğunu düşündüğü ama şimdi dudaklarında ufalanıp dağılan bir şeyle rahatsız ettiği için son derece kederlendi.

"Çok garip. Bir anda her şeyden şüphe etmeye başladım." Paul'e rica eden gözlerle baktı ve bir eliyle gözlerini kapadı. "Bay Paulsen, efendim, emin olmadığım bir şey hakkında sizi böyle rahatsız etmem çok aptalcaydı. Dilimi tutmam gerekirdi, elbette. Ne kadar tuhaf hissettiğimi kimse anlayamaz."

"Buraya gelme zahmetine katlandığın için çok memnunum" dedi Paul. "Bu benim için çok önemli. Ve nasıl hissettiğini kesinlikle biliyorum."

Paul Eduard'ın misafirhanesinden son defa evine, karısına ve kızına dönerken yolda hafif sis vardı. Dönüş yolunda Paul karanlıkta ortaya çıkan yalnız figürleri izledi ve kafasında sadece tek bir düşünce vardı: Eduard'ı bir daha asla görmeyecekti.

Yirmi Üç

Nina yorganın altında çıplak yatıyor. Daha yeni duş almış ve Thomas banyoda ve kapı aralık olduğundan buhar odaya dolmakta.

Odanın havası nemli ama pencere açmaya gerek yok, dışarıdaki karanlıkta hava ılık ve yağmur yağıyor. Ya da daha açık söylemek gerekirse, yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor. Yağmurun çatıya vuruşunu ve dolup taşan gideri duyabiliyor.

Belki Thomas'la aramız bugün daha iyi olur, bir süredir oldukça ayrıydık, diye düşünür. *Buna sebep olan o tartışma. Onu geri getiren o tartışma.*

O öğleden sonra ona bağırmıştı: "Artık çok ileri gittiğini *herkes* görebiliyor. Hastanede günlük tutan genç adam iki dakika içinde anlayabildi!"

"Ama bu aralar daha önce olduğundan çok daha fazla evdeyim!"

"Ama gerçekten *burada* değilsin! Paul'e kıyasla neredeyse görünmezsin!"

Thomas, Nina'ya kıyasla, ne zaman tartışmaya başlasalar hep daha sakin olan taraf olurdu. Bu da genellikle Nina'yı daha da sinirlendirirdi.

Elini onun alnına koymaya çalıştı. "Ama artık Ruth her gün gelip yardım ediyor, öyle değil mi? Sen Speck'in odasını hazırlamakta özgürsün ya da ofiste sessizce oturup okumakta ya da her ne yapmak istersen. Ve ben geldiğimde birlikte olabiliriz. Ve ben artık çok daha fazla evdeyim! Ve Ruth tüm yemekleri hazırlıyor. Her şeyle ilgileniyor."

"Ama bu her şeyi daha da kötü yapıyor. Artık iki kişiler. Evi dolduruyorlar, her bir gün."

"Nina neden her şeyi zorlaştırıyorsun? Onun burada oluşu bir tür hediye. Onun burada sana yardım etmesi Paul'ü çok mutlu ediyor. Neden onun bu hediyesini kabul edemiyorsun?"

"Her şeyi daha kötü yapıyor. Evi varlığıyla doldurması gereken *sensin.*"

"Peki. Ama artık evde daha çok olmam bir fark yaratmıyor mu? O zaman cevap basit: Bir iyileşme merkezine taşınması gerekiyor.

"Hayır! O taşınmayacak. Biz gayet iyi anlaşıyoruz."

Thomas sonunda sakinliğini yitirmeye başladı. "Peki, o zaman ne?"

"Sen evde daha çok vakit geçirmelisin. Evin erkeği artık sen olmalısın."

"Ama zaten evde daha çok vakit geçiriyorum."

Tartışma çoktan bitmiştir. Artık Thomas'ın varlığı tartışılmaz ve Nina onun banyodan odaya gireceği ânın beklentisiyle sersemlemiştir.

Dışarıda, yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor. Yağmurun çatıda çıkardığı sessiz vuruşları duyabiliyor ve pencereden çok da uzak olmayan bir yer de çok daha yüksek sesli bir su sesi geliyor. Gider mi taştı yoksa oluk mu kırıldı?

İki eliyle yorganı boynunda tutar, ellerini yorganın ucunda kıvırmış çenesinin altına sıkıca bastırır. Yapması gereken

pencereden ne olduğuna bir göz atmak, eve zarar verecek bir şey olup olmadığını anlamak için. Ama bu gece bu işin beklemesi gerekecek. Canı Thomas'ı çok ister, yataktan çıkmak istemez.

Banyonun kapısından onun diş fırçasına macununu sıktığı görebiliyor. Kot ve evde giydiği geniş tişörtlerden birini giyiyor, ayakkabısı, çorabı yok.

Yaptığı şeyde olağandışı hiçbir şey yok ama yine de Nina yastıkları üst üste koyuyor ki yatakta yatarken onu izleyebilsin.

Banyoda diş fırçasını yerine koyar, aynada bir şey görür ve musluğa doğru eğilir ve tırnağıyla yanağını kaşır.

Nina içeriden bağırır: "Bir şey mi kalmış?"

"Sen beni mi izliyorsun?" Sesi şaşırmış gibi gelir sanki sadece bu bile hoşuna gitmiştir. Aynada göz göze gelirler, Thomas arkasına döner ki ona direkt bakabilsin.

Nina açık açık "Elbette seni izliyorum" der.

"Yarım dakika içinde oradayım. Sabret!"

Banyo malzemelerinin olduğu rafta bekleyen macun sıkılı diş fırçasını alıp dişini fırçalamaya başlar, bir yandan da aynaya bakar ama kendine değil, ona.

Gider borusundan gelen ağır su şırıltısını dinlerken, bu adamı seçtiği için tekrar memnun olur. Burada kalmak ister, yorganın altında, ne olursa olsun. Sırtını ve kalçasını çarşafa sürterek kımıldanır. Sağ eliyle büyük karnını okşar ve Thomas'ın ağzı köpük içinde, hâlâ dişlerini fırçaladığı banyoya doğru seslenir: "Burada yatıp duran bir kadın var!"

Söyleyene kadar ne kadar aptalca duyulmuş olabileceğin fark etmez. Neyse ki duyabilecek başka kimse yoktur ve Thomas'ın bu tür saçma şakaları yanlış anlamayacağını bilir.

"Tahmin et burada kim var?" der.

Düşünmek için vaktini almadan, yorganı komik bir hareketle kenara fırlatır ki Thomas vücudunu aynadan görebilsin, hamilelikle gelen tüm o kıvrımlarıyla. Thomas güler ve kaşlarını birkaç kere aşağı yukarı hareket ettirir ve diş fırçası hâlâ ağzında aynadan ona doğru döndüğünde, Nina yorganı tekrar üzerine çeker. Thomas diş fırçalamaya geri

döner ve Nina tekrar aynını yapar, yorganı iter ve Thomas ona döndüğünde, tekrar üstün örter.

Banyodan onun "Yeter, dişlerimi fırçalamaktan yoruldum" dediğini duyar.

Göğüs kılları kalçasına doğru hafifçe dokunarak inerken, Speck'ten, gerilmiş göğüslerine kadar bir elektriklenme hisseder.

Karnı yüzünden ne hep yattıkları gibi yatabilirler ne de Thomas onu daha önce yaptığı gibi etrafında döndürebilir. Kendilerini en garip pozisyonlarda bulurlar.

Muazzam ağırlığı, yağmurla gelen nemle birlikte onları terletir. Derileri yapış yapış, Thomas'ın ter damlaları, karnına damlayıp kayar. Birbirlerine kapılırlar ve her sıra dışı bir şey olduğunda olduğu gibi, Speck tamamen hareketsiz durur.

Thomas dönmüştür.

Ve sonra, tüm bunlar olurken Nina, Paul'ün onları izlediği hissine kapılır. Tabii ki bu imkânsızdır. Onun bu gece yatağında yatmakta olduğunu bilir ama onun gözlerini çıplak bedeninin üzerinde açık seçik hisseder. Dışarıda yağmurun altında durmuş pencereden onları izliyor hissi.

Yüzünü Thomas'tan çevirmez, bu hissin onu rahatsız eden bir yanı yoktur. Aksine hazlarını sergilemekten keyif duyar ve kasıklarını yapabildiği kadar sert kavislendirir.

Bu onu teşhirci mi yapar? Kendini daha önce hiç teşhirci olarak görmemişti.

Thomas'a tutunur ve büyük hareketlerinin altında, Thomas'ın bedeni boyunca hareketlenmeye başlayan ufak titreşimleri hisseder. Thomas sesli bir şekilde nefesini bırakır ve "Sanırım şimdilik kendimi tutacağım ki çok çabuk gelmeyeyim."

Bu gecenin onun için de özel olduğu açık. İkisi de daha tutkulu, daha vahşi. Daha terli. Ve Paul'ün sağanağın altında durup, pencereden onları izliyor olduğu fikrinin hoşuna gitmesi Nina'ya tamamen doğal gelir.

Sadece bir hayal ürünü, Paul'ün zayıf ve üzgün görünmesi. Arkasında kara sular. Kendisi karanlık. Yatak odasının sarı ışığıyla ve hareketlerinin hararetiyle aydınlanan sadece yüzüdür.

Paul onun dikkatini Thomas'tan uzaklaştırmaz. Ve bir hayale acıyamazsınız. *Bu böyle bir şey,* diye düşünür. Paul dışarıda bekliyor, zatürreye yakalanıp ölebilir. Onlar içeride. *Bu şekilde düşünmenin yanlış bir tarafı yok,* der kendi kendine. Sonuçta sadece bir hayal ürünü.

Daha öncesinde, tartışmaları sırasında, "Zamanın nasıl kayıp gittiğini görmeye katlanamıyorum. Tüm gün, kahvaltı yapıyor, giyiniyor ve henüz hâlâ sabahken o yatağa gitmeye hazır. Ve ben de onun etrafındayken, neredeyse aynı şeyi yapıyorum, o evi ele geçirdiği için. Her Allah'ın günü bire bir aynı şeyi yapıyoruz. Bu yüzden kahve bardağını düşürdüğün gün, dünden önceki gün müydü yoksa bir hafta ya da iki, hatta üç hafta önce miydi hatırlayamıyorum. Sen evde olsaydın her şey bu kadar yaşlı görünmezdi.

Ve Thomas kendini söylediği gibi *kendini tutarken,* çok tutmamış olacak ki Nina orgazm olur. Ve daha önce hiç deneyimlemediği bir şey deneyimler:

Bu uzatılmış saniyeler boyunca, ilk defa o öğleden sonra kendisini sinirlendiren şeyin aydınlık tarafıyla karşılaşır. Paul'ün bezdirici zaman ötesi hali hayatını ele geçirmiştir ama farklı bir şekilde. Orgazmı sırasında tamamen Paul'ün birbirine girmiş günlerinin, haftalarının, aylarının ve gecelerinin içine girer. Kendini farklı yaşlarındaki haliyle deneyimler: Alçıya alınışı, tarih sınavından A alışı, açık havada üniversite arkadaşıyla sevişmeleri, ilk defa birinci sınıf öğrencilerinin karşısına çıkışı, Thomas'la tanışması, tüm bu kadınlar o anda orgazma ulaşır, burada Thomas'la birlikte. Tüm bu haftaların bastırılmış aylaklığı. Aralıksız yaşlı hayatı ve aylaklığıyla dolu haftalar. Farklı yaşlarda yirmi Nina'nın birbirinin içine girip çıkması sonunda bir anlam ifade eder. Zamanın kafa karışıklığı, Paul'ün kafa karışıklığı ve tüm bunların acımasız eşzamanlılığı.

Sonradan aşağıya dokunduğunda, ne kadar sonra bilemez, Thomas geri çekilmesine son vermiştir. Bir başka alışılmadık hamilelik pozisyonuna geçerler, Nina'nın onun kokusunu çok net alabildiği. Daha yeni duş almış bir Thomas'ın.

Bu sırada, karanlıkta, yağmur Paul'ün ince saç tutamlarından aşağı alnına süzülür. Yağmur düşük gözkapakları boyunca, her iki gözün altındaki kalın kırmızı boşluğa doğru akar. Yüzündeki kırışıklıklar ve izler boyunca iner. *Bu böyle bir şey; bu böyle bir şey,* diye düşünmesine izin verir, ikisi de orada göbeği izin verdiği ölçüde yan yana yatarken suçluluk duygularından son derece özgürdür.

Yakında Paul ölmüş olacak, diye düşünür Nina, içinde hiçbir kötülük hissetmeden. *Bu böyle... bu böyle... bu böyle...*

Ve günün aydınlığında çok üzücü ve ciddi olabilen her şey bu gece mutluluk veren bir gerçekten başka bir şey değildir.

Thomas'ın bedeni üzerine serili bedeni boyunca, Thomas ona, o Thomas'a bulanmış. Biri bu bulanık bedenlerin içine karışır.

Olması gereken her zaman budur.

"Her zaman... Her zaman... Her zaman..." diyerek odanın içine doğru iç geçirir. Ne kadar vakit geçti bilmez. Ve sonra kendi kelimelerine gülmeye başlar. Arkasından Thomas da gülmeye başlar.

Altlarındaki çarşaf ıslak, onlar da. Bu yüzden kimin nerede yattığının bir önemi yok. Speck sessiz yatıyor ve Nina'nın göbeğini koruyan kaslar şimdi sert. Doğumun ufak bir habercisi.

Louise 13 yaşına girdiğinde, Danimarka Almanya tarafından işgal edilmiş ve ardından kurtarılmıştı. Ve Paul artık kızıyla yaşamıyordu. Daha önce olduğundan çok daha fazla çalışıyordu, artık Martin Adolph Paulsen Tekstil & Kumaş şirketi için, kuzeni Helge Martin'in aylaklığını toparlamaya çalışarak. Naziler tüm ithalatı yasakladığında yaşanan şiddetli kıtlık yılları boyunca Baba'nın Şirketi'ni, pamuklaştırmayı yani ketenin iri parçalarının israfını önleyerek pamuksu bir kumaşa dönüştüren kimyasal bir süreci, ülkede ilk defa uygulayan şirket yapmak Paul'ün girişimiyle olmuştu.

Sekiz yıl boyunca, Eduard'ı görmekten kaçınmıştı. Bu çok zor olmamıştı, artık Paul, Eduard'ın çalıştığı deniz ticareti sektöründe çalışmadığı için.

Emma ve Paul bir çocuk sahibi daha olmayı denemişlerdi. Bir oğlan çocuğu istiyorlardı ve Louise'in aksine, bunun "daha çok Emma için" olacağı anlaşılmıştı. Ama şansları yaver gitmemişti.

Ve Paul kendine Emma'ya bir kadının almayı hak ettiği şeyi vermediğini itiraf etmek zorunda kaldı. Yıllar boyu tatminsiz olmasına rağmen, görevlerini yerine getirmeye devam etti, ta ki Sosyal Liberal Parti'nin başka bir üyesine karşı şiddetli bir aşk hissettiğini keşfettiği güne kadar. Adam bir doktordu ve *Özgürleşmiş bir seks hayatı geleceğin özgürleşmiş insanı için bir önkoşuldur* konulu sayısız makale yazmıştı. Gövdesi kaslı ve sakalı dolgundu. Paul'e göre adam partinin politik platformunun bileşenlerinden onun da kalbine en yakın olan kolunun öncülerindendi. Sonuç ayrılık ve boşanma olmuştu.

Paul, Louise'i görmeye devam etti. Hemen her Pazar keyifli öğleden sonraları geçirdiler ve bu kadar çalışması gerekmese, onu daha çok görebilirdi. Emma'nın yeni adamı cana yakın ve yumuşaktı, Louise'e iyi davranıyordu. Zamanında Paul, o ve Emma'yla selamlaşıp konuşuyordu. Paul boşanalı dört yıl olmuştu ve duyduğuna göre Emma ve arkadaşı arasında işler eskisi kadar iyi gitmiyordu. Ama ona bunu sormak istemedi.

Paul başta geçici bir adres olacağını düşündüğü ama sonradan takılıp kaldığı Østerbro Sokağı'nda bir daireye taşınmıştı.

Bir sabah kahvaltı ederken, yeni hizmetçisi ona Paul taşındıktan sonra Emma'nın evini temizlemeye devam eden Bayan Ekström'le konuştuğunu söyledi. Bayan Ekström ona Emma'nın uzun bir süredir Edward Smith adında bir adamla görüştüğünü söylemişti. Şimdi onun Gentofte'taki eski villalarına taşınacağı konuşuluyordu.

"Edward, U'yla mı yazılıyor: Ed-U-ard?"

"Hayır W'yla."

"Soyadı nasıl yazılıyor, S-C-H-M-I-D-T diye mi?"

"Smith, S-M-I-T-H şeklinde."

Louise'i düşündü. Hizmetçisi yanlış anlamış olabilirdi. Bir tür yanlış anlama. Dedikodu. Başka bir adam. Emma'nın Eduard'la bir ilişkiye başlaması pek muhtemel görünmedi. Eduard'a karşı Paul'den daha fazla şüpheciydi.

Paul ofisten çıktı. Günün postalarına bakması gerekiyordu ama odaklanamadı. *Diğer yandan, belki de Eduard'ın kusurlarına karşı çok eleştirel olmasının sebebi kendine itiraf edemediği iyi taraflarından daha çok etkilenmiş olmasıydı.* Bu doğru olamazdı. Umursamadı. *Ama sonra erotik unsurlar vardı, o anlamda bir şey olmuş olabilir miydi?*

Paul o gece Emma'yı aramaya karar verdi ve sonra yapması gereken işler dikkatini çekmek için bağırmaya başladı. Yine de tüm bu zaman boyunca, Louise'i düşünüp durdu, Eduard'la yaşamaya başlayıp başlamayacağını.

Böylece sonraki iki toplantısını iptal etti ve saat sabah sekizi çeyrek geçe villaya gitti.

Bayan Ekström şaşırmış ve gergin bir halde onu içeri kabul etmiştir. Emma evde değildir ve Louise üst katta oturmuş ödevlerini yapmaktadır. Saat dokuza kadar okula gitmesi gerekmez. Ve Bayan Ekström ona Eduard'ın oturma odasında olduğunu söyler.

Paul'ün eski tekli koltuğunda oturuyor, tıpkı söylediği gibi. Paul'ün ayaklığına ayaklarını uzatmış. Gazete okuyor.

Paul kendini odanın ortasına yerleştirir. Vücudundaki tüm tüyler diken diken olmuştur. Eduard'ın tam karşısında, elleri belinde. "Burada ne yapıyorsun?"

"Oturmuş gazete okuyorum."

"Hayır, burada ne yapıyorsun? Burada ne yapıyorsun?"

Eduard çekinerek, "Şey, yakınlarda Emma'yı daha sık görmeye başlamıştım. Ortak pek çok noktamız var."

Bunu söyleyip, belli belirsiz gülümser.

Sanki tüm oda Paul'ün nabzıyla birlikte çarpıyor gibidir.

Tekli koltuğun arkasında o ve Emma'nın birlikte aldıkları kitapların durduğu kitaplık durur. Onun yanında düğün hediyeleri olan kahve sehpası. Emma'nın amcasının yaptığı tablolar. Louise'in vaftiz töreninden gümüşler.

"Buna izin vermiyorum" demeyi başarır.

"Bunu yapamazsın Paul. Sokaktan içeri dalıp böylece..."

"Umurumda değil. Evine git..."

"Paul lütfen otur ve kendine gel. Burada misafirsin."

"Çık dışarı! Çık!"

"Gitmesi gereken sensin. Burada yaşamıyorsun."

"Dışarı! Dışarı!"

"Paul bana emir yağdırabileceğin günler geçeli sekiz sene oldu. Burada yaşamıyorsun."

Eduard konuşurken, açık gazeteyi dizinden Paul ve Emma'nın kahve sehpasına bırakır, öne doğru eğilir ve koridora açılan kapıya doğru bakar.

Paul'e gözlerini şüpheyle kısarak bakıp, "Eğer bunu burada kesersen, belki Bayan Ekström'e sana kahve yapıp yapamayacağını sorabilirim. Aksi halde, gitmeni isteyeceğim."

Paul tüm gücüyle Eduard'ın yüzüne bir yumruk indirir.

Eduard'tan daha güçlü olduğunun farkında ama yine de ne kadar sert vurabileceğini görüp şaşırmıştır. Haklı öfkesiyle, insanüstü bir seviyede güçlüdür. Tekrar vurur. Eduard ayağa kalkmak için koltuğa tutunur. Paul onu tekrar yere düşürür. Ve Eduard'ın kafasını sandalyenin arkasına bastırıp sol eliyle yumruk atar.

Eduard'ın burnu yüzüne yapışmış, ezilmiş kaşından ve yırtılmış üstdudağından kanlar akar. Bedeni hamur gibi, karşılık verecek gücü hiç yok.

Paul kendini onun üstüne atar ve tekli koltuk Eduard'ı yere sererek arkaya devrilir. Eduard kuvvetsizce hareket edip, kalkıp kaçmaya çalışır.

Ama Paul onu havaya kaldırır ve vurmaya devam eder. Onu yere bırakır ve yumruklar.

Paul'ün dudağının üstünde, kaşlarında ve gözlerinin etrafında ter vardır. Daha önce hiç terlemediği yerlerinden terler. İçinde bir şey çok haklı, çok doğal ve gerçek hisseder.

Sonra bu coşku azalır. Bayan Ekström'ü arkasından asılmış, kollarıyla belinden kavramış bulur. Ama bu en ufak bir fark yaratmaz. Koridordan birinin yarı yuvarlanarak merdivenlerden indiği duyulur.

Kapıya doğru bağırır, "Louise, ben baban! Buraya gelme. Odana git. Bir dakikaya orada olacağım."

Titrer ve aynı zamanda zihninin son derece berrak olduğunu hisseder.

"Bayan Ekström, bir an önce Louise'le yukarı çıkıp onu odasında tutma zahmetinde bulunur musunuz? Ben ambulans çağıracağım."

Bayan Ekström'ün ağlama kriziyle karışık, onun dönmüş olduğu gerçeği karşısında saygı duyduğunu düşünür. Belki de sadece kendini aldatır ama onun en sonunda sonuçta hâlâ onun olan karısının, kızının ve evinin sorumluluğunu omuzlarına yüklenmesinden minnettar olduğunu hayal eder.

Ayak sesleri merdivenlerde kaybolur. Ayağa kalkar ve Emma'nın oturma odasının çok az hasar görmüş olması karşısında şaşırır. Devrilmiş mobilya haricinde, tek hasar Eduard'ı karşıya fırlattığı kanepenin kırık koludur.

Telefonda, ambulansın bir devriye arabasıyla birlikte on dakika içinde orada olacağı söylenir.

Suçluluk duymaz. Bundan sonra ne olursa olsun, gerekli bir cezalandırma gerçekleştirilmiştir. Ellerine bakar: İnce kıllar ve kırışıklıklar kırmızımsı kahverengi bir maddeyle kaplanmış ve sadece sol elinin parmaklarını uzatabiliyor.

Ama yine de Eduard çok daha kötü durumda. Artık adalet yerini bulduğundan, bu iş de hallolduğundan, Paul arkadaşının yaraları için kendininkilerden çok daha büyük bir kaygı ve endişe duyar. Eduard'ın gerçekten çok ciddi bir şekilde yaralanmış olmasından korkar ve yanına çömelir, ambulansın bir an önce orada olmasını ümit ederek. Şimdi ve orada.

Adrenalin hâlâ Paul'ün damarlarında geziyor olacak, elleri acımaz, kemikleri garip bir şekilde yerinden çıkmış gözükse bile. Her iki elinin de tarak kemiklerini ve sağ elinin bazı parmaklarını kırmışa benzer.

Sabırsızca pencereden dışarı bakar ve ambulans hâlâ gelmediğinden, misafir banyosuna gidip ellerini yıkamalı mı yoksa Eduard'ın yanında mı kalmalı bilemez. Eduard'ın yanında kalır.

Nedensiz şiddetten tecil edilmiş beş aylık cezaya çarptırılır. Eğer başka diğer yasakların yanı sıra, eski evinin yani Eduard'ın yaşamaya ve tüm pratik konularda Louise'in bir nevi yeni babası olmaya devam edeceği eski evinin dolaylarına yaklaşmasını yasaklayan emre ve başka emirlere uymazsa cezasını çekmek zorunda kalacaktır.

Son durumlar kızının vekâletini alabilmek için avukatına baskı yapması konusunda Paul'ü harekete geçirir. Hem avukatı hem de tanıdıkları arasındaki birkaç avukat arkadaşı bunu unutabileceğini söyler. Eduard evin yeni erkeği olarak yerleşirken, artık Paul'ün nafaka ödemesine gerek yoktur zaten hem Emma'nın hem Eduard'ın gelirleri düşünülünce bu onları çok etkilememektedir. Villada kalmakta zorluk çekmezler.

Ambulans çalışanları sonunda göründüğünde, Paul polisten banyoya gidip temizlenmek için izin ister, böylece Louise'in odasına temiz elleriyle gidip, ayrılmadan önce kısa bir süre konuşabilir. İki polis memuru kapıda bekler.

Paul karakoldaki sorgulamaya basit, mantıklı ve sakin açıklamalarla cevap verir.

Ancak polis sorgulamasından ve hastanedeki müdahalenin ardından, akşamın erken saatlerinde kendi evine gelir ve hiçbir düşünceye konsantre olamadığını fark eder. Ve yanında konuşabileceği birinin olmasını diler.

Üçüncü Bölüm

Yirmi Dört

Paul, Louise'i kaldırır. Louise ona tutunur, terden ıslak, kolları boynuna dolanmış. Kolları ılıktır, köprücük kemiğine yerleştirdiği kafası da. Onu bu şekilde taşıyarak, şişelerin, yiyeceklerin, bardakların ve tabakların daha önceki gibi konulduğu, beyaz örtünün serili olduğu yığına ulaşır.

Rudolph'la koşturmaktan yorulmuş olmalı diye düşünür ve arabaya varmadan iyice hâlsiz kalıp histerikleşmemesini umar. Paul ve Eduard birlikte eşyaları sepete koyarlar.

Böylesi bir erken yaz akşamında, çimin, toprağın ve bitkilerin kokusu insanın burnuna dolduğunda, kendine özgü loş bir parıltı parka yayılır. Ağaçlar akşam göğünün karşısında öyle keskin birer karaltıya dönüşür ki hava normalden daha şeffafmış gibi gelir. Çalılıklardaki yapraklar yeşilin daha koyu bir tonuna geçer, ağaçlar ve çimenler de ve kestane ağacı da derin yarıklı kabuğuyla daha da kararır. Renkleri etrafındaki tüm parkın rengine ve akşam kokularına dönüşür. Ağır. Eşsiz.

Louise hareketsiz durmakta, iki adamın toparlanmasını izlemektedir. Şişelerin ve bardakların dibinde kalanları içerken yorgun ama aynı zamanda kaygısız hissederler.

Aniden Louise üzeri artık temizlenmiş olan geniş örtüyü alır ve kafasının üzerine örter: "Kaç! Kaç! Korkman gerek!"

Örtünün altında kollarını havaya kaldırır ama çok küçük olduğundan, azıcık bile korkmuş görünmezler. Paul daha fazla oyun için çok geç olduğunu düşünür ama Eduard çoktan ondan kaçmaya başlamıştır. Bağırarak, "Oh hayır! Umarım hayalet beni yakalamaz!"

Ve Louise beyaz örtüyü karanlık çimenlerin üzerinde savurarak arkasından koşar.

Paul orada bir süre durur ve onları izler, sonra o da bağırır, "Umarım hayalet beni görmez! Umarım beni yakalamaz!"

Louise bu sefer onun arkasından koşmaya başlar. Bir ona bir Eduard'a koşar, yaz akşamında dev bir amip gibi sarılmıştır.

Ama hava çok karardığından, örtüden dışarıyı görmekte zorlanır. Böylece örtüyü kenara atıp onsuz koşmaya devam eder. Hâlâ bir hayalettir, bağırır, "Huuuu! Huuuu!"

Louise onlardan birini yakalamak üzereyken, o kadar çok güler ki dengesini kaybeder; bir ayağı diğerine takılır ve çimenlere yapışır. Belki artık fazlasıyla yorulmuştur, belki de hepsi öyle ama mızmızlanmaz sadece her zaman olduğundan daha sersemdir. Çimenlere düştüğü anda, yuvarlanıp gülmeye devam eder.

Elbette, saat çok geçtir, elbette eve gitmeleri gerekir ama sadece bu bile Paul ve Eduard'ın çok eğlenmesine sebep olur ve belki de içkiyi azıcık fazla kaçırmışlardır, belki parkta onların böyle neşeyle güldüklerini gören insanlar vardır. Ve belki bağırıp çığlık atarken her yenilgiye uğradıklarında elbiselerini kirletiyorlardır. Ama önemsemezler. Etrafında budala ve taşkın hareketlerle hoplayıp zıplarlar. Ve karda oynarken olduğu gibi, yavaşça hafif sarhoş yere düşerler. Eğer Louise ayaktaysa ve onlardan biri düşerse, kendini üzerlerine atar, bir hayalet gibi. Ya da eğer o zaten çimenlerin üzerinde yatıyorsa, erkeklerden biri kendini alacakaranlıkta yere atar.

Louise'in açık renkli elbisesi Paul'ün alnında. Dudağında çimen ve toprak parçaları. Üçü birden yere yuvarlanır. Eduard'ın ceketinin kumaşı Paul'ün yanağında. Oyuncu ve kararsız bir boğuşmanın hızlandırılması. Toprağın kokusu.

Belki de bu Rudolph'la oynadığı gece değildir.

Paul şüphelenmeye başlar, o yaz pek çok sefer pikniğe gitmişlerdir. Başka bir akşamı düşünmeye başlar, piknik sepetine dönerken, Louise çok yorgundur ve ondan hüzünlü bir şekilde ona bir köpek almasını ister.

Bunun Louise, Rudolph'la oynadıktan sonra olmuş olması daha muhtemel. O halde hayaletçilik oynadıkları akşam tamamen başka bir akşam olmalı, öyle değil mi?

Louise, Rudolph'la oynamayı bitirdiğinde, Paul onu kucağına alır. Terden ıslanmıştır ve kollarını boynuna dolar. Kolları ılık, başı da.

Onu bu şekilde beyaz örtünün hâlâ serili olduğu yere doğru taşır. "Baba?" der.

"Evet."

"Biz de bir köpek alamaz mıyız?"

"Hayır, şimdi geri dönüp eşyalarımızı toparlamamız gerek."

"Biz de Rudolph gibi bir köpek alamaz mıyız?"

"Hayır, alamayız."

"Ama biz de bir köpek alamaz mıyız?"

"Lütfen o mızmız sesle konuşmayı bırak."

"Eğer bırakırsam köpeğim olacak mı?"

Dikkatini dağıtmaya çalışır ama çok yorgundur. Ağlar, ılık ve ıslaktır, ağlayan bir çocuk gibidir. Gözyaşlarının boynuna silindiğini fark eder.

"Sanırım bu uzun piknik seni yordu, ha?"

Yoksa...? Yeniden kendinden şüphe etmeye başlar. Louise bir av köpeği almak için başının etini yerken, bacakları boynunun yanından sarkmış omuzlarında oturuyordu, diye hatırlar.

Belki de bu Bernstorff Sarayı bahçelerinde av köpeğiyle karşılaşmalarından sonradır, hava kararmış ve Louise ona tutunmuş mızmızlanırken. Belki de aynı yazdır ya da bir önceki yaz?

Rudolph'la oynadıktan sonra, Paul ve Eduard getirdikleri eşyaları toparlamaya başlar. Eduard; Emma uzakta, sanatoryumdayken oldukça sadık bir arkadaş olmuştur. Paul'e karşı ve tabii ki Louise'e karşı inanılmayacak derecede sabırlı ve anlayışlı. Her iki adam da yorgun çok yorgun, şişelerin ve bardakların dibinde kalan içkileri içer. Arabaya yürürlerken Louise, Paul'ün omuzlarında gider. Ona bir köpek alması için yalvarır ve Paul çok yorgun olmasından ve histerikleşmesinden korkar. Eduard'la onun hali hakkında konuşur. Kendi köpeğinin olması fikriyle heyecanlı, topuklarını Paul'ün göğüs kafesine vurup durur.

Evet, Rudolph'la oynadığı akşam o akşam.

"Bir köpeğim olabilir mi? Bir köpeğim olabilir mi?"

Aynı basit kelimeleri tekrar edip durur, hiç bıkmaz ve sandaletlerinin sert topuklarını göğsüne vuruşunu hatırlar.

Paul'ün en son gördüğü rüyalardan hatırladığı tek şey hastane müdürünün koğuşta onu görmeye gelişidir. Müdür korkmuştur ve bir konu hakkında Paul'ün yardımını ister.

Paul artık isteğinin ne olduğunu azıcık bile olsa hatırlayamaz.

Kış, öğleden sonra ve dışarıda hava ne kadar kötü olursa olsun, dairesi ılık.

Masanın yanındaki tekli koltuğunda oturur. Soliter oynamak için açtığı kâğıtlar masanın yeşil derisi üzerine yayılmış durur ama biraz kestirmek için yattığından beri hava o kadar kararmış ki, kalkıp ışığı yakmadan oyunu tamamlayamaz. Hiçbir şeyi net göremez: Mobilyalar odanın köşelerinde kaybolmuştur ve duvardaki tabloları daha önceden bilmese, hangisinin hangisi olduğunu ayırt edemez.

Birkaç dakika boyunca, karanlıkta sessizce oturur. Öğleden sonra trafiğinin uğultusunu duyar ve oturma odasının en geniş penceresine hafifçe çarpan, şehrin kirli gri turuncu karışımı duvarları boyunca esen fırtınaya bakar. Bu halde odanın koruyucu ve çizgilerin belirsizleştiği karanlığının

içine doğru sürüklenmiş dururken, telefon çalar. "Buyurun ben Paulsen" der ve kendi sesinin yüksekliği karşısında irkilir.

Berberi cevap verir. Yirmi üç yıllık berberi ilk defa ona telefon ediyor. Daha önce hiç aramamıştı ve tüm bu zaman boyunca saç kesimleri sırasında da hiçbir müşterisini aradığından da bahsetmemişti.

"Bay Paulsen, bana izini bulmaya çalıştığınız eski okul arkadaşınızdan bahsettiğinizi biliyorsunuz, değil mi? Sizi arıyorum çünkü son yarım saat içinde, bir şans sizi eski arkadaşınızla buluşturmaya tüm o harcamalardan ve zahmetlerden çok daha fazla yaklaştırmışa benziyor."

Paul, Eduard'ın izini bulabilmek için büyük miktarda paralar harcayalı birkaç yıl olmuştu. Arada sırada Ulusal Vatandaş Kayıt Ofisi'ni, Kayıp Kişiler Bürosu'nu ve başka birtakım yetkili yerleri ve Eduard'ın sınıflara ayırdığı eski tanıdıklarını arardı. Yani kırk yılda bir, onu hiçbir yere götürmeyen aramaları tekrarlardı. Hepsi bu.

Paul'ün giriştiği son büyük iş üç buçuk yıl önceydi, Thomas ve Nina'yla yaşamasının ardından, Meksikalı bir gazeteciye Oaxaca eyaletindeki Kuzey Amerikalıların lüks huzurevine, Nuestra Señora de Montserrat'a gitmesi için para ödemişti. Gazetecinin görevi Danimarkalı "Eddie Schmidt" hakkında oradan bilgi toplamaktı ve Eddie Schmidt'in 1950'lerde Kopenhag'tan Massachusetts'e göç eden bir sarraf olduğunu keşfetmişti. Orada doğum ismi olan Eskild Schmidt'i yeni ismiyle değiştirmişti. Yıllar sonra, Meksika'ya emekliliğini geçirmek için tekrar göç etmişti. Paul aynı zamanda yaşlı beyefendinin ve yüzyıllık manastırın, eski bahçelerin içinde çiçeklerle çevrili yüzme havuzlarının çeşitli fotoğraflarını aldı.

Paul'ün berberine ziyareti sırasında, bu tür gelişmeler artık sıradan bir tartışma konusu oluyordu, tıpkı Paul'ün arkadaşları ve ailesiyle geçirdiği her buluşmada olduğu gibi. Paul'ün çabalarının bir ileri bir geri ani gelişmelerinin, aylar boyu süren ilerlemelerin, yeni buluşların ve özellikle yenilgilerin o hariç herkes için oldukça eğlenceli olduğu aşikârdı.

Berberin habersiz aradığı için giriş niteliğinde sıraladığı özürlerinin ardından, birkaç dakika önce başka müşterisinin saç kesimi sırasında eski bir okul arkadaşının nafile arayışı hikâyesinin bazı bölümlerini anlattığını itiraf etti. Berber Paul'ün ismini hikâyeyle bağlantılı olarak söylemediğinin altını çizdi, çünkü berber ve müşterisi arasındaki güvene saygı gösterirdi. *Ama,* en pişman olunacak hatası ya da inanılmaz derecede şanslı hatası ya da her ikisi de Eddie-Eskild-Eduard problemiyle bağlantılı olarak Eduard'ın adını hikâyede geçirmesiydi.

Ve ardından saçı kesilmekte olan müşteri bağırdı, "Neden? O Ulusal Hastane'de gastroenteroloji koğuşunda babamla birlikte yatıyor!"

Paul odasının ışığını yakar ve bir arama yapar.

"Eduard Schmidt adında bir hastanız olup olmadığı öğrenmeyi gerçekten çok isterdim. Eduard, u ile yazılıyor ve Schmidt S-C-H ile başlıyor."

"Bir dakika lütfen... Evet, kendisi Cerrahi C Departmanı, 2-12-3 bölümünde yatıyor. Not almak için kalem kâğıdınız var mı? Giriş 2, 12. Kat, 3. Koğuş, 2-12-3."

Santral operatörünün sesinin donukluğu konuşmalarının sona erdiğini gösterir. Adam telefonu kapatmak üzereyken, Paul hızlıca araya girer, "Sadece emin olmak için, dünyada çok fazla Eduard Schmidt olduğundan dolayı sormak istiyorum, bu kişi 7 Kasım 1904 doğumlu mu?

Birkaç dakika geçer.

"Evet, bu o."

Kırk beş dakika sonra, Paul 2-12-3 bölümünün neon ışığının önünde durur, 29-31 numaralı odanın dışında.

Bir eliyle koridorun tırabzanlarına tutunarak, diğer elinde bastonu ve ıslak şapkası kendini destekler. Tüm o çabalar ve harcamalar sonunda meyvesini vermişe benziyor. Bu çabaların bizzat kendisi sayesinde değil de berberinin onlar hakkında konuşması sayesinde olsa bile. Dedektiflere, Yunan gazetecilere ya da Meksikalı gazeteciye harcadığı paralar olmasa, berberin onun hakkında konuşacak bir şeyi olmazdı ve Paul, Eduard'ı hiçbir zaman bulamazdı.

Tercihen, ziyareti biraz ertelemek isterdi ki tüm bunlara biraz alışabilsin. Önündeki dakikalar bir gün için biraz fazla gelebilir. Ama Eduard'ın ne zaman taburcu edileceği ve nereden geldiyse oraya geri dönüp ortadan kaybolacağını bilmek zordu.

Şu anda koridorda çok fazla insan yok, tıpkı herkesin çamurlu, karanlık ve kasvetli öğleden sonra sokaklarını terk ettiği gibi. Bu koğuştaki her bir kapının çerçevesi, Paul'ün daha önce kaldığı hastanelerde gördüklerinden daha geniş ve daha açık bir sarı. Tam bir kare şeklindeki parlak çelik kapı kolunu kavrar ve 29-31 numaralı odanın kapısını iterek açar.

Odada tek bir yatak vardır ve yatakta yaşlı bir adam yatar. Paul ona doğru yürür. Yorganın altından çıkan pek bir şey yoktur. Bu ihtiyar ufak, buruşuk ve keldir.

Bu gerçekten o mu? Eduard? Hayır, bu o olamaz, öyle değil mi?

Kırk iki yıl sonra bile olsa. Bu halde görünüyor olamaz, zaman bir insanın yüzünü ne kadar değiştirebilirse değiştirsin.

O halde Eduard çoktan taburcu mu edildi? Hemşire ona yanlış oda numarası vermiş olabilir mi? Son derece kötü şansıyla, yine bir başka yanlış Eduard Schmidt'e mi rasgeldi, hatta bu sefer aynı doğum tarihine sahip olan bir Eduard Schmidt'e?

Ya da belki de bu sefer gerçekten başardı ama sadece kendi en yakın arkadaşını tanıyamıyor.

Yataktaki yaşlı adam Paul'e bakar. Orada gözlükleri olmadan gözlerini kısmış bakarak ve Paul'ün karanlıktaki gölgesini neon ışıkların önünde yatağının ucunda görmekten memnun gülümseyerek yatar. Paul'ün ziyaretçilerinden biri olduğunu zannetmiş olmalı. Kime gülümsediği hakkında hiçbir fikrinin olmamasına rağmen kibarlıktan gülümsermiş gibi gülümser.

Bir süre tereddüt ettikten sonra, Paul kararını verir, orada yatan adamın Eduard olmasının ihtimali yoktur.

Paul, "Özür dilerim" der, yataktaki yaşlı adamın ne demek istediğini anlaması mümkün olmayacak bir şekilde. Sonra,

bastonuna yaslanarak, arkasına doğru döner ve kapıya doğru yürür. Dışarı çıkmak üzereyken, arkasına bakar ve odayı bir kez daha incelemeye çalışır ki Eduard'ı arayışında bir kör nokta olduğu ortaya çıkar.

Ancak o zaman odanın düşündüğünden daha derin olduğunu keşfeder. Belki de özel bir oda değildir. O halde odanın ilerisindeki beyaz perdelerin arkasında bir yatak daha olabilir mi?

Perdenin arkasına geçip bakmak için, çenesi hayal kırıklığı ve kafa karışıklığı ile açık kalmış, gözlüksüz yaşlı adama bir kez daha yaklaşması gerekir. Adamın yatağının yanından geçip giderken mümkün olduğunca cana yakın gülümser. Bunun adamın hiçbir şeye anlam verememiş ifadesi üzerinde bir etkisi olmaz, bu yüzden Paul "Özür dilerim, yanılmışım. Sizi başka biriyle karıştırdım" der.

Perdenin arkasında, beklenildiği üzere, bir başka yatak görünür.

Beyaz örtünün kabarıklığından başka bir ufak baş çıkmaktadır. İlkinden daha da kırışık ve daha az saçı vardır. Zayıf yapılı, büyük burunlu ve boynunun derisi daha sarkıktır. Yani daha yaşlıdır.

Bu Eduard! Bu çok açık, kesinlikle Eduard!

Ne kadar yanık tenli, eskiye göre ne kadar zayıf, her şeyi ne kadar da farklı. Ama yine de Paul arkadaşını ânında tanır.

O anda yüksek sesle gülmek ister, Eduard nasıl zayıf ve hasta görünürse görünsün. Sanki bir zamanlar oldukları eski lise öğrencilerine dönüşmüşlerdir ve birlikte Tivoli'dekinden çok daha eğlenceli bir aynalı salondalardır. Aynalar yüzünün bir kısmını büyütüp, uzatıp, diğer kısmını küçültüp bozsa bile Paul'ün gördüğü yüz ifadeleri o kadar Eduard'ın ifadeleridir ki. Salon bu çok tanıdık yüzü gerçek Eduard'ın inanılmayacak derecede gülünç ve kusursuz bir haline dönüştürmüştür.

Paul orada sessizce durup bakar.

Eduard gözleri açık yatmaktadır, tıpkı diğer yaşlı adam gibi, onun da gözlükleri yoktur. Ziyaretçisine dikkatle bakar ama bir şey söylemez.

Eduard'ın net görüp göremediğini söylemenin imkânı yoktur. Ve eğer görebiliyorsa, Paul'ü tanıyıp tanımadığının da. Belki de Eduard bunamıştır, bu yüzden eski arkadaşını hatırlayamaz. Bunların hepsi çok bunaltıcı görünür ve Eduard hâlâ bir şey söylemez.

Paul'ün sesi çatlar. "Eduard!"

Çok yüksek sesle konuştuğunu fark eder. İstemeden sesi odada patlar.

"Eduard! Ben Paul Martin Paulsen! Paul Martin Paulsen! Ben geldim!"

Sanki Eduard onu bekliyormuş gibi "Bunu görebiliyorum" der.

Eduard bir şey daha söylese daha uygun olacaktır. Ama hiçbir şey söylemez.

Paul de ne söylemesi gerektiğini bilemez.

Araya giren yıllar boyunca tanışıklıklarının ne halde olabileceği hissiyatını kaybetmiştir. Eduard'ın neye devam edebildiği hakkında hiçbir fikri yoktur.

Samimiyetleri midir geriye kalan? Paul eski arkadaşlar gibi kollarını Eduard'ın boynuna mı dolamalı? Kuşkucu tartışmaları mı yoksa? Paul orada durup kimin haklı olduğu, kimin neyi, ne zaman ve neden yaptığı konusunda tartışmaya hazır mı olmalı? Yoksa dövüşmeleri mi? Yani Paul gardını alıp beklemeli mi? Paul hepsine karşı hazır hisseder.

Ama Eduard hiçbir şey yapmaz.

Paul'e sessizlik içinde bakar. Ve bu yüzden Paul de Eduard'a bakar.

"Seni görmeye geldim" der Paul uzun bir sessizliğin ardından, bunun habersiz ortaya çıkışı için yeterli bir sebep olmasına izin vererek.

Ve biraz sonra, yine bir sessizlik olduğunda ama Eduard gözlüklerini taktıktan sonra: "Bir gelişme var mı? Nasılsın?"

Eduard bu sefer cevap verir. "Çok iyi değilim, sordun diye söylüyorum."

"Evet, içeri girmeden hemşire ile konuştum bugün çok bitkin olduğunu söyledi, öyle mi?"

Eduard buna cevap vermez ve Paul ne yapacağını kestirmeye çalışırken, yatakta yatan Eduard olsun veya olmasın herhangi bir hastane ziyaretine uyacak öylesine bir gevezelikle oyalanır.

"Sana bir kutu çikolata getirdim gördün mü? Umarım iştahın yerindedir."

"Hiçbir şey yememem gerekiyor."

Bükülmüş ve damarı şiş sağ eliyle, sol eline doğru giden serumu gösterir.

"Tabii, yani daha sonra umarım, Eduard, umarım yakında iyileşirsin ve tekrar yemek yiyebilirsin."

Tekrar bir sessizlik olur. Ve sonra bir anda Eduard'ın yüz ifadesi değişir. Daha arkadaş canlısı ve neredeyse meraklı bir şekilde Paul'e bakar, sanki Paul ona iyi bir hayat sağlamak ve büyütmek için yeterli güce sahip olmayı dilediği üvey çocuğuymuş gibi. Ve ardından, "Paul, gitmeni istiyorum" der.

Ama Paul gitmek istemez. Orada durmaya devam eder, buluşmalarını dört gözle beklediğini, onu bulmaya çalıştığını söyler. Eduard'tan bir cevap gelmediğinde, yatağın yanındaki sandalyeye oturur.

Eduard'ın bedeni hareketsiz yatmaktadır ama kasları gerginleşmiştir, sanki yatağın içinde taşlaşıyormuş gibi.

"Paul, şimdi ayağa kalkmanı ve gitmeni istiyorum."

Eduard henüz onu attırmak için hemşireyi çağırmamıştır. Paul, eğer söylediğini gerçekten ima etseydi bunu yapabilirdi, diye düşünür.

Paul'e, tıpkı kendisi gibi Eduard da bu buluşmaya ne anlam vereceğini ya da nasıl davranacağını bilmiyormuş gibi gelir.

Arkadaşça bir tavırla ısrar etmeye devam eder. "Senin için getirebileceğim bir şey var mı? Kahve, su, meyve suyu ya da başka herhangi bir şey?"

Eduard başını sağa çevirir ve Paul eski günlerin sessiz dilinden Eduard'ın komodinin üzerindeki bir şeyi istediğini anlar. Çok fazla insanın bu dili anladığını sanmaz.

Masada, Paul'ün kendi hastane günlerinden hatırladığı üç alıştırma bardağı durur, içerken yatağa dökmeyesin diye

yapılmış yarı şeffaf, tepesinden bir ağızlık çıkan bardaklar. Her üç bardağın içindeki sıvı farklı renktedir: Açık renk bir meyve içeceği, normal su ve sulandırılmış elma suyu.

"Bu mu?"

Ufak bir ifade değişimiyle Eduard, Paul'ün doğru bardağı almadığını ifade eder. Paul meyve içeceğini tutar ama o da değildir. Sonunda su olan bardağı alıp ona uzatır.

"Dört yıl önce ben de uzun bir süre hastanede yattım" der. "Son kalışımın üzerinden epey vakit geçti. Genellikle içecek bir şeyin olması iyi oluyor ama tabii hemşireler sürekli sana bir şeyler içirmeye çalışıyor. O yüzden özellikle içmeyi sevdiğin bir şey olması güzel. Evde sabahları üç bardak su dolduruyorum ve masama koyuyorum, böylece ne kadar su içmem gerektiğini hatırla..."

Paul'ün ziyareti sırasında, bir noktada Eduard canlanır.

Her şeye rağmen, kırk beş dakika sonra Paul eve dönmek için koridorda yürürken, son derece keyiflidir. Eduard'ın hastaneden taburcu olması günler belki haftalar sürecektir. O ve Paul birbirlerini pek çok defa daha görebilecek, eski zamanlardan konuşabilecek, belki tekrar yakınlaşacaklardır.

Bastonuna dayanmış. Artık çok hızlı yürüyemez ve çevresini inceleyecek vakti bol. Çok farklı hastane koğuşlarında kalmıştır. Dolaplar nerede ve içlerinde ne var; tuvaletler nasıl düzenlenmiş, düğmeler ne işe yarıyor iyi bilir; hemşirelerin vardiyalarını ve monoton günlerin ritmini, çalışanlar arasındaki iç çatışmaları. Ve uzaktan çok konuşan ve kaçması zor hastaları tanır.

Ama esas fark, son derece ama son derece harika, aleni ve neşelendirici fark bu sefer bir ziyaret sonrası evine doğru gitmekte olanın kendisi olmasıdır. Tüm bu acı, korku ve hapis cehenneminin konusu o değildir, Eduard gibi. Bugün Paul hastaneye sadece *ziyarete* gelmiştir.

Bu yüzden kendini koridorun kralı gibi hisseder. Oradaki odalardan birinde yatmadığı için. O iyi. Ve etrafında hastanenin o geniş düzeneği durur.

Yirmi Beş

Ertesi gün kahvaltıda, Ruth'un onun için kesip üzerine şeker serptiği yarım bir greyfurtun karşısında oturmuş, ölüm ilanlarını okur.

Hayatına böylesi bir alaka gösteren Thomas ve Nina'yı ve diğer herkesi çağırması gerek. Sonunda Eduard'ı bulduğunu onlara anlatmalı, ilk görüşmelerinin nasıl geçtiğinden bahsetmeli. Ama henüz Ruth dışında kimseye anlatmadı.

Ruth önünde açık olan gazeteye bakar ve "Artık Eduard'ı orada aramana gerek yok" der.

"Onu aramıyorum."

Ölüm ilanları bölümünde, genellikle geçirdiği kadar zaman geçirir.

Ruth sorar: "Dün nelerden konuştunuz?"

"Biraz oradan, biraz buradan. Eski günlerde yaptığımız şeylerden. Ufak tefek şeylerden... İyi vakit geçirdik."

"Eminim öyledir. Bir dakika bile buna inanmıyorum."

"Ama bu doğru, gerçekten."

O sabah I. Dünya Savaşı'ndan duyduğu bazı gazileri düşünmüştür: Verdun'un dışında aylarca, yıllarca pis, sıçan dolu siperlerine sindikleri zamanları. Yiyecek kıtlığında, on sekiz yaşında ve sadece birkaç haftalık ömrü kalmış. Gece gündüz, düşman siperlerde sadece birkaç el bombası atışı uzaklığında yatmakta olan, kendilerinin aynı düşman askerlerinin canını almak için savaşmışlardı. Savaştan sonraki yıllarda eski askerler, en yakın askerlik arkadaşlarını öldüren düşmanlara karşı nefretle doluydu. On yıllar sonra, Paul'ün televizyonda gördüğü uluslararası bir anma töreninde, tükenmiş gazilerin anıları hiç olmadığı kadar şiddetle yakılmıştı.

Yine de tören sırasında nefretleri bir başka şeyle karışmıştı.

Aradan geçen yıllar boyunca içlerinde böylesi bir nefret besleyen gaziler, siper kavramı hakkında hiçbir fikri olmayan insanlarla çevrili bir şekilde yaşamışlardı. Törende gaziler kendilerinin ve düşmanlarının çektikleri acıda kardeş olduklarını, aynı yalnızlığa mahkûm edildiklerini sonunda anlamışlardı.

Kahvaltı sırasında, Paul televizyon programını Ruth'a anlatmaya çalışır.

"Nasıl hissettiklerini anlayan yalnızca siperlerdeki eski düşmanları. Onlar gibi, düşmanları da en basit kelimelerin korkunç anlamlar kazandığını keşfetmişti; onlar gibi, kendilerini asla bu kelimelerin ağırlığından kurtaramayacaklardı. Birbirlerine *in, siper, heat, susuzluk* derler ve başka bir şey söylemeye gerek yoktur! Kelimeler konuştukları düşman askerlerinde de aynı anıları canlandırır. Ya da en büyük kayıpları verdikleri yerlerin isimlerini söylerler. *Soisons, Aisne, Hurtebise, Forges, Malancourt.* O zamanlar bildikleri hayatı başka hiçbir kelime daha iyi özetleyemez, on yıllarca yıl önceden bildikleri hayatı. Bu yüzden, anma töreninde, yoğun duygulara kapılırlar ve..."

Ruth yanında bir fincan, Paul'ün midesini bir hafta boyunca berbat edebilecek büyük ve koyu bir kahveyle oturur. Kahvesinden büyük bir yudum alır. "Bu benim de çok izlemek isteyeceğim bir program. Ne zaman oynuyor?"

"Hmm, o tören eğer ateşkesin ellinci yılı içinse, '68'de yayınlanmış olmalı. İzlemeye gerçekten değer. Ama asıl söylemek istediğim şey şu; eski düşmanlarının gözlerinin içine bakarlar ve sadece bir bakışla, sonunda akıllarındaki bu kelimeleri anlayabilecek biriyle tanışmışlardır. Hiçbirimizin anlayamayacağı bir şey. Ve televizyonda bazı eski düşmanlar gözyaşları içinde birbirini kucaklıyordu."

O günün ilerleyen saatlerinde Eduard, Paul'ün ziyaretini kabul eder. Hatta konuşmaya başlar ama eski günler hakkında pek bir şey söylemez. Daha çok mide kanserinden ve ameliyattan bahseder. Ardında bıraktığı büyük yorgunluk haricinde her şey iyi gitmiştir.

Öte yandan, Paul aklından geçen eski anılardan bahseder. *Harald'ın babasının evi* der, *Vibeke'nin göğüsleri* der, *Christensen Pastanesi'nin kremalı bisküvili pastaları* der. *Bayan Madsen* der. Ve Eduard'ın bu kelimeleri yumurtlayan dünyaya alışkın olduğunu bilir. Eduard artık kimsenin ifade edemeyeceği geçmişin manzaralarını bilir; kızlar hakkında ne düşündüklerini, dünyanın nasıl bir yer olduğunu düşündüklerini, dünyanın onlara nasıl bir anlam ifade ettiğini.

Ve bir başka gün, Paul belki daha bile ileri gidebilir. Tıpkı o askerler gibi, en büyük yenilgilerini nerede aldıklarından bahseden.

Louise. Belki bir gün Louise'in nasıl biri olduğundan bahsedebilecektir.

Belki bir gün Paul'ün sadece *Louise* demesi ve başka hiçbir şey söylememesi mümkün olacaktır.

Konuşmasını duyan, Eduard'ın uzun yıllar yurtdışında yaşadığını anlayabilir. Kelimeleri, Paul'ün insanların iki savaş arası dönemde telaffuz ettiğini düşündüğü şekilde telaffuz eder. Daha yeni, büyük yeğeni Therese ve kocasıyla beraber televizyonda eski bir film izlerken duyup güldükleri bir telaffuzdur.

Paul'ün onu görmeye geldiği dördüncü seferdir ve Eduard onun ziyaretlerine artık alışmaya başlamıştır.

Eduard sessiz konuşur. Çoğu zaman Paul'e bakmaz. Sesi düşünceli gelir ve Paul bunun ona Afrika'dan mektuplar yazan Eduard gibi olduğunu düşünür. O zamanlar aralarında, Eduard'ın onunla samimi bir şekilde konuşmasına engel olan bir uzaklık vardı. Şimdilik, Eduard'ın oradan oraya gezen gözleri ona neredeyse utangaç gelir ama yine de sesi ve kelimeleri bu izlenimi inkâr eder ve Paul, Eduard'ın bir kez daha onu hayatına kabul ettiğini hisseder.

Eduard yatakta hareketsiz yatar, kolları yorganının üzerinde iki yanında uzanır. Yenilmiş görünür ve sadece bu hastalıktan tarafından değil.

"Hayır, bir kere dışarıdaysan, bir daha asla içeri giremezsin" der. "Bana bak, hayatıma. İçeridekiler için hayat güzel giderken, sana onlar kadar iyi olduğunu söylerler. Ama her zaman işlerin iyi gitmeyeceği bir zaman gelir, kimse neden olduğunu bilmez ve o zaman kimi suçlamaları gerekir?"

"Diğerleriyle her gün konuşan her zaman içerde olmuş olanlardan birini mi? Birlikte büyümüşlerden ve birbirlerinin kız kardeşleriyle evlenmişlerden, neyin doğru neyin yanlış olduğunda hem fikir olanlardan... Kabahati kim üzerine alacak? Kendi içlerinden birini işaret ederlerse grup dağılacaktır, öyle değil mi? Ve o zaman onları içeride ve diğerlerini dışarıda tutacak hiçbir şey kalmayacaktır.

"Hayır, elbette içlerinden birini seçmezler. Bunu çok iyi biliyorsun. Başka birini suçlarlar. Bu çok daha kolaydır. Bir günah keçisi. Sonunda, yıllar yıllar sonra çemberin içine girmeyi başardığını zanneden ama yanılan biri. Aslında içeri hiç girememiş olan biri. Benim gibi biri."

Eduard, Anagnostou Maritime'daki zamanından bahsediyor. Ona göre rakibin iflası ve ardından ortaya çıkan tüm o basın furyası, şirketin dışındaki hiç kimsenin bilemeyeceği bir buzdağının görünen yüzüydü.

Esas sorunlar bir grup nakliye güzergâhının azalan kârları gibi gazetelerin daha az ilgisini çekecek bir sebepten kaynaklanmıştı. Anagnostou Maritime düşüşteydi. Yıllar boyu,

Eduard onları boşu boşuna uyarmıştı ama yönetim kurulu durumun vahametini anladığında, Eduard'ın üstünü, Kassimatis adındaki müdür yardımcısını suçlamadılar çünkü Kassimatis yönetim kurulu başkanının damadıydı.

Onun yerine, tüm karışıklık Eduard'tan bilindi. "Benim gibi biri faturaya çok yakışıyordu. *Onun suçlayacağız! Onu gemiden atacağız!* Ve sonra, neden onca insan arasından benim olmam gerektiğini aslında hiç düşünmediklerini unutabildiler."

"Dışarıda olan kişi, sürekli ilerlemeye ve dünyada yeni bir yerde her şeye sayısız defa sıfırdan başlamaya mecburdur. İçerdekiler kendileri hakkında daha iyi hissederken. Rahat bir nefes alırlar ve *Off, onu içeri kabul etmeye ne kadar yakın olduğumuzu düşününce!* İnanılmaz derecede kendilerinden memnun bir halde *Bir daha kimsenin bize bu kadar yaklaşmasına izin vermemeliyiz,* derler.

"Ve ben de devam ettim. Bir günah keçisi olmanın lekesi hiçbir zaman atıp kurtulamayacağın bir şeydir. Günah keçisi etiketi yapışır kalır. Ve Anagnostou Maritime bir nakliye şirketinden fazlasıydı. Bir aileydi!"

Aile deyince, kısa bir süre durur. Şimdi sarımsı şiş gözleri tekrar Paul'ü arar ve ifadesini abartır, sanki sözleri Paul'ü tahrik etmeliymiş gibi, "Gerçek bir aile."

Bir hemşire içeri girer ve Eduard'tan birkaç örnek alırken Paul'ün odayı terk etmesini ister. Paul televizyon odasında oturur ama kısa bir süre sonra geri döner.

"Sonra Yunanistan'ı terk ettim. Senin ima ettiğin gibi bir şey değildi, peşimde birileri yoktu. Herhangi bir şeyden korkmak için bir sebebim yoktu. Ve Lederman'ları da tanımıyorum. Sandığın gibi değildi. Sadece gittim. Filipinler'de, Puerto Galera'da Mindoro Adası'nda kendi ailem vardı ve onlarla vakit geçirmek istedim. Ve orada kalıp orada yaşadım."

"Ailen mi?"

"Evet, orada evlendim de."

Paul'ün Eduard'ın işaretlerine karşı ne kadar duyarlı olduğu inanılmaz. Daha biraz önce, Eduard'ın onu hayatına

ve mahremiyetine geri kabul edildiğini hissetmişti ama artık soru sorma zamanı dolmuş gibi hissediyordu. Neden olduğunu bilmiyordu ama bu "aile" hakkında daha fazla soru sormaması gerektiğine dair çok belirgin bir içgüdüsü vardı.

Eduard akşam yemeğini yerken, Paul kendi kendine düşünür. *Belki de Puerto Galera'daki bu ailenin başına bir iş geldi, konuşmanın ona acı verdiği bir şey. Burada Danimarka'da hiç ailesi yok. Belki benim başıma gelen şey gibi bir şey oldu.* Bu durumda, Eduard zaten cezalandırılmıştı. Eğer birini kaybettiyse, hayatın değerleri, etiği ve ağırlığı hakkında bir şeyler öğrenmiş olmalıydı. Eğer birini kaybettiyse, anlayabilmesi gerekti. Ve değişmiş olmalıydı, o halde, daha iyi bir insan olmuş olmalıydı, öyle değil mi? O zaman onun izini bulmaya çalışmak sonuçta iyi bir fikirdi.

On beşinci günde, Eduard hâlâ gençlik günlerinden pek bahsetmemektedir. Doktorların bir haftadan kısa bir süre içinde laboratuvardan gelmesini beklediği otopsi sonuçlarından konuşmaya devam eder. Sonuçlar Eduard'ın yeniden sağlığına kavuşup kavuşamayacağını anlamak açısından önemlidir. Puerto Galera'daki yeni evinden bahseder, kumsalından, teknelerinden ve Anagnostou Maritime'i nasıl terk etmek zorunda kaldığından.

Paul bir anlığına gözlerini kapatır ve karanlıkta Eduard'ın Dancadaki *A*'yı nasıl telaffuz ettiğini açıkça duyabilir. Hellerup'taki gençliklerinden kalma, yabancı diyarlarda yaşamını sürdürmüş bir telaffuz.

Yunan gemi sahipleriyle alakalı olarak, Eduard "Dünya'da hiçbir şey onlara dokunamaz. Hiçbir şey. Yaptıklarının karşılığını cehennemin kapısına varana kadar almayacaklar."

Bunu dünyadaki en normal şeymiş gibi söyler ve Paul, Eduard'ın sonunda adalete boyun eğdiği fikriyle gelen gerçek bir endişe, hayret ve rahatlama duygusuyla karışık öne doğru eğilir.

"Ama cehenneme inanıyor musun?"

Paul devam edebilirdi, *Korkunç olmalı, hepiniz için, ölümden sonra cezalandırmanın olduğuna inanmak tarif edilemez derecede korkunç olmalı,* diyerek.

Ama neyse ki etmez. Onun yerine sandalyede arkasına yaslanır, dilini tuttuğuna şükrederek.

Eduard fark etmez ya da en azından Paul'ün fark edebildiği kadarıyla; anlaşılmazdır. Sadece "Tropiklerde herkes Cehenneme inanır!" der.

Ve devam etmeden önce ağzını Paul'ün getirdiği konyakla ıslatır. "Bazen babamın dairesinde söylediklerini de düşünüyorum: 'Cennete ve cehenneme salt bilimsel bir zeminde inanıyorum!' "

Paul'ün o zaman ne demiş olabileceğini tekrarladığında, Eduard sekiz yıllık geçmişi olan disiplinli bir okul müdürünün sesini kullanır. *Salt* kelimesinde orantısız bir güçle sesini yükselterek.

Sonra kendi sesine döner. "Bu her zaman senin güçlü noktalarından biri olmuştur, tüm o felsefi düşünceler."

"Bu *senin* söylediğin bir şey değil miydi?"

İleri geri tartışırlar. Eduard olayı detaylarıyla hatırlar: "Bisikletinle neredeyse süt vagonunu devirdiğin gündü. Ve sonra eve geldin ve bunun hakkında konuşup durdun ve sana göre..."

"Hayır, hayır" der Paul. "Süt vagonuna çarpmak üzere olan *sendin!*"

Eduard gülmeye başlar.

Buluşmalarından önce, Paul ikisinin pek çok şeyi farklı hatırlayacağını öngörmüştü. Ama yine de farklar onu her gün daha da şaşırtır.

Eduard kimin neyi yaptığına dair kafa karışıklığıyla devam eder. "Hatırlamıyor musun, ben o zamanlar bilime o kadar da meraklı değildim, bilime meraklı olan sendin?"

"Evet..."

"Ve *salt* gibi bir kelime..."

Eduard yine kelimeyi fevri bir sesle söyler. Tekrar tekrar söylediğine bakılırsa, Paul'e bu kelimeyi söylemek hoşuna gidiyor olmalıdır ve her seferinde aynı şekilde sesini yüksel-

terek: "Salt! Ben hiç *salt* der miyim? Sanmıyorum. *Salt?* Ben asla *salt* demem!"

"Ama ben de demem! Unuttun mu? Hele o şekilde söylediğimi rüyada bile görmem!"

Paul konuşurken sesinin gülünç derecede alıngan çıktığını duyabilir. "Sanki bambaşka biriyle konuşuyormuşcasına *salt* diyorsun. Benim o şekilde konuşmamın ihtimali yok. Sanki yaşlı Lemberg'le konuşuyormuşsun gibi."

Eduard heyecanla aydınlanır, sanki Paul ona uzun zamandır hatırlamaya çalıştığı bir kelimeyi hatırlatmış gibi. "Evet! *Kesinlikle* öyle! Sen yaşlı Lemberg gibi konuşuyorsun!"

"Hayır konuşmuyorum!"

"Evet, evet, kesinlikle öyle. Bay Lemberg!"

"Ama Eduard! Ben hiç öyle konuşmadım!"

Eduard bir an düşünür ve "Hayır, o zamanlar benimle öyle konuşmuyordun. Şimdi hatırladım. Bu bir süre sonraydı."

Kim kime ne yaptı ve hangi sırada oldu tartışması bir noktada olmak zorunda ama Paul bu tartışmayı Eduard'la daha güçlü bir bağ oluşturana kadar ertelemeyi tercih eder. Bu yüzden birkaç sefer derin nefes alır, ceketinin iç cebindeki iki puroyu bulmak için cebini karıştırır ve sonra kısa bir sessizlikten sonra, Eduard'ın babasının evinde ne olduğuna dair daha "nesnel" bir gerçekle gelme girişiminde bulunur.

"Hatırladığın ses tonu tamamıyla farklı bir zamandan geldiğinden, hikâyenin geri kalanını da yanlış hatırlayanın sen olması daha muhtemel."

"*Bundan dolayı,* demen gerekmez miydi?" Eduard doğrudan tavana bakmaktadır. "Bence *bundan dolayı,* demen iyi bir fikir olurdu. O zaman *Bundan dolayı, yanılan sensin,* diyebilirsin!"

Paul taklidini tekrarlar. "Yanılan sensin... E! du! ard!"

Paul getirdiği iki Apostolados'u çıkarır ve birini Eduard'a uzatır. Odalarda sigara içmek yasaktır ama Paul içtikten sonra pencereyi açıp, odayı mümkün olduğunca havalandıracaktır.

İki adam purolarını keserken ve Paul'ün uzun pipo kibritleriyle yakarken bir sessizlik olur.

Tüttürürler, tütünün getirdiği memnuniyet duygusuyla hafifçe iç çekerek. Ve Paul ufak sandalyesine mümkün olduğunca gömülür.

Paul o gün Eduard'ın babası hâlâ Eduard'la yaşarken dairesine gidişini hatırlar. Eduard'ı son derece tedirgin bulmuştu. Eduard ona bisikletiyle süt vagonunun yanına çarpmaktan nasıl kıl payı kurtulduğunu anlattı. Son dakikada etrafından dönmeyi becermişti. Ama bu olay onu vagonun beyaz yan kaplamasına baktığı saniyeden daha kısa bir süre içinde deneyimlediği şey kadar kızdırmamıştı. Ve işte tüm geceyi tartışarak geçirdikleri konu buydu.

Eduard nasıl geçtiğini anlamadan hastanede üç hafta yaşamıştı. Doktorlar ve hemşireler, kumpas kurmalar, ameliyatlar, bekleyiş. Her şey. Deneyim o kadar detaylıydı ki safi bir fanteziden daha fazlasıydı ve herhangi bir fantezinin olabileceğinden çok ama çok daha hızlı gerçekleşmişti. Daha sonra yine aynı gece Paul bunu "hafızanın aniden dökülüşü ya da beyindeki kısa bir çevrim" olarak tarif etmişti.

Gecenin yarısı, Paul ve Eduard bu ânın eğer Eduard kafası hızla süt vagonunun yanına doğru fırlamasa da tekerleğin altında kalmış olsa ya da süt atının altında kalmış olsa, ölmek üzere olmuş olsa nasıl olabileceğini tartışmışlardı.

O durumda, bu an hastane ziyaretini değil de bambaşka bir şeyi içeriyor olabilirdi. Boğulan denizcilerin son anlarıyla ilgili söyledikleri gibi, tüm beyinleri ve sinir hücreleri dolmuş: Hatıra kırıntılarının fanteziyle iç içe geçtiği bir çalılık. Kötülük yapanların cezalandırılmasını ve bazı deneyimlerde erdemin ödüllendirilmesini tartışmışlardı. Paul sonsuzluğun genç tanımlarına karışmıştı, *ardında hir bir şeyin var olmadığı* ve gece geç vakitlerde Eduard (yoksa Paul müydü?) her hayatı sona erdirecek bu yorucu ve zamana meydan okuyucu keyif veya ıstırap patlaması hakkında haykırmıştı: "Cennete ve Cehenneme *salt* bilimsel bir zeminde inanıyorum!"

Şimdi hastane odasında, Paul puronun dumanını çıkarmak için pencereye gitmiş. Eduard onu izliyor. "Paul, sanırım benim senin bilimsel cehenneminde bir yerim var, ha? Her ne zaman olduysa. Umarım kendimin de fark edeceği bir şey değildir."

Paul de aynı çizgilerde bir şey düşünmektedir ama bir şey söylemez.

Daha sonra sandalyesine döndüğünde, bir puro dumanı bulutu üfler ve "Biliyor musun? Bu ziyaretler bana her geçen gün Kelerdirk'in yolda birbirine rastlayıp eski okul günlerinden konuşan iki yaşlı ahmakla ilgili hikâyesini anımsatıyor. Hikâyeyi biliyorsun değil mi?"

"Hayır."

"Elbette biliyorsun. Sınıflarındaki tüm o diğer çocuklardan konuşurlar, okulun çok yakınında oturan ama hep geç kalan oğlan, eve dönüş yolunda kavgaya giriştikleri çocuklar, her seferinde affedilen çocuk, onlardan birinin kız kardeşine âşık olduğu çocuk vesaire. İsimler üzerinde anlaşamazlar ama onun dışında her şeyde uyum içindelerdir ve her şeyi hatırlarlar. Ama en sonunda yanıldıkları ortaya çıkar, hiç aynı okula gitmemiş, hiç tanışmamışlardır, sadece aynı hatıralara sahiplerdir çünkü hemen herkes benzer şeyleri deneyimlemiştir ve seyirci gülmekten yerlere yatar. Bu yüzden... yani bu bizim tam olarak zıddımız: Biz beraber yaşadık, beraber çalıştık, aynı kadını sevdik ama yine de aynı şekilde hatırladığımız hiçbir şey yok!"

"O hikâyeyi bilmiyorum."

"Elbette biliyorsun!"

"Ama..."

"Otuz yaşının üzerinde bu hikâyeyi bilmeyen bir Danimarkalı yok!"

"Peki, ama hatırlaman gerekir ki ben yıllarca Fransa'da yaşadım, 1954'ten itibaren."

Ardından bir yandan Apostoladoslarını tüttürüp, bir yanandan ortak bir hafızalarının olmadığı gerçeğine gülerler, üzerinde anlaşmaya varabildikleri tek gerçeğin keyfiyle.

Yirmi Altı

Paul akşam Thomas'ın kardeşi Therese'lara yemeğe gider. Yemekten sonra, Thomas ve Nina onu evine bırakma nezaketi gösterir. Thomas birkaç kadeh içki içtiğinden, Nina direksiyonda, Paul onun yanında, Thomas ve çoktan başı omuzlarına düşmüş derin bir uykuda olan Camilla da arka koltukta giderler.

Paul, Camilla'nın sadece fiziksel olarak Louise'e ya da diğer küçük Paulsenlere benzemediğini düşünür. Nina'nın genleri şimdilik üstün çıkmış olmalıdır ama bu bir yetişkin olana kadar değişebilir ve aslında bir önemi de yoktur. Paul her davet edilişinde onunla vakit geçirmekten keyif alır.

Paul, Thomas ve Nina'ya mütevazı servetinin orantısız derecede büyük bir bölümünden oluşan miraslarından biraz avans vermeye kesin olarak karar vermeden önce Camilla'yı sadece birkaç kez görmüştü. Bu şekilde, iki genç insan kızlarıyla birlikte düzenlerini kurmak için biraz daha iyi bir durumda olacaktı.

Paul'ün parasının en büyük bölümü, Martin Adolph Paulsen Tekstil & Kumaş şirketinin '60'ların ortasında kapanmasıyla Paulsen servetinin geri kalanıyla beraber kaybolmuştu. Şirket kapandığında zorunlulukları yerine getirebilmişti ama genç kuşaklara bırakılabilecek az bir miktar kalmıştı.

O zamanlar Paul aile şirketinin neredeyse on yıldır dışındaydı. Ama annesi, kız kardeşi Rigmor ve Rigmor'un tüm ailesi yüzünden, neredeyse sonuna kadar şirketi finansal olarak desteklemişti. Kişisel birikimleri Thomas ve Nina'ya bırakacağı tüm parayı karşılamamıştı ama bu avans onların tek ailelik haneden Hellerup'a çok daha yakın ve Paul'ün o zamanlar Emma'yla birlikte yaşadığı yerden çok uzak olmayan ufak bir villaya taşınmaları için fazlasıyla yeterliydi.

Taşınmadan önce Paul ve Thomas konuyu özel olarak tartıştı.

"Bu paranın bizim için ne demek olduğunu sana anlatamam. Nasıl hissettiğimizi. Söyleyebileceğim tek şey, bizi aileye daha çok yakınlaştıracağı; biz de sizlerin yaşadığı şekilde yaşayabileceğiz. Bütün evlerin birbirinin aynı olmadığı, insanlar kendi evlerine mühürlerini basabildiği zamanlarda, her şeyin daha kişisel olduğu zamanlarda olduğu gibi. Benim tasarladığım evler gibi, benim yaşadığım gibi değil."

"Daha kişisel... Senin tuhaf yeşil gözlüklerin gibi."

"Evet."

Thomas'ın ciddiliğinden ve kendini ifade etme şeklinden Paul onun bu konuşma için oldukça uzun düşünmüş olduğunu sezdi. Yine de hâlâ gözlükleriyle ilgili şakaya gülecek kadar kendiyle dalga geçebilen bir mizah anlayışı vardı.

Thomas daha sonra, Thomas da düşük bir sesle, "Biz genç Paulsenlerin dünyada ne duruma düştüğümüzü hiç düşündün mü? Ailenin tüm o refah, güç ve itibar hikâyelerini dinleyerek büyüdük ve şimdi sıradan evlerde yaşıyoruz, küçük arabalara biniyoruz ve... her şey. Kendi kuşağımızı sizinkiyle kıyasladığımızda bu bir özsaygı meselesi haline geliyor. Ve böyle hissedenin sadece ben olduğumu zannetmiyorum. Bence Paulsenlerden benim kuşağımdaki herkes bir tür kara koyunluk durumu hissediyor.

"Thomas, o seviyede para kazanmanın artık mümkün olmadığını herkes biliyor. Kazanamazsın... ya da kazanabilsen bile hem çok şanslı olman hem de çılgınlar gibi çalışman gerekir."

"Evet..."

Thomas bir şeyler daha söylemeye hazırlanıyor gibi göründü ama dilini tuttu ve gülümsedi, Paul'ün daha önce onda hiç görmediği utangaç bir şekilde.

Ve sonra eski bir villa satın aldılar ve Thomas tüm yenilemeler ve değişiklikleri kendi çizdi.

O gece Therese'lerdeki akşam yemeğinden sonra, Nina Paul'ü evine götürmeden önce Thomas ve Camilla'yı bıraktı.

O akşamdan ve Nina'nın çalışmaya başladığı okuldan bahsetmeye devam ettiler ama Nina'nın sanki şans eseriymiş gibi konuyu başka taraflara çekmesi uzun sürmedi. Ve bir kere bu konulara girdiklerinde, Nina bazı özel düşüncelerini Paul'e açmaya başladı.

Paul son yıllarda giderek daha sık bu tür konuşmaların içine çekiliyordu. Bugünün genç insanlarının kişisel konularda, kendi neredeyse yarısı yok olmuş kuşağına göre daha özgür konuşmayı öğrendiğini fark etti. Ama her böyle bir durum ortaya çıktığında, arkadaşların, tanıdıkların ve neredeyse tamamen yabancıların, özellikle ona, onu zararsız ve zayıf bulduklarından olsa gerek, sırlarını verdiklerini fark etmişti.

Nasıl olsa yakında ölecek, diye düşündüklerini hayal etti Paul. *Ve sırlarım onunla birlikte mezara gidecek. O yüzden bunları ona söylesem de bir şey fark etmez.*

Kalplerini rahatlatmaları gerek ve içlerini boşaltmaları için başka kim daha güvenilir olabilir ki?

Bir anda, Paul orada oturmuş nasıl her şeyin bir araya geldiğini çözmeye çalışırken, Nina tanıdık bir günah çıkaran ses tonu kullanarak ona döner, o ve Louise arasında gerçekten ne olduğunu sorar. Cevap vermeyi zoraki bir şekilde reddeder. Galiba aslında reddetmek istemez. Aksine, belki de anlatmak ister. Ve özellikle Nina'ya, sadece ona ve tam da böyle bir anda.

"Nina, bu öyle gidip herkese anlattığım bir şey değil."

"Bunu biliyorum."

"Nina'nın açmasını istediği kapının üzerini otlar bürümüştür. Ona Emma'dan, boşanmadan bahsederek başlar ve oradan devam eder. Bu uzun bir hikâyedir.

Hikâyeyi anlatmaya koyulduğunda, Østerbro Sokağı'na varırlar ve oradan da onun apartmanının girişine.

Nina park eder ama arabada oturmaya devam ederler. Paul, onun ve Thomas'ın yarın erken kalmaları gerektiğini bilir. Dışarısı soğuktur ve o hikâyesini bitirdiğinde sokakta fazla bir araba kalmamıştır.

"Eduard'ın Emma'yla görüşmeye başladığını öğrendiğimde, kontrolümü kaybettim."

"Elbette."

"*Gerçekten* kaybettim. Kaybetmem gerekenden çok çok daha kötü bir şekilde. Artık kabul ediyorum. Aslında, o zaman da kabul etmiştim. Ve sonuç olarak, o günden sonra uzun bir süre Louise'e vakit geçirmeme izin yoktu."

"Neyse ki, Eduard'ın her zaman yanlış şeylere alınma gibi son derece garip bir huyu vardı. Ufak sembolik meselelere sinirlenirdi ama aynı zamanda gerçekten temel, ciddi meseleler onu etkilememiş gibi görünürdü. Bu yüzden o gün yumruk yumruğa gelmiş bile olsak... onu dövmem tamamen yanlıştı... *çok* yanlış... bugün bile anlayamıyorum nasıl oldu da..."

"Onu dövdün mü?"

Devam eder, Nina'nın sesinin nasıl daha fazla açıklama istediğini duymazdan gelerek. "Bir yıl sonra, tekrar birbirimizi ara sıra görmeye başladık. Eduard ve ben değil tabii ki, ikimiz hiç barışmadık. Ama ben tekrar Emma'yla buluşmaya başladım, Eduard hâlâ onunla yaşamaya devam ediyor olsa bile.

"Emma'yla aramızdaki arkadaşlık bir daha hiç eskisi gibi olmadı. Aslında, onunla bir araya gelmemin tek nedeni Louise'di. Sanırım şimdi böyle söyleyince bunun kulağa çok sıra dışı geldiğini düşünmüyorsundur. Ama söylemeliyim son derece sıra dışıydı. O zamanlar, babalar bugünküler gibi de-

ğildi, bir adamın kızıyla vakit geçirme konusunda endişelenmesi çok rastlanan bir şey değildi. Hele bir de boşandıysa.

"Yani Eduard çalışırken ya da o zamanlar her ne yapıyorsa, Louise'le vakit geçirebilmek için Emma'yla vakit geçirdim. Birkaç ay sonra, Louise'e gelip beni dairemde ziyaret etmesi için izin verilmişti. Onu alması için bir taksi gönderirdim ve evimde birlikte keyifli vakit geçirirdik. İyi anlaşırdık, bu düzen bana çok uygundu. Belki de evliliğe uygun bir adam değildim, bilmiyorum. Ama Louise'le vakit geçirebildiğim için çok memnundum.

"Böylece, bir yıl birbirimizin eşliğinin tadını çıkardık. Onu çok iyi tanıdığımı zannederdim... yani, bilmiyorum... mümkün olduğunca iyi tanıdığımı..."

Arabanın dışındaki neredeyse bütünüyle boş sokağın soğuğunun ufak saçma detaylarının farkına varır. Ve onları, su götürmez saçmalığına rağmen aklına not eder, sanki düşünceleri ve duyguları, bir sonraki lafını söylemesini engellemek için akla gelen her türlü bahaneyi kullanıyormuş gibi. Çekinir. Nina ruh halinin ve duyguların yaşlı bir adamı nasıl kolayca yorabileceğinin farkında olmalıdır. Bu tür zamanlarda, sadece sabretmen gerekir. Yaşlı ihtiyar kendini toparlayıp devam etmeye hazırlanırken, bir süre sessizce oturmak zorundasın.

"Ve sonra aniden, Louise bir değişikliğe uğradı. O yaştaki kızların hayatında çok şeyler olduğunu biliyorum... o zamanlar on beş yaşlarında olmalı... ama bu... Çok içine kapandı. Artık ne düşündüğünü söylemiyordu. Her şey çok açıktı. Mutlu değildi. Elbette işler o, Eduard, Emma ve ben arasında çok iyi gitmemişti ama bunların hepsi bitmişti artık! Bu her şey olupbittikten uzun zaman sonraydı, belki bir yıl sonra. Bu değişim bir ziyaretten diğerine oldu. Bir şeyler tamamen raydan çıkmıştı.

"Bunu hiç anlamadım... ve hâlâ da anlayamıyorum. Ya da en azından anlayamadığımı..."

Tekrar ilgisiz detaylar: Kaybolmuş bir gazeteyi sokak lambasının direğine yapıştıran rüzgâr. Birisi girişe doğru gidiyor ve merdivenlerin tüm pencereleri aydınlanıyor.

"Ona sorunun ne olduğunu sordum. Eduard'la ilgili bir şey olup olmadığını sordum. Ona kötü üvey babalık mı yapıyor anlamak için. Ama ona karşı tek bir kötü söz dahi etmedi. Emma'yı aradım ve sordum, *Louise'de bir şeylerin yolunda olmadığının farkında değil misin?* Değildi. Bunları kafamda canlandırdığımı söyledi. Aralarının gayet iyi olduğunu söyledi, Louise'le de, yani üçünün birden. Bunun benim uydurduğum bir şey olduğunu söyledi.

"Ama uydurma değildi. Bunu görebilen tek kişi bendim, Louise'den başka tabii ki. Ve o kadar kötü durumdaydı ki, sorduğumda daha da içine kapandı.

"Emma'nın haklı olduğuna inanmaya çalıştım ama Louise'i tekrar gördüğümde, artık ona inanmam mümkün değildi. Önceden benimle vakit geçirmekten çok keyif alırdı ama artık öyle hissetmiyordu. Louise'in kendi annesinin nasıl böyle bir inkâr içinde olabileceğini anlayamıyordum. Emma'ya tekrar tekrar telefon ettim.

"Ve sonra bir noktada, evlerini aradığımda, Louise bana pazar günü beni görmeye gelemeyeceğini söyledi ve bir sonraki pazar günü de. Onu hiç göremeden haftalar geçti. Görüşmemizi erteleyip durdu. Ve içimde beni görmek istediği ama görmeye izinli olmadığına dair bir his vardı çünkü Emma'yı arayıp sorunun ne olduğunu sormuştum."

Paul tekrar sessizleşir. Bu sefer sessizliği öncekilerden daha uzun sürer.

Üstlerinde, şehrin ışıklarının yansıması gökyüzünü hafif bir koyu gri-turuncu rengine boyamaktadır. Nina Paul'ün elini tutar. Paul, yüzü ışığa dönük, "Dört yıl önce... sizinle yaşarken... sana söyleyebilirdim, *Nasıl hissettirdiğini hayal bile edemezsin... çocuğunun bir problemi olduğu duygusu. Acı çekiyor ve onunla birlikte sen de acı çekiyorsun. Ama neyin yanlış olduğunu bilmiyorsun ve yapabileceğin hiçbir şey yok.*

"Ama artık biliyor olmalısın. Her ebeveyn bilir. Yine de öyle bir durumda olmak ve aynı zamanda onunla konuşamamak nasıl bir duygu bilmiyorsun. Çünkü artık onun tüm hayatı senin kendi deneyimlerinden güvenilmez olduğunu bildiğin bir adamın elinde.."

"Ve sonra bir gün... Bir yaz günüydü. Louise'le bir pazar pikniğine gitmeyi konuşmuştuk, sadece bunu konuşmuştuk."

"Bir ay boyunca, planlarımızı iptal etti. Evlerinde ne olup-bittiğini bilmiyordum, onun mutsuz olduğu gerçeği dışında. Ona planlarımızı iptal ettirenin Emma ve Eduard olduğunu düşünmüştüm. Ama bu sefer, geziyle ilgili konuşmamız iptal edilemeyecek kadar az planlanmıştı."

"Sadece muğlak bir plan olduğunu bilmiyormuşum gibi davrandım. Çünkü kendimleydim."

"Böylece, o Pazar, arabamla villalarına gittim. Eduard evdeydi ve beni görmeyi hesaba katmamışlardı. Ve ben bu gezinin Louise'e ne yaptıklarını anlamak için tek fırsatım olduğunu düşünüyordum."

"Gitmemiz konusunda ısrar ettim. Louise de istiyordu ama Eduard bunu desteklemiyordu. *Belki bunun bana ne olupbittiğini keşfetme şansı vereceğini biliyor,* diye düşündüm."

"Louise arabaya bindi ve arabayı sürdüm. Arkamızda Eduard bağırıyordu ve arabasıyla bizi takip etmeye başladı. Delice bir fikir olduğunu düşündüm, geri döneceğini ve dönmese bile benim büyük arabamın kolaylıkla onunkini geride bırakacağını."

Sarhoşun biri arabanın ön camına vurup sorar, "Sigaranız var mı?"

Saat geç. Dışarısı korkunç derecede soğuk olmalı.

"Bir sigara otlanabilir miyim? Eğer birinizde varsa. Bir tane alabilir miyim?"

Nina bir hareketle onda olmadığını söyledi ve adam sallana sallana uzaklaştı.

Paul biraz önce anlattıklarından sonra nefesini normale döndürmeye çalışarak oturmaktadır. Nina bir şey sormayacak kadar nazik, yalnızca ona açık bir ifadeyle bakar.

"Sadece sürebildiğim kadar hızlı sürmeliydim. Hızlandıkça, Louise'i telkin etmeye çalıştım, gergindi. Ve bu şekilde tekrar konuşmaya başladık. Bunun kesilmesine katlanamazdım! Tam o gün neyin yanlış olduğunu öğrenememeye! Bir daha hiç öğrenemeyebilirdim. Bir daha beni görmeye gelmemesi riski. Evde bir şeylerin son derece kötü

gidiyor olması ve başka kimsenin ona yardım etmek istememesi riski."

"Eduard ya da ben, birimiz durmalıydık. Birimiz... ya da her ikimiz."

Nina'yla arasındaki vites kolunu tutar ve sıkar, sanki orada bir şeyleri yoluna koyabilecekmiş gibi kavrar.

"Tüm bu zaman boyunca Eduard'tan kurtulmama birkaç dakika kaldığını düşünüyordum. Gerçekten inandım ki... Anlayamadım... Hâlâ nasıl kuyruğumuzda kaldığını anlayamıyorum... neden ondan çoktan kurtulamadığımızı."

"O bizimle aynı hizaya geldiğinde, Ordrup Krat'a varmıştık."

Yirmi Yedi

Nina, Paul'e bu rüzgârda binasının kapısına gitmesine yardım etmeyi teklif etmiş, sonra da ona dairesine kadar asansörde eşlik etmişti.

"Böylece sen her şeyin yolunda olduğundan emin olana kadar yanında olabilirim."

"Çok naziksin Nina. Ama konuşurken muhtemelen aslında olduğumdan çok daha yorgun ve keyifsiz görünüyorumdur. Ben iyiyim, merak etme."

"Hayır, öyle görünmüyorsun... Sadece düşünüyordum da..."

Ona evine, Thomas'a gidip, doğrudan yatağa gitmesi gerektiğini söylemişti. Her şeyi kendisi kolayca halledebilirdi.

Bir süre sonra, saatin kaç olduğunu bilmediği bir zaman, mutfağında oturmaktadır. Nina'yla arabada yaptıkları konuşmanın ardından, gecenin yarısı çoktan geçmiş olmalı. Bu

konuşma onu tamamıyla uyandırdı. Genellikle önce aquavit ardından da bir bardak süt onun uyumasına yardım ederdi.

Mutfağın köşesinde bir kanepe durur. Bu kanepe özellikle akşam yemeğinden yarım saat öncesi için, Ruth yemek hazırlarken onun Martini Rosso'sunun keyfini çıkarması için oraya konulmuştur. Bazı günler orada oturup onunla muhabbet etmek güzel olur.

Bu gece yalnız. Yakında daha fazla süt içemez hale gelecek. Altındaki yeşil benekli döşemeyi belli belirsiz görebilir çünkü dişlerini ve gözlüklerini, komodinin üzerinde ilaçlarının yanına bırakmıştır. Terliklerini yerde sürüklerken yerdeki pusa gözlerini kısarak bakar.

Üçüncü bardak sütünün yarısında, süt kutusunu buzdolabına koyup, Ruth'un kekinden bir parça almak için ufak kanepeden kalkar.

Onu yine göremiyorum. Bu kesinlikle imkânsız.

Elinde bir dilim dişlerine yapışan pandispanyayla kanepeye geri döner. Elbette Ordrup Krat'ı hiç unutmamıştı ama son yıllarda, tam olarak bugüne kadar, üzerine bir tür kapak kapatmıştı. Uzakta tutmuştu. Başka bir dünyaya ait bir şeymiş gibi.

Bir kayıp olacak, diye düşünür, döşemeden yükselen pus bulutlarına bakarken. *Korkunç bir kayıp. Artık tamamen yalnız olacağım.* Büyük Savaş gazileri arasındaki gibi bir karşılaşma asla olmayacak. *Anlayabilecek kimseye* Louise'in *sözü edilmeyecek.*

Bu imkânsız, der kendine tekrar. *Onu göremiyorum.* Lise bittikten birkaç ay sonra Eduard'ın dairesinden taşındığından beri kelimesi kelimesine aynı şeyi kendine tekrarladığını hatırlar.

O gece geç saatlerde, başka düşünceler aklına gelmeye başlar. Yatağa gitmek için hâlâ çok uyanıktır. Bunun yerine, sabahlığını üzerine geçirir ve boynuna bir şal dolar ve oturma odasında oturur, bastonu masasına dayalı, soliter oynar. Bu oyunu genellikle sakinleştirici bulur, elleri kartları neredeyse kendiliğinden hareket ettirir. Ama bu gece değil; kartları tekrar karıştırmak için topladığında, siyah bir onlunun

ve kırmızı bir oğlanın yüzü dönük durduğunu çok geç fark eder.

Eduard hasta geri gelmeseydi ne olurdu? Danimarka'ya tonlarca para ve büyük ve çok güzel bir aileyle geri dönseydi? Onunla aynı odada durmaya bile katlanabilir miydin?

Muhtemelen hayır.

Veya hastanede hasta yatan ben olsaydım... yanımda sağlıklı bir şekilde oturan benim yerime o olsaydı, benden daha uzun yaşayacağı ümidiyle? Tadını çıkarabilip, onunla eski günlerden konuşabilir miydim?

Söz konusu bile olamazdı.

O halde kendimi nasıl bir aldatmaca içinde mahvettim? Tıpkı onun gibi oluyorum. Ya da daha da kötü! Sonunda yeniden bir arada olmamız hoşuma gidiyor... ama aynı zamanda, hasta olanın ben değil, o olması da. Her gün odasına gidiyorum ve konuşurken, sonunda hak ettiğini bulduğundan emin oluyorum.

O halde biz arkadaş mıyız? Yoksa yalnızca düşmanlar mı bu şekilde davranır?

Eduard'ın bunu düşünüp düşünmediğine kafa yorar. Şüphesiz.

Gece pusun, sütün, kekin ve soliterin üzerinde uzayıp gider. Ve artık çoktan tanıdık hale gelmiş düşüncelerin üzerine yeni düşünceler yerleşir.

Beni alçak ve yalancı yapıyor.

Bu şekilde olamam.

Onu artık göremem.

Görememem için binlerce sebep var.

İmkânsız.

Son derece imkânsız.

Eduard'laşıyorum.

Yapamam.

Ertesi sabah erken saatte hastaneyi arar.

Yardımcı hemşirenin telefonu Eduard'ın odasına götürüp, Eduard'ın sesini alması biraz vakit alır.

Paul, alınan doku örneğinin bu sabah gelmiş olması gereken histoloji sonuçlarını sorarak başlar. Eduard ona ina-

nılmaz derecede rahatladığını ve keyfinin çok yerinde olduğunu söyler ve doktorları da çok memnundur, tümör daha önceden aldıkları yerden başka bir yere yayılmamıştır. Paul onu tekrar tekrar tebrik eder.

Tam bunun ve bir başka önemsiz ve biraz gergin konuşmanın arkasından, Paul kaçınılmaz, yolları ayırma konuşmasına yaklaşır. Çekinerek, tuhaf bir biçimde, konuya uzun tutarsız cümlelerle girer.

Eduard cevap verir, "Affetmek çok önem verdiğim bir şey. Affedebilen insanlara büyük saygı duyarım... ve kendim de öyle olmaya çalışıyorum. Zamanla daha iyi bir noktaya geldim..."

Bir an duraklar, Paul'ün bir şey söylemesi gerektiğini düşündürerek. Ama ne söyleyeceğini bilemez.

Sonra Eduard biraz önceki kadar canlı bir şekilde, "Bak mesela aramız son birkaç gündür, öncekilere kıyasla ne kadar daha iyi bir hale geldi."

Paul ne olduğunu tam olarak anlayamaz ve rahatsız olmaya başlar. "Tabii... ama bunun benim söylediğimle nasıl bir bağlantısı var?"

Hatta tam bir sessizlik çöker. Paul'ün anladığı kadarıyla, çekingen değil, suçlayıcı bir sessizlik. Ama yanılıyor da olabilir.

Eduard yavaşça konuşur.

"Ama yine de Paul, söylemem gerekir ki tanıştığım onca insan arasında senin, benim gerçekten acıyan noktalarımı bulmak gibi özel bir becerin var. Ve sadece dünü kastetmiyorum... biliyorsun."

"Dün mü? Dün ne oldu ki?"

Konuşmaları boyunca, Eduard kelimelerini abartılı bir vurguyla telaffuz etmeye başlamıştır. Ve Paul'ün zaten bildiğinin farkında olduğu şeyleri açıklar. Sanki sadece Paul'e anlatıyormuş gibi yapıp, aslında bir başkasına, odada veya bir başka düzlemde varolan görünmez bir üçüncü kişiye anlatıyormuş gibidir.

"Bu benim kendi kendime sitem ettiğim bir şey... ve sana bunu anlatırken, Paul, son derece dürüstüm. Korkarım, ma-

alesef... bunu öylesine söylemiyorum... maalesef, benden istediğini yapabilecek kadar geniş görüşlü değilim."

"Ne?"

"Evet. Aradan çok yıllar geçmiş olmasına rağmen... bana yaptıklarını affedebilecek kadar... büyük bir insan değilim."

"Ne?"

Paul, Eduard'ın ona söylemekte olduğu şeyin ne olduğunu anlamaya çalışır ve Eduard hâlâ görünmez bir dinleyici için fazlasıyla belirgin anlatış şekliyle devam ederken dinlemek zorundadır.

"Evet, eğer bunun için beni eleştireceksen, gerçekten anlayabilirim Paul. Ama ne yazık ki bu benim gibi bir insan için çok büyük bir talep. Benden istediğin şey verebileceğimden çok büyük."

"Sen neden bahsediyorsun?"

Paul'ün tüm bu konuşmalardan sonra biriken hiddeti ve nefreti telefonu kapatmak istemesine sebep olur. Bu buluşmaları gerçekleştirmek için ne kadar çok para çarçur ettiğini düşününce. Kahredici. Birbirlerine, Paul'ün dinlemek için yeterli konsantrasyonu sağlayamadığı birkaç şey daha söylerler.

Eduard başka bir şey söylemek üzeredir ki, sesli bir nefes alışın ardından öksürük krizine tutulur. Paul, Eduard kendine gelene kadar beklemek zorundadır.

"Beni burada hastanede görmeye asla gelmemeliydin. Ve her şeyi göz önüne aldığımda, Paul, biz hiç arkadaş olmamalıydık. Söylemem gerekir ki... artık beni dönüp geriye bakmaya zorladığından... ve nasıl benim bir daha asla iyileşmememi dilediğini görünce... tüm arkadaşlığımızdan pişmanlık duyuyorum."

"Ne?"

"Hem sonra yanında bir sürü konyak ve puroyla gelip bana istediğin kadar yağ çekip pohpohlayabilmen!"

"Ama tüm bunlar hiçbir anlam ifade etmiyor! Hiç mi hiç! Fedakârlık etmeye zorlandığın şey de ne? Hiçbir şey! Ve benden aldıkların? *Her şey*!"

"Ben öyle görmüyorum."

"Ben olmasam deniz ticareti sektörüne nasıl girebilirdin? Ben olmasam nasıl bir iş bulabilirdin? Ya da para? Nasıl bir karın olabilirdi? Bir ailenin desteği? Bir anne? Kendi villan? Kendi Hellerup arkadaşların? Bir kızın?"

"Birisi de yaptıklarının sonuçlarına katlanabilir."

"*Ne? Ne? Ne?*"

"Bu seni şaşırttı mı?"

Paul'ün sakin, düşünceli ve istekli bir şekilde söylemeyi planladığı her şey artık konuşmasında ağzından kontrolsüz bir şekilde uçup gider. Bağırır, nefesinin elverdiğinden daha hızlı bir şekilde bağırır, "Peki! Eduard! O zaman bunların birbirimize söyleyeceğimiz en son sözler olacağından mutluluk duyabilirsin demekten başka diyeceğim bir şey yok! Çünkü seni aramamın sebebi aslında seni daha fazla göremeyeceğimi söylemekti!"

Birkaç kez nefesi kesilir. "Kararımı verdim, seni bir daha asla aramayacağım ya da ziyaret etmeyeceğim. Sen tabii ki hayatında hep yüksekten baktın ve hiç geri adım atmadın!"

Bunu söylemek ona iyi gelir. Eduard cevaplarken Paul dinlemez, kendine hâkim olmaya çalışır. Hâlâ soluk soluğa ve yanakları terden ıslak bir halde, "Bu şekilde ayrılmak zorunda oluşumuz çok kötü! Ama ne olursa olsun, bu benim hatam değil! Ben seni affetmeye hazırdım... Bu yüzden, Eduard..."

Bir süre durur.

"Ve işte böyle sona erecek!"

Eduard, Paul'ün kelimelerinin rahatsız edilmeden kaybolup gitmesine izin verir. Hat sessizleşir.

Eduard ahizeye doğru derin bir iç geçirir ama sanki bu bir rahatlama sesi gibidir.

"Bu kesinlikle... bildiğin gibi, Paul... benim her zaman istediğim bir şeydi." Sesi mutlu gelmektedir. "Ve aslına bakarsan, konuşmayı ne kadar erken bitirirsek o kadar iyi, çünkü Louise burada benim telefonu kapatmamı bekliyor."

"*Kim* bekliyor dedin?"

"Evet, Louise burada, bu yüzden artık kapatmam lazım."

"Louise mi? Hangi Louise bu?"

"Evet Louise... kimden bahsettiğimi gayet iyi biliyorsun... Louise!"

"Fakat bu tabii ki o olama..."

"Olabilecek sadece bir Louise var, öyle değil mi?"

Eduard ağzını ahizeden uzaklaştırır ve odaya doğru bağırır, "Louise! Gel Paul'e bir şey söyle!"

Paul dinler ama hiçbir şey duymaz. Duyabilmek için kulaklarını iyice telefona verir ama ses yoktur.

Ve sonra kelimeler ağzından dökülür, aslında daha fazla bir şey söylemek istememesine rağmen, sessizce, neredeyse kendine söyler gibi: "Aslında orada değil, öyle değil mi?"

"Bunu söylemeyi bırak! Louise burada beni ziyaret ediyor! Ve artık kapatmak istememin sebebi bu... eğer izin verirsen."

"Ama sana bir anlığına bile inanmıyorum!"

"İnanmamak sana kalmış. Artık kapatmalıyım. Fakat ondan önce sana tek bir şey sorabilir miyim, Paul..."

Tekrar, Eduard'ın sesi sanki başka birine konuşuyor gibi gelir... sanki odada birisine yüz ifadeleri yapıyor, göz kırpıyor gibi. Bu, tüm bu zaman Louise olabilir mi?

"Neden *hayatın boyunca* söylediğim hiçbir şeye inanmadın? Bu güvensizlik sana ne kazandırdı sence?"

"Ama birbirinizi gördüğünüzü zannetmiyordum."

"Böyle düşünmene dünyada ne sebep oldu ki?"

Bu soruyla, Eduard kendini tamamen açık bırakır.

Ama Paul çekinir: Louise gerçekten Eduard'ın odasında olabilir mi? Hayır, bu imkânsız. Eğer olsa bile, ortak aklın tüm sınırlarının dışında kalarak, söylediği doğru diyelim, o halde Paul'ün nefretinin ve gururunun hiçbir önemi yoktur, tıpkı Eduard'ınki gibi, Louise hariç hiçbir şeyin bir önemi yoktur.

Başka bir zaman olsa, Paul Eduard'a saatlerce hiç lafını çekinmeden saldırabilirdi. Şimdiyse, böyle düşüncelerle kendini parçalar ve esas meseleye sadık kalır: "Sadece öyle olduğunu düşünmemiştim."

"Ama neden Paul? Neden birbirimizi gördüğümüzü düşünmedin?"

"Aranızın kesin kötü olduğunu düşündüm."

"Peki, neden böyle olacağını düşündün?"

"Onunla konuşabilir miyim?"

Eduard ahizeyi eliyle kapatır ve Paul sesini belli belirsiz duyar. Hâlâ odada başka kimse yokmuş gibi gelir.

Ardından Eduard elini ahizeden çeker. "Seninle konuşmak istemediğini söylüyor ve bunu sormaya hakkının olmadığını çünkü zaten defalarca konuşamayacağının, onu aramaman veya onunla bir daha asla konuşmaya çalışmaman gerektiğinin sana söylendiğini söylüyor.

Bununla birlikte Eduard samimi bir tonla devam eder: "Ben de aynı sebeple artık kapatmalıyım. Ona 'eski arkadaşların' bizim gibi yaşlı insanlar için ne anlam ifade ettiğini açıklamakta zorlanıyorum. Her halükârda seninle ilgili olarak..." Paul'e hâlâ Eduard aslında konuşmalarını gizli bir dinleyiciye bir şeyler ima etmek için kullanıyor gibi gelir. Özellikle "Basitçe söylemek gerekirse *O* bunu anlamayacak."

"Onun bir şey söylediğini duyabilir miyim?"

Eduard tekrar eliyle ahizeyi kapatır. Ve geri döner.

"Maalesef, sana karşı hissettiklerinde bir değişiklik olmadığını sana söylemeliyim."

"Peki! O halde ben de onun odada dahi olduğuna inanmıyorum!"

"Paul, son derece saçma davranışlarına rağmen, sana karşı kibar olmaya çalışıyorum! Ve hayatım boyunca, senin yalan söylediğime dair suçlamalarından son derece sıkıldım ve bu yüzden artık kapatıyorum."

Hastane koridorunda yürürken, Paul hemşirelere ve hemşire yardımcılarına Bay Schmidt'in burada kalışı boyunca ondan otuz yaş genç bir kadın ziyaretçisi olup olmadığını sorar.

Ama ona bir şey söyleyecek veya söyleyebilecek kimseyle karşılaşmaz.

Neden buraya geldim ki? diye düşünür. *Bunun on beş dakika önce uydurduğu bir şey olduğu açık değil mi?*

Evet, elbette öyle... ama yine de...

Odasına girdiğinde, Louise ortada yoktur.

Direkt sadede gelir. "Peki, nerede öyleyse?"

"Günaydın Paul!"

Eduard sanki birkaç dakika önce telefonda konuşmamışlar gibi selamlar. Sanki hiç hastane yatağında yatmıyormuş gibi. Sanki havalı bir konsolosluk buluşmasında karşılaşmışlar da Paul görgü kurallarını çiğneyip önce merhaba dememiş gibi.

Eduard kafasını yataktan kaldırmaya çalışır ve başaramaz. "Buraya hoş geldiğini zannetmiyorum ve senden hemen gitmeni istiyorum."

"O nereye gitti o zaman?"

"'O'... senin deyişinle... buraya gelmeye karar verebileceğini düşündü. Ve 'o' haklıydı. Bu yüzden 'o' gitti. Ve keşke ben de aynını yapabilseydim."

Odaya son ziyaretinden beri yeni bir hasta yerleştirilmiştir. O da seksenlerinin sonunda gibi görünür. Paul, Eduard'ın yatağına arkasını dönüp yeni hastanın yatağına doğru yürür. Orada tamamen hareketsiz yatan adama sorar, "Özür dilerim, bana burada biraz önce Bay Schmidt'i ziyaret eden bir kadının olup olmadığını söyleyebilir misiniz?"

Soru sadece adamın gergin bir ifadeyle Eduard'a doğru bakmasına sebep olur. Tek kelime bile etmez.

Paul birkaç saniye bile beklemez, adama ya da herhangi bir şeye sabrı yoktur. İki yatağın ortasında, Eduard'a doğru bağırır, "Neden diğer günler burada değildi."

"Buradaydı. Sadece ziyaretlerinizi ona göre ayarladım ki karşılaşmayasınız."

"Ama o zaman ondan bir iz olurdu! Çiçekler, çikolata kapları, burada bıraktığı bir şey."

Eduard gülümser, sesi galip gelmiş gibidir. "Hayır. Burada hiçbir şey yok. Hepsi gitti! Ve ayrıca, sana söylemem gerekir ki, bunu sen böyle söyledikten sonra fark ettim aslında, onun burada olmadığını düşünmeni tercih ederdim. Bu daha güvenli olurdu."

"Ne demek oluyor bu?"

Eduard cevap vermez.

Paul iç çeker.

"Eğer gerçekten görüşüyorsanız, şu anda nerede yaşadığını biliyor musun?"

"Evet."

Paul bastonuna bakar, sabırsız bir şekilde bastonuyla oynar ve kendi kendine bir şeyler mırıldanır. Birkaç derin nefesten sonra, sorar, "Nerede?"

Eduard'ın sesi sakindir. "Onun iyiliği için, sana söylememin doğru olduğundan emin değilim."

Paul bu odada ne olupbittiğini keşfettiği anda, Eduard'ı bir daha asla görmeyeceğine, onunla konuşmayacağına veya onunla ilgili hiçbir şey yapmayacağına dair kendi kendine ant içer.

Ve sorar, "Peki, bana nasıl olduğunu söyleyebilir misin?"

"İyi. Yani bu demek oluyor ki; içinde bulunduğu durumu göz önüne aldığında, iyi." Eduard yataktaki pozisyonuna rağmen Paul'e suçlayıcı bir bakış atabilmek için elinden gelenin en iyisini yapar.

Paul'ün tüm bedeni hafifçe titrer.

"'İyi'... yani o şekilde bir 'iyi', öyle mi?"

"Bacağına rağmen iyi yürüyor. Jorge adında bir adamla evli. Dört çocukları var. Evlat edinilmiş, tabii ki. Çocuklarsa... biri avukat."

"Söylediklerinin herhangi birinin doğru olduğundan nasıl emin olabilirim?"

"Olamazsın."

"Onun burada olduğundan nasıl emin olabilirim?"

"Neden burada olduğunu düşünmeni isteyim ki?"

Paul, Eduard'a kısık gözlerle bakar. Orada yatmış, çok bir şeye benzemez. Hastane yastıklarının arasına gömülmüş deri ve saçtan oluşan ufak bir yığın.

"Avrupa'da mı yaşıyor?"

"Sana söyleyemem."

Paul tekrar kapının yanındaki yatakta yatan adama doğru döner. Paul'ün son şansı bu adam olacağa benzer. Paul ona yaklaşır ve yüksek, açık bir sesle, önceki sorusunu tekrarlar. "Özür dilerim. Burada kadın bir ziyaretçi gördünüz mü?"

Bir kere daha, yaşlı adam bakışlarını Paul'ün bakışlarından kaçırır.

Sanki cevap vermek istemiyor gibidir. Başka bir zaman olsa, Paul'ün beklemeye sabrı olmayabilirdi ama şimdi dönebileceği başka bir yer yoktur. Orada huzursuz, elleri kenetli durur ve adamın en azından bir işaret yapmasını umar.

Paul orada, oldukça uzun bir süre geçmiş hissiyle dururken, bakışlarını hızla adamın baktığı yöne doğru çevirir ve Eduard'ın elini yatağından çıkarmış oda arkadaşına doğru uzattığını görür. Eliyle dairesel bir hareket yapmaktadır. Bu *Hadi, anlaştığımız gibi yap* da demek olabilir, bambaşka bir şey de.

"Hayır" der adam.

Ve Eduard büyük bir gülümsemeyle aydınlanır, rahatlamış ve mutlu görünür.

"İşte, duydun mu? Burada değildi!"

Bir süre Paul, Eduard'ın yatağının karşısında hareketsiz durur.

Ardından Eduard "Ya da belki de sana nerede yaşadığını söyleyebilirdim. Onun Filipinler'de benimle aynı şehirde, Puerto Galera'da yaşadığını söylersem herhangi bir kötülük yapmazsın zannediyorum."

Ve Paul üzerine atlar.

Yirmi Sekiz

Paul yeni hastane odasındadır. Uyur, uyandığında Thomas ve Nina yatağının yanında oturmaktadır.

Ameliyattan beri hasta ve son derece yorgun hisseder. Ama geldikleri için memnundur.

"Hani Camilla? Camilla nerede?"

"Böyle bir hastanenin onun için uygun bir ortam olacağını düşünmedik."

"Hmm, bu oldukça akla uygun."

Ağzı korkunç derecede kurudur ama henüz hiçbir şey içmemesi gerektiğini bilir.

Nina bir süre yere bakar. "Ve onun için seni bu durumda görmek... Bu yüzden Therese ona bakıyor."

"Evet."

Şeffaf plastik boru labirenti vücudunun her yerinden girip çıkmaktadır.

Kafası o kadar karışıktır ki ona durumu tekrar tekrar açıklamaları gerekmiştir: Dalak yırtıldığında, çok hızlı bir

şekilde büyük miktarda kan kaybı yaşanır ve Paul'e ameliyattan önce, ameliyat sırasında ve sonrasında çok büyük miktarda kan nakli ve tuz takviyesi yapılmıştır ki yatağının yanında hâlâ iki torba asılı, borular her iki koluna birden bağlıdır. Göbeğinde kalçanın tam üstünde küçük bir kesik açmışlar, buradan da üçüncü bir plastik boru hemşirelerin akordeon dedikleri bir yere gitmektedir. Genişleyip karın boşluğunda kalmış olabilecek son kan fazlasını bile emebilecek bir torba. Aşağıya doğru bakınca torbayı görür ve çektiği kanın rengini: koyu kırmızı ve oldukça fazla. Eğer yarınki akordeonun rengi daha açık renk ve daha az miktarda değilse, bu içerde yine bir kanama var demektir ve yeniden ameliyat etmeleri gerekecektir. Serumlar ve akordeon haricinde, başka bir boru da penisine takılı sondaya gider. Doktorlar kalp pilini ve zayıf kalbini göz önünde alarak onu sondada tutmuştur. Yatağın yanında asılı sonda torbasındaki sarı sıvı akışını gözlemleyerek, böbreklerinin çalışması gerektiği gibi çalıştığından emin olabilirler.

Ve son olarak, göğsünde Bispebjerg'in kalp bölümünde geçirdiği zamanlardan alışkın olduğu elektrotlar vardır. Ufak bir telsiz vericisine ve yine göğsündeki uzaktan izleme aletine bağlıdır. Doktorların yatağının üzerindeki ekrandan kalp ritmini izlemesini sağlar.

Kalp bölümünden bir doktor daha yeni odayı terk etmişti. Paul'ün durumunu kontrol etmek için gelmişti ve Paul, Thomas ve Nina'ya ciddi bir şekilde hitap etmişti. Paul'ün Eduard'ın yatağından düştüğünde iki kaburga kemiğini de kırdığı gerçeği, açıkça söylemek gerekirse büyük resimde gereksiz bir ayrıntı gibi kalmaktadır. "Kan pıhtılaşması yaşamadınız, Bay Paulsen. Ama dalağınıza giden ve dalağınızdan giden atardamarları bağladığımızda, karın boşluğunuzda çoktan bir buçuk litre kan vardı. Kalbe kan akışının yetersiz olduğu bu periyod..."

Tüm bu anlatım çok can sıkıcıydı ve Paul'ün midesini bulandırdı. Aynı zamanda doktor ona bunu birkaç defa açıklamak zoruna kaldı.

Olan şey kan pıhtılaşması durumunda olacak şeyle aynıydı: Oksijensizlik kalp kaslarının bir başka ufak bölümünü daha öldürmüştü.

"Elbette, bu sizin tüm bunları ilk defa deneyimleyişiniz değil, Bay Paulsen. Daha önce kan pıhtılaşması yaşadınız, bu yüzden sonuçlarına aşinasınız. Artık kanınızı pompalayacak daha ufak bir kalbiniz var. Sonuç olarak, bundan sonra daha sık nefes almada güçlük çekeceksiniz ve göğüs ağrısı da yaşayabileceksiniz.

"Kalp bölümünde bir ekranımız var, iki kat yukarıda, kalp atışlarınızı gösteriyor. Ne olduğunu yakından takip ettiğimizden emin olabilirsiniz. Eğer herhangi bir güçlükle karşılaşırsanız ânında yanınızda olacağız.

"Ve eğer buradaki doktorların emin olmadığı bir şey olursa, sizin için bir kardiyolog çağırılacak.

"Herhangi bir ağrı hissederseniz, göğüs ağrısı tabii ki ama herhangi başka bir ağrı da olabilir, hemen bizi bilgilendirmelisiniz. Ağrı, organizmada kalbin daha çok çalışmasına sebep olan bir stres formudur. Ve sizin kalbiniz kesinlikle çok çalışmamalı. Bu yüzden çok az ağrı kesicidense çok fazla ağrı kesici lehine hata yapmak daha iyi olacak.

"Ve son olarak, kalp piliniz takılmadan önce bildiğiniz gibi, kalbinizi dikkatli kullanmanız çok önemli, kendinizi heyecanlandırmamalı veya germemelisiniz. Tabii ki rehabilitasyon egzersizleri için son derece gerekli olan şeyler hariç.

Doktor artık gitmişti. Thomas ve Nina hâlâ orada oturmakta. Onların da daha fazla söyleyebileceği bir şey yoktur. Yine de Paul, ona samimi bir endişe ve alakayla bakıyorlarmış izlenimi alır.

Ertesi gün, damlalardan biri çıkarılmış, böylece Paul sağ elini daha rahat kullanabilir. Doktor aynı zamanda sondanın da o gün içinde çıkarılabileceğinden bahsetmiştir

Yine de Paul'ün midesi bir şey içebilmesi için yeterince iyi çalışmaya başlamamıştır. Kibar bir hemşire ağzını ıslatabile-

ceği ufak buz pilleriyle gelmiştir ama bunun dışında sıvıları diğer kolundaki serumla alması gerekir. Doktorlar düşük tansiyonunun normale dönmesinden duydukları memnuniyeti dile getirir. Ona bu sabah bir fizyoterapistin ona balgam öksürebilmesi için yardım etmeye geleceğini söylerler. Her şey göz önüne alındığında, o günün fizyoterapisinin o yatakta yatarken kollarının ve bacaklarının daha fazla sertleşmeden esnetilmesinden ve yardımla bir defaya mahsus ayağa kalkmasından daha fazla bir şey içermeyeceğini beklerler.

Kendi başına yatar ve hayatını, ölümünü ve kaderi düşünür. Birinin hastanedeyken düşüneceği türden şeyler.

Koridorda kapısının önünden geçen ayak sesleri vardır ve seslerin odasının bitişiğindeki Eduard'ın odasına girdiğini duyduğunu sanar. Bir hemşire çağırır.

Cevap veren hemşire yirmilerinin sonunda, uzun açık renk saçlarını arkadan toplamıştır. Ona şüpheyle bakar ve Paul, Eduard'ın kesin ona kendisiyle ilgili korkunç bir şey söylediğini düşünür.

"Affedersiniz, bana biraz önce Bay Schmidt'in odasına kimin girdiğini söyleyebilir misiniz?"

Hemşire kapının yanında durmaya devam eder ve "Bilmiyorum Bay Paulsen" der.

"Girip kim olduğunu öğrenme zahmetinde bulunabilir miydiniz acaba?"

"Hayır, bu burada yaptığımız bir şey değil."

"Ama bence benim de tanıdığım biri."

Kapıdan çıkmak üzeredir. "Tamam o zaman, ona, sizin onun arkadaşlarından biri olup olmadığını merak ettiğinizi söylerim. Tamam mı?"

"Hayır lütfen! Soranın benim olduğumu söylememenizi tercih ederim. Eğer bana bir iyilik yaparsanız... kulağa garip geldiğini biliyorum ama bu benim için çok önemli... sadece adının ne olduğunu öğrenmek. Hiçbir şey söylemeden."

"Bu burada yaptığımız bir şey değil."

Ayrılır ve Paul, Eduard'ın odasında kimin olduğunu nasıl bulacağını düşünmeden duramaz. Dinlemeye çalışır ama duvardan her zaman gelen uğultudan başka bir şey duyamaz.

Bir süre sonra, uzun saçlı hemşire Paul'e bakmaya gelir. Vücudu odayı koridora bağlayan küçük geçiş alanında durur, kafasını öne uzatır ki kimse onu göremesin. Paul'ü şaşırtarak, "Şimdi Bay Schmidt'e baktım. Bir kadın ziyaretçisi var. Altmış yaşlarında ve saçı... nasıl söylesem?" Hafifçe güler ve aynı hızla gülüşünü bastırır. "Saçını boyamış... turuncumsu bir renk."

"Çok teşekkür ederim. Çok naziksiniz."

Daha çok vakit geçer, Paul hareketsiz yatar ve şakırtıları, diğer odalardan gelen alarm seslerini, koridordaki tıkırtıları, ayak seslerini ve konuşmaları dinler. Eduard'ın odasından hâlâ hiçbir ses gelmemektedir. Sonra aynı ayak sesleri tahmin ettiği kadarıyla Eduard'ın kapısından çıkar ve ilk geldikleri yere, asansör kapısına doğru gider. Paul hemen hemşireyi çağırır, bu sefer cevap veren başka biridir. Neyse ki.

"Şu an çıkışa doğru giden kadın... ondan buraya gelmesini rica edebilir misiniz lütfen? O benim kızım."

Hemşire koridordan çıkışa doğru bakar. "Hayır, o Bay Schmidt'in kızı."

"Eğer o ayrılmadan önce acele edebilirseniz... ondan lütfen buraya gelmesini isteyebilir misiniz?"

"Fakat ona ne söylemeliyim?"

"Burada onu tanıyan biri var. Onu tanıyan biri. Sadece böyle söyleyebilir misiniz?"

Hemşire gider.

Biraz vakit geçer.

Kışlık palto içinde büyük bir figür kapıda belirir. Kıyafetleri pahalı görünmektedir ve büyük ve koyu renk modern güneş gözlükleri takmaktadır.

Paul bir anlığına şüpheye düşer; Louise'in şu anda böyle görüneceğini hiç tahmin etmemiştir. Eduard'ın, onun bilmediği, bir kızı olabilir mi?

Ama kadının saçı Danimarka'da rastlanmayacak bir şekilde boyalıdır ve kesinlikle tropiklerde yaşamış olabilecek kadar yanık tenlidir.

Tüm vücudunu ve boynunu katı bir şekilde Paul'ün yatağına doğru döndürür. Gözleri gözlüklerinin arkasına saklan-

mış olsa bile, yüzünün alt kısmındaki sempatik çizgilerden onu tanıyabileceğini düşünür.

Paul ona bir şey söylemek ister. Konuştuğunda, daha yüksek sesle konuşamadığını görerek şaşırır... Sesi neredeyse tamamen gitmiştir.

"Benim."

Eşarbının altında, beyaz plastik bir boyun desteği görünür. Bunun doğrudan sırt desteğine bağlı olduğunu ve ona doğru eğilirken tüm üst bedeniyle eğilmesi gerektiğini bilir.

Tekrar söyler... ve hâlâ ancak çok sessiz bir şekilde konuşabilmektedir... "Benim."

Paltosunun altından bedeni hareketlenir. Koyu renk gözlük camlarının arkasını görmeye çalışır ama çok koyulardır. Uzun ve katı üst bedenini dikleştirir. Yüzünün alt kısmı Paul'ün hiçbir anlam çıkaramadığı aynı donuk ifadededir.

Tek kelime etmeden döner. Hareketleri katıdır. Şok geçiriyor olmalı... Eduard'a Paul'ün yan odada yattığını söylememişler mi? Ya da belki söylediler ama Eduard bundan ona bahsetmedi mi?

Paul başka bir şey söylemez. Orada hareketsiz yatar ve ona bakar. Ama tabii ki, o arkasını döner. Çıkmak için kapıyı açmaya gider. Bir sebepten, kapı kolunu yanlış tuttuğundan olabilir, Paul tam olarak göremez ama kapıyı bir türlü açamaz. Müthiş bir kızgınlıkla inler: "Arghhh!"

Sonunda çevirmeyi başarır ve kapıyı açmasıyla, tüm bedeni hiç doğal olmayan bir şekilde gerilir, sanki sadece bu bile ona büyük bir acı veriyormuş gibi.

Arkasından, Paul sessiz yatmaya devam eder. Onun orada duran yatağına doğru eğilen görüntüsünü korumaya çalışır. Her bir detayı içine çeker. Böylece neredeyse yattığı yerden hâlâ ona bakabilir, şimdi nasıl göründüğüne, hareketlerine; kapının önündeki inlemesini dinler.

Her birine tutunur, elinden geldiğince. Tahmin ettiğinden son derece farklıdır. Son derece. Ama bu odur.

Paul'ün midesi guruldamaya başlamıştır ve sulandırılmış elma suyu içmesine izin verilmiştir. Doktorlar ölen dokunun etkilerini telemetrik monitörden görebildiklerini ancak ameliyattan beri kalbinin herhangi bir şekilde tehlikeli bir ritim bozukluğu göstermediğini söyler.

Belki saat sabah dokuz. Her halükârda, Paul daha yeni yatakta kendini yıkayabilmesi ve tıraş makinesiyle tıraş olabilmesi için yardım almıştır. Ona yardım eden hemşire, "Sizin yaşınızda bir kalp hastasının böylesi bir ameliyatı çok iyi atlatması gerçekten çok etkileyici. At gibi güçlü olmalısınız, Bay Paulsen!" demişti.

Paul ve odasındaki diğer hasta yataklarında yatmış, sabah turları için bekler.

Koridorda bir hemşirenin sesini yükselttiğini duyar. "Tabii ki şikâyette bulunabilirsiniz! Her ikiniz de bunu yapmakta son derece özgürsünüz. Ama burada yaşlı hastalardan bahsediyoruz ve bizim önceliğimiz onların yeniden sağlıklarına kavuşması. Benim eskiden çalıştığım bakımevinde, gün boyu, hatta geceleri de erkekler kadınların odasına girerdi ve kadınlar çığlık atıp onlara vururdu. Bakımevinde sürekli kavga çıkarırlardı! Bunda garipsenecek bir şey yok, pek çoğu bunaktı elbette. Ve orada, onları kolayca bir koğuştan diğerine taşıyamazdık. En azından bir bakımevinde şikâyetin gerçek bir temeli olmalı, çünkü orası onların yaşadığı yer. Onların evi!"

Ardından Paul bir kadın sesinin, eski moda yurtdışında yaşayan birinin Dancasıyla, bir başka dil, tahmininee İspanyolca, karışımı bir aksanla konuştuğunu duyar. "Ama anlamanız gerek, yapmaya çalışabilecekleri konusunda gerginim. Hiç şey alıyor mu... nasıl diyorsunuz? *Calmantes*... sakinleştirici?"

"Danimarka'da işler öyle yürümüyor. Sadece tedavisi ne gerektiriyorsa onları alıyor."

"Peki ya saldırıya uğrayan sizin babanız olsaydı..."

Paul kalbinin el verdiği ölçüde yüksek sesle bağırır. "Louise!"

Bağırdıktan sonra, hareketsiz yatar ve kalbini dinler. Ağrımaz. Kötü hissetmez. Ve telemetre herhangi bir alarm vermez. Ama bu tek bağırış bile onu sanki otobüse yetişmek için koşmuş kadar nefessiz bırakır.

İspanyolca sesin giderek öfkelendiğini duyar. "Şunu bir dinleyin! Dinleyin!"

Sesinden kim olduğunu tanıyamadığı hemşire sakinliğini korur. "Gerçekten elimizden geleni yapıyoruz. Bizim için Bay Paulsen'i Bay Schmidt'in odasındaki boş yatağa koymak çok daha uygun olurdu. Bunun yerine, durumla hiçbir ilgisi olmayan bir başka yaşlı hastayı taşımak zorunda kaldık."

Ve Paul tekrar bağırır. "Louise!"

Ardından Louise kapıyı açar ve içeri bakar. Paul'e sürekli koyu renk gözlükler giydiği söyleneli yıllar olmuştur. Bunları dünkü karşılaşmalarına kadar hiç görmemişti; takma gözünü saklamak içindi.

Öfkelidir. "Daha yeni ameliyattan çıkmış babama saldırırken aklından ne geçiyordu? İkimize yaptıkların yetmedi mi?"

O kadar açık bir şekilde üzgündür ki odaya girip ona karşı birkaç adım daha yaklaşır.

Ne söylemeli? Yıllar boyu, bu buluşmayı aklında canlandırırken, binlerce muhtemel konuşma yazdı. Soliter oynarken ve başka hemen her an ona ulaşmak için ne söyleyebileceğini planladı, verdiği tüm zararı geri almak için; eski günleri yeniden dirilmek için. Cümle cümle düşündü. Ama şimdi onun kendisinden ne kadar yoğun bir şekilde nefret ettiğini görünce felce uğrar. Aklına hiçbir şey gelmez. Tek bir şey bile. "Ama Louise, sen benden nefret ediyorsun" der.

"Hastanenin neden seni başka bir koğuşa sevk edemediğini anlayamıyorum! Sana kaç kere söylemem gerekiyor? Bir daha ikimizden herhangi biriyle tekrar iletişime geçmeye çalışmana müsamaha göstermeyeceğim!"

Başını yukarıda tutmaya çalışır ki onu görebilsin ama çok ağırdır. İstemediği halde, her yöne doğru uzayan küçük siyah deliklerin olduğu kabartılı gri tavana bakmak zorundadır. Bir süre sessiz kalır ve sonra bir girişimde daha bulunur.

"Hatırlıyor musun, ikimiz... parkta...?"

Ama Louise onu keser. "Ailemizi mahvetmeye kesin kararlısın, öyle değil mi? Bizi mahvedecek, eline ne geçerse yok edeceksin?"

Hâlâ kendini kaldırıp ona bakacak gücü yoktur. Orada odanın ortasında bir yerde duruyor olmalı. Onu bir sürü şey için azarlamaya başlar. Durmayacaktır ve Paul dinlemeye katlanamaz. Ancak uzun bir süre sonra bir *Arghh* inleyişiyle buna bir son verip kapıyı çarpıp gidince, Paul tekrar kendine gelir.

Yirmi Dokuz

Thomas'ın ziyaretinden önce, bir hemşire Paul'e odadaki tekli koltuğa kadar yürümesi için yardım eder. Thomas vardığında, Paul ilk defa koltukta oturmaktadır.

Thomas onun karşısına oturur ve konuşmalarının ortalarına doğru "Her birimize yıllardır, mirasından en çok neyi almak isterdik diye sorardın."

"Evet?"

"Ve bu aslında çok iyi bir şey, oldukça pratik bir yaklaşım."

"Evet."

Thomas bununla nereye varmak istediğini unutmuşa benzer ama sadece bir süreliğine. Sonra devam eder:

"Bu beni sana söyleyip söylememe konusunda emin olmadığım bir yere getiriyor..."

Paul nefes almayı bırakır. İşte sonunda geldi. Bir gün bu konuşmanın geleceğini biliyordu. Bu saniyelerde, sanki bağırsakları donmuş gibi, sanki kanı artık vücudunda dolaş-

mıyormuş gibi, sanki saçı ve tırnakları büyümeyi bırakmış gibi hisseder.

Ve sonra, kendi kontrolünün tamamen dışında, nefes alışı tekrar düzelir. Nefesinin kesilişi çok hızlı olmuştur. Sorar, "Kardiyolog ritim bozukluğum hakkında bir şey söyledi mi, kötüye gittiğine dair?"

"Hayır, söylemek istediğim bu..."

"Yani doktorlardan biri seninle konuşmadı mı?"

"Hayır, konuşmadı. Söyleyeceğimin bununla bir ilgisi yok."

"Öyle mi?"

"Sağlığın hakkında senin bilmediğin hiçbir şey bilmiyorum."

"Emin misin?"

"Elbette eminim. Tamamıyla. Eğer bir sorun olsa önce seninle konuşacaklarından eminim."

Paul'ün kalbi, hiçbir şekilde farklı hissettirmez ve alarm çalmaz. Yavaş yavaş bağırsaklarının, kanının, saçının ve tırnaklarını hayata döndüğünü fark eder. Bir kez daha Thomas'ın bakışlarını arar.

"Fakat o zaman bana anlatmak çok da zor olmamalı, ha?"

"Şey, çok emin değilim.."

"O zaman bu mirasla ilgili bir şey olmalı, öyle mi?"

"Dolaylı olarak. Öyle denebilir."

Paul bir anda ne olduğunu anlar. Bu onu gergin yapmasa, memnun olabilirdi. "Şimdi buldum ne olduğunu!"

Thomas'a cevap vermesi için bir sürü zaman verir ama Thomas ona soran gözlerle bakar.

"Buldun mu?"

"Orada oturuş şeklin, bir türlü baklayı ağzından çıkaramayışın... Ne aptalım! Hepiniz aynı görünüyorsunuz. Eduard'ın birinize söyleme fırsatını bulduğu bir şey olmalı."

Thomas şaşırmış görünür. "Şey, aslında... evet."

"O halde, Thomas, söyle! Bana söylemenin doğru olup olmadığı konusunda çekinmene gerek yok. Konu onun söylediği bir şeyse, duymam her zaman doğrudur."

"Peki. Ama bilmelisin, normalde olsa bunu sana bu şekilde söylemezdim ya da böyle bir zamanda. Ama hepimiz için büyük sonuçları var." Gözleri artık Paul'ün gözleriyle buluşmaz. "Olan şu: Nina geçen gün Louise'le koridorda tanıştı ve onunla konuşmaya çalıştı."

"Evet?"

Paul'ün sinirleri gerilmeye başlar. Eduard'la ilgili söylediği şeyin Louise'i de kapsadığından emin değildir.

"Louise oldukça ilgisiz davrandı ama sonra Nina ona benim Louise'le aynı kandan aynı soydan geldiğimizi, sonuçta kuzen olduğumuzu söylemeyi başardı..."

Hızlı ve monoton bir tavırla konuşur, sanki kendisi bile kelimelerin ne ifade ettiğinin farkında değilmiş gibi ama yine de bunları mümkün olduğunca çabuk söyleyip kurtulmak ister gibi.

"Louise kuzen olmadığımızı söyledi. Eduard'ın ona çok uzun zaman önce senin onun ve annesinin birlikte yaşadığı bir adamdan başka bir şey olmadığını, kendisinin onun biyolojik babası olduğunu söylediğini söyledi. O ve Emma'nın birlikte yaşamaya başlamadan çok uzun zaman önce birbirlerine âşık olduklarına şüphe olmadığını da."

Bir anda Thomas boğazını şiddetli bir şekilde temizler.

"Louise genç bir kızken, bizimle kan bağı olmadığını bildiğini söyledi."

Thomas sessizleşir ve sonra tekrar Paul'e bakar.

Hiçbir şey onu büyük amcasının nasıl bir tepki vereceğine hazırlayamazdı. Hiçbir şey Paul'ü de buna hazırlayamazdı.

Tek vuruşta her şey değişir ve Paul tamamen yepyeni bir Louise algısıyla yükselir. Ve her şeyin. Açıklanamaz kırk iki yılın ağırlığı omuzlarından düşer.

Thomas'ın doğruyu söylediğinden emin olduğu için, bu Thomas'a mirastaki payının artacağını düşündürtse bile; Paul, Nina'nın Thomas'a gerçeği söylediğinden ve Louise'in Nina'ya gerçeği söylediğinden emindir.

Ve Eduard'ın yalan söylediğinden de aynı derecede emindir.

Louise'e, Paul ve Emma'nın düğününden önceki yazın başlarında hamile kalmıştı, o zamanlar Eduard'ın babası Danimarka'ya şarap şirketini satmaya gelmişti. Emma'nın o zamanlar Eduard'a daha çok güvendiği ve ona karşı daha açık olduğu doğru. O günlerde Louise, Emma'nın yatağında, Paul ona Eduard'ın ne kadar yalancı olabileceği sırrını açmasından kısa bir süre önce yapılmıştı.

Eğer Eduard, Louise'in babasıysa Emma'nın o gece yataktaki öfkesi ve üzüntüsü daha anlaşılabilir hale geliyor. Ayrıca, birbirinden çok farklı iki insanın, çok uzun zaman sonra, tüm bu farklılıklarını yenip yıllarca beraber yaşayabilmesi de biraz daha anlaşılabilir oluyor.

Ama yine de imkânsız!

Paul bunların hiçbirini Thomas'a söylemez. Hareket de etmez. Ama üzgündür. *Bu tam da Eduard'ın söyleyeceği türden bir yalan! Orası kesin!*

Louise'in babasının kimliği Paul için o kadar kesindir, o kadar kutsaldır ki bunun herhangi bir şekilde yanlışlanabileceğini hayal bile etmemiştir. Yine de geçmişe bakınca, bu durum yalanı tam da çok açık bir şekilde Eduard yapan şeyin ta kendisidir. Paul kendine vurabilirdi, sert bir şekilde, mantıken bir sonuca varacağından değil, zaten binlerce kez yaptı, sadece eski arkadaşına dair sahip olduğu bilgisinden dolayı.

Peki, Eduard bu yalanı ne zaman söyledi? Onun on beşinci doğum gününde, Paul ve Louise'in açıklanamayacak bir şekilde birbirlerinden uzaklaşmalarından birkaç ay önce. Eduard ona *Artık gerçeği öğrenebilecek kadar büyüdün,* der. *Annen ve ben yıllar önce zaten birbirimize âşıktık ve sen birbirimize tekrar kavuşmamızın temel sebeplerinden birisin,* der.

O zamanlar, Louise çok fazla aşk romanı okumakta ve sinemada gayrimeşru veya doğum sırasında değiştirilmiş çocuk masallarıyla dolu Amerikan filmleri izlemektedir. Tahmin edilen en kolay etkilenebilecek yaşta.

Sana söylediğimden annene bahsetme, der, sessiz bir fısıldama ve suç ortaklığı havası veren bir kafa sallamayla. Belki de Emma'nın ahlaksız geçmişinden utandığını söyler ya da belki başka bir açıklama uydurur.

Bunun dışında, onda başka bir şey istemez. Böylelikle her şey kendiliğinden çözülecektir. Paul'e neden hiçbir şey söylememesi gerektiğini anlayacaktır. Başkalarının karşısında da gayrimeşru olma utancından bahsetmeyecektir.

Bunu okuldayken, öğleden sonra eve döndüğünde, akşamları odasında düşünüp duracak. Ve bu kafa karışıklığında, tüm gizli düşüncelerini paylaşabileceği sadece tek bir insan olduğuna inanacaktır.

Paul için Eduard'ın onların ortak lütuflarını nasıl bir problem haline getirdiğini görmek kolaydır: Louise'den Paul'e yaptığı Pazar ziyaretlerine devam etmesini istediğinde, kendi cömertliklerinin canlı bir tablosunu çizer. Onun da kibar olması gerektiğini söyler, kendi hayatı hakkındaki zor gerçeği bilmeyen bu yalnız adama karşı. Paul hiçbir dayanağı olmayan çocuksuz bir adamdır, büyük yanılgısının geri alınmasının acımasız olacağı bir adam.

Ve işte orada oturuyor, soluk on beş yaşında bir kız ve Paul her şeyin yanlış olduğunu sezebiliyor. Her pazar öğleden sonra, Paul'ün hizmetçileri onu içeri alır. Birbirlerine, her zaman yaptıkları gibi, geçen hafta neler olduğunu anlatırlar, yürüyüşe çıkarlar, ufak gezilere giderler, sinemaya, çay partilerine giderler, akıllarına ne fikir gelirse onu yaparlar. Yüzeyde her şey aynıdır, yine de o mutsuz diye düşünür. Bu onun çok canını sıkar, ona söyleyebileceğinden çok daha fazla. Gergindir, ona karşı bir anda açıkça samimiyetsiz hale gelmiştir. Gerçekteyse elbette sırrını düşünmektedir. Ama Paul bunu bilmez. Aralarında neyin bu kadar korkunç derecede kötü gitmeye başladığı hakkında hiçbir fikri yoktur.

O öğleden sonraları yüzündeki ifadeleri hatırlar. Doğal olarak, neyin yolunda olmadığını sorgulamaya başlaması her şeyi daha da kötüleştirir. Samimiyetsizliğin her şeyin üzerine yayılması, gizlice onu nasıl kurtarabileceğini kafasında tartmaya başlayıp Eduard'a karşı her laf edişinde birbirlerinden uzaklaşıp gitmeleri onu daha da çaresizleştirir.

Elbette, haftanın geri kalanında tamamen farklı davranacaktır. Yeni "babasıyla" baş başa, uzun ve gizli muhabbetlere girecektir. Ve Louise ile Eduard kalabalık bir partinin şama-

tasının tam ortasında, geniş salonlarda uzaktan birbirlerine bu ortak "sırları" hakkında sayısız defa özel, imalı bakışlar fırlatma şansı bulacaklardır. Onlara eşlik eden özellikle ilgili misafirlerin meraklı bakışlarını fark edeceklerdir. Sadece kenarda köşede kalmış biri, üvey baba ve üvey kızın gözlerinin bir anlığına çok soluk neredeyse var olmayan ve ne olduğunu bilen bir gülüşle, artık paylaştıklarını bildikleri derin fiziksel kontağın, bedenlerinin ve gözlerinin farkındalığıyla açığa çıkan bir gülüşle, buluştuğunu gözlemleyebilecektir. Bir şey ne kadar Eduard olabilirse o kadar. Gözleri etraflarında kimsenin bilmediği ve ne kadar meraktan kıvransalar da açıklamasını bulamayacakları bir bilmeceyi sergileyecektir.

Thomas ayrılmıştır ve Paul, tekli koltukta oturmaktan ciddi derecede bitap düşmüş, yatağına geri götürülmüştür.

Açık kapıdan, Eduard'ın koridorda başka bir hastayla beraber bir aşağı bir yukarı konuşup durarak gezindiğini duyabilir. Eduard yakında eve dönebilecek kadar sağlığına kavuşacağa benzemektedir. Thomas'ın söylediklerinde sonra, Paul ona karşı hiç olmadığı kadar öfkelidir.

Eduard'ı odaya çağırmasını istemek için bir hemşire çağırır. Ama hemşire Paul'ün kalbiyle ilgili endişelerini söyleyerek isteğini reddeder.

Kısa bir süre sonra, Paul yeniden yardım için bir hemşire çağırır ve bu sefer cevap veren yeni bir asistan hemşire olduğundan, Paul ona da aynı şeyi yaptırmaya çalışır. Ama o da durumdan haberdar olsa gerek, Eduard'ı çağırmaz ve Paul'ü *gerçek* bir problem olmadıkça zili çalmaması konusunda uyarır.

Böylece, Paul orada sessiz yatar, sıkıntı içinde, bir yandan da dışarıyı dinleyerek. Eduard koridorun sonundan her döndüğünde ve kapısından geçtiğinde Paul onun eski Hellerup aksanını duyar.

Bir gün önce Ruth, Eduard'ın odasına gitmişti, Eduard'ı kendi gözleriyle görmek istemişti ve yanlış bir odaya girmiş

gibi davranmıştı. Diğer yatakta genç öğrenci tipli birinin olduğunu söylemişti. Paul onu bir zamanlar odasını paylaştığı genç adama benzetir. Saf bir seyirci; diğeriyle aynı yaşta, belki yine günlük tutan genç bir adam.

Paul'ün kapıdan gelen laf kırıntılarından anlayabildiği kadarıyla, Eduard 1925'te Afrika'ya gidişinden bahsetmektedir; Danimarkalı çevresinin içindeyken nasıl hayal kırıklığına uğradığından ve mümkün olduğunca uzağa seyahat etmenin onun için ne kadar gerekli olduğundan bahsetmekteydi.

Bir noktada, Paul kontrolünü kaybedip o kadar çok sinirlenir ki, koridora Eduard'a bağırmaya başlar. Eduard onu duyuyor olmalıdır ama içeri gelmez ve kısa bir süre içinde bir hemşire ve doktor hızla odasına geldiğinde Paul nefes darlığıyla yatağında yatmaktadır.

Her ikisi de onu azarlayacağa benzer, yine de büyük olasılıkla kalbini düşünerek buna cüret edemezler. Bunun yerine, her dört saatte bir aldığı morfine sakinleştirici enjekte ederler.

Doktor birkaç saat sonra onu kontrol etmeye geldiğinde Paul sorar, "Fakat bir tür uyarı alacağım değil mi? Önce göğüs ağrısı gelecek, beni uyaracak, böylece kendimi daha fazla kasmamam gerektiğini bileceğim."

Doktor tükenmez kalemlerinin olduğu göğüs cebinden elini çıkarır.

"Hayır, illa böyle olacak diye bir şey yok."

"Ama ben..."

"Bay Paulsen, bence size birkaç sefer bunu açıkladım: Ağrı hissetmemeniz iyi olduğunuz anlamına gelmiyor. Ağrı hissetmiyorsunuz çünkü biz ağrı hissetmemeniz gerektiğine *karar verdik*. Bu kalbiniz için iyi değil. Hafifletici bir tedavi görüyorsunuz.

"Peki."

"Bu yüzden, önümüzdeki birkaç gün, sizden bu öğleden sonra yaptığınızdan tamamen farklı bir şekilde davranmanızı istemek zorundayız. Ve tekrar söylemek zorunda kalmak istemiyorum, bir kalp krizi durumunda, bir ağrı hissedece-

ğiniz kesin değil. Aşırı bir hızla başlayabilir. Ve özellikle ağrının yokluğunda, son derece..."

Doktor önce sesini iyice düşürmeye çalışır ve ardından oldukça açık bir şekilde "şiddetli olabilir" der.

Paul ona bakar. Korkunç derecede yorgun hisseder ve doktor devam eder.

"Bu yüzden Bay Paulsen, eğer hastalığınızı bizim kadar ciddiye alabilirseniz... Yani bu demek oluyor ki şu ankinden daha ciddiye."

"Şey, bir yanlış anlaşılma olmalı. Ben... ben kesinlikle ciddiye alıyorum."

Gece boyu her saat başı, bir dijital saatin sessiz zilini duyar. Belki oda arkadaşının çantasından geliyordur ya da komodinden ya da çekmecesinden. Belki de tuvaletten veya koridordan.

Ay ışığı pencereden içeri girip, duvarda renksiz bir desen oluşturmaktadır. Paul huzursuz hisseder ama doktor ona her ne veriyorsa işe yarıyor olmalıdır çünkü artık duygularını kontrol edebilmektedir.

Büyük pencereye bakar ve yataktan kalkıp Fælled Parkı boyunca karanlığa bakmak için yoğun bir istek duyar. Ama henüz bunu yapamaz. Ay ışığı duvardan yavaşça dökülür; zamanla üzerindeki ayakta asılı serum sıvısının şeffaf torbasına ulaşır ve torba tüm odayı aydınlatır sanki kendi küçük damar sıvısından bir aymış gibi.

Bir noktada, diğer her şey hareketsizken, uzakta bir yerden bir ağlama sesi duyar. İşte ayak sesleri ve sessiz bir mırıldanma gelir ve sonra ağlama durur ve devam etmez. Belki de oradaki yabancıya da bazı ilaçlar verilmiş ya da bir iğne yapılmıştır.

Paul günün bağırışlarından ve öfkesinden yorgun düşmüştür ama yine de uykuya dalamaz. Eduard'ın aldatmacaları hayatında ne kadar geriye gitmektedir? Eduard'ın bir piknik sırasında oturmuş gülümserken, hafif ironik bir şekilde: "Bu gibi günler, dostlarını çocuk sahibi olmak istetir. Bekle de gör!" dediğini hatırlar. Eduard, ta o zaman bile kendi kız çocuğunun olmayacağını ve bir başkasınınkini

çalacağını biliyor muydu? Peki, bunun Louise olacağını biliyor muydu? Onu öyle hayalci ve çok rahat bir şekilde gülümseten bu muydu? Belki Eduard'ın çocuğu olmuyordu... peki, bunu o zamanlar biliyor muydu?

Yoksa daha önceden beri mi biliyordu? Lisede, Eduard'ın çok kolay bir şekilde arkadaş olabileceği ondan birkaç yaş küçük bir sürü acemi genç adam vardı. Paul'ü diğerlerinden çok daha zengin bir aileden geldiği için mi seçmişti? Eduard bu aileyi sömürebileceğini mi düşünmüştü? Daha sonra arkadaşlarını, işini ve bağlantılarını, karısını ve çocuğunu çalabileceğini mi düşünmüştü? Ta o zamanlar Paul'ün yerini almanın planlarını mı yapıyordu?

Eğer olaylar gerçekten bu şekilde gerçekleştiyse, o halde Eduard, Paul'ün tüm komplekslerini gizli gizli son derece eğlendirici buluyor olmalıydı. Ve Paul'ün o zamanlar yalnızca Eduard'ın hayatını emerek bir hayat kazanan hırsız bir gölge olanın kendisi olduğunu hayal etmesi aslında olanın tam tersi olmalıydı.

Eduard, Paul'ün kafasına evrenin bu ters yansımasını işlediğinde kıs kıs gülmüş olmalıydı. Eğer kazananın kendi olacağını o zaman bile biliyorduysa, bu tam da Eduard tarzı bir mizah anlayışı olurdu. Gölge olanın aslında kendi olması.

Ama bu mümkün olabilir mi? Gerçek olabilir mi?

Kimse bilemez ne Paul ne de bir başkası. Eduard bile. Tıpkı Eduard'ın Paul'ün annesine ne kadar yakın olduğunu ya da Anagnostou Maritime'de o ve diğer kaçış numaracıları arasında aslında ne olduğunu ya da o ve Lederman'lar arasında aslında ne geçtiğini kimse bilemez.

Eduard'ın bir gün son derece kendinden emin ve samimi bir şekilde, Paul'ün üzerinde asla bir parazit olmadığı konusunda hayatı üzerine yemin edebileceğinden şüphe edilemez. Bir başka günse ya da bir sonraki nefes alışında, aynı kendine güvenle, her şeyi Louise daha üç ya da dört ya da sekiz ya da on dört yaşındayken planladığını söyleyebilir. Ve bir başka fırsatta, gururla ve tutkuyla yemin ederek, aslında Øregaard'ta 11. sınıfta Bay Lemberg'in tarih dersine ilk ayak bastığı andan itibaren Paul'ün tüm hayatını bilinçli bir şe-

kilde gizlice planladığını anlatabilir. Eduard eşzamanlı olarak her şeye inanır. Gerçekten hepsine inanır.

Gerçeklik, onu Eduard'ta keşfetmeye çalışan herkes için buhar olup uçar. Ve Paul bir anda ona etrafındaki herkesi büyüleme olağanüstü gücünü verenin aslında yalanlar olmadığını fark eder. Bundan daha fazlasıdır. Çünkü yalan bir tür gerçeğin var olmasını gerektirir.

Bunun yerine, Eduard'ı çevreleyen, gerçekliğin mutlak yokluğudur. Bu, gerçeklikle herhangi bir formda varolan herhangi bir bağlantının dağılıp yok olmasıdır. Bu içsel bir özün olduğu vakumu da kapsar. Gölgeye parıltısını ödünç veren budur.

Paul hayatında sahip olabileceği şeyleri düşünür. Bir zamanlar alması için önünde uzandığını gördüğü mutlu yıllar. Hiçbir zaman onun olmamış pek çok mutlu yıl. Hepsi kayboldu çünkü Eduard hepsini ondan aldı.

Louise'in kaybettiği mutlu yılları düşünür, çünkü Eduard onları da aldı.

Dünya'daki tüm diğer bilinmez sayıdaki kurban duygudaşlarını düşünür, hiç tanışmadığı insanları ama Eduard'ın hayatlarından mutluluğu emdiği gerçeğinde birleşen insanları.

Eduard'ın sebep olduğu talihsizliklerden nasıl hiç ders almadığını düşünür. Çünkü talihin yıktığı hep başka insanlardır. Çünkü onun için gerçeklik yoktur.

Eduard'ın nasıl ancak hatalarından kendisi acı çekmeye başlayınca bir şey öğrenebileceğini düşünür. Hayatın parmakları arasından kaydığını hissettiğinde. Çünkü çok daha önemli bir şey çoktan kaybolmuştur.

Nina'nın ve bir önceki hastanesindeki hemşirelerin eğer Eduard'la buluşurlarsa ondan intikam alacağından nasıl korktuklarını düşünür. O zamanlar Paul nasıl da aksini iddia etmişti. *Affetmek istiyorum,* demişti. *Bir zamanlar paylaştıklarımızı yeniden keşfetmemizi istiyorum. Birbirimizle dürüstçe konuşabilmek istiyorum.*

Eduard kendini bir tür gerçekliğe emanet edene kadar onunla dürüst bir konuşmanın nasıl mümkün olmayacağını

düşünür. Diğerleriyle ve kendiyle yüzleşip kendi suçunu kabul edene kadar.

Birisi ondan nasıl zalimce öcünü alırsa alsın, Eduard'ın bir kız çocuğuyla geçirdiği kır iki yılını kaybetmeye katlanmayacağını düşünür.

Uzun yılların acısının bir insanı nasıl taşlaştıracağını düşünür. Uzun yılların talihsizliği ve durumu tersine çevirme hayalleri.

Yine de tüm bu düşünceler dünyaya doğru yolculuklarında kaybolmadan önce bir süreliğine gecenin içinde savrulan taçyapraklarından daha ağır değildir.

Odasının karanlığında, mantığın dışına kadar uzayan karaltıdan nasıl özgürce kopup yavaşça yere süzüldüklerini hisseder. Kapkara şekli üzerinde sonsuz bir şekilde yükselir. En gizli varlığının kökleriyle beslenmiş, yenilmez bir şekilde büyümüş, gece boyu ona dokunabilecek her tür düşünceden hiçbir çaba sarf etmeden kurtulmuştur.

İntikam düşünceleri birer birer Paul'ün yatağının üzerinde esmeye başlar. Adaleti, düzeni, gerekliliği düşünür ve Eduard ıstırap ve pişmanlık içinde ölse bile, bunun olanları iyileştirmekten ne kadar uzak olacağını düşünür.

Eduard öldürülmeli kaçınılmazı içindeki bir yarıktan büyüyen bir ağaçtır. Ağacın büyümesi yıllar sürer ve düşüncelerin aşağı düştüğü bu ağaçtır, bu gece ve her gece. Beyaz kestane ağacı çiçeklerinin yapraklarının rüzgârlı bir bahar gecesinde yere doğru süzüldüğü gibi karanlıkta süzülürler.

Otuz

Ulusal Hastane'nin 2-12-3 bölümünde saat öğleden sonra üç buçuk. Dışarıda trafik saati ve kar yağmakta ve yeni kaza kurbanları sabit bir şekilde hastaneye akmakta.

Koridor ıslak palto kokar ve artık koklamaktan vazgeçenler için hastaların ostomi torbalarından gelen hafif bir kokuyla birlikte.

Koridorda beyaz hastane elbiseleri içinde egzersiz yapan, kollarıyla yürüteçlerine dayanmış eski hastalar, hastaneye yatırılan yakınlarını ilk defa ziyarete gelen sarsılmış ziyaretçilerin arasında ve etrafında yollarını bulmak zorunda kalır.

Hastane personeli bir duvar boyunca sedyeler üzerinde üç hasta yerleştirmiş, ancak sadece ikisinin etrafına beyaz perde çekecek vakti bulmuştur. Perdelerden birinin arkasında, iki kişinin kısık ve endişe dolu bir sesle birbirleriyle belli belirsiz konuşmaları duyulabilir, perdesiz sedyede yatan adamsa herkesin görüşüne açık, sorgular biçimde etrafı izler.

Sıkışık bir grup beyaz önlüklü hemşirenin yaklaştığını fark ettiğinde, sağ elini hava kaldırır ve bağırır, "Bayan... Hemşire... Bayan..."

Ona en yakın olan hemşire gülümser. "Özür dilerim ama şu an hepimiz önemli bir konferansa katılmaya gidiyoruz. Bir dakika içinde birisi sizinle ilgilenecek."

Ve hemşireler, yatakların ve yürüteçlerin, serum askılarının ve acıklı ilişkilerin, "Kocama ne oldu?" diye soran kırmızılı bir kadın da dahil, aralarından yürüyüp geçerler.

Asansöre giden girişin yanında, iki büyük cam kapı açıktır ve yaşlı bir kadın pahalı, yabancı yapımı bir paltoyla içeri girer. Saçı Danimarka'da nadiren rastlanan bir şekilde boyanmıştır ve güneş gözlükleri takmaktadır.

Kadın doğrudan 29-31 numaralı odaya gider. Dimdik neredeyse kaskatı bir şekilde hiçbir tarafa bakmadan yürür.

Gruptaki hemşirelerden biri kadını fark eder ve arkasından koşmaya başlar.

Beyaz grubun içindeki diğer hemşireler arkasından panik içinde bakarlar, böyle bir telaşın genelde acil bir duruma işaret etmesine alışık olduklarından. Ama yere düşen bir hasta yoktur ya da çalan bir alarm ve hemşirelerden biri arkasından bağırır, "Karen konferans salonuna girdi, geç kalacaksın!"

Ve bir diğeri bağırır, "Lilian!"

Ama Lilian, uzun açık renk saçları arkasında toplanmış, hastaların ve yemek arabalarının arasından geçerek, kadının peşinden koşar ve tam da 29-31 numaralı odanın önünde onu yakalar.

Pahalı paltolu kadın Lilian'ın yaklaştığını fark etmemiştir. Lilian bir anda önünde beyaz üniformasıyla soluk soluğa karşısına çıktığında, kadın ne anlam vereceğini bilemez ve Lilian, Paul'le herhangi bir giriş yapmadan direkt meseleye gireceği konusunda anlaşmıştır. Louise'in gitmeye fırsatı kalmamalıdır.

"Elinizi kulaklarınızın arkasına yerleştirin Madam ve kıkırdağın kafatasıyla birleştiği yeri hissedin. Orada bir yumru bulacaksınız, dışarı çıkmış bir kıkırdak nodülü. Doğuştan sahip olduğunuz bir şey."

Kadının yüzünün altı kısmı, yani, büyük güneş gözlüklerinin altında görülebilen tek bölüm, değişmez. Elini kaldırmak ve kulağının arkasını hissetmek için bir hareket yapmaz. Lilian kendi yüzünün güneş gözlüklerindeki yansımasını görebilir. Hâlâ biraz soluk soluğa, ifadesiz kadına gülümser ve daha sakin bir sesle açıklamak için vaktini alır, "Bay Paulsen'in iki adet birbirinin aynı nodülü var ve Bay Schmidt'in olmadığını söylüyor. Bay Paulsen sizin ayrıca göbek deliğinizin hemen yanında bir beninizin olduğunu söylüyor."

Kadın Lilian'a bakar. Yanık tenli yüzünün alt kısmı hâlâ hiçbir işaret vermez. Tek bir kelime etmez.

"Bay Paulsen'de de aynı benden var. Ama Bay Schmidt'i incelerseniz, onda olmadığını görürsünüz."

İki kadın orada bir müddet durur, sessizce birbirlerinin yüzüne bakarak.

Lilian konferansa gitmelidir. "Size anlattıklarımı anladınız mı?"

Kadın artık konuşur. "Evet."

Lilian tekrar gülümser.

"Güzel" der, toplantının olduğu yöne doğru koşmadan önce.

Louise, Eduard'ın odasında, kendinin bu karşılaşmadan etkilenmesine izin vermemeye çalışır. Yine de gelişinden yaklaşık on beş dakika sonra bir noktada her iki kulağının arkasını eliyle yoklamaktan kendini alamaz.

Hemşire haklıydı. Louise bu nodülleri daha önce hiç fark etmemiştir; hemşire onun kulaklarını kendinden daha iyi bilir.

Elini ikinci defa kaldırmadan önce uzun bir süre geçer, sanki nodülleri daha yeni fark etmiş gibi davranır. Doğaçlama bir sesle, "Her iki kulağımın arkasında şu nodüllerden var. Sende de var mı?"

Eduard dokunur ve aynı derecede sıradan bir sesle, "Evet, var. İşte bu da kanıtı. Sanırım bazı insanlarda oluyor bazılarında olmuyor."

"Dokunabilir miyim?"

"Gerçekten mi, Louise, dokunmamanı tercih ederim."

"Neden?"

"Bu önemli değil. Kendi bedenim üzerinde karar verme hakkım var."

"Tabii ki var."

Sonra başka şeylerden konuşurlar. Daha sonra Eduard'a inceltilmiş çayını daha kolay içebilmesi için oturur pozisyona gelmesi için yardım ederken, elini hızlıca kulağının arkasında gezdirir. Öyle bir nodülü yoktur.

Günün geri kalanında, daha fazla bunun hakkında düşünmemeye çalışır. Otel odasına geri döner ve kocasına oradan buradan konuşmak için telefon eder.

Ve sonra ertesi sabah, kendini, neredeyse kendi isteği dışında, hastaneye giderken bulur.

Eduard orada olduğunu bilmez; Paul'ün odasında oturmakta ve bir saatten daha uzun süredir konuşmaktalar. Paul'ün kulağının arkasına dokunmuş; yorganı kaldırıp benini görmüştür. Ve ona koridorda Lilian'la karşılaşmalarını ve dün günün geri kalanında neler olduğunu anlatmıştır.

Ama Louise için, taşlar henüz yerli yerine oturmaz.

Bir insan bir günde ne kadar değişebilir? O genç bir kızken Paul'ün dairesinde yaptıkları mutsuz konuşmaların hepsini değiştirmek imkânsız. Eduard'la geçirdiği tüm o eğlenceli akşamları değiştirmek imkânsız. Sakatlığını değiştirmesi imkânsız ya da tüm yetişkin hayatı boyunca onu takip eden, Paul'e karşı duyduğu nefreti. Eduard'la yaşadığı iyi ve kötü hatıralar yığınını ya da Paul'le yaşadığı iyi ve kötü hatıralar yığınını değiştirmek imkânsız.

Temel fark, diye düşünür, çok da genetik değil. Paul'ün bu çok önemli meselede haklı olmuş olması. En önemli

mesele, Eduard'ın Paul'ün yanıldığını söylemesi ve onun Eduard'ın sözlerini açıkça doğru olarak kabul etmesi.

Bu daha önce kaç defa daha yinelendi?

Hem sonra işin bir de genetik boyutu var; onun da bir rolü var. Paul onun biyolojik babası. O düşündüğünden farklı biri. Kromozomlarının yarısı aynı zamanda onun kromozomları. O zaman birbirini daha mı çok seversin? Ve bu kromozomlar Eduard'ta yok. O zaman onu daha mı az sevmeye başlayacak? Kendini çökmek üzere olan eski bir villa gibi hisseder, yeni bir temel atılması gereklidir ama işçiler çoktan, onun izni olmadan, binanın üzerinde durduğu her şeyi yıkmıştır. Yeni kimliğiyle etrafta utangaç dolaşır, yerdeki en hafif bir adım bile her şeyin yıkılmasına sebep olabilir.

Ve sonra geçmişinden hatıralar vardır. Dayanak noktası olması gereken hatıralar. Onlara güvenebilmesi gerekir, deneyimlediği şeyler gerçek olmalıdır, altında yatan genetik gerçekliğe rağmen. Ama işler öyle işlemez; şimdi hafızası öğrendikleri tarafından bozulmuştur.

"Beni kaçıracağını söylediler. Beni arabaya bindirdiğinde, söyledikleri her şey doğruymuş gibi geldi. Senin her şeyi yapabileceğin. Bana babama nasıl saldırdığını ve öldüresiye dövdüğünü anlattılar ve bu gerçekti!"

"Seni bir gün affedebileceğimden emin değilim. Yapabileceğimi sanmıyorum" der.

Ve devam eder, "İnsanlar bana babam olduğunu zannettiğim adamla ilgili hikâyeler anlattığında, *onu herkesten iyi ben tanıyorum. Onunla birlikte büyüdüm. Bana babamla ilgili anlatabileceğiniz yeni bir şey yok,* derdim. *Onunla ilgili daha fazla yanılsamam yok!*"

Gözlükleri doğrudan havaya bakıyordu, sessizliğe ve onun insanlara çok sefer verdiği aptalca naif cevabının yankısına.

Bir hemşire girer ve Louise'in bir süreliğine çıkmasını ister ki Paul kalçasından morfin iğnesini yaptırabilsin.

Koridorlar arasındaki oturma alanında oturur ve döndüğünde her şey sakinleşir. Paul iki numaralı kocanın fotoğraflarına bakar, Filipinler'deki İspanyolca konuşan bir azınlıktan gelen Jorge'nin. Ve Paul'ün üç torununun ve iki

torun çocuklarının, daha önce resimlerini hiç görmediği ailenin fotoğraflarına bakar.

Artık daha fazla ihtimal dışı görünmez, diye düşünür Paul, birkaç ortak buluşmadan sonra bir noktada içlerinde kin beslemeden uzak, ortak geçmişlerinden konuşabilir hale geleceklerdir. Birlikte geçirdikleri güzel yıllar ve o on beş yaşına girene kadar paylaştıkları sevgi.

Havadan sudan konuşmaya başlarlar; Louise'in geçen bahar yaptırdığı verandadan, New York'a giden bazı yakın arkadaşlarından, çocuklar okula gittiği sırada onların öğretmenlerinden, Puerto Galera'daki yerel yemeklerden.

Normalde Paul günlük problemler ve maddi şeyler tarafından tüketilmiş insanlara çok önem vermez. Ama Louise söz konusu olduğunda bu konudışıdır.

Daha ilk günden, konuşma şekli daha rahatlamış ve konuşkan hale gelmiştir. "Orada işgücü ucuz. Buraya geri geldiğimde şoke oldum. Ama diğer yandan, Manila'da banyomuz için bir arkadaşımda olan musluktan ısmarladım. Şeyden yapılmış... nasıl dersiniz? *Es de latón?* Pirinç. Her neyse. Oradaki dükkân sipariş edebileceklerini söyledi. Ben de sordum, çünkü her zaman sormak zorundasın, ulaşması ne kadar sürer diye ve iki hafta süreceğini söylediler, çünkü ekstra üç yüz peso ödersem uçakla getirtebilirlermiş. Ama tam sekiz ay sürdü, sekiz ay! Hem sonra ayriyeten bir de gümrük harcı ödemem gerekti. Ve bu daha önce hiç duymadığım bir harçtı. Eminim *görevlilerden biri* cebini dolduruyordu..."

Louise'in eli Paul'ün yatağının yanında durur ki Paul elini tutabilsin. Elinde ve yüzünün görünen kısmında, cildi güneşten kahverengi ve kalın, tıpkı deri gibi. Güneş gözlükleri hâlâ gözünde ve dişleri uzun ve Cheroot purosu içmekten lekelenmiş. Her şeye rağmen, güldüğünde ağzının köşelerinde oluşan kırışıklıkta, çok iyi hatırladığı bir şey var. Louise... tıpkı eskiden olduğu gibi.

Elini tutar ve pirinç bir musluk hakkında konuşup duran başka biri olsa ne kadar sıkılacağını düşünür.

Bu onu açar, neden bir anda bu kadar komik geldiğini bilemez ama musluk konusunu ne kadar sıkıcı bulacağı

düşüncesi, onun yüksek sesle gülmesine sebep olur ve ardından bunu kalbinde hisseder ve nefes almakta zorlanır.

Louise ona bakar ve o da güler. Ama o gülerken, aynı anda ağlar da. Paul onun mutlu olduğunu bilir, gülüşünde bunu duyabilir. Yine de yüzünün görünen kısmı hiç de mutlu görünmez. O gülerken, yüzünden bir sürü birbiriyle çelişen duygu geçer, sanki daha önce hiç bu duyguların dizginlerini bırakmamış gibi.

Ve saklanmakta olan iyi gözünde biriken yaşları silmek için koyu renk gözlüklerini hafifçe kaldırdığında, Paul bir yandan gülmeye devam ederken ilk defa ona sorduğu soruda duygusal yakınlığını hissedebilir: "Neden güldüğümüzü biliyor musun?"

Ne söylemeli? Eğer ona bu hikâyeyi anlatan başkası olsa, onu son derece sıkıcı bulacağını söyleyebilir mi? Hayır, söyleyemez. Çabucak bir beyaz yalan bulmakta zorlanır, bu mizahı ona nasıl açıklayabileceğini bilemez. Tam düşüncelerinin ortasındayken, kendini tamamen anlaşılamaz bir şey söylerken bulur, ağzından çıkıverir: "Çok sıkıcı olabilirdi."

Onun her şeyi anladığını hisseder. Bu son derece imkânsız açıklamayla bile, çünkü artık daha çok gülüp ağlamakta. Ve Paul onu izlerken, o da gülmeye başlar. Ve bir kez daha nefesi kesilir.

Otuz Bir

Eduard artık odasında dolaşabilecek kadar iyidir. Yakında eve geri dönebilecek ve yaşamaya devam edebilecek.

Louise onunla. Eduard köşede pencere ve lavabo arasındaki bir koltukta oturuyor.

"Bu bir nodül. Bir kıkırdak nodülü" der. "Mantıksız davranmayı bırak."

"Bu sadece kulağının arkasındaki bir şişlik. Herkesde vardır!"

"Bu bir nodül!"

"Hayır, nodül değil!"

"Öyle!"

Ve sonra, 1950'de ne olduğuyla alakalı, "Bir anda gelip benim... kaç yıl önce?... Kırk iki yıl önce... söylediğim bir şey yüzünden beni suçlayamazsın. Ama sanırım bunu söyledim. Büyük ihtimalle söyledim. Ama aradan geçen onca yıl bunu bir daha hiç konuşmadık."

"Hayır, elbette bunu hiç konuşmadık. Sonuçta, konuşulacak bir şey yoktu. Senin gerçekten benim babam olduğunu düşünmüştüm."

"Her neyse, o kadar da önemli olmaz. Zannetmiyorum."

"Bence öyle."

Onu kaybetmekten korkuyor mu, hatta çaresiz mi anlaması zor. Onu kimse anlayamaz. "Bu genetik miras meselesi insanların eskiden endişelendiği bir meseleydi. Ben küçük bir çocukken, buna çok önem verilirdi."

"Bence önemli. Burnumun seninkine ne kadar çok benzediğine gülerdik."

"Ama bu komik!" Ve bir süre sonra devam eder, "Sorduğun için söylüyorum, senin keyfini yerine getirmek için söyledim. O gün canın çok sıkkındı, bu yüzden sana benim kızım olduğunu söyledim ki Paul gibi olduğunu düşünmeyesin ve etrafta suratın asık gezinmeyesin, diye. Seni keyiflendirmek için."

"Ama bu doğru değildi!"

"Hayır, elbette doğru değildi. Ama bunu uzun zaman önce keşfedeceğini düşünmüştüm. Bunu sadece o zaman söyledim. Senin moralini düzeltmek için. On beş yaşını geçmedikçe kimse böyle bir şeye inanmaz."

"Fakat sana neden babammışsın gibi davrandığımı düşündün o zaman? Jorge ve ben aylarca yanımızda yaşamana izin verdik, sana para verdik, sana..."

"Aslında beni sevdiğin için kalmama izin verdiğini düşünmüştüm! Eğer öyle değilse, o zaman geri gelmiyorum! Unutabilirsin!"

Paul yatağında oturur ve bir kez daha bıçağı gömleğinin sağ kolunun içinden çıkarır, bunu dikkatli bir şekilde yapar ki bileğini kesmesin. Sağ salim çıkardıktan sonra, diğer kolunun içine doğru yavaşça iter. Böyle daha iyi, diye düşünür, çıkarıp sağ eline alması daha hızlı olacaktır.

Yatağına dayanarak, diğer yatağın ayakucuna kadar gitmeyi başarır. Her şey, boynu, kolları, tüm vücudu sanki oradaki kalışı boyunca tüm bedeni çekmiş gibi, gerginleşir ve sıkılaşır. Diğer yataktaki hasta uyur ve hiçbir şeyden şüphelenmez.

Paul yataktan lavabonun yanındaki duvara ulaşana kadar tutunabileceği bir şey var. Duvardan, kapıya kadar gitmeyi başarır ve koridorda, kim bilir belki kullanılmayan yürüteçler veya tekerlekli sandalye vardır. Sadece oraya kadar gitmeyi başarmalıdır. Sonra yürüyebilir.

Saat akşam on ve görünürde hiçbir personel yok. Hastaların çoğu uyuyor, diğerlerininse yatmaya hazırlanmaları için yardım ediliyor. Koridorlar arasındaki oturma odasında televizyon açık, o halde orada da oturan biri olmalı. Ruth ona, Eduard'ın odasındaki genç adamın akşamları sıkıldığında orada televizyon izlediğini söylemişti.

Paul kendini zihnen Eduard'a hazırlamaya çalışır. *Bunu becerebilecek miyim? Yatağının yanında durup onun yüzünü yeniden gördüğümde bile? Gerçek olduğunda, artık benim hayal ettiğim bir şey olmadığında bile?*

Bazı odaların kapıları açıktır ama Eduard'ın odasının kapısı kapalıdır.

Yürüteçle ulaşması kolaydır. Paul orada biraz durur ve kapıyı itip açmadan önce bekler. *Yapabilirim,* diye düşünür, *gerçek hayatta da. Bıçağı boynuna sokacağım, en zayıf olduğu yere.* Paul bu sahnenin gözünün önünde tüm çıplaklığıyla canlandığını görür: İkisi, yatak; boğaz, bıçak, kan. *Adalet benim yanımda. Ve Eduard ne derse desin, nasıl görünürse görünsün ve nasıl beni durdurmaya çalışırsa çalışsın, hepsi ağaçtan düşen taçyaprakları gibi olacak: Hiçbir şey.*

İki gece önceki doktor neler yapabileceğini söylemiştir: Paul'ün dengesi hem yürüteci kontrol edebilmesi hem de koluna sakladığı büyük bıçakla oynayabilmesi için yeterlidir. Bıçağın ağzı soğuk soğuk, hafifçe koluna değer. Çok da hasta, bunak veya yaşlı değildir sonuçta.

Son günlerde tekrar ve tekrar, şu an onu bekleyen şeyi gözünde canlandırmıştır. Ve her seferinde, Eduard'ın nasıl

önünde yatakta yattığını ve kendinin nasıl başında dikildiğini görmüştür. Güçlü ve haklı. Yüce. Hayalinde yürütece yer yoktur. Paul onu kapının dışında bırakmak ister, böylece hissettiği kadar yenilmez görünebilir.

Fakat odanın kapısının geniş kolunu tutmak için uzandığında, planları değiştirmesi gerektiğini fark eder. Orada herhangi bir destek olmadan ayakları üzerinde dolaşabilecek kadar dengeli değildir.

Kapıyı itip açar, Eduard beklenildiği üzere, sırtı yastıklarla desteklenmiş yatağında yatmaktadır. Odadaki diğer yatak boştur. Eduard'ın yatağının yanındaki küçük masada açık bir şeker paketi ve peçete durur. Yerde, parlak renkli plastik bir çanta yatağın bir ayağına dayanmış. Ve yatağın yanındaki sandalyede bir kadın oturmakta, sıra dışı bir renkte saçları olan ve büyük modern güneş gözlükleri takan bir kadın.

Paul yürüteci biraz daha sıkı kavrar, çelik bıçağın ağzının koluna değişini hissederek.

"*Sen* ne arıyorsun burada?" tüm söyleyebileceği budur.

Louise'in yüzünün alt kısmında, kendisininki kadar büyük bir şaşkınlık ifadesi fark eder. Louise, "Paul, yürüyebiliyorsun! Yürüyebiliyorsun!" der.

Ama sonradan kafasına dank eder, kendi başına böyle etrafta dolaşmasına izin yoktur.

"Fakat doktor demişti ki... bu doğru...?"

Fakat Paul düşünmez, cevap vermez. Sanki bir an için korkunç bir şey görmüş gibidir. Sadece hissetmeye başladığı fiziksel yorgunluğu artıran bir şey.

Louise gülümsemektedir, yardım etmek istemektedir, yüzünün alt kısmında bir sevinç ifadesi vardır. Barışmalarından sonra ona karşı böylesi bir sıcaklık göstermesi çok güzel. Ama gülüşü sadece Paul odaya girdikten sonra oluşmadı. Kapı açıldığında, Louise sadece yüzünü yataktan kapıya doğru çevirdi. Gülümseme o sırada zaten oradaydı, yüzüne daha önceden yerleşmişti. Oldukça uzun bir süredir oradaydı.

Eduard'a da tam olarak aynı sıcaklıkla gülümsüyordu. Gülümsemesi, onu kandırdığını ve aldattığını bildiği, hayatını mahvettiği bildiği canavara karşı da aynı derecede içten ve gerçek.

Bu anlaşılamaz görünür. Ne yapacağını bilemez.

Louise ayağa kalkar ve Paul yatağın yanında parmaklarının nasıl Eduard'ınkilerle iç içe geçmiş olduğunu görür, tıpkı aynı günün erken saatlerinde, kendininkilerle iç içe geçtiği gibi. Nasıl ancak şimdi elini bıraktığını görür. "Gel, burada bir sandalye var, bizimle oturabilirsin" der.

Ama artık Eduard sesini bulur. "Çık dışarı! Seni burada istemiyorum, hiç mi hiç istemiyorum... Louise, onu kapıdan dışarı atmalısın!"

Eduard'ın artık gölge düşürdüğü gülümseme, hâlâ Paul'e doğru parlamaktadır. "Bir sürü hamur işi getirdim... hem Eduard'la bir ziyaret için hem de seninle."

Paul kısa keser ama yürüteç biraz daha ileri gider ve dengesini kaybetmesine sebep olur.

"Paul!" Louise ufak bir çığlık atar.

Tüm gücüyle yürütece tutunmayı başarır ve düşmez. Biraz sonra, ayaklarını tam altına yerleştirir ve tekrar ayakta durur, tamamen dik bir şekilde.

Louise doğrudan ona gider. Ondan çok daha uzundur ve belki duyduğu endişeden dolayı, orada karanlık odada, sonunda büyük güneş gözlüklerini çıkarır.

Paul ne Eduard'ın çıkışına ne de Louise'in kaygısına bir cevap üretmekten acizdir.

Onun gözlerinden başka hiçbir şey duyamaz ya da göremez. Ona söyledikleri yeterince doğrudur, bir gözünün camdan olduğu; orada olması gereken üst gözkapağı kazada yanmıştır. Alt kapakta da hiç kirpik yoktur. Ama bakışına takılan başka bir şeydir.

Gözlerinin etrafındaki geniş yan yatmış sekiz şeklindeki solgun ve ince cilt. Tropik güneşinden ve dış dünyadan yıllar boyu saklanmış cilt. Kırışıkların olmadığı bir cilt ve şu anda ilk defa gördüğü, güneşin deri gibi koyulaştırıp kalınlaştırmadığı bir cilt. Hatırladığı kadar güzel ve beyaz cilt. Yıllar

ancak çok ince çizgiler oluşturmuş, sanki eski bir porselende oluşan kıl kadar ince kırıklar gibi... Ve gözleri de tıpkı hatırladığı gibidir... büyük, böylesi bir ciltle çevrilmiş, görenin bir çocuğa ait olduğunu söyleyeceği güneş ve hayat tarafından yargılanmamışa benzeyen gözler.

Gözlerinde kendisine duyduğu sevgiyi görür ve Eduard'a duyduğu sevgiyi de. Hâlâ orada olduğunu gören Paul'ü şoke eden sevgiyi.

Eduard'ın yataktan söylediklerini duyar, "Louise, sana emrediyorum: Onu dışarı gönder!"

Bu adamı öldürmek çok kolay olmalı. İleri doğru birkaç adım ve hepsi bu. İki saniye.

Paul'ün söylediği sözler diğer ikisinin duyacağı kadar yüksek değildir ama içinde çınlarlar: "Onu da seviyor! Eğer ölürse, çok üzülür çünkü onu affetmiş! Onu affetmiş olmalı, öyle değil mi? Nasıl yapar? Onu nasıl olur da affeder? Anlamanın imkânı yok ama eğer onu öldürürsem, Louise'in acı çekmesine neden olacağım."

Hayatının bir şekilde o farkında olmadan onu sürüklediği bu noktadan şu anda geri mi dönmeli?

Bunu yapmaktan kaçınmalı mıyım, onun hatırına? O zaman ben ölmeden önce ölmeyecek.

Hayal edilebilecek en güzel intikama bu kadar yakın olup son anda durmak ne kadar garip ve yarıda kesilmiş hissettirir. Yetmiş yılın tam da bu âna doğru ağır ağır ilerleyişinden sonra. Her şeye, Eduard'ın yaşamasına veya ölmesine, karar verme gücünün olduğu âna. Kolunda çıkıntı yapan uzun bıçağa bakar.

Louise'in hatırına, onu öldürmemeliyim.

Louise'in hatırına, kendimi feda etmeliyim. Onu gerçekten sevdiği için.

Zar zor kazandığı dengesini yitirmesi bir saniyeden daha uzun sürmez ama bu yeter de artar bile. Louise'in önleyebilmesi için fazla hızlı bir şekilde yere yuvarlanır. Louise'in onu düşünerek uzattığı sandalyeye çarpar. Göbeği sandalyenin sırtından yere doğru kayar ve düşmeye devam eder.

Yukarı, Louise'in çıplak, anlayışlı gözlerine bakar. Etrafındaki hassas beyaz cildin sekiz şekline. Yerde yatıyor. Dalağının ve ameliyat yarasının etrafındaki ağrıyı hissedebiliyor. Yarada bir şeyler patladı. Son sefer doktor "kan kaybı kalbinize kan pıhtılaşmasıyla aynı şeyi yapabilir" dediğinde olduğu gibi.

Ve kalbindeki etkisini hisseder, tıpkı diğer doktorun ona anlattığı gibi, illa acımasına gerek yoktur... acımasa bile gerçekleşir. Ve eklemiştir, "Aşırı bir süratle." Ne kadar "şiddetli" olacağını. Gözleri... bu gözlere bakmayı çok sever.

Onun hatırına, benim ne yaptığım önemli. Onun hatırına, anlamlı olan tek şey bu! Nasıl uzun zamandır bunun özlemini çekiyordum? Ve düşünür, *Tıpkı eski günlerdeki gibi.*

Çimen ve toprak kokusu hastanenin döşemeleri üzerinde sürüklenir, yüzüne hafif hafif çarpar. Sonunda, Vallø ve Louise ona geri dönüyor.

Ve tam zamanında varır, şimdi Vallø Şatosu'nda, parkın yanında, Louise ve Eduard'la hâlâ yeşilliğini koruyan arazilerin arasındaki patikalardan ve çakıl döşeli dar yollardan yürümektedir. Eduard onlara yanından geçtikleri çiçeklerin ve bitkilerin isimlerini öğretmeye çalışırken Paul, Louise'i omzunda taşır. Parkta Louise'le oynarlar. Daha sonra, iki arkadaş iki kadeh ve bir şişe şarapla çimenle kaplı tepede, engin manzaraya karşı oturur.

Louise etrafta koşuşturup, dalları, çimenleri, küçük böcekleri, karşılaştığı ne varsa incelerken, onlar da oradan buradan laflamaktadır.

Louise'i izlerken, Eduard, "Bu gibi günler, dostlarını çocuk sahibi olmak istetir. Bekle de gör!" der.

Bekle de gör! lafını kendinden emin resmî bir dokunuşla söylemiştir. Bu iki kelimeyi söylerken sesindeki değişim o kadar ufaktır ki, Paul bunu ancak kendinin anlayabileceğini düşünür.

Ve en yakın arkadaşına doğru dönme gereği duymadan, Eduard'ın da eğlendiğinin farkındadır. Aynı anlık ve fakat karışık romantik komedi sahnelerinin arkadaşının kafasında da dönmekte olduğundan şüphesi yoktur.

Akşam yemeğinden sonra, üçü birden, çöken alacakaranlıkta etrafta koşturur, küçük kauçuk toplarıyla futbol oynar, güler, topun peşinde kendilerini eğlendirirler.

Paul bir kestane ağacının altında kendini yere bırakır. Vücudu ısınmış, biraz ağır, yorgun, oyun yüzünden de biraz terli hissetmektedir. Tişörtü vücuduna soğuk soğuk değer. Gökyüzü, bazılarının sadece Danimarka'da ya da kuzeydeki denize yakın ülkelerde görüldüğünü söylediği cinsten bir soluk mavi renginde. İki huş ağacının siluetlerinin arkasında, bulutlar ufuk boyunca uzun ve düz çizgiler halinde uzanmaktadır.

Boynunda kestane ağacının yumrulu köklerini hisseder. İstese, kollarını arkaya doğru uzatıp, kalın, oluklu kabuğuna değebilecektir.

Eduard bir tur daha atmak ister. Louise de ona katılır. Paul, *Sıyrık, çizik ya da ıslak çoraplar yok, unutma,* demeyi düşünür ama söylemez. Başka bin tane daha uyarı bulabilir.

Ama bunları seslendirmez... bu sabahın aksine, artık onun için açıklanamayacak derecede kaygılı değildir. Artık bilir ki bu gezide ölecek olan o değildir. Paul'ün kendisidir.

Hastanenin yer döşemesinin üzerinde yatarken, Louise'in gözlerinin etrafındaki soluk bölge üzerine eğilmiş, koridordan alarm sesini duyar. Doktorların koşarak geldiklerini, kalbi için çok geç olduğunu bilir.

Orada yatarken düşünceleri yabancılaşmaya başlar. Uykuya dalışı küçük veya büyük sekmeler halinde değil, daha çok düşüncelerinin ve tasavvurlarının, hep alışkın olduğu gibi başlayıp sonra arka arkaya rüyanın otuzuncu, yirmi beşinci, yirminci bölümleri şeklinde dizilmesiyle gelişir. Düşünceleri, başıboş bir gezintinin parçaları gibi birbiri ardına geçerken, insanların dikenli çalılıklarının ve hislerinin mantığını yabancı veya doğru değil diye etiketleyecek kadar iyi anlayamamaktadır. Düşünceleri rüyanın dokuzuncu, sekizinci, yedinci parçası halinde daha da rüyalaşır.

Şimdi uyumamalıyım der kendi kendine, tam da Eduard ve Louise parkı biraz daha keşfetmeye çıkmışken ve sanki uyuma fikri kendi fikri değilmiş gibi. Sanki biraz önce biri-

si yanı başında durmuş ve onunla konuşmuş gibi. O anda uyku onu artık tamamen ele geçirmiştir. Kafasını biraz daha berrak hissetse bile, bunun gerçekten birisi tarafından söylenmiş bir şey olup olmadığını, söylendiyse eğer kimin tarafından söylendiğini kavrayamaz.

İlk kalp pili ameliyatından sonraki dört yılda, sanki uykuya dalmak üzere olmaktan başka bir şey yapmamış gibi.

Ölmek üzere olmak. Daha derin ve kapsamlı bir uyku, onu koğuşlarda korkutan ve gece boyu uyanık tutan bir uyku. İntikam isteyen ve öğleden sonraları onu yabancı yataklarda, yabancı kanepelerde yakalayan bir uyku. Aralıksız dört yıl süren bir uykuya dalma hali. Aralıksız dört yıl ölüme doğru giden bir hareket.

Yükselmeyi bekleyen argümanlar silsilesi içinde kımıldanır: *Gerçekten, akşam yemeğinden sonra çimenlerin üzerinde uzanmaktan daha güzel bir şey var mı? Gitmeden önce azıcık dinlenebilirim. Sonuçta bu yatağa gitmek gibi bir şey değil. Hiç de değil. Kabul etmelisin ki bu tamamen farklı.*

Zamanla, gözleri kapalı, konuştuğu kişinin Eduard olduğunu hayal etmeye başlar. Paul için arkadaşı o kadar tanıdıktır ki, Eduard'ın Fransız ceketinin içinde, sakin, bir kolunu ağacın gövdesine dayamış orada durup onu izlediğini bilir. Bu neredeyse gözleri açık, arkadaşının arkasında durduğunu ve uzanıp ağacın kabuğundan bir parça koparıdığını izlemek gibidir. Eduard, konuşurken kabuğu koklayacak, şarabından bir yudum alacak ve tüm bu süre boyunca çiyle kaplanıp buğulanan parka büyülenmiş gözlerle bakacaktır.

Şu anda, Paul'e göre bu sahnenin mantığında hiçbir kopukluk yoktur: Eduard, geri dönüp onun ne yaptığına bakmak istemiş olabilir. Bu tamamen muhtemel.

Sonra, kelimelerin ağzından uzun şefkatli zincirler halinde yeni kelimeler doğurarak çıktığını hayal eder: *Dışarıda uzandığında, seni tamamen uykuya dalmaktan alıkoyan bir şeyler vardır. Yüzünde, belki tişörtünde dolanan esintiyi hissedersin ve orada rahatsız bir şekilde yatarsın. Tam dalacakken, çalıların arasında bir hayvanın çıkarttığı sesi duyarsın.*

Bunlar seni hep uykuya dalmaktan alıkoyar. Gayet konforlu bir hiçliğe rağmen, iç rahatlığına ulaşamazsın. Muhteşem ve konforlu bir mahrumiyet bu keyfine düşkün dünyada sana kolayca tutunur. Sanki tanıdık bir yatakta yorganın altındaymışsın gibi, uykunun aniden saldırıya uğramasını engeller. Böylesi bir parkta, uyku, otların arasında karanlıkta görünmeden sinsi sinsi dolaşır. Bir panter gibi, senin rahatlamış bedeninin kokusunu yakalayacak zamana ihtiyacı vardır. Ancak ondan sonra yaklaşır.

Artık cevap veren kimse yok.

Düşünceleri, artık karşılıklı konuşacak birinin olmadığını bile bile, sanki daha önce birisi varmış gibi, kayıtsız ve kararlı bir şekilde yalpalayarak ilerlemeye devam eder. Yeni argümanlar türer. En darmadağın hâlleriyle. *Yine de senin de çok iyi bildiğin gibi, panter oldukça büyük bir kedidir ve aslında oldukça oyuncu bir hayvandır. Neredeyse yere basmayan adımlarla sana yaklaşır ve hep tetiktedir. Yanına geldiği anda oynamaya başlar. Sanki bir ot parçası rüzgârla uçup boğazına konmuş gibi seni gıdıklar, koca burnuyla dürter. Ön patisiyle omzuna vurur, hareket etmeni umarak, hatta belki kaçmaya başlarsın da ona heyecanlı bir kovalamaca imkânı verirsin diye. Ağır ağır nefes alan vücudunun etrafında bir iki kere döner, koklar, yalar, vurur, dürter. Bunun gibi bir panter, ağırdan alır, etrafa bakınır, şans eseri oradan geçen böceklerle oynar. Ancak sonra seni kaldırıp, vücudun çenesinin iki yanından sarkmış, çalılıklara doğru dolaşmaya çıkar.*

"Kendi iç özünü değiştiremeyecek kadar yaşlı olduğuna inanmak burjuvazinin esas belirtisidir." Bunu Paul mü söylemişti, yoksa Eduard mı? Mutlak doğruya ulaşmanın mümkün olduğuna dair kesin bir inançla, her şeyi tam bir fikir birliğine varana kadar tartışarak büyüyen iki lise arkadaşının hikâyesi bizi gerçeğin sürekli sallantıda olduğu bir huzursuzluk haline taşıyor.

Jungersen bu romanıyla bizi 1800'lerin sonunda, Danimarka'nın varlıklı bir ailesinde doğup büyüyen Paul'ün 82 yıllık hayatının farklı periyodları arasında dolaştırıyor. Artık 82 yaşında yaşlı ve hasta bir adam olan Paul, hastanenin beyaz tavanına bakarak hatıralarını çağırıyor. Ölmeden önce en yakın arkadaşı Eduard'la yeniden buluşabilmek için büyük bir arayışa giriyor ve bu arayış ona sadece Eduard'ı değil, yıllarca onunla birlikte yaşayan soruların cevabını da getiriyor. Jungersen kişiyi kişi yapan nedir sorusunu bu ilk romanında önce Paul'ü yaratarak ardından yok ederek soruyor...

